

Förslag till stat

för Norrlands dragonregemente år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
Staben.		
1 öfverste och chef, lön	6,000	—
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190	—
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—
		9,720
1 öfverstelöjtnant eller major. Se särskild stat.		
1 ryttmästare af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—
		5,390
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—
		4,125
1 regementspastor, arfvode	—	1,000
1 auditor, arfvode	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
		5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,595
1 regementsveterinär, lön	2,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		4,625
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		2,880
1 fanjunkare, (regementsväbel), lön	1,200	—
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50
		2,112
1 sjukvårdskorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—
		446
1 d:o	—	446
Transport	—	—
		39,364
		50

	Kronor.		Summa kronor.	
	—	—	39,364	50
1 sjukvårdsvicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 sjukvårdsryttare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
1 hofslagarekorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 hofslagarevicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 hofslagareryttare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 gevärshandverkare, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
1 musikfanjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
Skvadronsstaten.				
1 ryttmästare af 1. klassen, lön	3,400	—		
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—		
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—		
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—	6,390	—
4 d:o	—	—	25,560	—
1 ryttmästare af 2. klassen, lön	2,400	—		
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—		
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—		
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—	5,390	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—		
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—		
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—	4,125	—
5 d:o	—	—	20,625	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—		
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—		
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—	3,645	—
5 d:o	—	—	18,225	—
	—	—	131,936	50
Transport	—	—		

	Kronor.		Summa kronor.	
			131,936	50
Transport	—	—		
1 underlöjtnant, lön	720	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—		
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—		
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—	3,345	—
4 d:o	—	—	13,380	—
1 fanjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
4 d:o	—	—	8,450	—
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
12 d:o	—	—	19,560	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
1 distinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
19 d:o	—	—	10,307	50
1 korpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
29 d:o	—	—	12,934	—
1 vicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
29 d:o	—	—	10,135	50
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
5 d:o	—	—	1,265	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
194 d:o	—	—	49,082	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
1 d:o	—	—	1,630	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
1 d:o	—	—	1,327	50
1 musikdistinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 musikkorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i förslagsvis 365 dagar	146	50	446	—
1 d:o	—	—	446	—
Transport	—	—	274,659	—

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	274,659	—
1 musikvicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
4 d:o	—	—	1,158	—
Summa kronor	—	—	276,456	—

Anm. 1. Den för underbefålet af manskapsklassen bland volontärerna upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner jämte tillägg för befälsbeställningen hvidan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Anm. 3. Fråga om tillsättning af ledigblifven sergeantsbeställning skall underställas Kungl. Maj:ts pröfning; och må därvid afgangen sergeant af 1. klassen ersättas med sådan af 2. klassen.

Anm. 4. Vid inträffande afgang minskas antalet trumpetare till 3.

Anm. 5. Löntagare, som tillförsäkrats andra än de för honom ofvan angifna aflöningsförmåner, bibehålles vid sina förutvarande aflöningsförmåner, därest han icke själf önskar öfvergå till de i denna stat för honom upptagna.

Förslag till stat
för Svea artilleriregemente år 1908.

Staben.	Kronor.	Summa kronor.
1 öfverste och chef, lön	6,000	—
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190	—
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—
		9,720
1 öfverstelöjtnant, lön	4,500	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—
		7,855
1 major, lön	4,000	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—
		7,355
2 d:o	—	14,710
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—
		3,860
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,595
1 regementspastor, arfvode	—	1,000
1 auditör, arfvode	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
		5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,595
1 regementsveterinär, lön	2,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—
		3,860
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,115
Transport	—	61,690

	Kronor.		Summa kronor.	
			61,690	—
Transport	—	—		
1 sjukvårdsandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 sjukvårdsvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 sjukvårdsartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 handtverksandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 handtverksvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 handtverksartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 hofslagareandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 hofslagarevicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 hofslagareartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 musikstyckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
Batteristaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—		
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
8 d:o	—	—	38,880	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—		
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
7 d:o	—	—	27,020	—
Transport	—	—	150,104	50

	Kronor.		Summa kronor.	
			150,104	50
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
9 d:o	—	—	23,355	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
6 d:o	—	—	12,690	—
1 underlöjtnant, lön	720	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
9 d:o	—	—	16,335	—
1 styckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
14 d:o	—	—	29,575	—
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
14 d:o	—	—	22,820	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
11 d:o	—	—	14,602	50
1 förstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
44 d:o	—	—	23,870	—
1 andrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
44 d:o	—	—	19,624	—
1 vicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,80 krona i 365 dagar	109	50	349	50
44 d:o	—	—	15,378	—
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
14 d:o	—	—	3,542	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
179 d:o	—	—	45,287	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
4 d:o	—	—	6,520	—
			398,772	—
Transport	—	—		

	Kronor		Summa kronor.	
	—	—	—	—
Transport	—	—	398,772	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
5 d:o	—	—	6,637	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
8 d:o	—	—	2,316	—
Summa kronor	—	—	409,342	50

Anm. 1. Den för underbefålet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner, jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Anm. 3. Vid inträffande afgang minskas antalet musiksergeanter till 8, däraf 4 i hvardera klassen.

I den mån kontrakten med spel af manskapsklassen utlöpa tilldelas 2 af dessa förstekonstapels-, 2 andrekonstapels- och 2 vicekonstapels aflöningsförmåner under iakttagande, att de i staten för musikpersonalen uppförda aflöningsförmånerna icke få öfverskridas.

Anm. 4. Löntagare, som tillförsäkrats andra än de för honom ofvan angifna aflöningsförmåner, bibehålles vid sina förutvarande aflöningsförmåner, därest han icke själf önskar öfvergå till de i denna stat för honom upptagna.

Förslag till stat
för Göta artilleriregemente år 1908.

	Kronor.		Summa
			kronor.
Staben.			
1 öfverste och chef, lön	6,000	—	9,720
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190	—	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—	
1 öfverstelöjtnant, lön	4,500	—	7,855
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—	
1 major, lön	4,000	—	7,355
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—	
2 d:o	—	—	14,710
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	—	3,860
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön	1,500	—	2,595
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	
1 regementspastor, arfvode	—	—	1,000
1 auditör, arfvode	—	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	—	5,225
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—	
1 bataljonsläkare, lön	1,500	—	2,595
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	
1 regementsveterinär, lön	2,400	—	3,860
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	—	2,115
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	
1 sjukvårdsandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—	446
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	
2 d:o	—	—	892
Transport	—	—	63,028

	Kronor.		Summa kronor.	
	—	—	63,028	—
Transport	—	—	—	—
1 sjukvårdsvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 sjukvårdsartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 handtverksandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 handtverksvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 handtverksartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 hofslagareandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 hofslagarevicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 hofslagareartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 musikstyckjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
Batteristaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
8 d:o	—	—	38,880	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
6 d:o	—	—	23,160	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
9 d:o	—	—	23,355	—
Transport	—	—	172,194	50

	Kronor.		Summa kronor.	
			172,194	50
1 löjtnant af 2. klassen, lön Transport	—	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,020	—		
	1,095	—	2,115	—
5 d:o	—	—	10,575	—
1 underlöjtnant, lön	720	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
8 d:o	—	—	14,520	—
1 styckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
13 d:o	—	—	27,462	50
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
14 d:o	—	—	22,820	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
10 d:o	—	—	13,275	—
1 förstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
44 d:o	—	—	23,870	—
1 andrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
44 d:o	—	—	19,624	—
1 vicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
44 d:o	—	—	15,378	—
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
14 d:o	—	—	3,542	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
179 d:o	—	—	45,287	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
5 d:o	—	—	8,150	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
4 d:o	—	—	5,310	—
			395,809	50
	Transport	—		

		Kronor.		Summa kronor.	
	Transport	—	—	395,809	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön		180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar		109	50	289	50
8 d:o		—	—	2,316	—
	Summa kronor	—	—	398,415	—

Ann. 1. Den för underbefålet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner, jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Ann. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Ann. 3. Vid inträffande afgang minskas antalet musiksergeanter till 8, däraf 4 i hvardera klassen.

I den mån kontrakten med spel af manskapsklassen utlöpa, tilldelas 2 af dessa förstekonstapels-, 2 andrekonstapels- och 2 vicekonstapels aflöningsförmåner under iakttagande, att de i staten för musikpersonalen uppförda aflöningsförmånerna icke få öfverskridas.

Ann. 4. Löntagare, som tillförsäkrats andra än de för honom ofvan angifna aflöningsförmånerna bibehålles vid sina förutvarande aflöningsförmåner, därest han icke själf önskar öfvergå till de i denna stat för honom upptagna

Förslag till stat
för Vendes artilleriregemente år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
Staben.		
1 öfverste och chef, lön	6,000	
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar.	2,190	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	
		9,720
1 öfverstelöjtnant, lön	4,500	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar.	1,825	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	
		7,855
1 major, lön	4,000	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar.	1,825	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	
		7,355
2 d:o	—	14,710
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön.	2,400	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	
		3,860
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön.	1,500	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	
		2,595
1 regementspastor, arfvode	—	1,000
1 auditör, arfvode	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	
		5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	
		2,595
1 regementsveterinär, lön	2,400	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	
		3,860
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar.	1,095	
		2,115
1 sjukvårdsandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	
		446
3 d:o.	—	1,338
Transport	—	63,474

	Kronor.		Summa kronor.	
			63,474	
Transport				
1 sjukvårdsvicestapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
4 d:o	—	—	1,398	—
1 sjukvårdsartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
4 d:o	—	—	1,158	—
1 handtverksandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
3 d:o	—	—	1,338	—
1 handtverksvicestapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
4 d:o	—	—	1,398	—
1 handtverksartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
4 d:o	—	—	1,158	—
1 hofslagareandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
3 d:o	—	—	1,338	—
1 hofslagarevicestapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
4 d:o	—	—	1,398	—
1 hofslagareartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
4 d:o	—	—	1,158	—
1 musikstyckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
Batteristaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—		
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
11 d:o	—	—	53,460	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—		
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
7 d:o	—	—	27,020	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
12 d:o	—	—	31,140	—
Transport	—	—	201,674	50

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	201,674	50
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
6 d:o	—	—	12,690	—
1 underlöjtnant, lön	720	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
10 d:o	—	—	18,150	—
1 styckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
15 d:o	—	—	31,687	50
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
18 d:o	—	—	29,340	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
14 d:o	—	—	18,585	—
1 förstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
59 d:o	—	—	32,007	50
1 andrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
59 d:o	—	—	26,314	—
1 vicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	109	50	349	50
59 d:o	—	—	20,620	50
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
16 d:o	—	—	4,048	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
200 d:o	—	—	50,600	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
5 d:o	—	—	8,150	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
4 d:o	—	—	5,310	—
Transport	—	—	472,978	50

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	472,978	50
1 musikandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 d:o	—	—	446	—
1 musikvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
5 d:o	—	—	1,447	50
Summa kronor	—	—	476,306	50

Anm. 1. Den för underbefälet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner, jämte tillägg för befälsbeställningen, hvidan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Anm. 3. Vid inträffande afgang minskas antalet musiksergeanter af 1. klassen till 5, men må då 2 musikförstekonstaplar tillsättas, hvarvid antalet trumpetare minskas till 4.

I den mån kontrakten med spel af manskapsklassen utlöpa, tilldelas 2 af dessa förstekonstapels-, 2 andrekonstapels- och 2 vicekonstapels aflöningsförmåner under iakttagande, att de i staten för musikpersonalen uppförda aflöningsförmåner icke få öfverskridas.

Anm. 4. Löntagare, som tillförsäkrats andra än de för honom ofvan angifna aflöningsförmåner, bibehålles vid sina förutvarande aflöningsförmåner, därest han icke själf önskar öfvergå till de i denna stat för honom upptagna.

Förslag till stat
för Norrlands artilleriregemente år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
Staben.		
1 öfverste och chef, lön	6,000	
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	
		9,720
1 öfverstelöjtnant, lön	4,500	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	
		7,855
1 major, lön	4,000	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	
		7,355
1 d:o	—	7,355
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	
		3,860
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön	1,500	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	
		2,595
1 regementspastor, arfvode	—	1,000
1 auditör, arfvode	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	
		5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	
		2,595
1 regementsveterinär, lön	2,400	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	
		3,860
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	
		2,115
1 sjukvårdsandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	
		446
2 d:o	—	892
Transport	—	55,673

	Kronor.		Summa kronor.	
			55,673	—
1 sjukvårdsvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 sjukvårdsartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 handtverksandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 handtverksvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 handtverksartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 hofslagareandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 hofslagarevicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 hofslagareartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 musikstyckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
Batteristaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—		
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
8 d:o	—	—	38,880	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—		
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
6 d:o	—	—	23,160	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—		
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
9 d:o	—	—	23,355	—
Transport	—	—	164,839	50

	Kronor.	Summa kronor.	
Transport	—	164,839	50
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,115	—
5 d:o	—	10,575	—
1 underlöjtnant, lön	720		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	1,815	—
8 d:o	—	14,520	—
1 styckjunkare, lön	1,200		
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	2,112	50
12 d:o	—	25,350	—
1 sergeant af 1. klassen, lön	900		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	1,630	—
14 d:o	—	22,820	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	1,327	50
10 d:o	—	13,275	—
1 förstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	542	50
44 d:o	—	23,870	—
1 andrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	446	—
44 d:o	—	19,624	—
1 vicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	349	50
44 d:o	—	15,378	—
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	253	—
14 d:o	—	3,542	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	253	—
179 d:o	—	45,287	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	1,630	—
5 d:o	—	8,150	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	1,327	50
2 d:o	—	2,655	—
1 musikförstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	542	50
1 d:o	—	542	50
Transport	—	384,772	—

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	384,772	—
1 musikandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 d:o	—	—	446	—
1 musikvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
2 d:o	—	—	579	—
Summa kronor	—	—	387,231	50

Anm. 1. Den för underbefälet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner, jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Anm. 3. Vid inträffande afgang minskas antalet musiksergeanter till 8, däraf 4 i hvardera klassen.

Förslag till stat
för Upplands artilleriregemente år 1908.

Staben.	Kronor.	Summa kronor.
1 öfverste och chef, lön	6,000	—
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190	—
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—
		9,720
1 öfverstelöjtnant, lön	4,500	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—
		7,855
1 major, lön	4,000	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—
		7,355
1 d:o	—	7,355
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—
		3,860
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,595
1 regementspastor, arfvode	—	1,000
1 auditor, arfvode	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
		5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,595
1 regementsveterinär, lön	2,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—
		3,860
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,115
1 sjukvårdsandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—
		446
2 d:o	—	892
Transport	—	55,673

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	55,673	—
1 sjukvårdsvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 sjukvårdsartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 handtverksandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 handtverksvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 handtverksartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 hofslagareandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 hofslagarevicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
3 d:o	—	—	1,048	50
1 hofslagareartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 musikstyckjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
Batteristaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
8 d:o	—	—	38,880	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
6 d:o	—	—	23,160	—
Transport	—	—	138,889	50

	Kronor.		Summa kronor.	
		—	138,889	50
Transport		—		
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
9 d:o	—	—	23,355	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
5 d:o	—	—	10,575	—
1 underlöjtnant, lön	720	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
8 d:o	—	—	14,520	—
1 styckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
12 d:o	—	—	25,350	—
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
14 d:o	—	—	22,820	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
10 d:o	—	—	13,275	—
1 förstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
44 d:o	—	—	23,870	—
1 andrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
44 d:o	—	—	19,624	—
1 vicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
44 d:o	—	—	15,378	—
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
14 d:o	—	—	3,542	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
179 d:o	—	—	45,287	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
4 d:o	—	—	6,520	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
3 d:o	—	—	3,982	50
Transport	—	—	333,384	50

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	383,384	50
1 musikförstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 d:o	—	—	542	50
1 musikandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 d:o	—	—	446	—
1 musikvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
2 d:o	—	—	579	—
Summa kronor	—	—	386,929	—

Anm. 1. Den för underbefålet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner, jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Anm. 3. Vid inträffande afgång minskas antalet musiksergeanter af 1. klassen till 4.

Förslag till stat
för Smålands artilleriregemente år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
Staben.		
1 öfverste och chef, lön	6,000	
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	
		9,720
1 öfverstelöjtnant, lön	4,500	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	
		7,855
1 major, lön	4,000	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	
lönetillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	
		7,355
1 d:o	—	7,355
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	
		3,860
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön	1,500	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	
		2,595
1 regementspastor, arfvode	—	1,000
1 auditör, arfvode	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	
		5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	
		2,595
1 regementsveterinär, lön	2,400	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	
		3,860
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	
		2,115
1 sjukvårdsandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	
		446
2 d:o	—	892
Transport	—	55,673

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	55,673	—
1 sjukvårdsvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	240	—	349	50
	109	50		
3 d:o	—	—	1,048	50
1 sjukvårdsartillerist, jämte underhåll in natura, lön dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	180	—	289	50
	109	50		
3 d:o	—	—	868	50
1 handverksandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	300	—	446	—
	146	—		
2 d:o	—	—	892	—
1 handverksvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	240	—	349	50
	109	50		
3 d:o	—	—	1,048	50
1 handverksartillerist, jämte underhåll in natura, lön dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	180	—	289	50
	109	50		
3 d:o	—	—	868	50
1 hofslagareandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	300	—	446	—
	146	—		
2 d:o	—	—	892	—
1 hofslagarevicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	240	—	349	50
	109	50		
3 d:o	—	—	1,048	50
1 hofslagareartillerist, jämte underhåll in natura, lön dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	180	—	289	50
	109	50		
3 d:o	—	—	868	50
1 musikstyckjunkare, lön dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	1,200	—	2,112	50
	912	50		
Batteristaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	3,400	—	4,860	—
	1,460	—		
8 d:o	—	—	38,880	—
1 kapten af 2. klassen, lön dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	2,400	—	3,860	—
	1,460	—		
6 d:o	—	—	23,160	—
Transport	—	—	138,889	50

	Kronor.		Summa kronor.	
			138,889	50
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—		
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	
9 d:o	—	—	23,355	
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—		
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	
5 d:o	—	—	10,575	
1 underlöjtnant, lön	720	—		
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	
8 d:o	—	—	14,520	
1 styckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
12 d:o	—	—	25,350	
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	
15 d:o	—	—	24,450	
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
9 d:o	—	—	11,947	50
1 förstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
44 d:o	—	—	23,870	
1 andrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	
44 d:o	—	—	19,624	
1 vicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
44 d:o	—	—	15,378	
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	
14 d:o	—	—	3,542	
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	
179 d:o	—	—	45,287	
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	
5 d:o	—	—	8,150	
Transport	—	—	380,007	—

		Kronor.		Summa kronor.	
	Transport	—	—	380,007	—
1	musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—		
	dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
3	d:o	—	—	3,982	50
1	musikandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
	dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1	musikvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
	dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1	d:o	—	—	349	50
1	trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
	dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
5	d:o	—	—	1,447	50
	Summa kronor	—	—	388,199	—

- Anm. 1.** Den för underbefälet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner, jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.
- Anm. 2.** Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.
- Anm. 3.** Endast 15 sergeanter af 1. klassen skola efter genomförd organisation å stat förefinnas, hvarföre, vid afgang i sådan beställning intill nu angifvet antal. densamma skall ersättas med motsvarande beställningar af 2. löneklassen.
- Anm. 4.** Vid inträffande afgang minskas antalet musiksergeanter af 1. klassen till 4, men må därefter 2 musikförstekonstaplar och ytterligare 1 musikandrekonstapel tillsättas, hvarvid antalet trumpetare minskas till 3.
- Anm. 5.** Löntagare, som tillförsäkrats andra än de för honom ofvan angifna aflöningsförmånerna, bibehålles vid sina förutvarande aflöningsförmåner, därest han icke själf önskar öfvergå till de i denna stat för honom upptagna.

Förslag till stat
för Gottlands artillerikår.

	Kronor.		Summa kronor.	
Staben.				
1 öfverstelöjtnant och chef, lön	4,500	—		
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—		
lönstillägg för 2 tjänstehästar å 400 kronor	800	—		
furageersättning å 1 krona om dagen för hvarje häst	730	—	7,855	—
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön	1,500	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
1 bataljonsläkare, tjänstgöringsskyldig i mån af behof äfven vid infanteriregementet, lön	1,500	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
1 sjukvårdsandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 d:o	—	—	446	—
1 sjukvårdsvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 sjukvårdsartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
2 d:o	—	—	579	—
1 handtverksandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 handtverksvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 handtverksartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
1 hofslagareandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 hofslagarevicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 hofslagareartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
Transport	—	—	20,079	—

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	20,079	—
Batteristaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
3 d:o	—	—	14,580	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
1 d:o	—	—	3,860	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
3 d:o, däraf 1 adjutant hos militärbefälhafvaren	—	—	7,785	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
4 d:o	—	—	8,460	—
1 underlöjtnant, lön	720	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
3 d:o	—	—	5,445	—
1 styckjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
3 d:o	—	—	6,337	50
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
4 d:o	—	—	6,520	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
3 d:o	—	—	3,982	50
1 förstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—	—	—
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
21 d:o	—	—	11,392	50
1 andrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
21 d:o	—	—	9,366	—
1 vicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	109	50	349	50
21 d:o	—	—	7,339	50
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning à 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
3 d:o	—	—	759	—
Transport	—	—	127,812	—

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	127,812	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
66 d:o	—	—	16,698	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
1 musikförstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 musikandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 musikvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
Summa kronor	—	—	148,310	—

Anm. 1. Den för underbefålet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner, jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Bil. n:o 47.

Förslag till stat

för Boden—Karlsborgs artilleriregemente år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
Staben.		
1 öfverste och chef, lön	6,000	—
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		8,955
1 öfverstelöjtnant, lön	4,500	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		7,090
1 d:o	—	7,090
1 major, lön	4,000	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		6,590
1 d:o	—	6,590
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		4,625
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		3,360
1 regementspastor, arfvode (uppbäres af garnisonspastorn på Karlsborg)	—	1,000
1 d:o, arfvode	—	1,000
1 auditör, arfvode	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
		5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,595
1 sjukvårdsandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—
		446
2 d:o	—	892
Transport	—	56,258

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	56,258	—
1 sjukvårdsvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
2 d:o	—	—	699	—
1 sjukvårdsartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 handtverksandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
2 d:o	—	—	892	—
1 handtverksvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
2 d:o	—	—	699	—
1 handtverksartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 musikstyckjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
Batteristaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—	—	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
6 d:o	—	—	29,160	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—	—	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
5 d:o	—	—	19,300	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—	—	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
5 d:o	—	—	12,975	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—	—	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
6 d:o	—	—	12,690	—
1 underlöjtnant, lön	720	—	—	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
9 d:o	—	—	16,335	—
1 styckjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
15 d:o	—	—	31,687	50
Transport	—	—	203,626	50

	Kronor.		Summa kronor.	
			203,626	50
Transport	—	—		
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
15 d:o	—	—	24,450	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
15 d:o	—	—	19,912	50
1 förstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
38 d:o	—	—	20,615	—
1 andrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
38 d:o	—	—	16,948	—
1 vicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
38 d:o	—	—	13,281	—
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
15 d:o	—	—	3,795	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
120 d:o	—	—	30,360	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
1 d:o	—	—	1,630	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
1 d:o	—	—	1,327	50
1 musikförstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 d:o	—	—	542	50
1 musikandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 musikvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
Summa kronor	—	—	347,092	50

Anm. 1. Den för underbefålet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner, jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Förslag till Stat
för Positionsartilleriregementet år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
Staben.		
1 öfverstelöjtnant och chef, lön	4,500 —	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825 —	
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400 —	
furageersättning å 1 krona om dagen	365 —	7,090 —
1 major, lön	4,000 —	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825 —	
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400 —	
furageersättning å 1 krona om dagen	365 —	6,590 —
1 d:o	— —	6,590 —
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400 —	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460 —	3,860 —
1 löjtnant af 1. klassen (regementsadjutant), lön	1,500 —	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095 —	2,595 —
1 bataljonsläkare, lön	1,500 —	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095 —	2,595 —
1 bataljonsveterinär, lön	1,020 —	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095 —	2,115 —
1 sjukvårdsandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300 —	
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146 —	446 —
1 d:o	— —	446 —
1 sjukvårdsvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240 —	
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	349 50
1 d:o	— —	349 50
1 sjukvårdsartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180 —	
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	289 50
1 d:o	— —	289 50
1 handtverksandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300 —	
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146 —	446 —
1 handtverksvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240 —	
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	349 50
1 d:o	— —	349 50
Transport	— —	34,750 —

	Kronor.		Summa kronor.	
			34,750	—
Transport	—	—		
1 handtverksartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,80 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
1 hofslagareandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 d:o	—	—	446	—
1 hofslagarevicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 hofslagareartillerist, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,80 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
1 musikstyckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
Batteristaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—		
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
3 d:o	—	—	14,580	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—		
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
2 d:o	—	—	7,720	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—		
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
2 d:o	—	—	5,190	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—		
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
3 d:o	—	—	6,345	—
1 underlöjtnant, lön	720	—		
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
5 d:o	—	—	9,075	—
1 styckjunkare, lön	1,200	—		
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
7 d:o	—	—	14,787	50
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
7 d:o	—	—	11,410	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
7 d:o	—	—	9,292	50
Transport	—	—	187,977	—

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	137,977	—
1 förstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—	—	—
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
18 d:o	—	—	9,765	—
1 andrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
19 d:o	—	—	8,474	—
1 vicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
18 d:o	—	—	6,291	—
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
9 d:o	—	—	2,277	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
51 d:o	—	—	12,903	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
1 musikförstekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	360	—	—	—
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 musikandrekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 musikvicekonstapel, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
Summa kronor	—	—	184,405	50

Ann. 1. Den för underbefålet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner, jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Ann. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Bil. n:o 49.

Förslag till stat
för Artilleriets tygstater år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
1 tygingenjör, lön	3,000	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	4,460
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.		
1 tygförvaltare i Stockholm, lön	1,320	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,415
2 ålderstillägg å lönen å 500 kronor, det ena efter 5 års och det andra efter 10 års väl vitsordad tjänst.		
2 d:o	—	4,830
1 tygförvaltare, lön	1,320	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,415
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.		
9 d:o	—	21,735
1 tygunderofficer, lön	1,200	
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912 50	2,112 50
9 d:o	—	19,012 50
1 besiktningsrustmästare, lön	1,200	
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912 50	2,112 50
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.		
6 d:o	—	12,675
1 tygskrifvare, lön	900	
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	1,630
1 ålderstillägg å lönen å 300 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.		
13 d:o	—	21,190
1 tyghandverkare, lön	—	900
82 d:o	—	73,800
Summa kronor	—	169,287 50

Ann. Löntagare, som tillförsäkrats andra än de för honom ofvan angifna aflöningsförmånerna, bibehålles vid sina förutvarande aflöningsförmåner, därest han icke själf önskar öfvergå till de i denna stat för honom upptagna.

Förslag till stat

för fast anställda officerare och underofficerare med vederlikar samt
betjänte vid Fortifikationen år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
Chefen för fortifikationen uppbär lön på generalitetsstaten.		
1 öfverste, lön	6,000	—
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		8,955
1 d:o	—	8,955
1 öfverstelöjtnant, lön	4,500	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		7,090
2 d:o	—	14,180
1 major, lön	4,000	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—
lönetillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—
		6,590
5 d:o	—	32,950
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—
		4,860
22 d:o	—	106,920
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—
		3,860
11 d:o	—	42,460
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,595
21 d:o	—	54,495
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		2,115
16 d:o	—	33,840
1 underlöjtnant, lön	720	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—
		1,815
24 d:o	—	43,560
Transport	—	375,240

	Kronor.		Summa kronor.	
	—	—	375,240	—
Transport	—	—	—	—
1 fanjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
31 d:o	—	—	65,487	50
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
32 d:o	—	—	52,160	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
22 d:o	—	—	29,205	—
1 regementspastor, arfvode	—	—	1,000	—
1 sekreterare, lön	—	—	3,000	—
ålderstillägg å 500 kronor efter femte och tionde tjänsteåret.	—	—	—	—
1 auditör, arfvode	—	—	800	—
1 d:o	—	—	800	—
1 regementsläkare, lön	3,400	—	—	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—	5,225	—
1 d:o	—	—	5,225	—
1 bataljonsläkare, lön	1,500	—	—	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
2 d:o	—	—	5,190	—
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	—	—	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
1 d:o	—	—	2,115	—
1 fortifikationskassör och redogörare, lön	—	—	2,000	—
ålderstillägg å 500 kronor efter femte tjänsteåret.	—	—	—	—
1 fortifikationskassör och förrådsförvaltare, lön	—	—	1,500	—
ålderstillägg å 500 kronor efter femte tjänsteåret.	—	—	—	—
9 d:o	—	—	13,500	—
1 verkmästare af 1. klassen, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.	—	—	—	—
4 d:o	—	—	8,450	—
1 verkmästare af 2. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
1 ålderstillägg å lönen å 300 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.	—	—	—	—
3 d:o	—	—	4,890	—
Transport	—	—	589,310	—

	Kronor.		Summa kronor.	
	—	—	589,310	—
Transport	—	—	900	—
1 tyghandverkare, lön	—	—	12,600	—
14 d:o	—	—	—	—
1 gevärshandverkare, lön	780	—	—	—
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
2 d:o	—	—	2,655	—
1 musikfanjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
1 d:o	—	—	2,112	50
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
3 d:o	—	—	4,890	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
5 d:o	—	—	6,637	50
1 förste vaktmästare, lön	—	—	1,100	—
1 förrädsvaktmästare, lön	—	—	900	—
2 d:o	—	—	1,800	—
Summa kronor	—	—	629,302	50

Bil. n:o 51.

Förslag till stat

för den fast anställda manskapsstyrkan vid Svea (Göta) ingenjörkår.

	Kronor.		Summa kronor.	
1 distinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
18 d:o (däraf 4 minör- eller handtverks-).	—	—	9,765	—
1 korpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
41 d:o (däraf 8 minör- eller handtverks-, 2 sjukvårds-, 1 gevärshandt- verkare- och 1 hofslagare-).	—	—	18,286	—
1 vicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,90 krona i 365 dagar	109	50	349	50
43 d:o (däraf 11 minör- eller handtverks-, 1 sjukvårds-, 1 gevärshandt- verkare- och 1 hofslagare-).	—	—	15,028	50
1 sjukvårdssoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
3 d:o	—	—	868	50
1 gevärshandtverkarsoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
2 d:o	—	—	579	—
1 hofslagaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
14 d:o	—	—	3,542	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
123 d:o	—	—	31,119	—
1 musikdistinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
Transport	—	—	82,732	50

	Kronor.		Summa kronor.	
	—	—	—	—
Transport	—	—	82,732	50
1 musikkorporal, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 d:o	—	—	446	—
1 musikvicekorporal, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
2 d:o	—	—	579	—
Summa kronor	—	—	85,192	—

Anm. 1. Den för underbefålet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Bil. n:o 52.

Förslag till stat

för den fast anställda manskapsstyrkan vid Fälttelegrafkåren.

	Kronor.		Summa kronor.	
1 distinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
11 d:o (däraf 1 handtverks-).	—	—	5,967	50
1 korpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
28 d:o (däraf 5 handtverks-, 2 sjukvårds- och 1 hofslagare-)	—	—	12,488	—
1 vicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
28 d:o (däraf 6 handtverks-, 2 sjukvårds- och 1 hofslagare-)	—	—	9,786	—
1 sjukvårdssoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
1 gevärshandtverkaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 hofslagaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
75 d:o	—	—	18,975	—
1 musikkorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 musikvicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
Summa kronor	—	—	51,340	—

Ann. 1. Den för underbefälet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Ann. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Förslag till stat

för den fast anställda manskapsstyrkan vid Bodens ingenjörkår år 1908.

	Kronor.		Summa kronor.	
1 distinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
8 d:o (däraf 2 minör- eller handtverks-)	—	—	4,340	—
1 korpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
18 d:o (däraf 4 minör- eller handtverks- och 1 sjukvårds-)	—	—	8,028	—
1 vicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
17 d:o (däraf 4 minör- eller handtverks-)	—	—	5,941	50
1 sjukvårdssoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 gevärshandverkarsoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
79 d:o	—	—	19,987	—
1 musikdistinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 musikkorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 d:o	—	—	446	—
1 musikvicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
Summa kronor	—	—	43,179	—

Anm. 1. Den för underbefälet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmans volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Bil. n:o 54.

Förslag till stat
för Svea trängkår år 1908.

	Kronor.	Summa Kronor.
Staben.		
1 chef. Se särskild stat. (Bil. n:o 59.)		
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön.	2,400	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	3,860
1 regementspastor, arfvode	—	1,000
1 auditör, arfvode	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,595
1 d:o	—	2,595
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,115
1 hofslagarekorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar.	146	446
1 hofslagarevicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar.	109 50	349 50
1 hofslagaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar.	109 50	289 50
1 gevärshandverkaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	289 50
1 handverkare af 1. klassen, lön	—	900
Transport	—	20,464 50

	Kronor.		Summa kronor.	
			20,464	50
Transport	—	—	900	—
1 handverkare af 1. klassen, lön	—	—	700	—
1 handverkare af 2. klassen, lön	—	—	700	—
1 d:o	—	—	—	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—	1,630	—
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	—	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—	1,327	50
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	—	—
Kompanistaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—	4,860	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	9,720	—
2 d:o	—	—	—	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—	3,860	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	—	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—	2,595	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	5,190	—
2 d:o	—	—	—	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—	2,115	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	4,230	—
2 d:o	—	—	—	—
1 underlöjtnant, lön	720	—	1,815	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	3,630	—
2 d:o	—	—	—	—
1 fanjunkare, lön	1,200	—	2,112	50
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	10,562	50
5 d:o	—	—	—	—
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—	1,630	—
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	9,780	—
6 d:o	—	—	—	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—	1,327	50
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	10,620	—
8 d:o	—	—	—	—
1 distinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—	542	50
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	4,340	—
8 d:o	—	—	—	—
Transport	—	—	104,652	—

	Kronor.		Summa kronor.	
		Transport	—	104,652
1 korpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	—	446
17 d:o	—	—	—	7,582
1 vicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	—	349 50
17 d:o	—	—	—	5,941 50
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	50	—	253
1 d:o	—	—	—	253
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	73	50	—	253
23 d:o	—	—	—	5,819
1 musikdistinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—	—	—
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	—	542 50
1 musikkorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	—	446
1 musikvicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	—	349 50
1 d:o	—	—	—	349 50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	—	289 50
1 d:o	—	—	—	289 50
Summa kronor	—	—	—	127,815 50

Anm. 1. Den för underbefälet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Anm. 3. I den mån antalet sergeantsbeställningar af 1. klassen ej kan nedbringas till det i staten fastställda, får aflöning till öfvertalig personal af denna löneklass utgå från besparingar å anslaget i dess helhet.

Fråga om tillsättning af ledigblifven sergeantsbeställning skall underställas Kungl. Maj:ts pröfning.

Förslag till stat
för Göta trängkår år 1908.

Staben.	Kronor.		Summa kronor.	
1 chef. Se särskild stat. (Bil. n:o 59.)				
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	—		
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
1 regementsläkare, lön	3,400	—		
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—	5,225	—
1 bataljonsläkare, lön	1,500	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
1 d:o	—	—	2,595	—
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	—		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
1 hofslagarekorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 hofslagarevicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 hofslagaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 gevärshandverkaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 handverkare af 1. klassen, lön	—	—	900	—
1 d:o	—	—	900	—
1 handverkare af 2. klassen, lön	—	—	700	—
1 d:o	—	—	700	—
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—		
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
Transport	—	—	23,922	—

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	23,922	—
Kompanistaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—	—	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
2 d:o	—	—	9,720	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—	—	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—	—	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
2 d:o	—	—	5,190	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—	—	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
2 d:o	—	—	4,230	—
1 underlöjtnant, lön	720	—	—	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
2 d:o	—	—	3,630	—
1 fanjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
5 d:o	—	—	10,562	50
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
6 d:o	—	—	9,780	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning å 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
7 d:o	—	—	9,292	50
1 distinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—	—	—
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
8 d:o	—	—	4,340	—
1 korpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
17 d:o	—	—	7,582	—
1 vicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
17 d:o	—	—	5,941	50
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
1 d:o	—	—	253	—
Transport	—	—	116,349	50

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	116,349	50
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
23 d:o	—	—	5,819	—
1 musikdistinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 musikkorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 musikvicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
Summa kronor	—	—	124,688	—

Anm. 1. Den för underbefälet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Anm. 3. Fråga om tillsättning af ledigblifven sergeantsbeställning skall underställas Kungl. Maj:ts pröfning.

Bil. n:o 56.

Förslag till stat
för Norrlands (Västmanlands) trängkår.

	Kronor	Summa Kronor	
Staben.			
1 chef. Se särskild stat. (Bil. n:o 59.)			
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400		
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	3,860	
1 regementspastor, arfvode	—	1,000	
1 auditör, arfvode	—	800	
1 regementsläkare, lön	3,400		
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	5,225	
1 bataljonsläkare, lön	1,500		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,595	
1 d:o	—	2,595	
1 bataljonsveterinär, lön	1,020		
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,115	
1 hofslagarekorpral, jämte underhåll in natura, lön	300		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	446	
1 hofslagarevicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	349	50
1 hofslagaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	289	50
1 gevärshandverkaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	289	50
1 handverkare af 1. klassen, lön	—	900	
1 d:o	—	900	
1 handverkare af 2. klassen, lön	—	700	
1 d:o	—	700	
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900		
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	1,630	
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780		
dagaflöning å 1,50 krona i förslagsvis 365 dagar	547 50	1,327	50
Transport	—	25,722	—

	Kronor		Summa Kronor	
Transport	—	—	25,722	—
Kompanistaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
2 d:o	—	—	9,720	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
2 d:o	—	—	5,190	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
2 d:o	—	—	4,230	—
1 underlöjtnant, lön	720	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
2 d:o	—	—	3,630	—
1 fanjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
5 d:o	—	—	10,562	50
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
5 d:o	—	—	8,150	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
5 d:o	—	—	6,637	50
1 distinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—	—	—
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
8 d:o	—	—	4,340	—
1 korpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
17 d:o	—	—	7,582	—
1 vicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
17 d:o	—	—	5,941	50
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning à 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
1 d:o	—	—	253	—
Transport	—	—	113,864	50

	Kronor		Summa Kronor	
Transport	—	—	113,864	50
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
23 d:o	—	—	5,819	—
1 musikdistinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 musikkorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 musikvicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
Summa kronor	—	—	122,203	—

Ann. 1. Den för underbefålet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Ann. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Bil. n:o 57.

Förslag till stat
för Skånska trängkåren år 1908.

	Kronor	Summa kronor
Staben.		
1 chef. Se särskild stat. (Bil. n:o 59.)		
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	3,860
1 regementspastor, arfvode	—	1,000
1 auditör, arfvode	—	800
1 regementsläkare, lön	3,400	
dagaflöning å 5 kronor 365 dagar	1,825	5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,595
1 d:o	—	2,595
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,115
1 hofslagarekorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	446
1 hofslagarevicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	349 50
1 hofslagaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	289 50
1 gevärshandverkare, jämte underhåll in natura, lön	180	
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109 50	289 50
1 handverkare af 1. klassen, lön	—	900
1 d:o	—	900
1 handverkare af 2. klassen, lön	—	700
1 d:o	—	700
Transport	—	22,764 50

	Kronor.		Summa kronor.	
	—	—	22,764	50
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
Kompanistaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
2 d:o	—	—	9,720	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
2 d:o	—	—	5,190	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
2 d:o	—	—	4,230	—
1 underlöjtnant, lön	720	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
2 d:o	—	—	3,630	—
1 fanjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning à 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
5 d:o	—	—	10,562	50
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
6 d:o	—	—	9,780	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
9 d:o	—	—	11,947	50
1 distinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—	—	—
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
8 d:o	—	—	4,340	—
1 korpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
17 d:o	—	—	7,582	—
Transport	—	—	114,007	50

	Kronor.		Summa kronor	
			114,007	50
	—	—		
1 vicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
Transport	109	50	349	50
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar				
17 d:o	—	—	5,941	50
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
1 d:o	—	—	253	—
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
23 d:o	—	—	5,819	—
1 musikdistinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 musikkorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 musikvicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
Summa kronor	—	—	129,143	—

Anm. 1. Den för underbefälet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Anm. 3. Fråga om tillsättning af ledigblifven sergeantsbeställning skall underställas Kungl. Maj:ts pröfning.

Bil. n:o 58.

Förslag till stat
för Östgöta trängkår år 1908.

	Kronor	Summa Kronor
Staben.		
1 chef. Se särskild stat. (Bil. n:o 59)		
1 kapten af 2. klassen (regementskvartermästare), lön	2,400	
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	3,860
1 regementsläkare, lön	3,400	
dagaflöning à 5 kronor i 365 dagar	1,825	5,225
1 bataljonsläkare, lön	1,500	
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,595
1 d:o	—	2,595
1 bataljonsveterinär, lön	1,020	
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,115
1 hofslagarekorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	446
1 hofslagarevicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109 50	349 50
1 hofslagaresoldat, jämte underhåll in natura, lön	180	
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109 50	289 50
1 gevärshandverkare, jämte underhåll in natura, lön	180	
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109 50	289 50
1 handverkare af 1. klassen, lön	—	900
1 d:o	—	900
1 handverkare af 2. klassen, lön	—	700
1 d:o	—	700
1 musiksergeant af 1. klassen, lön	900	
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	1,630
1 musiksergeant af 2. klassen, lön	780	
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547 50	1,327 50
Transport	—	23,922

	Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	23,922	—
Kompanistaten.				
1 kapten af 1. klassen, lön	3,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,860	—
2 d:o	—	—	9,720	—
1 kapten af 2. klassen, lön	2,400	—	—	—
dagaflöning à 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	3,860	—
1 löjtnant af 1. klassen, lön	1,500	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,595	—
2 d:o	—	—	5,190	—
1 löjtnant af 2. klassen, lön	1,020	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,115	—
2 d:o	—	—	4,230	—
1 underlöjtnant, lön	720	—	—	—
dagaflöning à 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	1,815	—
2 d:o	—	—	3,630	—
1 fanjunkare, lön	1,200	—	—	—
dagaflöning à 2.50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50
5 d:o	—	—	10,562	50
1 sergeant af 1. klassen, lön	900	—	—	—
dagaflöning à 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630	—
5 d:o	—	—	8,150	—
1 sergeant af 2. klassen, lön	780	—	—	—
dagaflöning à 1,50 krona i 365 dagar	547	50	1,327	50
5 d:o	—	—	6,637	50
1 distinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—	—	—
dagaflöning à 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
8 d:o	—	—	4,340	—
1 korpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—	—	—
dagaflöning à 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
17 d:o	—	—	7,582	—
1 vicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—	—	—
dagaflöning à 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
17 d:o	—	—	5,941	50
1 officers- och reservofficersvolontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—	—	—
dagaflöning à 0,20 krona i 365 dagar	73	—	253	—
1 d:o	—	—	253	—
Transport	—	—	112,064	50

	Kronor		Summa Kronor	
Transport	—	—	112,064	50
1 volontär, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,10 krona i 365 dagar	73	—	253	—
23 d:o	—	—	5,819	—
1 musikdistinktionskorpral, jämte underhåll in natura, lön	360	—		
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182	50	542	50
1 musikkorpral, jämte underhåll in natura, lön	300	—		
dagaflöning å 0,40 krona i 365 dagar	146	—	446	—
1 musikvicekorpral, jämte underhåll in natura, lön	240	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	349	50
1 d:o	—	—	349	50
1 trumpetare, jämte underhåll in natura, lön	180	—		
dagaflöning å 0,30 krona i 365 dagar	109	50	289	50
1 d:o	—	—	289	50
Summa kronor	—	—	120,403	—

Anm. 1. Den för underbefälet af manskapsklassen upptagna aflöningen utgöres af menig volontärs aflöningsförmåner jämte tillägg för befälsbeställningen, hvadan afgående sådant underbefäl bibehålles vid volontärsbeställningen, med dess å stat upptagna förmåner, tills det jämväl därifrån skiljes.

Anm. 2. Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärsnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för desse i stat anvisade aflöningsförmåner.

Förslag till stat
för cheferna vid trängkårerna

	Kronor		Summa
			Kronor
1 öfverstelöjtnant och chef, lön	4,500	—	7,590
arfvode	500	—	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—	
lönstillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—	
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—	
2 d:o	—	—	15,180
1 major och chef, lön	4,000	—	7,090
arfvode	500	—	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—	
lönstillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—	
furageersättning å 1 krona om dagen	365	—	
2 d:o	—	—	14,180
Summa kronor	—	—	44,040

Bil. n:o 60.

Förslag till stat
för Intendenturkåren år 1908.

	Kronor	Summa Kronor	
1 generalintendent, lön	8,000	10,555	—
dagaflöning å 7 kronor i 365 dagar	2,555		
1 öfverfältintendent, lön	6,000	8,190	—
dagaflöning å 6 kronor i 365 dagar	2,190		
1 fältintendent af 1. graden, lön	4,500	6,325	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825		
5 d:o	—	31,625	—
1 fältintendent af 2. graden, lön	4,000	5,825	—
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825		
5 d:o	—	29,125	—
1 intendent af 1. klassen, lön	3,400	4,860	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460		
47 d:o	—	228,420	—
1 intendent af 2. klassen, lön	2,400	3,860	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460		
19 d:o	—	73,340	—
1 underintendent, lön	1,500	2,595	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095		
13 d:o	—	33,735	—
1 förvaltare, lön	1,200	2,112	50
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912		
ett ålderstillägg å lönen å 300 kronor efter 5 års väl vits- ordad tjänstgöring.			
73 d:o	—	154,212	50
1 vaktmästare, lön	360	874	65
dagaflöning å 0,50 krona i 365 dagar	182		
underhåll in natura (beklädnad och portionsersättning) å 0,91 krona i 365 dagar	332		
35 d:o	—	30,612	75
Transport	—	626,267	40

	Kronor		Summa Kronor	
Transport	—	—	626,267	40
<i>Arfvode till extra intendenter eller intendentsaspiranter (10 à 1,095 kronor)</i>	—	—	10,950	—
<i>Till skrifmaterialier, blanketter, öfriga tryckalster, underhåll af expediti- onsmateriel samt inbindning:</i>				
för generalintendentens expedition	1,500	—		
» intendenturkårens hufvudstation	2,000	—	3,500	—
Summa kronor	—	—	640,717	40

Anm. 1. Vid afgång i vaktmästarebeställning återbesättes icke ledigblifven beställning, men få härigenom uppkomna besparingar användas för upprätthållande af sådan tjänst.

Anm. 2. Löntagare, som tillförsäkrats andra än de för honom ofvan angifna aflöningsförmånerna, bibehålles vid sina förutvarande aflöningsförmånar, därest han icke själf önskar öfvergå till de i denna stat för honom upptagna.

Bil. n:o 61.

Beräkning

af statsanslaget till ökad aflöning för de till tjänstealdern äldste bataljonsläkarna och bataljonsveterinärerna år 1908.

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
<i>a) bataljonsläkarna</i>			
för 90 å truppförbandens, krigsskolans och allmänna garnissionssjukhusets i Stockholm stater upptagna bataljonsläkare skulle aflöningen, beräknad efter kaptens af 2. klassen förmåner, utgöra			
för 65: lön å 2,400 kr. och dagaflöning å 1.460 kr., tillsammans å 3,860 kr.	250,900		
> 2: lön å 2.400 kr. dagaflöning å 452 kr. och half dagaflöning å 504 kr., tillsammans å 3,356 kr. . .	6,712		
> 23: lön å 2,400 kr., dagaflöning å 256 kr. och half dagaflöning å 602 kr., tillsammans å 3,258 kr. . .	74,934	332,546	
<i>b) bataljonsveterinärerna</i>			
för 26 å vederbörliga truppförbands stater upptagna bataljonsveterinärer skulle aflöningen, beräknad efter löjtnants af 1. klassens förmåner. utgöra:			
lön å 1,500 kr. och dagaflöning å 1,095 kr. tillsammans å 2,595 kr.	—	67,470	400,016
I vederbörande aflöningsstater äro uppförda för:			
<i>a) bataljonsläkarna:</i>			
65: lön å 1,500 kr. och dagaflöning å 1,095 kr., tillsammans å 2,595 kr.	168,675		
2: lön å 1,500 kr., dagaflöning å 339 kr. och half dagaflöning å 378 kr., tillsammans å 2,217 kr. . . .	4,434		
23: lön å 1,500 kr., dagaflöning å 192 kr. och half dagaflöning å 451,50 kr., tillsammans å 2,143,50 kr., samt	49,300	50	222,409
Transport	—	50	400,016

	Kronor.		Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	222,409	50	400,016	—
b) bataljonsveterinärerna:						
26: lön å 1,020 kr. och dagaflöning å 1,095 kr. tillsammans å 2,115 kr.	—	—	54,990	—	277,399	50
Skilnad	—	—	—	—	122,616	50
hvaraf, då endast halfva antalet bataljonsläkare och bataljonsveterinärer skola erhålla ökad aflöning, härför erfordras hälften eller kronor	—	—	—	—	61,308	25

*Bil. n:o 62.***Förslag till stat**

för statsanslaget till stipendier för fältläkarkåren och veterinärstaten.

		Summa kronor.
1	fältläkarstipendiat af första klassen, arfvode	900
17	d:o	15,300
1	d:o » andra d:o , d:o	600
35	d:o	21,000
1	fältveterinärstipendiat, arfvode	600
7	d:o	4,200
Summa kronor		42,600

Beräkning

af statsanslaget för ålderstillägg år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
Landförsvarsdepartementet.		
2 kansliråd å 600/2 kronor	600	
3 kanslisekreterare och 1 registrator å 1,000/2 kronor	2,000	
1 vaktmästare å 100/2 kronor	50	2,650
Arméförvaltningen.		
3 krigsråd å 600/2 kronor	900	
17 sekreterare, kamrerare, krigskassör, revisorer, bokhållare samt revisorer och bokhållare å 1,000/2 kronor	8,500	
5 vaktmästare å 100/2 kronor	250	9,650
Generalstaben.		
1 professor och 1 krigsarkivarie å 1,000/2 kronor	—	1,000
Artilleriets tygstater.		
18 tygingenjörer, tygförvaltare och besiktningsrustmästare å 500/2 kronor	4,500	
3 tygförvaltare i Stockholm å 1000/2 kronor	1,500	
14 tygskrifvare å 300/2 kronor	2,100	8,100
Artilleriets fabriker.		
10 fabriksingenjörer, fabriksförvaltare, verkmästare och besiktnings- rustmästare å 500/2 kronor	2,500	
4 fabriksförvaltare å 1000/2 kronor (vid Carl Gustafs stads gevärs- faktori och Ammunitionsfabriken)	2,000	
4 fabriksskrifvare å 300/2 kronor	600	5,100
Fortifikationen.		
1 sekreterare å 1,000/2 kronor	500	
11 fortifikationskassörer (redogörare och förrådsförvaltare) å 500/2 kronor	2,750	
5 verkmästare af 1. klassen å 500/2 kronor	1,250	
4 d:o > 2. d:o å 300/2 kronor	600	5,100
Intendenturkåren.		
74 förvaltare å 300/2 kronor	—	11,100
Summa kronor	—	42,700

Beräkning

af statsanslaget för remontering och skoning m. m. år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
För kavalleriet:		
478 remonter för underhåll af hästantalet		
118 ^{b)} d:o » ökning af stamhästarnas antal eller tillsammans		
596 d:o betingande, i inköp å 800 kronor samt för transporter		
m. m. jämte underhåll och vård i remontdepå å 340 kronor, eller		
tillsammans, å 1,140 kronor	679,440	—
4,517 stamhästar för skoning och hästmedikamenter årligen å 12		
kronor	54,204	—
798 d:o (rust- eller rotehålls-) för skoning och hästmedika-		
menter årligen å 5 kronor	3,990	—
Sgr	737,634	—
hvarifrån afgår värdet af utrangerade försålda 401 ^{a)} hästar å 100		
kronor	40,100	—
		697,534
För artilleriet:		
184 remonter för underhåll af hästantalet		
198 ^{b)} d:o » ökning af stamhästarnas antal eller tillsammans		
382 d:o betingande, i inköp å 800 kronor samt för transporter		
m. m. jämte underhåll och vård i remontdepå å 340 kronor, eller		
tillsammans, å 1,140 kronor	435,480	—
2,047 stamhästar för skoning och hästmedikamenter årligen å 12		
kronor	24,564	—
Sgr	460,044	—
hvarifrån afgår värdet af utrangerade försålda 184 hästar å 100 kronor		
	18,400	—
		441,644
För ingenjörtrupperna:		
13 remonter för underhåll af hästantalet		
9 ^{d)} d:o » ökning af stamhästarnas antal eller tillsammans		
22 d:o betingande, i inköp å 800 kronor samt för transporter		
m. m. jämte underhåll och vård i remontdepå å 340 kronor, eller		
tillsammans, å 1,140 kronor	25,080	—
139 stamhästar för skoning och hästmedikamenter årligen å 12		
kronor	1,668	—
Sgr	26,748	—
hvarifrån afgår värdet af utrangerade försålda 13 hästar å 100 kronor		
	1,300	—
		25,448
Transport	—	—
		1,164,626

	Kronor.	Summa kronor.
Transport	—	1,164,626
För trängen:		
23 remonter för underhåll af hästantalet		
24 ⁵⁾ d:o > ökning af stamhästarnas antal eller tillsammans		
47 d:o betingande, i inköp å 800 kronor samt för transporter m. m. jämte underhåll och vård i remontdepå å 340 kronor, eller tillsammans, å 1,140 kronor	53,580	
258 stamhästar för skoning och hästmedikamenter årligen å 12 kronor	3,096	
	Sgr	
hvarifrån afgår värdet af uttrangerade försålda 23 hästar å 100 kronor	2,300	54,376
För remonteringsstyrelsen		
enligt stat.	—	9,855
Summa kronor	—	1,228,857

¹⁾ För ökning af hästantalet vid:

Lifgardet till häst till	540 st.	
Lifregementets dragoner >	565 >	däraf 220 rusthållshästar.
d:o husarer >	565 >	> 227 >
Smålands husarregemente >	565 >	> 227 >
Skånska husarregementet >	1,000 >	> 61 >
d:o dragonregementet >	1,000 >	> 61 >
Kronprinsens husarregemente >	540 >	
Norrlands dragonregemente >	540 >	2 rothållshästar.

Summa 5,315 st.

²⁾ 77 beräknas vara rust- eller rothållshästar.

³⁾ För ökning af hästantalet vid:

54 åkande batterier å fastlandet till 33 st. för batteri eller till	1,782 st.
3 ridande > > > > 40 > > > >	120 >
Gottlands artillerikår	85 >
Positionsartilleriregementet	60 >

Summa 2,047 st.

⁴⁾ För ökning af hästantalet vid:

Svea ingenjörkår till	54 st.
Göta > >	54 >
Fälttelegrafkåren >	25 >
Bodens ingenjörkår >	6 >

Summa 139 st.

⁵⁾ För ökning af hästantalet vid 6 trängkärer till 43 st. vid hvarje eller tillsammans till 258 st.

Bil. n:o 65.

Beräkning

af statsanslaget till lega af hästar för kavalleriets, artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens exercis år 1908.

	Kronor.	
<i>Kavalleriet.</i>		
450 ¹⁾ rusthållshästar i 45 legningsdagar eller 20.250 legningsdagar à 0,75 krona	15,187	50
<i>Artilleriet.</i>		
96,350 ²⁾ legningsdagar à 3 kronor	289,050	—
<i>Ingenjörtrupperna.</i>		
12,595 ³⁾ legningsdagar à 3 kronor	37,785	—
<i>Trängen.</i>		
8,340 ⁴⁾ legningsdagar à 3 kronor	25,020	—
Summa kronor	367,042	50

¹⁾ Afsedda för 150 värnpliktige vid hvardera af Lifregementets dragoner och husarer samt Smålands husarregemente under del af november och hela december månad år 1908 (beväringsskrytskola).

²⁾ Artilleriets behof af legda hästar beräknas för år 1908 vara:

a) under 35 dagar:

för 54 åkande batterier på fastlandet à 35 hästar (regementsöfningarna)	= 1,890 hästar	
» 3 ridande batterier på fastlandet à 72 hästar (regementsöfningarna)	= 216 d:o	
» Gottlands artillerikår (regementsöfningarna)	60 d:o	
» det fältartilleriregemente, vid hvilket artilleriets officersvolontärer utbildas under regementsöfningarna	70 d:o	
» Fältartilleriskjutskolan	128 d:o	
» Fästningsartilleriskjutskolan	10 d:o	
eller tillsammans i 35 dagar	2,374 hästar =	83,090 legningsdagar

b) under 30 dagar:

för Boden—Karlsborgs artilleriregementes bataljon i Boden (regementsöfningarna)	30 hästar	
» Positionsartilleriregementet: 156 hästar i 2 omgångar (regementsöfningarna)	312 d:o	
eller tillsammans i 30 dagar	342 hästar =	10,260 legningsdagar

c) för öfningsmarscher o. d. under år 1908

eller tillhopa	3,000 d:o	
		96,350 legningsdagar.

Anm. Vid Positionsartilleriregementet äga regementsöfningarna rum i två omgångar på grund af det jämförelsevis stora antalet värnpliktiga vid hvarje batteri.

3) Ingenjörtruppernas behof af legda hästar beräknas för år 1908 vara:

230 hästar för fältingenjör- och fälttelegraftruppernas regementsöfningar i 35 dagar	=	8,050	legningsdagar
223 d:o » d:o » d:o d:o i 15 »	=	3,345	d:o
för öfningsmarscher o. d. under år 1908		1,200	d:o
eller tillsammans		12,595	legningsdagar.

4) Trängens behof af legda hästar beräknas för år 1908 vara:

72 hästar för hvar och en af 6 kårer	=	432	hästar — 214 stambästar d. v. s.
218 hästar i 30 dagar (regementsöfningarna)	=	6,540	legningsdagar
för öfningsmarscher o. d. under år 1908		1,800	d:o
eller tillsammans		8,340	legningsdagar.

Bil. n:o 66.

Förslag till stat
för Krigsskolan.

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
a) Aflöning.			
Stab.			
1 chef, lön	5,000	—	
dagaflöning å 5 kronor i 365 dagar	1,825	—	
lönstillägg för två tjänstehästar å 400 kronor	800	—	
furageersättning å 1 kr. om dagen för hvarje häst	730	—	
		8,355	—
1 adjutant, tillika bibliotekarie, arfvode	1,200	—	
lönstillägg för 1 tjänstehäst å 400 kronor	400	—	
• furageersättning å 1 krona om dagen	365	—	
		1,965	—
1 slottspastor, arfvode	—	1,000	—
1 bataljonsläkare, lön	1,500	—	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	
		2,595	—
1 veterinär, arfvode	—	300	—
1 redogörare, uppbär sina aflöningsförmåner från intendenturkårens stat	—	—	—
1 fanjunkare, förvaltare samt tillika väbel och uppsyningsman öfver kungsgårdens byggnader, park och utägor, lön	1,200	—	
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	
		2,112	50
Kompanibefäl.			
1 kompanichef, arfvode	—	1,500	—
1 subalternofficer af infanteriet, arfvode	—	1,200	—
3 d:o	—	3,600	—
1 subalternofficer af kavalleriet, arfvode	—	1,200	—
1 fanjunkare, lön	1,200	—	
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	
		2,112	50
Transport	—	25,940	—

	Kronor.		Kronor.		Summa kronor.
Transport	—	—	25,940	—	
Lärare.					
1 förste lärare i krigskonst, arfvode	—	—	1,500	—	
1 andre d:o i d:o , >	—	—	1,000	—	
1 förste d:o i vapenlära och artilleriexercisreglemente, arfvode	—	—	1,500	—	
1 andre d:o i vapenlära och artilleriexercisreglemente, arfvode	—	—	1,000	—	
1 förste d:o i krigsbyggnadskonst, arfvode	—	—	1,500	—	
1 andre d:o i d:o , >	—	—	1,000	—	
1 förste d:o i topografi, arfvode	—	—	1,500	—	
1 andre d:o i d:o , >	—	—	1,000	—	
1 lärare i gymnastik och vapenföring, arfvode	—	—	1,500	—	
1 d:o i krigslagar, tjänstgörings- och infanteriexercis- reglemente, arfvode	—	—	1,000	—	
1 d:o i militärförvaltning, arfvode	—	—	300	—	
1 d:o i militär sundhets- och förbandslära, arfvode	—	—	300	—	
1 d:o i ridning, hästkänedom och kavalleriexercis- reglemente, arfvode	—	—	500	—	
Biträdande lärare	—	—	2,600	—	
Betjäning.					
Förslagsvis: 3 förmän, 1 maskinist, 1 skogvaktare, tillika postbud, 1 tändare och uppsyningsman öfver ledningarna, 18 drängar, 1 baderska och 1 städerska med i allmänhet hel årstjänst samt 4 drängar för en tid af 185 dagar om året	—	—	23,858	—	
1 sjukvårdssoldat, dagtraktamente à 1,50 krona i 365 dagar	547	50			
munderingsersättning à 0,33 krona i 365 dagar	120	45	667	95	
1 spel, d:o, d:o	—	—	667	95	
					67,393 90
b) Omkostnader under nedanstående titlar.					
Stående bibliotek, tafvelsamlingen och skrifmaterialier	—	—	1,200	—	
Remontering af 1 häst, underhåll af seltyg, fordon, red- skap för skogskötsel och åkerbruk m. m.	—	—	1,300	—	
Transport	—	—	2,500	—	67,333 90

	Kronor.		Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	2,500	—	67,333	90
Praktiska öfningar	—	—	3,700	—		
Bränsle, lyse och vatten samt betjäningens kasernering	—	—	7,400	—		
Byggnadernas och parkens vård samt underhåll	—	—	10,900	—		
Inventarier och husgeråd	—	—	3,000	—		
Stipendier	—	—	6,000	—		
Extra utgifter	—	—	7,311	—	40,811	10
Summa kronor	—	—	—	—	108,145	—

- Ann. 1.** Om brist på någon titel uppstår, må till täckande därpå användas å andra titlar möjligen uppkommande besparingar, under villkor att anslaget i sin helhet icke öfverskrides. Under samma villkor må besparingar å staten i dess helhet från ett år kunna få användas till utgifter under kommande år.
- Ann. 2.** Stabspersonalen (slottspastorn och veterinären dock undantagna) samt kompanibefälet erhålla servisbidrag enligt tariffen i inkvarTERSordningen för Stockholms stad samt öfrig inkvartering in natura äfvensom kostnadsfritt bostad å Karlberg för hästskötare och stallrum därstädes för tjänstehästar. Betjäningen åtnjuter inkvartering med servis in natura samt erforderligt bränsle och lyse. I mån af utrymme må chefen upplåta bostad åt skolans lärare.
- Ann. 3.** Chefen äger dispositionsrätt öfver Karlbergs kungsgård m. m. på sätt i kungl. brefven den 23. maj 1815, den 26. januari 1894 och den 12. november 1897 blifvit bestämdt; dock skall all den kontanta uppbörd, som på grund af denna dispositionsrätt inflyter, till statsverket inlevereras.
- Ann. 4.** Därest adjutant enligt eget truppförbands stat äger rätt till lönetillägg och furageersättning för tjänstehäst, utgår icke till honom de å denna stat upptagna motsvarande förmåner.

Till förestående slutsumma kronor 108,145: —
kommer staten för reservofficerskurserna » 22,500: —
Summa kronor 130,645: —

Förslag till stat
för garnisonssjukhuset i Stockholm.

	Kronor.	Summa kronor.
a) Löner, arfvoden och dylikt:		
1 sjukhusläkare, chefläkare, regementsläkare i fältläkarkåren, förutom fri bostad och ved,		
lön	3,400	
dagaflöning å 5 kronor per dag	1,825	
arfvode	1,000	6,225
1 sjukhusläkare, bataljonsläkare i fältläkarkåren, förutom fri bostad och ved,		
lön	1,500	
dagaflöning å 3 kronor per dag	1,095	
arfvode	1,000	3,595
1 underläkare, förutom fri bostad med möbler och ved, arfvode å 3 kronor per dag	—	1,095
5 underläkare, dito	—	5,475
1 föreståndare för tandpolikliniken, arfvode	—	1,500
1 apotekare, arfvode	—	3,500
1 sjukhuspredikant, arfvode	—	500
1 sjukhusintendent, åtnjuter fri bostad, men uppbär löneförmåner å intendenturkårens stat.		
1 operationssalssköterska, förutom fri bostad med möbler, ved och kost, arfvode	—	500
1 öfversjuksköterska, förutom fri bostad med möbler, ved och kost, arfvode	—	500
1 öfversjuksköterska, dito	—	500
1 undersjuksköterska, förutom fri bostad, med möbler, ved och kost, arfvode	—	300
Transport	—	23,690

	Kronor.		Summa kronor.
Transport	—	—	23,690
1 undersjuksköterska, dito	—	—	300
1 sjukhuspiga, förutom kost, arfvode	—	—	300
1 sjukhuspiga, dito	—	—	300
1 förestånderska för tvätt och lagning, förutom fri bostad med möbler och ved, arfvode	—	—	720
1 tvättpiga, förutom fri bostad med möbler och ved, arfvode . . .	—	—	500
2 tvättpigor, dito	—	—	1,000
1 köksförestånderska, förutom fri bostad med möbler, ved och kost, arfvode	—	—	300
1 kökspiga, förutom fri bostad med möbler, ved och kost, arfvode .	—	—	200
1 kökspiga, dito	—	—	200
1 portvakt, förutom fri bostad med ved, arfvode	—	—	400
1 maskinist, förutom fri bostad med ved, arfvode	—	—	900
1 maskinistbiträde, arfvode	—	—	600
1 gårdsdräng för renhållning och vedbärning, förutom fri bostad med ved, arfvode	—	—	800
1 gårdsdräng för dito, dito	—	—	800
Till sjukhusförvaltningens förfogande för tillkallande af specialister för behandling af å sjukhuset intagna patienter, förslagsvis	2,000	—	
För uppehållandet af väbelsbefattningen	1,000	—	
För uppehållandet af sjukhusunderofficersbefattningen	1,000	—	
Arfvode åt juridiskt biträde	300	—	
För beredande af tjänstledighet åt operationssalssköterskan och öfversjuksköterskorna (med kostpengar för hvar och en å 25 kronor) samt till vikariatsersättning under sjukdom jämväl för öfrig tjänstpersonal, förslagsvis	500	—	4,800
b) <i>Kosthåll:</i>			
5 sjuksköterskor å 1.50 kr. i 365 dagar	2,737	50	
1 köksförestånderska å 1.25 kr. i 365 dagar	456	25	
2 sjukhuspigor och 2 kökspigor å 0.75 kr. i 365 dagar	1,095	—	4,288 75
c) <i>Till underhållet anslagna:</i>			
	—	—	38,581 25
Summa kronor	—	—	78,680 —

- Anm. 1.** Dagaflöning för skottdag bestrides från tillgängliga medel under anslaget.
- Anm. 2.** Löner till undersjuksköterskor utgå endast, för så vidt dessa platser icke beklädas af sjuksköterskeelever från Röda korset.
- Anm. 3.** Kost in natura får, enligt sjukhusförvaltningens medgifvande i hvarje fall, utbytas mot därför i staten beräknadt kontant belopp.
- Anm. 4.** Därest fri bostad tillhandahålles apotekaren, minskas under tiden hans arfvode med 500 kronor för år räknadt.
- Anm. 5.** Om samtliga underläkarebefattningar ej äro besatta, må af därigenom uppkommande besparing förhöjdt dagarfvode af Kungl. Maj:t tilldelas tjänstgörande underläkare.

Till omstående summa	kronor 78,680: —
kommer staten för garnisonssjukhuset å Karlsborg	» 10,000: —
	<u>Summa kronor 88,680: —</u>

Bil. n:o 68.

Beräkning af statsanslaget för de värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m. år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
<i>Rullföringsväsendet & fastlandet:</i>		
Till rullföringsområdesbefälhafvare med biträden, enligt förslag till stat (Bil. n:o 69.)	178,485	—
» hyra, eldning, belysning samt städning af 74 expeditionslokaler å 500 kronor	37,000	—
» bestridande af telefonafgifter	4,500	—
		219,985
<i>Rullföringsväsendet å Gotthland, förslagsvis</i>	10,000	—
För tillsyn af förråd inom kompaniområdena, frivilliga öfningar m. fl. fredsätgärder å Gotthland för landstormens användande vid krigstillfälle, förslagsvis	3,000	—
		13,000
<i>Färdkostnader, förslagsvis</i>	—	400,000
<i>Mönstringskostnader m. m., förslagsvis</i>	—	25,000
<i>Penningbidrag, enligt vidfogade beräkning, (Bil. n:o 70), af de värnpliktiges vid hären tjänstgöringsdagar under år 1908:</i>		
297,723 tjänstgöringsdagar å 0,20 krona	59,544	60
1,315,989 d:o » 0,50 »	657,994	50
		717,589
<i>Penningtillskott, enligt vidfogade beräkning, (Bil. n:o 70), på grund af 35 § mom. 2 af värnplikslagen för:</i>		
27,934 tjänstgöringsdagar å 0,20 krona	—	5,586
		80
Summa kronor	—	1,381,110
		90

Förslag till stat

för rullföringsområdesbefälhafvarna med biträden å fastlandet.

	Kronor.
Befälhafvaren för Stockholms stadsrullföringsområde ersättning å 5 kronor om dagen i 365 dagar , .	1,825
1 rullföringsområdesbefälhafvare i landsorten ersättning å 4 kronor om dagen i 365 dagar	1,460
72 d:o	105,120
1 officer vid Stockholms stadsrullföringsområde ersättning å 4 kronor om dagen i 365 dagar	1,460
2 d:o	2,920
1 biträde åt rullföringsområdesbefälhafvare ersättning å 2 kronor om dagen i 365 dagar	730
89 d:o	64,970
Summa kronor	178,485

*Bil. n:o 70.***Beräkning**

af antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under år 1908.

	Tjänstgöringsdagar.		Summa tjänst- görings- dagar.	Däraf med penninge- tillskott enligt § 35 mom. 2 värnplikts- lagen.
	å 0,20 krona.	å 0,50 krona.		
Infanteriet	39,200	1,015,680	1,054,880	—
Kavalleriet	89,226	44,513	133,739	8,946
Fältartilleriet	123,860	84,812	208,672	15,044
Fästningsartilleriet	1,456	24,930	26,386	—
Positionsartilleriet	1,456	16,110	17,566	—
Fältingenjör- och fälttelegraftrupperna	33,677	22,694	56,371	3,944
Fästningsingenjörtrupperna	784	17,520	18,304	—
Trängen	8,064	89,730	97,794	—
Summa	297,723	1,315,989	1,613,712	27,934

Förslag till stat
för Carl Gustafs stads gevärsfaktori.

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
I. Aflöningsstat (utom inkvarterings- och servisbidrag).			
1 fabriksingenjör, lön	3,000	—	—
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	4,460	—
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.	—	—	—
1 fabriksförvaltare, lön	1,320	—	—
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	2,415	—
2 ålderstillägg å lönen å 500 kronor, det ena ef- ter 5 års och det andra efter 10 års väl vitsordad tjänst.	—	—	—
1 d:o	—	2,415	—
1 besiktningsrustmästare, lön	1,200	—	—
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	2,112	50
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.	—	—	—
3 d:o	—	6,337	50
1 fabriksskrifvare, lön	900	—	—
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	1,630	—
1 ålderstillägg å lönen å 300 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.	—	—	—
1 d:o	—	1,630	21,000
II. Öfriga utgifter, förslagsvis	—	—	17,175
Summa kronor	—	—	38,175

Bil. n:o 72.

Förslag till stat
för Ammunitionsfabriken.

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
I. Aflöningsstat (utom inkvarterings- och servisbidrag)			
1 fabriksingenjör, lön	3,000	—	
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,460
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.			
1 fabriksförvaltare, lön	1,320	—	
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,415
2 ålderstillägg å lönen å 500 kronor, det ena efter 5 års och det andra efter 10 års väl vitsordad tjänst.			
1 d:o	—	—	2,415
1 verkmästare, lön	1,200	—	
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112 50
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.			
1 fabrikskrifvare, lön	900	—	
dagaflöning å 2 kronor i 365 dagar	730	—	1,630
1 ålderstillägg å lönen å 300 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.			
1 d:o	—	—	1,630
Anm. Under nuvarande verkmästarens tjänstetid utgår dennes lön med 2,500 kronor utan ålderstillägg, hvarför aflöningsstaten höjes med	—	—	570
II. Öfriga utgifter, förslagsvis	—	—	15,232 50
Summa kronor	—	—	31,087 50

Förslag till stat
för Åkers krutbruk.

	Kronor.		Kronor.		Summa kronor.	
I. Aföningsstat (utom inkvarterings- och servisbidrag).						
1 fabriksingenjör, lön	3,000	—				
dagaflöning å 4 kronor i 365 dagar	1,460	—	4,460	—		
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.						
1 fabriksförvaltare, lön	1,320	—				
dagaflöning å 3 kronor i 365 dagar	1,095	—	2,415	—		
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.						
1 verkmästare, lön	1,200	—				
dagaflöning å 2,50 kronor i 365 dagar	912	50	2,112	50	8,987	50
1 ålderstillägg å lönen å 500 kronor efter 5 års väl vitsordad tjänst.						
II. Öfriga utgifter, förslagsvis	—	—	—	—	4,335	—
Summa kronor	—	—	—	—	13,322	50

Bil. n:o 74.

Beräkning

af statsanslaget för arméns mathållning år 1908.

	Summa kronor.	
Infanteriet.		
2,998,852 tjänstgöringsdagar å 0,58 krona	1,739,334	16
Kavalleriet.		
1,150,878 tjänstgöringsdagar å 0,58 krona	667,509	24
Artilleriet.		
1,054,850 tjänstgöringsdagar å 0,58 krona	611,813	—
Ingenjörtrupperna.		
296,015 tjänstgöringsdagar å 0,58 krona	171,688	70
Trängen.		
177,390 tjänstgöringsdagar å 0,58 krona	102,886	20
De värnpliktige.		
1,613,712 tjänstgöringsdagar å 0,58 krona	935,952	96
Summa kronor	4,229,184	26

Beräkning

af statsanslaget för furagering af arméns hästar år 1908.

	Kronor.	Summa kronor.
<i>Vid kavalleriet:</i>		
1,525,589 tjänstgöringsdagar med full utfodring å 1,00 krona . . .	1,525,589 —	
20,250 d:o för legda hästar med d:o » 1,00 » . . .	20,250 —	
120,428 underhållsdagar i depå » 0,80 » . . .	96,342 40	1,642,181 40
<i>Vid artilleriet:</i>		
1,849 stamhästar i 365 dagar eller 674,885 tjänstg.-dagar å 1 kr. .	674,885 —	
198 d:o » 92 » » 18,216 » » 1 » .	18,216 —	
legda hästar » tillsammans 96,350 » » 1 » .	96,350 —	789,451 —
<i>Vid ingenjörtrupperna:</i>		
130 stamhästar i 365 dagar eller 47,450 tjänstg.-dagar å 1 kr. . .	47,450 —	
9 d:o » 92 » » 828 » » 1 » . .	828 —	
legda hästar » tillsammans 12,595 » » 1 » . .	12,595 —	60,873 —
<i>Vid trängen:</i>		
234 stamhästar i 365 dagar eller 85,410 tjänstg.-dagar å 1 kr. . .	85,410 —	
24 d:o » 92 » » 2,208 » » 1 » . .	2,208 —	
legda hästar » tillsammans 8,340 » » 1 » . .	8,340 —	95,958 —
Summa kronor	—	2,588,463 40

Bil. n:o 76.

Beräkning

af underhålls- och tjänstgöringsdagar för kavalleriets nummerhästar år 1908.

	Antal underhållsdagar för Kronans hästar i depå.	Antal tjänstgöringsdagar för		
		kronans hästar.	rust- och rotehållshästar.	
<i>Lifgardet till häst:</i>				
520 hästar i 365 dagar	—	189,800		
20 d:o i 92 d:o (nyuppsatta remonter)	—	1,840	191,640	
<i>Lifregementets ådragener:</i>				
329 hästar (kronans) i 365 dagar	—	120,085		
16 d:o (d:o) i 92 d:o (nyupps. remonter)	—	1,472	121,557	
220 d:o (rusthålls-) i 37 dagar (under repetitions- öfningarna)	—	—	—	8,140
<i>Lifregementets husarer:</i>				
322 hästar (kronans) i 365 dagar	—	117,530		
16 d:o (d:o) i 92 d:o (nyupps. remonter)	—	1,472	119,002	
227 d:o (rusthålls-) i 37 dagar (under repetitions- öfningarna)	—	—	—	8,399
<i>Smålands husarregemente:</i>				
322 hästar (kronans) i 365 dagar	—	117,530		
16 d:o (d:o) i 92 d:o (nyupps. remonter)	—	1,472	119,002	
227 d:o (rusthålls-) i 37 dagar (under repetitions- öfningarna)	—	—	—	8,399
<i>Skånska husarregementet:</i>				
800 hästar (kronans) i 365 dagar	—	292,000		
139 d:o (d:o) i 57 d:o	—	7,923	299,923	
139 d:o (d:o) i 308 d:o (i depå)	42,812	—	—	
61 d:o (rusthålls-) i 37 d:o (under repetitions- öfningarna)	—	—	—	2,257
Transport	42,812	—	851,124	27,195

	Antal underhållsdagar för Kronans hästar i depå.	Antal tjänstgöringsdagar för		
		kronans hästar.	rust- och rothållshästar.	
Transport	42,812	—	851,124	27,195
<i>Skånska dragonregementet:</i>				
800 hästar (kronans) i 365 dagar	—	292,000		
139 d:o (d:o) i 57 d:o	—	7,923	299,923	
139 d:o (d:o) i 308 d:o (i depå)	42,812			
61 d:o (rusthålls-) i 37 d:o (under repetitions- öfningarna)	—	—	—	2,257
<i>Kronprinsens husarregemente:</i>				
515 hästar i 365 dagar	—	187,975		
25 d:o i 92 d:o (nyuppsatta remonter)	—	2,300	190,275	
<i>Norrlands dragonregemente:</i>				
400 hästar (kronans) i 365 dagar	—	146,000		
25 d:o (d:o) i 92 d:o (nyuppsatta remonter)	—	2,300		
113 d:o (d:o) i 57 d:o	—	6,441	154,741	
113 d:o (d:o) i 308 d:o (i depå)	34,804			
2 d:o (rothålls-) i 37 d:o (under repetitions- öfningarna)	—	—	—	74
Summa dagar	120,428	—	1,496,063	29,526
			1,525,589	

Anm. I ständigt tjänstgöring befinnas läkare, underofficerare med vederlikar, volontärer och spel af manskapsklass:

vid Lifgardet till häst	409	man.
» Lifregementets dragoner	293	»
» D:o husarer	286	»
» Smålands husarregemente	291	»
» Skånska husarregementet	651	»
» D:o dragonregementet	648	»
» Kronprinsens husarregemente	409	» och
» Norrlands dragonregemente	334	»

Bil. n:o 77.

Beräkning

af statsanslaget för arméns munderingsutrustning år 1908.

	Kronor.		Summa kronor.	
Infanteriet.				
2,998,852 tjänstgöringsdagar à 0,33 krona	—	—	989,621	16
Kavalleriet.				
1,150,878 manskapstjänstgöringsdagar à 0,33 krona	379,789	74		
1,545,839 hästtjänstgöringsdagar à 0,10 krona	154,583	90		
120,428 d:o à 0,05 krona (i depå)	6,021	40	540,395	04
Artilleriet.				
1,054,850 tjänstgöringsdagar à 0,33 krona	—	—	348,100	50
Ingenjörtrupperna.				
296,015 tjänstgöringsdagar à 0,33 krona	—	—	97,684	95
Trängen.				
177,390 manskapstjänstgöringsdagar à 0,33 krona	58,538	70		
95,958 hästtjänstgöringsdagar à 0,10 krona	9,595	80	68,134	50
De värnpliktige.				
1,613,712 tjänstgöringsdagar à 0,33 krona	—	—	532,524	96
Summa kronor	—	—	2,576,461	11

Beräkning

af statsanslaget för arméns diverse intendentur- och sjukvårdsbehof år 1908.

	Summa kronor.	
Infanteriet.		
2,984,160 tjänstgöringsdagar (marschdagar frånräknade) à 0,08 krona	238,732	80
Kavalleriet.		
1,149,736 tjänstgöringsdagar (marschdagar frånräknade) à 0,08 krona	91,978	88
Artilleriet.		
1,054,850 tjänstgöringsdagar à 0,08 krona	84,388	—
Ingenjörtrupperna.		
296,015 tjänstgöringsdagar à 0,08 krona	23,681	20
Trängen.		
177,390 tjänstgöringsdagar à 0,08 krona	14,191	20
De värnpliktige.		
1,613,712 tjänstgöringsdagar à 0,08 krona	129,096	96
Summa kronor	582,069	04

Bil. n:o 79.

Beräkning

af statsanslaget för arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten år 1908.

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.	
Infanteriet.				
380 fanjunkare med vederlikar å 130 kronor . . .	49,400	—		
1,011 sergeanter med d:o å 100 » . . .	101,100	150,500		
2,984,160 tjänstgöringsdagar (marschdagar frånräknade) å 0,10 krona	—	298,416	448,916	
Kavalleriet.				
64 fanjunkare med vederlikar å 130 kronor . . .	8,320	—		
179 sergeanter med d:o å 100 » . . .	17,900	26,220		
1,149,736 manskapstjänstgöringsdagar (marschdagar från- räknade) å 0,10 krona	—	114,973	60	
1,666,267 hästtjänstgöringsdagar å 0,01 krona	—	16,662	67	157,856 27
Artilleriet.				
144 styckjunkare med vederlikar å 130 kronor . .	18,720	—		
392 sergeanter med d:o å 100 » . . .	39,200	57,920		
1,054,850 manskapstjänstgöringsdagar å 0,10 krona . .	—	105,485		
789,451 hästtjänstgöringsdagar å 0,01 krona	—	7,894	51	171,299 51
Ingenjörtrupperna.				
39 fanjunkare med vederlikar å 130 kronor . . .	5,070	—		
88 sergeanter med d:o å 100 » . . .	8,800	13,870		
296,015 manskapstjänstgöringsdagar å 0,10 krona . . .	—	29,601	50	
60,873 hästtjänstgöringsdagar å 0,01 krona	—	608	73	44,080 23
Transport	—	—	—	822,152 01

	Kronor.		Kronor.		Summa kronor.	
Transport	—	—	—	—	822,152	01
Trängen.						
36 fanjunkare å 130 kronor	4,680	—	—	—	—	—
118 sergeanter med vederlikar å 100 kronor	11,800	—	16,480	—	—	—
177,390 manskapstjänstgöringsdagar å 0,10 krona	—	—	17,739	—	—	—
95.958 hästtjänstgöringsdagar å 0,01 krona	—	—	959	58	35,178	58
Intendenturkåren.						
74 förvaltare å 130 kronor	—	—	—	—	9,620	—
Krigsskolan.						
2 fanjunkare å 130 kronor	—	—	—	—	260	—
De värnpliktige.						
1,613,712 tjänstgöringsdagar å 0,10 krona	—	—	—	—	161,371	20
Summa kronor	—	—	—	—	1,028,581	79

	Effektiva karlnummer den 1. januari 1908.			Effektiva hästnummer den 1. januari 1908.			Summa kronor.
	Antal.	å	Kronor.	Antal.	å	Kronor.	
Transport	—	—	—	—	—	—	1,048,980
Kavalleriet.							
Lifregementets dragoner	124	210	26,040	220	200	44,000	70,040
d:o husarer	122	210	25,620	227	200	45,400	71,020
Smålands husarregemente	157	150	23,550	227	190	43,130	66,680
Skånska husarregementet	71	140	9,940	61	210	12,810	22,750
d:o dragonregementet	96	130	12,480	61	210	12,810	25,290
Norrlands dragonregemente	—	—	—	2	170	340	340
Summa	—	—	97,630	—	—	158,490	256,120
Slutsumma	—	—	—	—	—	—	1,305,100

Anm. Då statsanslaget ofvan är beräknadt efter förhållandet den 1. januari 1908, torde det samma, med stöd af den under samma år skeende afgången af personal och hästar, för hvilken full ersättning icke utgår, böra afjämnas till till 1,250,000 kronor.

Riksstatsens fjärde hufvudtitel. Ordinarie anslag. Aflöning och expenser samt inkvarterings- och servisbidrag.	Bilaga n:o	Landtförsvarets ordinarie kostnad år 1908 för													I riksstaten för år 1907 utfördes vidstående anslag med kronor	Riksstaten för år 1908 skulle sålunda för vid- stående statsanslag betinga			
		Landt- försvars- departe- mentet.	Armé- förvalt- ningen.	General- staben.	Infanteriet.	Kavalleriet.	Artilleriet.	Fortifika- tionen.	Trängen.	De värnplik- tige.	Inten- dentur- kåren.	Diverse förut icke specifi- cerade utgifter.	Summa kronor.	För utjämning såväl af an- slagen som dessas slut- summor utföres härmed kronor				ökning med kronor	minskning med kronor
Departementschefen												17,000	17,000	17,000	17,000				
Departementet		55,000										55,000	55,000	55,000	55,000				
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för departementet, <i>förslagsanslag</i>												13,000	13,000	13,000	8,963	4,037			
Arméförvaltningen			280,000									280,000	280,000	280,000	158,741	121,259			
Generalitetsstaten	1											152,356	152,356	152,356	150,634	1,722			
Generalstabens				353,390								353,390	353,390	353,390	353,390				
Artilleristabens												12,200	12,200	12,200	12,200				
Kommandantsstaten	2											28,949	28,949	28,949	28,621	328			
Aflöning och rekrytering m. m.	3-59				9,406,336 83	2,813,934 70	3,354,652 33	920,722 16	801,395 50			17,297,041 52	17,297,042	16,077,387	1,219,655				
Intendenturkåren	60									640,717 40		640,717 40	640,718	624,264	16,454				
Ökad aflöning för de till tjänsteåldern äldste bataljonsläkarna, <i>förslags- anslag</i>	61											61,308 25	61,309	73,814		12,505			
Stipendier för fältläkarekåren och veterinärstaten	62											42,600	42,600	38,600	9,000				
Inkvarteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>												1,088,307	1,088,307	1,088,307					
Inkvarteringsordnande i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>												21,450	21,450	21,450					
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	63	2,650	9,650	1,000			13,200	5,100		11,100		12,700	42,700	40,950	1,750				
Arméns personal öfver stat, <i>förslagsanslag</i>												65,000	65,000	65,000	65,000				
Landstormen, <i>reservationsanslag</i>												120,410	120,410	120,410	95,580	24,830			
Ersättning åt vissa löntagare i följd af arméns omorganisation, <i>förslags- anslag</i> , högst												16,774	16,774	16,774	23,020		6,246		
Rese- och traktaentspenningar, <i>förslagsanslag</i>												195,000	195,000	195,000	195,000				
Resestipendier åt artilleri- och ingenjörofficerare, <i>reservationsanslag</i>												7,000	7,000	7,000	7,000				
Resestipendier åt officerare och intendenturtjänstemän, <i>reservationsanslag</i>												15,000	15,000	15,000	15,000				
Resestipendier åt militärläkare, <i>reservationsanslag</i>												2,000	2,000	2,000	2,000				
Remontering och hästlega m. m.																			
Remontering och skoning m. m., <i>reservationsanslag</i>	64											1,228,857	1,228,857	1,228,857	1,191,067	37,790			
Lega af hästar till kavalleriets, artilleriets, ingenjörtruppernas och trängens exercis	65					15,187 50	289,050	37,785	25,020			367,042 50	367,043	640,000		272,957			
Skolor för officerare, underbefäl och militärläkare.																			
Krigshögskolor, <i>reservationsanslag</i>												92,955	92,955	92,955	92,955				
Ridskolan, <i>reservationsanslag</i>												44,455	44,455	44,455	44,455				
Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i>												60,000	60,000	60,000	60,000				
Artilleriskjutskolor, <i>reservationsanslag</i>												27,025	27,025	27,025	27,025				
Krigsskolan, <i>reservationsanslag</i>	66											130,645	130,645	130,645	129,800	845			
Volontärskolor, <i>förslagsanslag</i>												130,000	130,000	130,000	130,000				
Militärläkarens undervisning, <i>reservationsanslag</i>												6,350	6,350	6,350	6,350				
Naturaunderhåll, sjukvård, öfningar och materiel.																			
Garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg, <i>reservationsanslag</i>	67											88,680	88,680	88,680	88,200	480			
Arméns fält- och fälttjänstöfningar, <i>reservationsanslag</i>												425,000	425,000	425,000	425,000				
De värnpliktiges aflöning, inskrifning och redovisning m. m., <i>förslags- anslag</i>	68									1,381,110 90		1,381,110 90	1,381,111	2,075,693		694,582			
Arméns vapen, ammunition och skjutöfningar samt artilleriets öfningar och materiel, <i>reservationsanslag</i>	71-73											2,685,800	2,685,800	2,685,800	2,685,800				
Arméns byggnader, mötesfält, kommandantskapsutgifter samt fortifika- tionens öfningar och materiel, <i>reservationsanslag</i>												900,000	900,000	900,000	900,000				
Arméns mathållning, <i>förslagsanslag</i>	74				1,730,334 16	667,509 24	611,813	171,688 70	102,886 20	935,952 96		4,229,184 26	4,229,185	5,555,440		1,326,255			
Furagering af arméns hästar, <i>förslagsanslag</i>	75				1,642,181 40	789,451	60,873	95,958				2,588,463 40	2,588,464	2,289,345	299,119				
Arméns munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i>	77				989,621 16	540,395 04	348,100 50	97,684 95	68,134 50	532,524 96		2,576,461 11	2,576,462	3,686,342		1,109,880			
Arméns diverse intendentur- och sjukvårdsbehof, <i>reservationsanslag</i>	78				238,732 80	91,978 88	84,388	23,681 20	14,191 20	129,096 96		582,069 04	582,070	853,290		271,220			
Arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten, <i>reservationsanslag</i>	79				448,916	157,856 27	171,299 51	44,080 23	35,178 58	161,371 20	9,620	260	1,028,581 79	1,028,582	1,091,655		63,073		
Diverse anslag.																			
Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	80											1,250,000	1,250,000	1,250,000	1,600,000		350,000		
Extra utgifter												80,000	80,000	80,000	80,000				
Summa kronor		57,650	289,650	354,390	12,822,940 95	5,929,043 03	5,661,954 34	1,361,615 24	1,142,763 98	3,140,056 98	661,437 40	9,008,581 25	40,429,883 17	40,429,889	42,799,388	1,737,269	4,106,718		

Riksstatens fjärde hufvudtitel.	Landtförsvarets kostnad för år 1908.		
	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
Ordinarie anslag. (Se bil. n:o 81)	—	—	40,429,889
Extra ordinarie anslag.			
Behof af vapen och ammunition.			
För fortsatt tillverkning af ammunition för eldhandvapen	1,455,600	—	—
» anskaffande af förlag af materialier vid ammunitionsfabriken	—	—	—
» anskaffning af ny fältartillerimateriel tillsammans	967,000	—	—
» anskaffning af materiel för positionsartilleriet	1,250,000	3,672,600	—
Fästningsbyggnader.			
För fortsättande af arbetena å Karlsborgs fästning	175,000	—	—
» d:o af d:o å befästningarne vid Tingstäde	250,000	—	—
Till fullbordande af befästningsarbetena vid Boden	1,600,000	2,025,000	—
Byggnadsbehof.			
Till uppförande af nya byggnader för armén	—	6,500,000	—
Intendenturbehof.			
Till anskaffning af utrustningspersedlar för hästar och fordon vid trängen	—	—	—
För kompletterande af arméns sanitetsmateriel	—	—	—
Till ordnande af landstormsförråd	150,000	—	—
För anskaffning af nya uniformer för armén	1,000,000	1,150,000	—
Diverse anslag.			
Till det frivilliga skytteväsendets befrämjande	750,000	—	—
» det frivilliga sjukvårdsväsendets befrämjande	10,000	—	—
» förstärkning af arbetskrafterna hos arméförvaltningen	—	—	—
» gäldande af vissa utaf arméförvaltningen utgifna förskott	58,999	—	—
» beredande af dyrtidstillägg för år 1907 åt en del af den personal, som åtnjuter aflöning från fjärde hufvudtitelns medel, <i>förslagsanslag</i>	10,300	—	—
» dagaflöning åt indelt manskap, <i>förslagsanslag</i>	10,012	—	—
» extra lönetillägg för vaktmästare	1,500	840,811	14,188,411
Summa kronor	—	—	54,61

Bil. n:o 82.

I riksstaten för år 1907 utfördes vidstående anslag med			Riksstaten för år 1908 skulle sålunda för vidstående anslag betinga			
Kronor.	Kronor.	Summa kronor.	ökning med kronor.		minskning med kronor.	
—	—	42,799,338	—	1,737,269	—	4,106,718
1,878,300	—	—	—	—	—	—
600,000	—	—	—	—	—	—
967,000	—	—	—	—	—	—
1,250,000	4,695,300	—	—	—	1,022,700	—
175,000	—	—	—	—	—	—
250,000	—	—	—	—	—	—
1,575,000	2,000,000	—	25,000	—	—	—
—	1,600,000	—	4,900,000	—	—	—
62,000	—	—	—	—	—	—
71,260	—	—	—	—	—	—
150,000	—	—	—	—	—	—
1,000,000	1,283,260	—	—	—	133,260	—
775,000	—	—	—	—	—	—
10,000	—	—	—	—	—	—
20,000	—	—	—	—	—	—
38,573	—	—	—	—	—	—
8,000	—	—	—	—	—	—
78,129	—	—	—	—	—	—
—	929,702	10,508,262	—	4,925,000	88,891	1,244,851
—	—	53,307,600	—	6,662,269	—	5,351,569

BIHANG

TILL

RIKSDAGENS PROTOKOLL

VD

LAGTIDA RIKSDAGEN I STOCKHOLM

ÅR 1907.

+

FÖRSTA SAMLINGEN.

1:sta Afdelningen.

Första Bandet.

De till Kungl. Maj:ts Proposition N:o 1, angående statsverkets tillstånd och behof,
hörande bilagor, femte hufvudtiteln t. o. m. sjunde hufvudtiteln.

Femte hufvudtiteln.

*Utdrag af protokollet öfver sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 12 januari 1907.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Departementschefen, statsrådet Dyrssen, anhöll i underdånighet att få underställa Kungl. Maj:ts pröfning frågan om reglerandet af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1908 och anförde därvid beträffande hufvudtiteln

Ordinarie anslag.

Departementet och öfverstyrelsen.

Marinförvaltningen.

[1.]
Marinförvalt-
ningen.

År 1882 anställdes vid flottan en kemist med uppdrag att mot ett arfvode af 1,200 kronor för år vid speciella fall undersöka och utreda med minväsendet sammanhängande frågor. Nämnda belopp upptogs sedan till och med år 1895 i de af Kungl. Maj:t årligen fastställda stater att utgå af extra ordinarie anslagen till minmateriel eller minväsendets utveckling.

Då det visade sig alltmera behöfligt att äfven för utredning af andra än minväsendet berörande frågor af kemisk-teknisk natur använda en person med vetenskapliga insikter i kemi och fysik, anställdes från och med år 1896 mot ett arfvode af 2,000 kronor för år jämte rese- och traktamentsersättning en kemist för att verkställa kemiska undersökningar och utredningar i kemisk-tekniska frågor äfvensom utöfva besiktning och kontroll öfver tillverkning af explosiva ämnen. Nämnda belopp utgick sedermera under åren 1896—99 af anslaget till flottans nybyggnad och underhåll.

Emellertid hade i och med tillväxten af flottans materiel, och speciellt sedan de röksvaga krutslagen börjat att i allt större utsträckning användas för flottans kanoner, kemistens göromål ökats och vikten af denna befattning framträdtt i sådan grad, att behof visade sig af att en på sprängämnesområdet speciellt utbildad kemist fast anställdes vid flottan *dels* i och för kontroll af krut och sprängämnen vid deras mottagande jämte inspektion af krutbruk och liknande fabriker, där tillverkning af krut för flottan ägde rum, *dels* för undersökning och eftersyn af de alltmera växande förråden af krut och sprängämnen för minor och torpeder, *dels ock* för afgifvande af yttranden i hithörande frågor.

[1.]

På denna grund och sedan marinförvaltningen genom nådigt bref den 15 december 1899 blifvit satt i tillfälle att disponera de för ändamålet erforderliga medlen, anställdes ifrågavarande befattnings nuvarande innehafvare medelst kontrakt med marinförvaltningen såsom kemist från och med den 1 mars 1900. Sedermera hemställde i ämbetskrifvelse den 30 oktober samma år marinförvaltningen om anvisande af medel å ordinarie stat för anställande i ämbetsverket af en kemist, hvarvid föreslogs, dels att hans aflöning måtte bestämmas till samma belopp, som funnes anslaget för min- och torpedingenjör jämte två åldersstillägg, dels att kemisten måtte tilläggas enahanda pensionsrätt samt rese- och traktamentsersättning, som tillkomme min- och torpedingenjör; och sedan Kungl. Maj:ts i öfverensstämmelse härmed gjorda proposition till 1901 års riksdag bifallits, hafva från och med år 1902 varit å staten för marinförvaltningen uppförda för en kemist enahanda aflöningsförmåner, som anvisats för min- och torpedingenjör nämligen:

fast lön	kronor 3,750: —
och tjänstgöringspenningar	» 250: —
	<u>eller sammanlagdt kronor 4,000: —</u>

jämte 2 ålderstillägg hvardera å 500 kronor efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring.

Sedan den på ordinarie stat uppförda kemistbefattningen blifvit kungjord till ansökning, blef den förut genom kontrakt anställda kemisten utnämnd till befattningen först genom nådigt förordnande den 21 februari 1902 och därefter genom nådig fullmakt den 13 mars 1903.

Uti underdånig skrifvelse den 11 december 1906 har nu marinförvaltningen anfört, att, sedan 1905 års riksdag i fastställd stat för mariningenjörkåren höjt löneförmånerna för min- och torpedingenjörer till

fast lön	kronor 4,500: —
och tjänstgöringspenningar	» 500: —
	<u>eller sammanlagdt kronor 5,000: —</u>

äfvensom medgifvit, att lönen för denna personal finge efter 5, 10, 15 och 20 års väl vitsordad tjänstgöring höjas hvarje gång med 500 kronor, marinförvaltningen ansåge, att aflöningsförmånerna för kemisten, åt hvilken allt från början afsetts att i fråga om ekonomiska villkor bereda fullständig likställighet med min- och torpedingenjör, jämväl borde i lika mån höjas. Vid betraktande af de jämförelsevis höga löner,

[1.] som erbjödes inom den enskilda sprängämnesindustrien, syntes det, yttar ämbetsverket, ej sannolikt, att dugliga och kompetenta personer kunna erhållas för kemistbefattningen mot lägre lönevillkor än de nu för min- och torpedingenjörer fastställda. De orsaker, som föranledt till beviljandet af flera ålderstillägg för min- och torpedingenjörer än för öfriga mariningenjörer, nämligen att de ej i likhet med dessa kunde vinna befordran, hvilket förhållande man ansett böra kompenseras genom flera ålderstillägg, ägde i lika grad tillämpning på kemisten, hvilkens befattning ingalunda vore af mindre vikt än min- och torpedingenjör.

I enlighet med sålunda angifna grunder hafva i ett utaf marinförvaltningen tillika öfverlämnadt förslag till ny stat för marinförvaltningen aflöningsförmånerna för kemisten upptagits lika med dem, som enligt staten för mariningenjörkåren bestämts för min- och torpedingenjör.

Till hvad marinförvaltningen sålunda föreslagit i fråga om aflöningsförmånerna till ämbetsverkets kemist finner jag mig böra tillstyrka bifall.

Vidare har marinförvaltningen hemställt om ökning af de civila arbetskrafterna i ämbetsverket.

Då förvaltningen af sjöärendena år 1877 ombildades till en marinförvaltning, omfattade det nya ämbetsverket endast tre afdelningar, nämligen militärafdelningen, ingenjörafdelningen och civilafdelningen. Enligt 1884 års instruktion för ämbetsverket ersattes militärafdelningen med tre afdelningar, intendent-, min- och artilleriafdelningarna. Här- efter blef ämbetsverkets sammansättning oförändrad, till dess år 1900 en torpedafdelning, år 1902 en fortifikationsafdelning och år 1903 en sanitetsafdelning tillkommo.

Med tillkomsten af hvarje ny afdelning hade ökade göromål tillförts den civila personalen, särskildt amiralitetsrådet, som enligt gällande instruktion hade att deltaga i behandlingen af alla ärenden, men den starkaste ökningen på en gång hade inträdt genom organisationen af kustartilleriet och dettas förläggande under marinförvaltningen, hvilken därigenom från och med början af år 1902 anförtroddes den tekniska och ekonomiska öfverstyrelsen jämväl öfver kustartilleriet med Vaxholms och Karlskrona kustartilleriregementen, hvartdera med sin särskilda ekonomi, samt öfver befästningarna vid Vaxholm och Oscar Fredriksborg, Karlskrona och Älfsborg med därtill hörande byggnader och materiel.

Vid förvaltningens af sjöärendena ofvannämnda omorganisation år 1877 till en marinförvaltning, hade för detta ämbetsverk i fråga om den civila tjänstepersonalen jämte vaktbetjäningen fastställts följande stat:

[1.]

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Missräkningspenningar.	Summa.	
<i>Civilafdelningen.</i>					
Chef: 1 öfverkommissario.....	4,400	2,000	—	6,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr. Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 kamrerare.....	3,000	1,500	—	4,500	
1 kassör och bokhållare.....	1,800	1,200	500	3,500	
2 revisorer och bokhållare.....	1,800	1,200	—	6,000	
<i>Kansliet.</i>					
1 sekreterare, som tillika förrättar advokatfiskalens göromål i marinförvaltningen och vid Stockholms station.....	3,000	1,500	—	4,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 notarie.....	1,800	1,200	—	3,000	
1 registrator och aktuarie.....	1,800	1,200	—	3,000	
<i>Vaktbetjäning.</i>					
1 förste vaktmästare.....	800	300	—	1,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr.
2 vaktmästare.....	500	300	—	1,600	
Till vikariatsersättningar, renskrifning, flitpenningar och tillfälliga biträden.....	—	—	—	5,000	

Efter framställning af marinförvaltningen och med anledning af den ständigt växande arbetsbördan beslöt, på Kungl. Maj:ts förslag, 1899 års riksdag att höja den i staten för ämbetsverket uppförda anvisning till vikariatsersättningar, renskrifning, flitpenningar och tillfälliga biträden med 3,500 kronor och vid 1901 års riksdag blef, likaledes på Kungl. Maj:ts förslag, i staten för ämbetsverket upptagen en särskild advokatfiskal, som tillika förrättar advokatfiskalsgöromålen vid Stockholms station, med ett arvode af 2,500 kronor. Några andra förändringar i staten för marinförvaltningen, för såvidt angår den civila personalen, hafva hitintills icke blifvit vidtagna med undantag däraf att öfverkommissariens titel förändrats till amiralitetsråd.

[1.] I sitt underdåniga utlåtande den 14 december 1900 öfver kustartillerikommitténs betänkande och förslag anförde emellertid marinförvaltningen, att då det enligt berörda förslag skulle tillkomma ämbetsverket, utöfver dittillsvarande åligganden, att handlägga ärenden, som anginge kustbefästningarnas uppförande och underhåll, för så vidt de ej vore åt chefen för fortifikationen personligen uppdragna, äfvensom att dels för kustartilleriets personal och materiel utöfva den tillsyn, som jämlikt § 4 i instruktionen för ämbetsverket åläge detta beträffande personal och materiel vid flottan, dels tillhandahålla regementscheferna vid kustartilleriet samt fortifikationsbefälhafvarna å kustbefästningarna för dem erforderliga penningebelopp från femte hufvudtiteln, hvaraf syntes följa, att jämväl öfriga åligganden enligt berörda instruktion skulle med afseende å kustartilleriet fullgöras af ämbetsverket, vore det uppenbart att dettas göromål, därest förslaget godkändes, komme att så betydligt ökas, att en förstärkning af arbetskrafterna därstädes blefve oundgängligen erforderlig. Det kunde redan då förutses, att kustartilleriärendenas tillkomst skulle föranleda behof af ytterligare en revisor i ämbetsverket å ordinarie stat, hvarför marinförvaltningen i sitt statförslag då upptog en sådan. Otvifvelaktigt vore äfven, förklarade ämbetsverket, att ökning af tjänstemännens antal i kansliet blefve behöflig. I hvad mån den förstärkning i arbetskrafterna, som genom anställande af en särskild advokatfiskal skulle vinnas, kunde blifva af betydelse för behofvet af ytterligare ökning af kanslipersonalen, läte sig icke då med någon grad af visshet bedömas. Om sättet för detta behofs tillgodo-seende anhölle marinförvaltningen därför att få framdeles yttra sig, sedan någon erfarenhet kunnat vinnas, huru den då ifrågasatta utvidgningen af marinförvaltningens åligganden komme att verka i tillämpningen. Slutligen gjorde marinförvaltningen i sitt berörda underdåniga utlåtande framställning om ökande af den ordinarie vaktbetjäningen i ämbetsverket med ytterligare en vaktmästare.

Enligt hvad som framgår af protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 11 januari 1901 anförde dåvarande chefen för sjöförsvarsdepartementet i anledning häraf, att det visserligen vore tydligt, att den nya organisationen af kustartilleriet komme att medföra ökad arbete för marinförvaltningens civila tjänstemän och möjligen äfven för ämbetsverkets vaktbetjäning; men huruvida detta ökade arbete borde föranleda den af marinförvaltningen föreslagna ökningen å ämbetsverkets stat af ytterligare en revisor och en vaktmästare, syntes honom då icke kunna med den säkerhet bedömas, att någon framställning i sådant syfte borde göras till 1901 års riksdag.

Uti underdånig skrifvelse den 24 september 1901 anförde marinförvaltningen ånyo uti föreliggande ämne, att ur den kraftiga utveckling, hvaråt flottan beträffande såväl ökningen af dess materiel som ock däraf påkallad ökning af den militära personalen haft att glädja sig under de senare åren, framträdte krafvet på ökad kraftutveckling af den del af flottans administrativa maskineri, som utgjordes af den civila tjänstemannapersonalen inom marinförvaltningen. Detta kraf hade ej blott låtit sig af nämnda allmänna grund förnimmas, utan kunde till följd af tillkomsten af en helt ny organisation, kustartilleriet, förväntas blifva inom den allra närmaste framtiden ännu mera kännbart. Svårigheten att med tillgängliga krafter motsvara samma kraf hade vid olika tillfällen blifvit påpekad, men, om man undantog uppförandet å ordinarie stat af en advokatfiskal i marinförvaltningen, hade icke någon åtgärd vidtagits i syfte att ordna hithörande förhållanden. Under påpekande af att med 1902 års början den nya organisationen af kustartilleriet skulle träda i tillämpning, hvaraf följde en särskild ökning af göromålen för ämbetsverkets civilafdelning och kansli, förklarade marinförvaltningen, att, såvida med visshet skulle kunna påräknas, att ämbetsverket skulle blifva i stånd att i behörig ordning fullgöra sina åligganden, detsamma arbetskrafter måste förstärkas. Vid anställd beräkning af behovet hade marinförvaltningen funnit detta kunna tillsvidare afhjälpas, om ämbetsverkets civilafdelning och kansli erhöle ytterligare hvar sin amanuens och om den till gratifikationer åt extra ordinarie tjänstemän i öfrigt anvisade medelstillgången blefve i någon mån förstärkt. Med anledning häraf hemställdes om anslag dels för ökning af de dåvarande tre amanuensernas årliga arvoden från 1,000 kronor till hvar och en af dem till 1,200 kronor, dels för anställande af ytterligare två amanuenser med likaledes hvardera 1,200 kronors årligt arvode och dels till gratifikationer åt öfriga e. o. tjänstemän samt aflöning af ytterligare en e. o. vaktmästare med 1,500 kronor eller således med tillhopa 4,500 kronor. Med anledning af denna framställning föreslog Kungl. Maj:ts Riksdagen att för tillfällig förstärkning af arbetskrafterna i marinförvaltningen bevilja på extra stat för år 1903 ett anslag af 4,500 kronor; och blef detta anslag af Riksdagen beviljadt.

I underdånig skrifvelse den 23 september 1902 framhöll marinförvaltningen, att behovet af förstärkning af ämbetsverkets civila arbetskrafter fortfarande gjorde sig synnerligen kännbart. Då marinförvaltningen emellertid ännu icke ansett sig kunna med full visshet bedöma, i hvad mån den, bland annat genom kustartilleriets tillkomst, under

[1.] senare tiden uppkomna ökningen af göromålen inom ämbetsverket kunde komma att kräfva ändring i staten för marinförvaltningen, hvar till komme, att frågan härom i viss mån kunde vara beroende af civilstatens förändrade organisation, hade marinförvaltningen icke ansett sig böra ifrågasätta något annat sätt för tillgodoseende af nämnda behof än att ett extra anslag jämväl för år 1904 beviljades till samma belopp som för år 1903 eller 4,500 kronor; och blef på Kungl. Maj:ts förslag detta belopp af Riksdagen beviljad för år 1904.

Då behovet af förstärkning af ämbetsverkets civila arbetskrafter gjorde sig allt mera gällande, framlade ämbetsverket i underdånig skrifvelse den 18 september 1903 förslag om ökning af antalet ämbets- och tjänstemän samt betjäning inom ämbetsverket. Departementschefen ansåg emellertid, att beslut om omorganisation af ämbetsverket icke borde ifrågakomma, förr än den af Kungl. Maj:t tillsatta kommitté för afgifvande af utlåtande och förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden afgifvit yttrande angående den nu gällande organisationen.

För att tillsvidare underlätta arbetet i marinförvaltningen hemställde han därför, att för tillfällig förstärkning af arbetskrafterna därstädes måtte hos Riksdagen äskas för år 1905 ett extra ordinarie anslag å 8,700 kronor. Kungl. Maj:ts i enlighet härmed gjorda hemställan blef af Riksdagen på det sätt bifallen, att för ändamålet beviljades ett belopp af 7,500 kronor.

År 1904 inlämnade marinförvaltningen ett nytt förslag angående förändring af ämbetsverkets organisation i viss del. Detta förslag innehöll, bland annat, att marinöfverintendenten skulle blifva chef för marinförvaltningens intendentafdelning, till hvilken skulle sammanföras dels de enligt den nu gällande instruktionen för ämbetsverket denna afdelning tillhörande ekonomiska ärendena dels de ekonomiska ärendena, hvilka enligt nu gällande arbetsfördelning skola beredas och föredragas af amiralitetsrådet, samt att såsom konsekvens häraf den marinförvaltningens nuvarande civilafdelning tillhörande personalen skulle med föreslagen förstärkning ingå i marinintendenturkåren och tjänstgöra å marinförvaltningens intendentafdelning.

Emellertid hade ämbetsverket därvid tillika hemställt, att, därest detta förslag icke skulle bifallas, för förstärkning af marinförvaltningens arbetskrafter måtte för år 1906 beviljas den af Kungl. Maj:t för år 1905 äskade summan eller 8,700 kronor.

Dåvarande chefen för sjöförsvarsdepartementet förklarade sig fortfarande anse, att någon omorganisation af marinförvaltningen icke borde

ifrågakomma, förr än berörda kommitté afgifvit sitt utlåtande beträffande ämbetsverket, och hemställde, att till förstärkning af arbetskrafterna därstädes måtte för år 1905 äskas ett extra ordinarie anslag af 7,500 kronor.

[1.]

Kungl. Maj:ts i enlighet härmed gjorda framställning till 1905 års riksdag blef af densamma bifallen.

I underdånig skrifvelse den 29 september 1905 framhöll marinförvaltningen ånyo, hurusom arbetskrafterna vore för sin uppgift otillräckliga och de i de tidigare gjorda framställningarna ådagalagda missförhållandena ännu i sin fulla utsträckning vore för handen. Det oakadt ansåg sig ämbetsverket då icke böra ifrågasätta att, utöfver hvad förut skett, åtgärd vidtoges till deras afhjälpande i vidare mån än som erfordrades till förekommande däraf, att de ämbetsverkets civilafdelning åliggande gransknings- och öfriga göromål skulle i afsevärd grad blifva eftersatta. För sådant ändamål kräfdes anställande af ytterligare en revisor och bokhållare, hvilken dock endast syntes böra uppföras å extra stat med ett arfvode af 3,000 kronor för år. Marinförvaltningen hemställde därför, att för anställande å extra stat af ytterligare en revisor och bokhållare i ämbetsverket med arfvode af 3,000 kronor för år och med rätt att utan afkortning i arvodet åtnjuta semester i likhet med ordinarie innehafvare af samma tjänstegrad samt för tillfällig förstärkning i öfrigt i marinförvaltningen måtte hos Riksdagen äskas för år 1907 ett extra ordinarie anslag af 10,500 kronor.

Den af Kungl. Maj:ts i enlighet härmed gjorda framställning bifölls af Riksdagen, som emellertid därvid, då organisationen af marinförvaltningen torde blifva föremål för utredning af löneregleringskommittén, icke ansåg sig då böra ingå i pröfning rörande anställande inom ämbetsverket af ytterligare en revisor och bokhållare.

Uti underdånig skrifvelse den 16 maj 1906 har marinförvaltningen ånyo gjort framställning om ökning af arbetskrafterna i ämbetsverkets civilafdelning och kansli, därvid ämbetsverket hemställt, bland annat, att Kungl. Maj:ts täcktes i nådig proposition till nästa Riksdag, jämte framläggande af förslag till ny stat för ämbetsverket, äska ej blott ökning af nuvarande anslaget till marinförvaltningen, 49,600 kronor, med 17,675 kronor till 67,275 kronor, utan äfven 6,400 kronor å extra stat för anställande af ytterligare en civil ledamot i ämbetsverket.

Då vid förberedande granskning af denna framställning det syntes önskligt, att utredning åstadkoms om lämpligheten af att, utan samband med den tidigare väckta frågan om öfverflyttning af personalen å ämbetsverkets civilafdelning till marinintendenturkåren, marinöfverintendenten blefve

[1.] ledamot af marinförvaltningen och chef för dess intendentafdelning och att till denna afdelning i så fall öfverflyttades de för närvarande amiralitetsrådet tillhörande ärenden af ekonomisk natur, men afdelningen befriades från öfriga densamma nu tillhörande ärenden samt att för dessas handläggande blefve, i öfverensstämmelse med ett af marinförvaltningen uti ämbetskrifvelse den 11 oktober 1904, angående ordnandet af sjöinstrumentväsendet inom flottan, redan framlagdt förslag, inrättad en ny afdelning inom ämbetsverket under en militär chef, anmodades marinförvaltningen att inkomma med ej mindre utredning härutinnan än äfven de förslag, hvartill utredningen kunde finnas föranledda. Med ämbetskrifvelse den 6 oktober 1906 har marinförvaltningen sedermera öfverlämnat den sålunda infordrade utredningen.

Uti sin underdåniga skrifvelse den 16 maj 1906 förklarar marinförvaltningen sig icke kunna stå till svars med ytterligare dröjsmål i att söka råda bot för missförhållandena mellan ämbetsverkets göromål och de till buds stående civila arbetskrafterna; och erinrar ämbetsverket därom, att medan alla de öfriga sjöförsvaret tillhörande kårer och stater, hvilkas ställning vore närmast jämförlig med den civila personalens inom flottans öfverstyrelse, nämligen flottans civil-, läkare- och mariningenjörstater, genom under åren 1900—1905 vidtagna omorganisationer erhållit såväl förstärkning af sin numerär som förbättring af sina aflöningsförhållanden, kvarstode marinförvaltningens civila personal med i det allra närmaste samma numerär och vid alldeles samma aflöningsförhållanden, som den erhöll vid 1877 års organisation. Emellertid har marinförvaltningen, visserligen med påpekande af dess civila personals ogynnsamma aflöningsförmåner, jämförda med marinintendenturkårens, nu ansett sig endast böra göra framställning om, jämte viss ändring af ämbetsverkets organisation, ökning af den civila personalens numerär i enlighet med hvad de flerdubblade göromålen kräfde.

För att ådagalägga, i hvilken grad göromålen ökats sedan 1877, har marinförvaltningen åberopat, bland annat, följande uppgift för åren 1878—1905 å antalet ärenden under ämbetsverkets handläggning m. m.

[1.]

År.	Oafgjorda från föregående år.	Inkomna.	Summa.	Afgjorda.	Kommunicerade eller under handläggning.		Summa.	Koncept till afgående skrivelser.
					från föregående år.	för året.		
1878	11	2,395	2,406	2,390	5	11	2,406	1,301
1879	16	2,370	2,386	2,348	7	31	2,386	1,266
1880	38	2,240	2,278	2,230	9	39	2,278	1,100
1881	48	2,210	2,258	2,200	13	45	2,258	1,048
1882	58	2,371	2,429	2,367	13	49	2,429	1,098
1883	62	2,519	2,581	2,533	19	29	2,581	1,199
1884	48	2,628	2,676	2,631	18	27	2,676	1,243
1885	45	2,726	2,771	2,718	21	32	2,771	1,177
1886	53	2,809	2,862	2,816	15	31	2,862	1,229
1887	46	2,985	3,031	2,994	7	30	3,031	1,273
1888	38	2,982	3,020	2,966	9	45	3,020	1,333
1889	54	3,019	3,073	3,027	15	31	3,073	1,398
1890	46	3,291	3,337	3,276	18	43	3,337	1,564
1891	61	3,145	3,206	3,162	17	27	3,206	1,497
1892	44	3,246	3,290	3,253	9	28	3,290	1,475
1893	37	3,508	3,545	3,501	6	38	3,545	1,625
1894	44	3,502	3,546	3,488	10	48	3,546	1,526
1895	58	3,640	3,698	3,645	8	45	3,698	2,039
1896	53	4,241	4,294	4,239	12	43	4,294	2,526
1897	55	4,621	4,676	4,603	14	59	4,676	2,653
1898	73	4,757	4,830	4,759	18	53	4,830	2,737
1899	71	4,901	4,972	4,925	5	42	4,972	2,845
1900	47	5,455	5,502	5,458	5	39	5,502	3,248
1901	44	6,319	6,363	6,291	9	63	6,363	3,768
1902	72	7,483	7,555	7,479	11	65	7,555	4,483
1903	76	7,228	7,304	7,223	8	73	7,304	4,354
1904	81	7,590	7,671	7,601	9	61	7,671	4,342
1905	70	7,990	8,060	7,972	21	67	8,060	4,953

I ofvanstående siffror ingingo icke de s. k. hemliga ärendena, öfver hvilka särskilda diariier började föras först år 1902. I afseende å dessa ärenden har ämbetsverket meddelat följande:

År	Inkomna ärenden	Afgångna skrivelser	År	Inkomna ärenden	Afgångna skrivelser
1902	134	Kunde ej upp- gifvas.	1904	291	167
1903	158	108	1905	352	203

[1.] I fråga om beloppet af de anslagsmedel, hvilkas uppbärande, användande och redovisande åligger marinförvaltningen, har ämbetsverket åberopat denna tablå:

Öfversikt af anslagen å femte hufvudtitelns stat 1878—1905 med afdrag af anslagen till lots- och fyrrinrättningen jämte lifräddningsanstalterna.

År.	Ordinarie anslag.		Extra ordinarie anslag.	
1878.....	4,057,436	02	1,772,200	—
1879.....	4,066,486	02	1,676,000	—
1880.....	4,090,486	02	503,000	—
1881.....	4,072,691	—	452,000	—
1882.....	4,072,691	—	755,000	—
1883.....	4,072,691	—	1,189,000	—
1884.....	4,202,303	—	2,094,550	—
1885.....	4,219,691	—	1,965,000	—
1886.....	4,484,702	75	2,078,688	25
1887.....	4,678,091	—	964,200	—
1888.....	4,757,628	—	912,563	—
1889.....	4,810,994	25	1,017,296	75
1890.....	4,856,931	—	1,385,860	—
1891.....	4,901,931	—	1,665,860	—
1892.....	4,956,381	—	2,143,110	—
1893.....	5,236,781	—	1,989,110	—
1894.....	5,478,747	48	1,419,443	52
1895.....	5,549,491	—	1,739,360	—
1896.....	5,569,491	—	1,739,760	—
1897.....	5,619,491	—	5,880,860	—
1898.....	5,619,531	—	6,777,360	—
1899.....	5,738,156	—	3,569,335	—
1900.....	5,958,031	—	13,134,760	—
1901.....	7,125,486	—	13,224,105	—
1902.....	8,935,173	—	10,983,043	—
1903.....	10,341,748	—	7,819,083	—
1904.....	11,135,023	—	8,629,468	—
1905.....	11,497,581	—	8,535,810	—

Angående antalet expedierade anordningar under samma tid har ämbetsverket lämnat följande uppgift: [1.]

Uppgift å antalet af ämbetsverket expedierade anordningar åren 1878—1905.

1878	985
1879	988
1880	992
1881	913
1882	913
1883	1,050
1884	1,098
1885	1,071
1886	1,149
1887	1,172
1888	1,087
1889	1,023
1890	920
1891	926
1892	951
1893	1,021
1894	953
1895	980
1896	1,116
1897	1,181
1898	1,257
1899	1,311
1900	1,502
1901	1,684
1902	1,974
1903	1,963
1904	2,179
1905	2,230

Anm. Nedgången i antalet anordningar efter 1889 beror af en då vidtagen förändring i anordningsväsendet, hvarigenom berörda antal kunde nedbringas.

Beträffande antalet folier af i marinförvaltningen granskade utgifts-verifikationer har följande uppgift meddelats:

[1.]

Uppgift å antalet folier af i Marinförvaltningen granskade utgiftsverifikationer till räkenskaperna för ämbetsverket, flottans stationer, Karlskrona artillerikår samt Vaxholms och Karlskrona kustartilleriregementen åren 1878—1905.

Å r.	Marin- förvalt- ningen.	Karlskrona station.	Stockholms station.	Karlskrona artilleri- kår.	Vaxholms kust- artilleri- regemente.	Karlskrona kust- artilleri- regemente.	S u m m a.
1878.....	4,080	11,904	9,615	—	—	—	25,599
1879.....	4,119	10,134	10,242	—	—	—	24,495
1880.....	4,206	9,995	9,927	—	—	—	24,128
1881.....	3,978	10,122	7,986	—	—	—	22,086
1882.....	3,970	10,741	11,285	—	—	—	25,996
1883.....	4,757	11,228	12,456	—	—	—	28,441
1884.....	5,422	9,905	10,933	—	—	—	26,260
1885.....	4,270	22,251	14,002	—	—	—	40,523
1886.....	4,940	19,229	15,214	—	—	—	39,383
1887.....	4,843	22,014	15,420	—	—	—	42,277
1888.....	4,686	23,578	15,045	—	—	—	43,309
1889.....	4,700	20,303	16,733	—	—	—	41,736
1890.....	5,370	23,033	13,033	—	—	—	41,436
1891.....	5,204	20,690	13,730	—	—	—	39,624
1892.....	4,796	23,722	13,442	—	—	—	41,960
1893.....	5,230	28,677	12,772	—	—	—	46,679
1894.....	5,061	25,492	12,687	—	—	—	43,240
1895.....	5,392	28,409	16,047	—	—	—	49,848
1896.....	5,915	28,479	15,930	1,872	—	—	52,196
1897.....	6,158	28,918	17,054	1,978	—	—	54,108
1898.....	6,274	28,618	17,936	1,959	—	—	54,787
1899.....	5,903	29,124	19,640	2,160	—	—	56,827
1900.....	7,432	32,615	18,342	1,994	—	—	60,383
1901.....	7,912	38,188	23,644	1,920	—	—	71,664
1902.....	12,387	39,042	25,687	—	4,706	2,731	84,553
1903.....	12,556	49,151	28,158	—	6,230	4,165	100,260
1904.....	11,799	50,992	27,345	—	7,813	6,220	104,169
1905.....	13,528	41,555	25,930	—	8,083	6,979	96,075

Anm. Nedgången under år 1905 af antalet folier beror därpå, att man under detta år börjat sammanslä flera, stundom hundratals, verifikationsblad, tillhörande samma redogörelse, under ett folionummer.

Vidare har ämbetsverket, till ytterligare belysande af arbetsbördans ökning, uppgjort en tablå öfver antalet räkenskapstitlar samt konti i marinförvaltningens hufvudbok m. m. under vissa år af perioden 1877—1905, så lydande:

[1.]

Uppgift å antalet räkenskapstitlar (de specialkonti öfver inkomster och utgifter, hvilka sammanföras i hufvudbokens konti) samt konti i Marinförvaltningens hufvudbok m. m. under nedan nämnda år.

Räkenskapstitlarna.

	Marinförvaltningen.		Karlskrona station.		Stockholms station.		Karlskrona kustartilleriregemente.		Vaxholms kustartilleriregemente.		Summa.
	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	
1877.....	7	43	85	143	37	114	—	—	—	—	429
1890.....	10	40	99	162	65	117	—	—	—	—	493
1902.....	28	108	127	226	95	182	10	17	18	22	833
1903.....	28	119	137	259	99	186	12	19	15	23	897
1904.....	19	124	139	243	89	145	14	19	19	23	834
1905.....	20	122	112	197	83	148	13	21	21	24	761

Marinförvaltningens hufvudbok.

	Konti	Pagina
1877	98	216
1890	99	213
1902	196	420
1903	219	448
1904	222	406
1905	222	396
Den särskilda räkenskapen öfver marinförvaltningens förlagsbokhandel omfattar 1905.....	—	276

Anm. Nedgången af antalet räkenskapstitlar under år 1905 beror däraf, att de förut använda titlarna för hvart och ett af de större fartygens underhåll sammanförts till en enda underhållstitel för alla fartyg af samma klass.

[1.] Af dessa tablåer framginge beträffande tiden från och med år 1878 till närvarande tid, att beloppet af de anslagsmedel, hvilkas uppbärande, användande och redovisande åläge marinförvaltningen, närmare fördubblats, samt att såväl antalet af de till ämbetsverket årligen inkomna och därstädes handlagda mål, som äfven omfånget af de räkenskaps-handlingar, ämbetsverkets civilafdelning haft att genomgå och granska, vuxit i samma proportion. Därvid har, enligt hvad marinförvaltningen påpekat, jämte denna tillväxt af målens antal, inträdt en motsvarande eller ännu starkare tillväxt af deras omfattning, hvartill komme att, på sätt ämbetsverket jämväl erinrat, beskaffenheten af den administration, som vore ämbetsverket anförtrodd, ofta kräfde i ärendenas behandling en skyndsamhet, som i hög grad bidragit att öka den växande arbetsbördans tryck. Behovvet af en väsentlig förstärkning af ämbetsverkets civila arbetskrafter hade fördenskull blifvit oafvisligt. Endast genom att i stor omfattning anlita extra ordinarie tjänstemäns beredvilliga hjälp hade det hittills varit möjligt att få utförda de under årens lopp så betydligt ökade, den civila personalen åliggande göromålen.

I afseende å arten af den förstärkning i marinförvaltningens civila arbetskrafter, som enligt ämbetsverkets tanke fordrades för göromålens behöriga fullgörande, vore främst att märka behovet af ytterligare en civil ledamot i ämbetsverket.

Tanken på två civila ledamöter i det kollegium, hvars plats nu intoges af marinförvaltningen, vore icke ny. Enligt instruktionen för förvaltningen af sjöärendena den 23 mars 1803 fördelades göromålen på två departement, af hvilka det ena skulle behandla ekonomiska mål, som rörde örlogsflottan, och det andra handlägga ekonomiska mål, som anginge arméns flotta. Vid hvartdera departementet anställdes ett amiralitetskammarråd. Genom nådigt bref den 25 juni 1814 upphäfdes väl departementsindelningen och föreskrefs, att alla mål skulle behandlas in pleno, men de två amiralitetskammarråden bibehöllos dock fortfarande. Likaså enligt nådigt bref den 2 november 1824. Enligt detta blefvo visserligen örlogsflottan och arméns flotta sammanslagna under benämningen »Kungl. Maj:ts flotta», men skulle den ene civilledamoten föredraga alla besvärs-, anmärknings- och befordringsmål samt juridiska frågor, hvarjämte han hade inspektion öfver kansliet, medan den andre civilledamoten skulle föredraga alla ekonomiska och redogörelsemål, föra allmän kontroll öfver medlens disposition samt hafva inseende öfver kammar- och sjömilitiekontoret. Genom instruktionen för förvaltningen af sjöärendena den 15 januari 1841 inskränktes civilledamöternas antal till en.

Enligt gällande instruktion för marinförvaltningen åligger det amiralitetsrådet att bereda och föredraga de ärenden, som angå flottans fasta egendom i de delar, som ej tillhöra ingenjöravdelningen;

uppbörden, förvaltningen, användande och redovisningen af alla till marinförvaltningens befattning hörande medel och persedlar; förklaring, ändring eller upphäfvande af gällande eller förslag till nya författningar;

allmänna föreskrifter, som bero af marinförvaltningen att utfärda för verkställighet af gällande författningar eller af Kungl. Maj:t särskildt gifna nådiga befallningar;

tillsättning af och afsked från civil tjänstebefattning vid marinförvaltningen och flottans civilstat samt föreståndare- och lärarebefattning vid navigationsskola, ledighet från dylik befattning och ansvar för tjänstefel; samt

ämbetsverkets arbetsordning.

Dessa ärenden utgjorde enligt amiralitetsrådets rotel för år 1905 ett antal af 4,566.

Utom hvad förut är sagdt åligger amiralitetsrådet enligt instruktionen

att deltaga i handläggningen jämväl af alla öfriga ärenden, som förekomma vid marinförvaltningens sammanträden;

att utöfva chefskapet öfver ämbetsverkets civilafdelning och kansli;

att deltaga i inventeringarna af marinförvaltningens kassa;

att å civilafdelningen afgöra hos marinförvaltningen förekommande anmärkningsmål;

att jämte ämbetsverkets chef och en af militärledamöterna deltaga uti ifrågakommande sammanträden med annat ämbetsverk, därest icke ärendets beskaffenhet fordrar öfverdirektörens närvaro; samt

enligt arbetsordningen att jämte advokatfiskalen hafva under sitt förvar ämbetsverkets säkerhets- och värdehandlingar.

Bland de amiralitetsrådet till beredning och föredragning åliggande ärendena kunde, enligt hvad marinförvaltningen anfört, en särskild klass urskiljas såsom med de öfriga olikartad. Denna klass utgjordes af de ärenden, som anginge uppbörden, förvaltningen, användandet och redovisningen af alla till marinförvaltningens befattning hörande medel och persedlar. Dessa ärenden kunde betecknas såsom rent ekonomiska, medan de öfriga vore af mera administrativ-juridisk art.

Det torde vara uppenbart, framhåller marinförvaltningen, hurusom det växande omfånget af allt, som hörde till marinförvaltningens räken-

[1.] skapsväsende, medfört dels en högst betydande ökning af de kamreraren i ämbetsverket åliggande göromål, dels att det icke kunde vara möjligt för amiralitetsrådet att hafva den öfverblick af räkenskapen eller medelsdispositionerna, som för en föredragande ofta kunde vara önskvärd, utan att han i dessa hänseenden måste hufvudsakligen bygga sin föredragning på kamrerarens uppgifter eller utredning. Riktigare vore då, att de ärenden, hvilka ofvan betecknats såsom rent ekonomiska, finge sin egen föredragande, medan de administrativt juridiska hade sin.

För afhjälpande af de berörda missförhållandena har marinförvaltningen, på sätt förut nämnts, i sin underdåniga skrifvelse den 16 maj 1906 hemställt om nådig proposition till nästa riksdag med begäran om anvisande på extra stat af 6,400 kronor för anställande af ytterligare en civil ledamot i ämbetsverket. Anledningen till att anslaget begärdes endast på extra stat var, enligt hvad ämbetsverkets särskilda skrivelser i ämnet gifva vid handen, uteslutande den, att anställandet af en sådan ledamot icke skulle utgöra hinder för genomförande i framtiden af den år 1904 föreslagna omorganisationen af marinförvaltningen i det afseende, att marinöfverintendenten skulle blifva ledamot af ämbetsverket och chef för dess intendentafdelning. Uti sin ämbetskrifvelse den 6 oktober 1906 har ämbetsverket förklarat, att, därest den med 1904 års förslag åsyftade organisationen kunde i denna del nu genomföras, detta vore att obetingadt föredraga framför den i skrifvelsen den 16 maj 1906 förordade anordningen med en ny civilledamot å extra ordinarie stat och fullkomligt väl låte sig genomföras äfven utan någon förändring af den ställning tjänstemannapersonalen å marinförvaltningens civilafdelning nu intoge.

Af den nu ifrågasatta anordningen följde nödvändigheten att bestämma, hvarest de ärenden, hvilka icke kunde bibehållas å den under marinöfverintendenten ställda intendentafdelningen, skulle förläggas. De ärenden, som tillhörde den nuvarande intendentafdelningen, vore dels af öfvervägande ekonomisk dels af öfvervägande militär beskaffenhet. För att gifva en föreställning om antalet ärenden af hvarterdera slaget under åren 1902—1905 hade marinförvaltningen upprättat denna tablå:

Uppgift å antalet ärenden, som blifvit handlagda å Kungl. Marinförvaltningens
Intendentafdelning under hvarterdera af åren 1902, 1903, 1904 och 1905.

	Antal ärenden			
	år 1902.	år 1903.	år 1904.	år 1905.
Ekonomiska:				
angående proviant, beklädnad, sängservis, inkvartering samt ett mindre antal angående sjukvård	119	114	76	68
» anslag, anvisningar, kostnadsförslag	38	41	22	45
» boställen, expeditionslokaler, förrådshus, kok- och tvätthus m. m.	59	34	25	19
» aflöningsförmåner, gratifikationer, rese- och trakta- mentsersättning	17	14	14	11
» anmälan om tillträdde befattningar	—	38	1	1
» aviser från Kungl. Sjöförsvarsdepartementet	67	307	37	20
» anskaffningar (särskildt kol) samt försäljningar	43	43	92	138
» mönstringar	16	10	13	18
=	359	601	280	320
Militära:				
angående personalens öfningar	19	21	31	29
» skeppareinventarier och utredning	59	104	66	62
» sjöinstrument, sjökort, kartor m. m.	22	29	27	24
» kustsignalering och signalmateriel	14	33	11	3
» eldsläckningsväsendet, sjötransporter, körslor, järn- vägstrafik	10	4	16	8
» navigationsskolorna	82	80	101	146
» fartygs nybyggnad och förändring m. m.	34	26	4	2
» chefers m. fl.s rapporter	16	29	11	17
» personalbehof, personaltillgång och organisation ..	17	14	20	30
» utlåning af lokaler, fartyg och materiel	34	24	14	22
» kollisionsmål och sjöfartsärenden	—	1	3	4
» fartygs militära egenskaper	—	3	1	1
» befordran	—	10	1	1
=	307	378	306	349

[1.]

	Antal ärenden				
	år 1902.	år 1903.	år 1904.	år 1905.	
Öfriga:					
angående afdelingens personal	11	—	16	18	
» uppgifter för statskalender, flottans rulla etc.	2	4	3	1	
mål öfverlämnade till annan afdelning	23	16	9	18	
=	36	20	28	37	
	år 1902.	år 1903.	år 1904.	år 1905.	Summa.
Sammandrag:					
Ekonomiska	359	601	280	320	1,560
Militära.....	307	378	306	349	1,340
Öfriga	36	20	28	37	121
=	702	999	614	706	3,021

Den höga siffran för de ekonomiska ärendena år 1903 berodde däraf att under detta år, i olikhet med den praxis, som såväl dessförinnan som efter 1903 tillämpats, en del aviser om generalorder tilldelades intendentafdelningen i stället för amiralitetsrådet. Sattes nämnda siffra för 1903 lika med summan militära ärenden för samma år, blefve för hela den ifrågavarande perioden medeltalet ärenden per år

ekonomiska 334.
militära 335.

Marinförvaltningen har nu ansett, att samtliga den nuvarande intendentafdelningen tillhörande ärenden, som icke vore att hänföra under intendenturen — enligt den för åren 1902—1905 uppgjorda tablån för dessa år utgörande i medeltal hälften af totalantalet mål å afdelningen — borde öfverlämnas till en inom ämbetsverket nyinrättad afdelning, hvars chef skulle äga fackkunskap företrädesvis beträffande ärenden, som anginge sjöinstrument- och sjökarteväsendet samt navigationsskolorna. Med hänsyn härtill ansåge marinförvaltningen den nya afdelningen lämpligen böra benämnas den nautiska afdelningen. Denna afdelning skulle sålunda komma att handlägga ärenden, som rörde sjöinstrument- och sjökarteförråden,

de för öfvandet af sjöförsvarets personal erforderliga anordningarna i tekniskt och ekonomiskt hänseende i de delar, som ej tillhörde annan afdelning;

inventarier, tillhörande skeppareuppbörden för fartygen och den öfriga flytande materielen;

stationernas eldsläckningsväsende, polis, sjötransporter, körslor och järnvägstrafik samt

navigationsskolorna i de delar, som icke tillhörde civilafdelningen.

Däremot skulle af den nuvarande intendentaafdelningens ärenden å samma afdelning kvarstå de, som anginge

den sjöförsvaret tillhörande personalens provianterande, förseende med beklädnad, sängservis samt inkvartering;

utredning, tillhörande material- och persedeluppbördena i de delar, som ej tillhörde annan afdelning, samt

trupptransporter och mönstringar.

Därjämte skulle till den under marinöfverintendenten ställda intendentafdelningen från amiralitetsrådet öfverflyttas de rent ekonomiska ärendena eller de, som anginge uppbörden, förvaltningen, användandet och redovisningen af alla till marinförvaltningens befattning hörande medel och persedlar. Dock syntes det marinförvaltningen, att alla anmärknings- och besvärsmål fortfarande borde af amiralitetsrådet beredas och föredragas.

Hvad angår förslaget om inrättande af en nautisk afdelning i ämbetsverket, har marinförvaltningen åberopat sin förut omnämnda skrifvelse den 11 oktober 1904 i fråga om ordnandet af sjöinstrumentväsendet inom flottan. Uti berörda skrifvelse har ämbetsverket, efter verkställd utredning i frågan, förklarat såsom sin åsikt att åtgärder med det snaraste borde vidtagas för att betrygga sjöinstrumentens sakkunniga handhafvande inom vår flotta; att endast därigenom, att en verkligt sakkunnig och fackutbildad man erhöle säte inom flottans öfverstyrelse såsom representant företrädesvis för flottans sjöinstrumentväsen och tillämpad nautisk vetenskap i allmänhet en fast organisation af ifrågavande tjänstegren kunde åstadkommas och möjlighet beredas för en sammanhållande och verkningsfull ledning inom densamma; att denna fråga ej lämpligen kunde ordnas på annat sätt än genom inrättande af en nautisk afdelning i ämbetsverket med de åligganden, som ofvan föreslagits skola tillkomma en sådan afdelning; samt att genom den sålunda förordade organisationen en lycklig lösning af frågan om sjöinstrumentväsendets ordnande kunde ernås liksom äfven vinnas den bästa möjliga garanti för att vår flotta kunde tillgodogöra sig utvecklingen och framstegen å sjöinstrumentens område.

[1.] Den sålunda förordade anordningen skulle nödvändiggöra sådan förändring af staten för marinintendenturkåren, att däri för marinöfverintendenten blefve, i stället för nuvarande arfvode å 1,000 kronor, upptaget, liksom för i Stockholm bosatt kommandör vid flottan,

lön	kronor 6,000: —
dagaflöning å 6 kronor	» 2,190: —
	<hr/>
	kronor 8,190: —
samt inkvarteringsbidrag	» 1,200: —

Pension för marinöfverintendenten skulle bestämmas efter samma grunder och utgå med samma belopp som kommandörs.

Till marinförvaltningens framställning i hvad den afser förstärkning i öfrigt af ämbetsverkets arbetskrafter skall jag återkomma vid framläggande af mina förslag om äskanden af anslag å extra stat för år 1908.

Hvad angår den af marinförvaltningen föreslagna anordningen i afseende å såväl marinöfverintendenten såsom chef för ämbetsverkets intendentafdelning som inrättande af en nautisk afdelning, anser jag samma anordning vara att synnerligen förorda. Redan i och för sig finner jag det vara af behovet påkalladt, att chefen för marinförvaltningens intendentafdelning är mera stadigt fäst vid ämbetsverket än som nu är fallet, då dels chefskapet i följd af befordringar eller förflyttningar inom officerskåren ofta nog växlar, dels med anledning af sjökommanderingar chefen tidtals måste för längre perioder lämna chefskapet. Vidare måste det gifvetvis anses såsom en fördel, att marinintendenturkårens chef, i likhet med hvad som redan är fallet med cheferna för mariningenjör- och marinläkarkårerna, har säte i flottans öfverstyrelse, och hans inträde såsom ledamot i marinförvaltningen och chef för dess intendentafdelning med de göromål, som nu föreslagits skola tilläggas denna afdelning, skulle utgöra ett redan vid kårens uppsättning ifrågasatt fullständigare genomförande af kårens organisation, samtidigt som därmed på ett enkelt sätt komme att vinnas en lämplig fördelning af den civilledamoten nu åliggande mängden af göromål. Inrättande i sammanhang härmed af en nautisk afdelning i ämbetsverket under en militär chef är på de af marinförvaltningen uti ämbetsverkets skrifvelse den 11 oktober 1904 anförda och ofvan redan omförmälda skäl af behovet påkalladt. Däremot anser jag mig ej böra biträda af marinförvaltningen tillika framställt förslag om åtgärd för vidtagande af sålunda ifrågasatta anordning redan under innevarande år.

I enlighet med hvad jag sålunda anført ämnar jag hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att i staten för marinintendenturkåren upptaga aflöningen till marinöfverintendenten på sätt marinförvaltningen föreslagit.

[1.]

Beträffande anslaget till marinförvaltningen får jag, likaledes i öfverensstämmelse med hvad jag ofvan anført, i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, med godkännande af stat för marinförvaltningen af den lydelse, bilagan n:r 1. vid detta protokoll utvisar, höja anslaget till marinförvaltningen från 49,600 kronor till 50,600 kronor, eller med 1,000 kronor.

Flottan.

Aflöning för flottans kårer och stater.

På sätt omnämnes i protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1906, bilagdt samma års statsverksproposition, hade Riksdagen i sin skrifvelse den 19 maj 1905 angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel anställt en jämförelse mellan personalbehovet enligt de beräkningar, som framlagts för 1900 års riksdag att gälla till och med år 1912, och det personalbehof, som sedermera i själfva verket uppstått. Af denna jämförelse hade Riksdagen funnit det framgå, att den stamanställda flottpersonalens numerär, hvad underofficerare och manskap beträffade, år 1905 icke obetydligt öfverstege hvad som uti 1900 års plan för flottans bemanning ansetts tillräckligt sju år därefter eller för år 1912. Detta kunde visserligen sägas hafva sin grund däruti, att personalbehovet på en del af flottans fartyg något ökats samt att åtskilliga fartyg af nya typer, som icke tagits i beräkning vid uppgörandet af förenämnda plan, tillkommit, men, å andra sidan, hade antalet af de uti planen för sistnämnda år beräknade fartygen ännu icke på långt när uppnåtts, hvartill komme, att en del försvarsanordningar, för hvilka förut beräknats personal från flottan, numera efter år 1901 öfvertagits af kustartilleriet. Kungl. Maj:ts återkommande framställningar om ökning af flottans personal, hvilka nu icke längre grundade sig på den en gång framlagda planen för flottans bemanning, syntes, anförde Riksdagen vidare, innebära åtskilliga

[2.]

Aflöning för
flottans kårer
och stater.

[2.] olägenheter, särskildt därutinnan att Riksdagen betoges möjligheten att på förhand öferskåda omfånget af en slutlig organisation för flottans personal och öfningarna med densamma samt bedöma, huruvida denna organisation låte sig förena med landets ekonomiska bärkraft och möjligheten att erhålla lämpligt folk för personalens rekrytering. Det syntes därför Riksdagen nödigt, att för Riksdagen framlades en reviderad plan för den slutliga organisationen för flottans personal samt beräkning öfver de årliga kostnaderna för denna personals aföning, underhåll, öfningar m. m. Vid utarbetandet af en dylik plan syntes det äfven böra tagas i noggrannt öfvervägande, i hvilken utsträckning flottans behof af personal, särskildt å de äldre fartygen, lämpligen kunde fyllas af reservofficerare och värnpliktiga, som fortfarande ägnade sig åt sjömansyrket eller därmed sammanhängande yrkesgrenar, äfvensom i hvad mån och på hvad sätt de svenska örlogs- och handelsflottorna bäst kunde såväl i freds- som krigstid understödja hvarandra.

I anledning af Riksdagens nämnda uttalande om önskvärdheten af en reviderad plan för den slutliga organisationen af flottans personal anbefalldes Kungl. Maj:t den 2 juni 1905 chefen för flottans stab att inkomma med sådan plan under förutsättning att flottan komme att bestå af de stridsfartyg, som vore upptagna i en till 1901 års sjökrigsmaterielkommittés betänkande fogad tablå. Emellertid hade chefen för flottans stab uti ämbetsskrifvelse den 11 september 1905, under framhållande af behofvet utaf att ordnandet af landets försvar i händelse af unionens upplösning underkastades en förnyad omfattande undersökning, hvilken sannolikt torde komma att ådagalägga, att det af 1901 års materielkommitté uppgjorda programmet icke vidare kunde anses tillfyllestgörande, utan att detsamma måste undergå en afsevärd förändring med afseende å af kommittén föreslagna fartygstyper och antal fartyg, och att det af nämnda kommitté uppgjorda betänkandet därför ej längre kunde läggas till grund för en utredning angående det verkliga behofvet af personal, i underdånighet hemställt, det Kungl. Maj:t behagade medgifva, att chefen för flottans stab icke behöfde utarbeta och inkomma med nämnda plan och beräkning.

Behofvet af ytterligare undersökning, huruvida det af 1901 års sjökrigsmaterielkommitté afgifna betänkande fortfarande, efter upplösandet af unionen med Norge, kunde läggas till grund för den fortsatta anskaffningen af fartygsmateriel, framhölls äfven af marinförvaltningen i skrifvelse den 7 november 1905 samt utvecklades än ytterligare af chefen för flottans stab i ny ämbetsskrifvelse den 30 november samma år.

I samband med att Kungl. Maj:t den 5 januari 1906 meddelade cheferna för generalstaben och flottans stab uppdrag att i samråd utarbeta ett förslag till samfällad plan för rikets försvar behagade Kungl. Maj:t jämväl återkalla det åt chefen för flottans stab den 2 juni 1905 lämnade uppdraget. På grund af nu angifna förhållanden kunde sådan plan för organisationen af flottans personal, som af Riksdagen åsyftats, icke föreläggas 1906 års riksdag.

I sin skrifvelse den 25 maj 1906 angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel uttalade Riksdagen, som funnit, att vissa omständigheter utgjort hinder för utarbetandet af en reviderad plan för den slutliga organisationen för flottans personal samt beräkning öfver de årliga kostnaderna för denna personals aflöning, underhåll, öfningar m. m., önskvärdheten af att sådan plan och beräkning måtte, så vidt möjligt, för 1907 års riksdag framläggas.

Sedermera hafva cheferna för generalstaben och flottans stab till fullgörande af det dem den 5 januari 1906 meddelade uppdrag med underdånig skrifvelse den 18 sistlidna oktober till Kungl. Maj:t öfverlämnat förslag till samfällad plan för rikets försvar äfvensom i samband därmed lämnat, bland annat, en öfversikt af de anordningar, som borde vidtagas till stärkande under fredens dagar af armén och flottan, hvarförutom chefen för flottans stab afgifvit förslag till flottans utveckling under perioden 1908—1913.

Då dessa frågor i vissa delar tarfvade ytterligare sakkunnig utredning, har Kungl. Maj:t den 7 december 1906 bemyndigat chefen för sjöförsvarsdepartementet att tillkalla sakkunnige för att inom departementet biträda med den ytterligare utredning i ärendet, som kunde befinnas erforderlig; och hafva i enlighet härmed den 8 i samma månad sakkunnige tillkallats, hvilkas arbeten nu pågå.

Innan arbetet med den nyssberörda försvarsplanen afslutats, men detsamma framskridit så långt, att de generella fordringar, som borde ställas på vår sjökrigsmateriel, kunnat bestämmas, hade emellertid chefen för flottans stab uti ämbetsskrifvelse den 7 september 1906 hemställt om verkställande af sakkunnig utredning angående de fartygstyper, som borde ingå i vår flotta; och tillkallade jag, efter af Kungl. Maj:t den 14 i samma månad därtill erhållet nådigt bemyndigande, sakkunnige för vidtagande af en allsidig utredning i afseende å de förändringar i typerna för flottans stridsfartyg, som med hänsyn till ej mindre rikets ändrade försvarspolitiska läge än äfven erfarenheten från senaste ostasiatiska krig kunde synas önskliga. De sålunda tillkallade sakkunnige hafva ännu icke afslutat sina arbeten.

[2.] Ehuru med afseende å nu omförmälda förhållanden för närvarande, i fråga om numerären af flottans personal, endast kan angifvas den styrka, till hvilken personalen under den närmaste framtiden bör uppbringas, finner jag mig emellertid dels af den anledning, att erfarenheten gifvit vid handen, att fartygens behof af yrkesutbildad personal icke är vederbörligen tillgodosedt, dels ock för att, såvidt möjligt, tillmötesgå Riksdagens uttalade önskan om en reviderad plan för den slutliga organisationen för flottans personal, böra redan nu framlägga de grunder, hvilka böra följas vid beräkning af personalbehofvet.

Officerskåren. Hvad först beträffar behofvet utaf officerare af stammen har detta hittills för den materiel, som antogs vara tillgänglig vid 1902 års ingång samt sedermera tillkommen materiel angifvits i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de beräkningar, hvilka lågo till grund för den till 1900 års riksdag gjorda framställningen om ökning af officerskåren. Såsom framgår af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1906, utgjordes enligt nämnda beräkningsgrunder behofvet af stamofficerare för den materiel, som redan då var färdig eller till hvars byggande Riksdagen beviljat medel, af 4 flaggmän, 42 regementsofficerare, 97 kaptener och 148 subalternofficerare eller sammanlagdt 291 officerare. Om härtill lägges det för den af 1906 års riksdag beviljade fartygsmaterielen d. v. s. 2 jagare, 6 torpedbåtar af 1:a klass och 5 af 2:a klass, erforderliga officersbehofvet, hvilket uppgår till 8 kaptener och 15 subalternofficerare, skulle behofvet af stamofficerare för den materiel, som redan är färdig eller till hvars byggande Riksdagen beviljat medel, enligt 1900 års beräkningsgrunder utgöras af 314 officerare.

Emellertid kunna de år 1900 använda grunderna numera icke i allo tillämpas vid beräkandet af officersbehofvet vid flottan.

Redan år 1904 hade fråga uppstått, huruvida dessa grunder borde fortfarande tillämpas. Enär nämligen efter uppgörande af 1900 års beräkningar angående den erforderliga ökningen af antalet officerare samt dessas fördelning på de olika graderna öfver fyra år förflutit och därunder uppenbarligen ytterligare erfarenhet vunnits angående behofvet af officerare i de olika graderna samt det under sådana förhållanden syntes böra tagas under ompröfning, huruvida den under år 1900 föreslagna fördelningen å de särskilda graderna af den då afsedda ökningen af officerskåren jämväl allt fortfarande vore att anse som den lämpligaste, anmodade dåvarande departementschefen i ämbetskrifvelse den

28 juni 1904 chefen för flottans stab att företaga en dylik ompröfning samt därefter inkomma med det yttrande och det förslag, hvartill den samma kunde gifva anledning. Till svar härå lämnade chefen för flottans stab i två ämbetsskrifvelser den 22 oktober 1904, hvaraf den ena hemlig, en utredning öfver behovet af officerare vid mobilisering med den materiel, som vid 1905 års ingång var färdig eller till hvars byggande medel voro af Riksdagen beviljade.

Denna utredning innehåller hufvudsakligen följande.

Behovet af officerare uppginge till 332 officerare af stammen och 165 af reserven under det behovet med fasthållande af 1900 års beräkningsgrunder skulle uppgått till 284 stam- och 141 reservofficerare.

Såsom skäl för den föreslagna ändringen af beräkningsgrunderna anfördes, bland annat, att vid uppgörande af 1900 års beräkningar erfarenhet saknades rörande reservofficerares användbarhet till tjänstgöring å flottans fartyg äfvensom rörande de kraf, som vid utrustandet af större sjöstyrkor ställdes på flottans stationer och varf. På grund af rådande brist på stamofficerare hade sedan år 1901 reservofficerare varit inkallade till aktiv tjänst vid flottan såväl i land som ombord, och hade i allmänhet officerare af stammen och reserven ingått i besättningarna till samma antal som i 1900 års beräkningar afsågs blifva fallet vid mobilisering. Det hade därvid visat sig, att den utbildning, som kunnat beredas reservofficerarna, icke förmått göra dem fullt vuxna de poster, som de hade att bekläda, hvilket i synnerhet gällde dem, som varit kommenderade å 1:a kl. pansarbåt. Under dessa år hade högste befälhafvare för å öfningsexpedition varande sjöstyrkor vid upprepade tillfällen gjort underdånig anmälan om detta förhållande. Sålunda anförde högste befälhafvaren för 1904 års kusteskader i afgifven generalrapport följande: »Hvad beträffar reservofficerarna anser jag erfarenheten från kusteskadern gifvit vid handen, att de i allmänhet oakadt samvetsgrannt och allvarligt sträfvande att fylla sin plats dock icke förmått göra detta till följd af ovana vid militärtjänstgöring och bristande förmåga att utöfva befäl, hvarför det synes mig olämpligt att — såvida icke reservofficersutbildningen undergår genomgripande förändringar, hvilket af andra skäl knappast vore att förorda — vid mobilisering kommendera reservofficerare på stridsfartygen, utan böra dessa afses till viss landtjänstgöring, transportfartyg m. m.»

Tillkomsten af gnistsignalmaterielen, hvilken för sitt betjäande fordrade särskildt utbildad personal, hade än ytterligare nödvändiggjort ökning af antalet stamofficerare. För att 1:a kl. pansarbåtarnas strids-

[2.]

Chefens för
flottans stab
utredning.

[2.] värde skulle kunna fullt tillgodogöras fordrades sålunda, att dessa fartygs i gällande besättningslistor upptagna antal officerare uteslutande fylldes med officerare af stammen. För att erhålla den enhetliga ledning af kustflottans torpedbåtar, som vore nödvändig för ett rätt tillgodogörande af de många fördelar för försvaret, som torpedvapnet kunde erbjuda, erfordrades, att nämnda torpedbåtar blefve ställda under en gemensam afdelningschef. I den mån antalet torpedbåtar i kustflottan växte, borde antalet afdelningschefer ökas, så att det funnes en afdelningschef för 3 divisioner eller 12 torpedbåtar. Till befäl vid handhavande af minmateriel hade det visat sig nödvändigt att i större utsträckning än hittills varit fallet afse officerare af stammen. I officersberäkningen för sjöfästningarnas staber och transportväsende hade några mindre ändringar föreslagits, hvaremot personal icke upptagits för vare sig Vaxholms och Oskar Fredriksborgs eller Karlskrona fästnings sjöbevakning, då denna afsågs att öfvertagas af kustartilleriet.

Behovvet af officerare för flottans öfverstyrelse, stationer och varf hade i 1900 års beräkningar upptagits i hufvudsaklig öfverensstämmelse med då gällande mobiliseringsplaner, för hvilka under år 1893 från vederbörande myndigheter infordrade uppgifter hade legat till grund. Då emellertid flottans materiel och personal under de senare åren väsentligt ökats, ställdes numera vid och efter mobilisering betydligt ökade kraf såväl på flottans stationer och varf som på dess öfverstyrelse. Därjämte hade genom de större rustningar, som särskildt under år 1904 ägt rum och vid hvilka förhållandena i vissa afseenden närmast sig förhållandena vid mobilisering, ökad erfarenhet kunnat vinnas om behovet af officerare i öfverstyrelsen samt å stationer och varf vid mobilisering. Med anledning häraf hade chefen för flottans stab af marinförvaltningen samt stationsbefälhafvare och varfschefer vid flottans stationer anhållit om uppgift å antalet officerare af olika grader inom stammen och reserven, som de ansåge vid mobilisering böra afses för tjänstgöring i olika befattningar, och skulle vid uppgiftens upprättande bland annat iakttagas, att personal af reserven afsåges att fylla poster i land så långt utan väsentlig olägenhet för tjänsten kunde ske. Det i stabschefens beräkningar upptagna antalet officerare vore uppgjort med ledning af de från nämnda myndigheter inkomna uppgifterna.

Afven beträffande kustsignalväsendet hade erfarenhet vunnits, då detsamma under de senare åren deltagit i flottans krigsöfningar. Det hade därvid visat sig, dels att så stort antal befäl från lotsverket, som från början var afsedt, icke kunde påräknas för tjänstgöring vid kustsignal-

väsendet, dels att i öfrigt behof af förstärkning af officerspersonalen å vissa poster vore erforderlig.

Behovvet af officerare tillhörande flottan till arméns förfogande hade upptagits efter samråd med chefen för generalstaben. Under det att i 1900 års beräkningar större delen af denna personal beräknades skola fyllas af reserven, hade såväl på grund af tjänstebefattningarnas art som den ringa tillgången på regementsofficerare och kaptener af reserven behovvet af officerare i dessa grader ansetts böra tillgodoses genom stamofficerare, hvaremot behovvet af löjtnanter och underlöjtnanter såsom förut upptagits att fyllas af reserven.

Frågan i hvad mån personal af reserven kunde användas, berodde nämligen icke endast på beskaffenheten af de olika tjänstebefattningarna utan äfven på det tillgängliga antalet reservofficerare. En gjord sannolikhetsberäkning visade, att under 10-årsperioden 1906—1915 antalet pensionerade officerare, som vore tjänstskyldiga i flottans reserv, komme att utgöra 8 å 17, under det att af sådana officerare beräknats tagas i anspråk 23. För att fylla den brist, som sålunda uppstode, blefve det nödvändigt att använda dels äldre pensionerade officerare, hvilka, ehuru ej längre tjänstskyldiga, kunde befinnas villiga att inträda i tjänstgöring, dels reservlöjtnanter. På grund af den ringa tillgången på pensionerade officerare, tjänstskyldiga i reserven, ansåge chefen för flottans stab det böra tagas under öfvervägande, huruvida icke flottans officerare borde medgifvas att vid lägre lefnadsålder, än nu vore bestämd, afgå med pension och fyllnadspension mot skyldighet att inträda i flottans reserv. I sammanhang härmed framhölls, att kapten vid armén kunde erhålla afsked med full pension vid uppnådda 50 lefnadsår, under det att kapten vid flottan erhöle denna förmån först vid uppnådda 55 lefnadsår.

Slutligen framhöll chefen för flottans stab, hurusom, därest de stora kostnader, som nedlagts på anskaffning af ny, tidsenlig materiel för flottan, skulle kunna med framgång tillgodogöras för landets försvar, det vore af synnerlig vikt, att åtgärder vidtoges för att med det snaraste genomföra den ökning af flottans officerskår, som erfordrades för att förse fartygen med fullgod officersbemanning.

I afseende å den af chefen för flottans stab sålunda lämnade utredningen ansåg, på sätt af protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 14 januari 1905 framgår, dåvarande departementschefen, att den erfarenhet, som vunnits efter upprättandet af 1900 års beräkningar af officersbehovvet, icke efter en jämförelsevis så kort tid borde föranleda en rubbning af de dittills tillämpade grunderna för ökningen af officerskåren.

Departementschefens
yttrande.

[2.] Emellertid har enligt min bestämda åsikt den erfarenhet, som sedan år 1904 ytterligare vunnits, tillfullo bekräftat behovet af en förstärkning i antalet stamofficerare å våra förnämsta stridsfartyg, hvadan jag anser beräkningen af officersbehovet böra utföras hufvudsakligen på de grunder, som af chefen för flottans stab blifvit angifna.

För att i möjligaste mån nedbringa behovet af stamofficerare böra reservofficerare eller värnpliktiga eller förhyrda sjökaptener användas i så stor utsträckning som låter sig göra med fasthållande af den synpunkten, att den dyrbara stridsfartygsmaterielen på det sätt bemannas, att dess anfalls- och försvarsmedel må kunna, då så erfordras, blifva fullständigt utnyttjade.

Efter en noggrann granskning af hvarje särskildt behof har jag funnit, att i vissa fall det i chefens för flottans stab förslag den 22 oktober 1904 angifna officersbehovet kunnat nedbringas, under det i andra fall en ökning utöfver detsamma visat sig med nödvändighet påkallad. Sålunda kan enligt min åsikt å flertalet torpedkryssare och jagare upptagas en reservofficer, under det att i chefens för flottans stab förslag hela officersbehovet å dessa fartyg afsågs att fyllas medelst stamofficerare. Å flottans äldsta 1:a klass pansarbåt, Svea, som afses att under år 1908 öfverflyttas till 2:a linjen, synes en väsentlig del af officersbefattningarna kunna besättas med reservofficerare. En så vidsträckt användning af reservofficerare å stridsfartygen anser jag emellertid tillräddlig endast under den förutsättningen, att fördringarna med afseende å ifrågavarande officerares utbildning i afsevärd mån höjas. För de kanonbåtar, som afses att apteras till gniststations-, verkstads- och lasarettsfartyg, kan antalet stamofficerare antingen minskas eller helt och hållet ersättas med reserv- och värnpliktig personal, hvarjämte å 6 torpedbåtar, som förutsättas blifva förändrade till bevakningsbåtar, icke erfordras någon officer.

Beträffande behovet af personal för öfverstyrelse, stationer och varf har erfarenheten från år 1905, då ett större antal fartyg af vår flotta var rustadt än förut varit fallet alltsedan den moderna fartygsmaterielens införande, ytterligare bekräftat, att detta behof är väsentligen större än hvad i 1900 års beräkningar upptogs. Likväl anser jag det af chefen för flottans stab till 42 officerare beräknade behovet af personal för nu nämnda ändamål kunna nedbringas med 9 officerare till 33.

Å andra sidan måste i vissa fall afses ett större antal stamofficerare än hvad som är upptaget i chefens för flottans stab förslag. Å de fem nyaste pansarbåtarna hafva de kraf, som ställas på ledningen

[2.]

af artillerielden, nödvändiggjort officersbesättningens ökande med ytterligare en stamofficer å hvarje fartyg. Det för vårt försvar så ytterligt viktiga minväsendet kräfver ytterligare utvidgning med därpå följande ökad officersbehof. Beträffande slutligen kustsignalväsendet har erfarenheten från de senaste årens öfningar otvetydigt gifvit vid handen, att jämväl för detsamma ett ökad antal officerare erfordras.

I afseende å behofvet af såväl officerare som öfrig personal vid mobilisering med den materiel, som beräknas vara tillgänglig år 1908, har jag låtit uppgöra beräkningar, hvaraf ett sammandrag torde såsom bil. n:r 2 få bifogas detta protokoll, liksom ock torde få protokollet biläggas såsom bil. n:r 3 en upprättad tablå, innefattande en jämförelse mellan officersbehofvet 1902 och 1908, med angifvande särskildt af den ökning, resp. minskning, som uppkommit på grund af nytillkommen, resp. afförd materiel, och särskildt den, som uppkommit på grund af ändrade beräkningsgrunder. Af dessa tablåer framgår, att behofvet af stamofficerare år 1908 kommer att uppgå till 343, samt att af den erforderliga ökningen, utöfver hvad som för år 1902 beräknades, 52 officerare erfordras för nytillkommen materiel och 27 böra tillkomma på grund af ökad behof å vissa fartyg m. m.

Det för flottans mobilisering under år 1908 sålunda erforderliga antalet officerare, torde böra fördelas å de olika graderna och löneklasserna på följande sätt:

flaggmän	5
kommendörer	9
kommendörkapteners af 1:a graden	21
» » 2:a graden	22
kaptener i 1:a löneklassen	77
» i 2:a »	39
löjtnanter	114
underlöjtnanter	56
	Summa 343

De poster, som afses att vid mobilisering besättas med flaggmän, äro

högste befälhafvare för kustflottan	1
chef för kustflottans III division	1
chef för marinförvaltningen	1
chef för flottans stab	1
befälhafvande amiral i Karlskrona	1

[2.]

Kommendörerna äro afsedda för följande befattningar:	
flaggkapten i högste befälhafvarens stab	1
chefer för kustflottans II och IV divisioner	2
eskaderchef för Stockholmseskadern	1
chef för sjöförsvarsdepartementets kommandoexpedition	1
en afdelningschef i marinförvaltningen	1
chef för underofficers- och sjömanskårerna i Karlskrona	1
varfschefer vid flottans båda stationer	2

Vid fördelningen å de olika graderna af det erforderliga antalet officerare har, förutom till tjänstebefattningarnas art, hänsyn äfven tagits därtill, att befodringsutsikterna icke borde väsentligen försämrast. Då emellertid, jämfördt med den år 1900 föreslagna staten för år 1902, kaptens- och subalternofficersgraderna nu förutsättas ökade i större proportion än de högre graderna, har däraf måst blifva en följd, att antalet flaggmän och regementsofficerare i proportion till kårens hela numerär i här föreliggande förslag blifvit icke obetydligt mindre än hvad hittills varit fallet. Denna proportion, som före år 1900 var 1,7 % flaggmän och 17,1 % regementsofficerare, nedsattes i den till 1900 års riksdag framlagda staten å 250 officerare till resp. 1,6 och 16,8; i den nu upptagna fördelningen af det för mobilisering år 1908 erforderliga antalet officerare äro motsvarande siffror 1,5 och 15,2.

I statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 14 januari 1905 finnes införd en tabell utvisande den approximativa ökningen af officerskåren vid utgången af hvart och ett af åren 1904—1910, då hänsyn tagits såväl till det antal sjökadetter, hvilka årligen kunde antagas blifva utexaminerade, som till beräknad afgang inom officerskåren. Enligt denna tabell, som de båda senaste åren legat till grund för framställningarna till Riksdagen om ökning af officerskåren, skulle denna under år 1908 kunna uppbringas till 282 officerare. Då emellertid afgangen inom officerskåren varit större och tillkomsten genom utexaminerade kadetter mindre än beräknadt, torde officerskåren under år 1908 icke kunna komma att ökas till mer än 276 officerare. Då staten för innevarande år upptager 264 officerare, synes mig därför ökningen för år 1908 böra begränsas till 12, sålunda fördelade:

kommendör	1
kommendörkapten af 2:a graden	1
kaptener af 1:a klassen	2
d:o af 2:a d:o	2
löjtnanter	3
underlöjtnanter	3

Summa 12

Såsom skäl för upptagande af två regementsofficersbefattningar an- håller jag särskildt få anföra, att, enär hvarken under innevarande eller närmast föregående år officerskåren ökats med någon regementsofficer, ehuru kåren i sin helhet ökats med 22 beställningar, en väsentlig rubbning af förhållandet mellan de olika graderna inträdt. Genom upp- förandet af en kommandörs- och en kommandörkapstensbefattning skulle antalet regementsofficerare i de olika graderna likväl icke komma att öfverskrida det antal, som i Kungl. Maj:ts nådiga proposition till 1900 års riksdag upptogs för den då föreslagna, till endast 250 officerare uppgående kåren.

Med den nu föreslagna ökningen af officerskåren, hvilken, såvida icke extraordinära åtgärder vidtagas, är den största som låter sig genomföras under år 1908, kommer likväl, då behovet uppgår till 343, en brist af 67 stamofficerare att nämnda år förefinnas. Vådan af detta i och för sig i händelse af mobilisering högst betänkliga förhållande framträder än skarpare, då man tager i betraktande att, enligt utförda beräkningar, grundade på den nuvarande tillgången af sjökadetter, det för år 1908 erforderliga antalet officerare icke ens skulle vara uppnådt år 1912, vid hvilken tidpunkt likväl behovet af officerare sannolikt, på grund af nytillkommen materiel, lär vara väsentligt större. Det synes mig fördenskull vara nödvändigt, att åtgärder vidtagas för ett snab- bare fyllande af officersbehovet, än hvad med den 6-åriga utbildningen är möjligt.

För att erhålla en allsidig utredning, huruvida en omorganisation af sjökrigsskolan, med hänsyn såväl till de förändringar, sjökrigsmate- rielen undergått, som till den nyligen vidtagna reformen af de allmänna läroverken, vore af behovet påkallad, har jag, jämlikt mig af Kungl. Maj:t den 28 september sistlidna år meddeladt bemyndigande, tillkallat fem sak- kunnige, hvilkas arbeten ännu pågå. Skulle af denna utredning framgå, att någon väsentlig afkortning i den för närvarande 6-åriga utbildningstiden vid sjökrigsskolan vore lämplig, och en dylik förändring blefve genomförd, så kunde en ökning af officerskåren äga rum på kortare tid än nu är möjligt. Om en sådan afkortning åter icke skulle komma till stånd, lär det blifva nödvändigt att använda den under åren 1901—1903 tillämpade extrakadettinstitutionen, enligt hvilken ynglingar, som blifvit flyttade till klass 7: 2 i allmänt läroverk eller aflagt mogenhetsexamen, efter en utbildningstid vid flottan af omkring 3 $\frac{1}{3}$ år kunde aflägga officers- examen.

För att så långt för närvarande är möjligt kunna angifva den ökning af officerskåren, som, utöfver hvad förut blifvit angifvet,

[2.] bör ifrågasättas för framtiden, anmodade jag i ämbetsskrivelse den 30 november 1906 chefen för flottans stab att inkomma med uppgift å den stampersonal, hvarmed såväl officerskåren som flottans öfriga kårer och stater behöfde ökas vid nyanskaffning af fartyg, tillhörande någon af följande nu befintliga fartygstyper, nämligen 1:a klassens pansarbåt af Oskar II:s typ, pansarkryssare, jagare, torpedbåt af 1:a och 2:a klass samt undervattensbåt. Vid beräkningen af behofvet utaf stamofficerare borde följas de grunder, som tillämpats vid beräkningen af officersbehofvet för år 1908 och af mig här förut blifvit angifna. I sammanhang härmed anmodade jag chefen för flottans stab att tillika lämna uppgift å den minskning af stampersonal, som kunde företagas, under förutsättning att fartygens tjänstetid i 1:a och 2:a linjen bestämdes till hvad som finnes angifvet i det af honom den 18 oktober 1906 afgifna förslaget till flottans utveckling under perioden 1908—1913.

I ämbetsskrivelse den 8 sistlidna december har chefen för flottans stab inkommit med den begärda utredningen. Den ökning utaf officerare af stammen, som, enligt hvad denna utredning gifver vid handen, skulle erfordras för nytillkomna fartyg af nu befintliga fartygstyper, framgår af ett i skrifvelsen befintligt sammandrag, hvilket torde få bifogas detta protokoll såsom bil. n:r 4. I denna bilaga angifves dessutom all den personal af stammen, som enligt chefens för flottans stab förslag anses erforderlig för nyssnämnda fartyg. För att såvidt möjligt nedbringa de fel, som icke kunde undvikas vid beräkning af ersättningspersonal för så små styrkor som besättning å jagare, torped- och undervattensbåtar, hade vid beräkningen dessa fartyg sammanförts i divisioner om 4 fartyg, hvarigenom äfven den fördel vunnits, att det personalbehof, som betingades af fartygens sammanförande i divisionsförband, jämväl kunnat upptagas. För hvar fjärde pansarbåt eller pansarkryssare tillkomme dessutom en divisionsstab och för hvar 3:e division torpedbåtar en afdelningsstab. Den minskning af behofvet utaf stamofficerare, som under perioden 1909—1913 skulle uppkomma på grund af fartygs öfverförande till 2:a linjen eller torpedbåtars förändring till bevakningsbåtar, uppginge till 8 officerare och den, som af samma anledning beräknades uppkomma under år 1908, likaledes till 8 officerare.

Mot den af chefen för flottans stab sålunda lämnade utredningen har jag intet att erinra. Då emellertid densamma afser nu befintliga fartygstyper, under det fråga föreligger om förändring af vissa af dessa typer, torde den beträffande de senare endast kunna tjäna till ledning vid bedömandet af den personalökning, som skulle uppkomma, under förutsättning att nuvarande fartygstyper bibehölles oförändrade.

[2.]

Vid uppgörande af beräkningarna rörande officersbehovet år 1908 (bil. n:r 2) har hänsyn tagits till den minskning i officersbehovet, som samma år skulle blifva en följd af fartygs öfverförande till 2:a linjen eller torpedbåtars förändring till bevakningsbåtar. Officersbehovet för de fartyg, till hvilkas byggande jag ämnar föreslå Kungl. Maj:t att af Riksdagen äska medel, uppgår till 22 officerare.

Det förslag, som af chefen för flottans stab den 22 oktober 1904 blifvit afgifvet för ökande af tillgången på pensionerade officerare, tjänstskyldiga i reserven, finner jag synnerligen beaktansvärdt, och är frågan om förändrade pensioneringsgrunder för flottans befäl under utredning.

En jämförelse mellan det erforderliga antalet reservlöjtnanter och reservunderlöjtnanter och det antal, som vid mobilisering eller under loppet af ett krig kan påräknas, gifver vid handen, att äfven beträffande dessa förefinnes en brist, för hvars afhjälpande det antal reservofficersaspiranter, som årligen utbildas, borde ökas. Då det emellertid visat sig, att med nuvarande löneförmåner och öfriga villkor antalet sökande knappast motsvarar behovet, lär en ökning icke vara möjlig att genomföra med mindre aflöningen under utbildningstiden höjes eller förbättrade förmåner i annat afseende beredas reservbefälet vid flottan. Någon förändring härutinnan anser jag mig likväl icke för närvarande böra föreslå, då frågan om en förbättring af reservofficersutbildningen är under utredning.

I staten för flottans officerskår har i fråga om det tillägg till fasta lönen å 2,000 kronor, som skall utgå till innehafvare af någon utaf vissa angifna befattningar, därest han icke uppbär flaggmans lön, den ändring vidtagits, att jämväl inspektören af flottans öfningar till sjöss upptagits bland innehafvarna af ifrågavarande befattningar.

Sedan Kungl. Maj:t den 16 oktober 1903 bemyndigat chefen för sjöförvarsdepartementet att tillkalla ett antal sakkunnige för att inom departementet biträda vid uppgörande af förslag till ändrad organisation af flottans sjömanskår och därmed sammanhängande föreskrifter m. m., samt de med stöd af detta bemyndigande tillkallade sakkunnige den 23 juli 1904 afslutat sina arbeten, öfverlämnade de samma dag betänkande i ämnet.

Underofficers-
och sjömans-
kårenna.

Ur hvad betänkandet innehåller torde följande böra här relateras. Kraftiga åtgärder måste snarast möjligt vidtagas dels för åstadkommande af bättre rekrytering af sjömanskåren, dels för att i tjänst

1904 års
sakkunniges
betänkande.

[2.] vid flottan under längre tid få behålla det manskap, som befunnas lämpligt.

Underofficerskorpralernas ställning måste förbättras. I sådant afseende föresloges en väsentlig ökning af underofficerskåren genom tillkomst af en ny klass underofficerare, motsvarande sergeant af 2:a klassen vid armén. De nuvarande underofficerskorpralerna skulle ersättas dels af den nya underofficersklassen dels af en föreslagen högre korpralsgrad inom sjömanskåren, benämnd örlogskorpral.

I stället för den nuvarande indelningen af underofficerskåren i 9 stater och af sjömanskåren i 5 afdelningar borde göras en indelning af såväl underofficers- som sjömanskåren i 4 afdelningar, nämligen: militär-, ekonomi-, maskin- och handtverksafdelningarna.

Nu gällande bestämmelser, enligt hvilka hornblåsare, sjukvårdare, kockar och hofmästare vid sjömanskåren erhöle sin hufvudsakligaste utbildning i vederbörligt yrke, men vid befordran till underofficer afsåges att tjänstgöra såsom redogörare, hade icke visat goda resultat. Fördenskull borde för hornblåsare och sjukvårdare fordras vissa kompetensvillkor inom egen yrkesgren för befordran till underofficer, dock att musikunderofficeren jämväl skulle utbildas för att kunna användas såsom expeditionsunderofficer eller skrifbiträde och sjukvårdsunderofficeren för att kunna användas såsom redogörare å mindre fartyg, där läkare ej funnes kommenderad. Kockar och hofmästare borde däremot icke uteslutande på grund af visad skicklighet inom egen yrkesgren befordras till underofficerare. I stället borde för sådana kockar och hofmästare, hvilka ägde vitsord om pålitlighet och utmärkt duglighet i egen yrkesgren, men hvilka icke önskade eller icke kunde befordras till underofficerare, afses ett visst antal löner af samma storlek som de båda lägre underofficersgradernas. De, som åtnjöte sådan lön, afsåges att tjänstgöra dels i land å stationernas förråd och matinrättningar samt såsom instruktörer vid för hofmästare och kockar anordnade utbildningskurser dels ombord.

I fråga om personalbehovet erinrades att den rastlösa utveckling sjökrigsmaterielen alltjämt underginge ställde allt större kraf på den personal, som skulle handhafva densamma, och att erfarenheten från alla nyare sjökrig utvisade, att äfven den yppersta materiel vore värdelös för försvaret om densamma ej vore bemannad med väl utbildade och disciplinerade besättningar.

Enligt för flottan gällande personalorganisation skulle fartygens behof af befäl, underbefäl och förhandsfolk vid mobilisering fyllas, dels genom personal af stammen och reserven, dels genom värnpliktiga, som

förut varit anställda vid flottans stam och vid afgangen därifrån öfverförts till flottans beväring (f. d. stamanställda värnpliktiga). Då endast den personal, som tillhörde stammen, vore i ständig tjänstgöring, men däremot af f. d. stamanställda värnpliktiga endast ett ringa antal, som underginge dem enligt värnpliktslagen åliggande repetitionsöfning, under en kortare del af året funnes i tjänstgöring, kunde flottans fartyg under vanliga förhållanden icke utgå på öfningar med besättningar sammansatta af den personal, hvarmed de vid mobilisering skulle bemannas. Den del af fartygens besättningar, som vore afsedd att vid mobilisering fyllas med f. d. stamanställdt manskap, måste därför under öfningarna i fredstid ersättas med stammanskap, som vid mobilisering afsåges för vid årets öfningar icke rustade fartyg. Å för öfning rustade fartyg måste därför i händelse af mobilisering en ej oväsentlig del af stammanskapet utbytas mot vid mobiliseringstillfället inkallade f. d. stamanställda värnpliktiga, af hvilka större delen, på grund af den långa tid, som förflutit sedan de afgått från flottans stam, först efter någon tids öfning hunne återförvärfva erforderlig tjänstbarhet. En ytterligare anledning till personalombyte vid mobilisering förefunnes i det förhållandet, att enligt hittills använda beräkningsgrunder en del underbefälsposter afsåges att vid mobilisering fyllas genom manskap, som under fredstid icke tjänstgjort i sådan befattning.

Genom att man sålunda nödgades å rustade fartyg utbyta en del af stambesättningen och i stället låta embarkera personal, af hvilken en stor del saknade den för materielens skötande erforderliga öfningen, komme flottans fartyg vid mobilisering att utgå med besättningar, hvilka först efter längre tids öfning kunde samarbetas till den enhet och förvärfva den färdighet i materielens skötande, som utgjorde den första förutsättningen för framgång under strid. Erfarenheten utvisade emellertid, att kriget såsom regel började innan krigsförklaring utfärdats, därvid fiendligheterna i allmänhet inleddes med sjökrigsoperationer. Vid början af en mobilisering eller just vid det tillfälle, då det för landets försvar vore af största vikt att flottans stridskrafter, såväl hvad beträffade materiel som personal, vore fullt beredda att upptaga strid, befunne sig bemanningen genom erforderliga ombyten uti besättningarna uti ett svaghetstillstånd, hvars följder, med senare tids erfarenhet för ögonen, lätt kunde förutses.

Då utsikterna för att flottan skulle kunna fylla sin uppgift vid landets försvar i väsentlig mån vore beroende på, att flottan ständigt hölls i sådan beredskap, att densamma utan längre mobiliseringstid kunde vara färdig till strid, vore det nödvändigt, att flottans stampersonal

[2.] ökades till sådan styrka, att för mobilisering af flottans stridskrafter erforderligt underbefäl och till förhandsmän utbildadt manskap ständigt funnes i tjänstgöring. För detta ändamål hade de sakkunnige verkställt en detaljerad beräkning öfver behovet af personal för flottans mobilisering år 1905, i hvilken upptagits personal för den materiel, som i Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen 1904 beräknats erfordra bemanning under år 1905. Då nämnda beräkning innehölle uppgifter rörande försvaret, hvilka borde hemlighållas, hade de sakkunnige genom särskild skrifvelse öfverlämnat densamma.

Af ett i betänkandet infördt sammandrag öfver beräkningarna framginge emellertid, att behovet af underbefäl och yrkesutbildadt manskap af stammen för flottans mobilisering år 1905 uppginge till 775 underofficerare och 3,750 man. Vid beräkningens uppgörande hade iakttagits den ökning i behovet af underbefäl och utbildadt förhandsfolk, som, enligt hvad erfarenheten under senaste årens öfningar gifvit vid handen, uppstått genom

dels fartygens förseende med nytillkommen materiel såsom exempelvis telefon- och gnistsignalmaterielen,

dels de större anspråk den nyare sjökrigsmaterielens handhafvande, på grund af dess alltmera invecklade beskaffenhet, ställde på personalens yrkesfärdighet,

dels de skärpta fordringar i afseende å skjutfärdighet, eldhastighet och bevakning m. m., som blifvit en följd af nutidens krigföringssätt på sjön.

Vid mobilisering måste ersättningspersonal finnas, dels för att ersätta uppstående afgang i den mobiliserade styrkan, dels för att tillgodose sådana ytterligare bemanningsbehof, som nödvändigtvis måste uppstå under loppet af ett krig. Såsom ersättningspersonal hade af stampersonalen beräknats en styrka motsvarande 15 % af militärafdelningen och 10 % af öfriga afdelningar, däri inbegripits reserv för sjuka eller af annan anledning ej päräkneliga. En del af återstående behovet af ersättningspersonal afsåges att fyllas genom från stamanställning öfverförda värnpliktiga. I öfrigt afsåges dessa till att bestrida vissa poster i land å flottans stationer och varf samt att ingå såsom värnpliktiga i fartygsbesättningarna.

Beträffande manskapet angåfve sammandraget endast behovet af stammanskap, som erhållit sin första yrkesutbildning, eller s. k. mobiliseringsbart manskap. För att tillgodose mobiliseringsbehovet borde sjömanskapen utöfver den numerär, som motsvarade sagda behof, upptaga en styrka motsvarande det antal manskap, som ännu ej hunnit bi-

bringas den första yrkesutbildningen. Under förutsättning att vissa af de utaf de sakkunnige föreslagna åtgärderna, nämligen skeppsgossekårens ökning, meddelande af yrkesutbildning åt skeppsgossarna samt utsträckning af anställningstiden för manskap, blefve genomförda, hade de sakkunnige, för att begränsa ökningen till den minsta möjliga, ansett, att sjömanskårens styrka kunde bestämmas till den numerär, som erfordrades för mobiliseringsbehovets fyllande. [2.]

Jämfördt med den styrka af 465 underofficerare och 3,400 man af sjömanskåren, som upptagits i propositionen till 1904 års riksdag, innebure förslaget en ökning af 310 underofficerare och 350 man af sjömanskåren.

På grund af stridsfartygens alltmera genomförda indelning i från hvarandra vattentätt afskilda smärre rum komme befälet icke, såsom förut varit fallet, i tillfälle att under strid öfvervaka och handleda den till en mångfald olika poster afdelade besättningen, och i samma mån ökades äfven det ansvar och vikten af de åligganden, som tillkomme det till förhandsfolk å de olika posterna afdelade stammanskapet. De ökade kraf, örlogstjänsten sålunda numera ställde icke blott på stammanskapets yrkesutbildning utan äfven på dess mogenhet och omdöme, fordrade en väsentligt längre och grundligare utbildning, än som kunde bibringas det manskap, som endast för en kortare tid anställdes vid flottans stam. Militärafdelningen borde fördenskull uteslutande rekryteras från skeppsgossekåren, hvarjämte första anställningstiden för alla, som anställdes vid sjömanskåren, borde bestämmas till samma tid som den nu fastställda för dem, som karlskrifvas från skeppsgossekåren, eller sex år. Under öfvergångstiden borde dock, i den mån sådant för vakansernas fyllande erfordrades, jämväl anställning på endast 4 år böra medgifvas.

För erhållande af en fullgod bemanning för flottans fartyg, vore det af synnerlig vikt, att pålitligt och dugligt folk efter den första anställningstidens slut kvarstode i sjömanskåren. För att detta skulle blifva fallet måste aflöningsförmånerna vara så afpassade, att en man, äfven sedan han bildat familj, kunde hafva sin anständiga utkomst af desamma. Aflöningsförmånerna för det äldre manskapet inom sjömanskåren motsvarade icke de numera så väsentligt stegrade lefnadskostnaderna. Detta missförhållande framträdde ännu mera, om man toge hänsyn till den höga befordringsåldern till underofficer, till de låga belopp, till hvilket pensionen för manskap uppginge, och till de höga arbetslöner, som erhöles inom så godt som alla näringsgrenar inom det civila lifvet. De sakkunnige hafva fördenskull föreslagit dels en väsentlig ök-

[2.] ning af underofficerskåren, hvarigenom snabbare befordran skulle vinnas, dels förbättring af aflöningen för sjömanskårens manskap.

De sakkunnige hafva äfven afgifvit förslag till förändrade grunder för pensionering af sjömanskårens manskap.

Enligt den kostnadsberäkning, som uppgjorts af de sakkunnige, skulle förslaget genomförande, häri inbegripet en ökning af skeppsgossekåren till 900 gossar, betinga en ökad kostnad för aflöning, underhåll och beklädnad af 1,153,776 kronor 80 öre.

Utlåtanden
öfver de
sakkunniges
förslag.

Öfver de sakkunniges förslag har utlåtande infordrats från marinförvaltningen, chefen för flottans stab och stationsbefälhafvarna vid flottans båda stationer.

Marinförvaltningen har ansett giltiga skäl föreligga för den af de sakkunnige föreslagna ändrade organisationen af flottans underofficers-, sjömans- och skeppsgossekårer, men framhåller önskvärdheten af att en plan blifvit uppställd för personalökningens genomförande, hvarvid icke endast tagits i betraktande den erforderliga ökningen af personal för vid förslaget afgifvande befintlig eller under byggnad varande materiel, utan jämväl för den, som under öfvergångstiden kunde beräknas tillkomma.

Chefen för flottans stab har mot de af de sakkunnige utförda beräkningarna öfver personalbehovet erinrat, att en ökning i behovet af personal för handminpositioner och handminfartyg vore erforderlig. Erfarenheten från det vid yttrandets afgifvande pågående rysk-japanska kriget hade tillfullo bekräftat, att minvapnet under nutida sjökrig komme att intaga en framskjuten ställning, men på samma gång hade äfven visat sig, i hvilken hög grad ett framgångsrikt utnyttjande af detta vapens fördelar vore beroende af tillgången på för detsamma skötande fullt utbildad personal. I annat fall kunde minorna medföra lika stor våda för egna som för fiendens fartyg. Den dels på grund häraf dels med anledning af en utaf vunnit erfarenhet förestafvad ökning med en underofficer (maskinist) å undervattensbåten Hajen uppkomna ökningen i personalbehovet uppginge till 30 underofficerare och 130 man af sjömanskåren. Det verkliga behovet af personal för den materiel, som angåfves i det af de sakkunnige afgifna betänkandet, utgjorde sålunda 805 underofficerare och 3,880 man. I detta antal vore emellertid icke inberäknadt personal för den materiel, som tillkommit efter sedan de sakkunnige afgifvit sitt betänkande.

Beträffande aflöningsförmånerna erinrade chefen för flottans stab, att han, när det visat sig, att antalet vakanser inom flottans sjömanskår icke under år 1905 kunnat fyllas, uti underdånig skrifvelse den 4

[2.]

mars nämnda år hemställt om beredande af ökade aflöningsförmåner åt sjömanskårens manskap. I sammanhang därmed framhöll chefen för flottans stab, att, då de belopp, som för att hålla sjömanskåren fulltalig kunde behöfva utbetalas i lega, vore väsentligen beroende på rådande konjunkturer, legan icke torde böra en gång för alla fastslås till visst belopp, utan att beloppet torde kunna af Kungl. Maj:t höjas i den mån sådant för fyllande af vakanserna inom sjömanskåren skulle visa sig erforderligt.

Stationsbefälhafvaren vid flottans station i Karlskrona har icke haft något att erinra mot de sakkunniges betänkande och förslag.

Förutom åtskilliga erinringar rörande de olika afdelningarnas och yrkesgrenarnes benämning m. m. har *stationsbefälhafvaren vid flottans station i Stockholm* framhållit lämpligheten ej minst för disciplinens höjande, att uppmuntringspenningarna, som för närvarande utgå med dubbelt så stort belopp ombord som i land, städse komme att utgå med det högre beloppet. Utstrykning ur uppmuntringsklass blefve härigenom förenad med en mera känubar ekonomisk förlust, och medvetandet härom skulle antagligen i afsevärd mån bidraga till att manskapet genom godt uppförande sökte hålla sig kvar i en uppnådd uppmuntringsklass.

Stationsbefälhafvaren i Karlskrona har sedermera i ämbetsskrifvelse den 7 juni 1905 föreslagit, bland annat, en väsentlig höjning af legan.

I underdånig skrifvelse den 12 december 1905 har chefen för flottans stab gjort förnyad hemställan om åtgärders vidtagande för nedbringande af vakanserna i de högre tjänstbarhetsklasserna. Häri anfördes, bland annat, att antalet vakanser jämfördt med de efter årsskiftet gällande ökade staterna komme att utgöra 156 underofficerskorpraler och 563 man i 1:a sjömansklassen eller resp. 32 och 43 procent.

I afgifna generalrapporter hafva högste befälhafvarna för de årliga öfningseskadrarna vid flera tillfällen framhållit nödvändigheten af åtgärders vidtagande för minskande af vakanserna i de högre lönegraderna. Så har sistlidet års högste befälhafvare för kusteskadern i sin den 30 oktober 1906 afgifna underdåniga generalrapport framhållit det synnerligen betänkliga tillstånd, hvori flottans sjömanskår befunne sig beträffande tillgång på förhandsmän, samt de mörka utsikter till förbättring härutinnan, som tedde sig för framtiden.

Slutligen har chefen för flottans stab i underdånig skrifvelse den 28 sistlidne augusti afgifvit förslag till grunder för aflöning af manskap vid flottans sjömanskår, hvilka grunder vore afsedda att jämväl tillämpas för kustartilleriets manskap. De skäl, som förut anförts för höjning af aflöningen förefunnes allt fortfarande och intet tvifvel kunde

Framställningar och utlåtanden i afseende å aflöningen för flottans underofficerare och manskap.

[2.] finnas därom, att den förnämsta orsaken till den rådande bristen på förhandsmän inom sjömanskåren vore att söka i för små aflöningsförmåner, särskildt inom de högre lönegraderna. Det låge i öppen dag, att en brist bland de för fartygens stridsduglighet så viktiga förhandsmännen bland manskapet måste innebära en allvarlig olägenhet, för den händelse flottan skulle kallas att värna landets intressen.

För så vidt icke, anförde vidare chefen för flottans stab, sjöförsvarets effektivitet skulle komma att inom en snar framtid på det allvarligaste äfventyras, måste nödvändigtvis bättre aflöningsförhållanden beredas såväl flottans som kustartilleriets manskap. Den föreslagna aflöningsförhöjningen syntes jämväl befogad i betraktande af de alltjämt stegrade prisen på lifsmedel och andra förnödenheter samt den ständigt växande aflöningen inom den civila arbetsmarknaden.

Chefen för flottans stab hemställde slutligen, att Kungl. Maj:t täcktes till instundande riksdag aflåta proposition om förbättrad aflöning för manskapet vid flottan och kustartilleriet.

Under framhållande att aflöningen icke motsvarade lefnadsomkostnaderna hafva såväl underofficerare som underofficerskorpraler gjort underdåniga framställningar om löneförhöjning. Underofficerarna vid maskiniststaten i Stockholm hafva därvid anhållit, att aflöningen måtte för en flaggmaskinist utgå med 3,000 kronor och för en maskinistunderofficer af 2:a graden med 2,500 kronor. Underofficerarna vid öfriga stater hafva i särskilda framställningar hemställt att blifva i aflöningshänseende jämställda med underofficerarna vid maskiniststaten.

De af underofficerskorpralerna gjorda framställningarna utmynna i begäran om löneförhöjning med 25 kronor i Stockholm och 20 kronor i Karlskrona, allt per månad.

Öfver såväl dessa framställningar som chefens för flottans stab förslag till aflöning för sjömanskårens manskap har inforrats marinförvaltningens utlåtande; och har ämbetsverket i fyra särskilda skrivelser, hvaraf tre den 15 november och en den 3 december 1906 inkommit med yttrande i ämnet.

Beträffande till en början underofficerarnas aflöningsförhållnaden har marinförvaltningen anført, hurusom det vore allbekant, att lefnadskostnaderna jämväl efter år 1903, då underofficerarna vid flottan senast erhöilo någon lönetillökning, varit i ständigt stigande och att de fortfarande syntes komma att stiga. Framför allt syntes de till sina nuvarande belopp vid 1900 års riksdag fastställda inkvarteringsbidragen ingalunda motsvara den närvarande tidens högt uppdrifna hyrespris, hvilket missförhållande vore så mycket mera kännbart, som endast en

mindre del af underofficerarna vid flottan kunde beredas förmånen af fri bostad. Under nuvarande förhållanden befunno sig i regel en underofficer, som vore familjeförsörjare, i ganska tryckta ekonomiska omständigheter, urståndsatt som han tillika vore att utom tjänsten skaffa sig inkomst.

Då, enligt hvad marinförvaltningen inhämtat, chefen för landtförsvarsdepartementet skulle hafva för afsikt att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till löneförbättring för arméns underofficerare, hvarigenom en ökning i den årliga inkomsten skulle beredas dem med 312 kronor 50 öre för fanjunkare samt 282 kronor 50 öre för sergeant af 1:a klassen, hvilka grader motsvarade respektive flaggunderofficer och underofficer af 2:a graden vid flottan, låge, enligt ämbetsverkets förmenande, i denna omständighet ett ytterligare skäl för åvägabrिंगande af en löneförbättring jämväl för flottans underofficerskår.

Af en jämförelse mellan maskiniststatens och öfriga staters aflöningsförmåner framginge, att flaggmaskinists årsinkomst öfverstege annan flaggunderofficers med 367 kronor och 75 öre samt att underofficer af 2:a graden tillhörande maskiniststaten åtnjöte 237 kronor 25 öre mera i årlig aflöning än sina vederlikar inom öfriga stater. En sådan skillnad i aflöning mellan nämnda underofficersstater ansåge marinförvaltningen fortfarande böra bibehållas. Ämbetsverket hemställde på den grund att en ökning i aflöning skulle beredas samtliga underofficerare, oberoende af hvilka stater och grader de tillhörde, med 319 kronor 50 öre, hvilket belopp med endast 7 kronor öfverskrede den vid armén föreslagna höjningen af fanjunkares årsaflöning samtidigt som det i det närmaste motsvarade de af underofficerarna själfva framställda löneanspråken. Enligt det för armén afsedda förslaget torde aflöningshöjningen komma att innebära dels en höjning af dagaflöningen med 50 öre dels ock införandet af en ny löneförmån, kallad »ersättning för ved och ljus» till belopp af 130 kronor för fanjunkare och 100 kronor för sergeant af 1:a klassen, för år räknadt. Marinförvaltningen, som beträffande flottans underofficerare ej ansåge tillrådigt att ytterligare öka antalet af de redan förut talrika aflöningsrubrikerna, hade tänkt sig ökningen för dem lämpligen böra genomföras på så sätt, att den fasta lönen höjdes med 110 kronor, dagaflöningen med 30 öre om dagen eller 109 kronor 50 öre om året samt inkvarteringsbidraget med 100 kronor. Genom en sådan fördelning af löneförhöjningen skulle ytterligare den förmånen beredas flaggunderofficerarna vid flottan, att pensionen vid afskedstagandet för dem hädanefter komme att utgå med något förhöjdt belopp.

[2.]

Med afseende på aflöningsförmånerna för sjömanskårens manskap har marinförvaltningen anført, att ämbetsverket i likhet med chefen för flottans stab ansåge det vara en tvingande nödvändighet, att åtgärder vidtoges för att manskapet vid flottan och kustartilleriet måtte kunna hållas vid full numerär. I det stora antalet befintliga vakanser, särskildt bland förhandsmännen, syntes ligga en verklig fara för möjligheten att kunna vid behof fullt utnyttja sjöförsvarets stridskrafter. En förbättring i manskapets aflöning kunde dessutom anses fullt motiverad af de förhöjda lefnadsomkostnaderna i allmänhet och däraf följande högre arbetspris.

I fråga om förslagets detaljer ansåg sig marinförvaltningen böra göra särskilda framställningar och afvikande förslag, särskildt med hänsyn till att ämbetsverket inhämtat, det förslag torde föreligga om ökning af aflöningen till manskapet vid armén. Det sålunda af marinförvaltningen framlagda förslaget är af följande innebörd.

Månadslön och *dagaflöning* till manskap borde utgå med följande belopp:

för den, som tillhörde 1:a lönegraden	{	månadslön 45 kronor,
		dagaflöning 80 öre,
» » » » 2:a »	{	månadslön 23 kronor,
		dagaflöning 60 öre,
» » » » 3:e »	{	månadslön 15 kronor,
		dagaflöning 50 öre,
» » » » 4:e »	{	månadslön 12 kronor,
		dagaflöning 30 öre.

Lönetillägg borde efter viss tjänstetid vid sjömanskåren (kustartilleriet), utgå sålunda, att den, som tillhörde 1:a lönegraden erhöle tvänne lönetillägg, hvartdera å 5 kronor i månaden, det första efter 9 års och det andra efter 12 års tjänstetidsamt att den, som tillhörde 2:a lönegraden och vore underofficerskorpral eller 1:a klassens sjöman (kustartillerist) erhöle efter en tjänstetid af 5 år ett första lönetillägg af 10 kronor och efter en tjänstetid af 12 år ett andra lönetillägg af 5 kronor, allt räknadt per månad.

Lega skulle till ett belopp af 12 kronor 50 öre för hvarje år, som anställningen afsåge, vid nyanställning utgå till manskap, som anställdes medelst kontrakt, och vid rekapitulation till allt manskap.

Uppmuntringspenningar skulle utgå enligt för flottan nu gällande bestämmelser. [2.]

Inkvarteringsbidragen skulle höjas till följande belopp (per månad):

	I Stockholm eller Göteborg kr.	I Karlskrona eller å kustposition kr.
för underofficerskorpral, som innehade en tjänstetid vid sjömanskåren (kustartilleriet) af minst 81 månader ($6\frac{3}{4}$ år)	20: —	15: —
för öfrigt manskap	15: —	10: —

Sjötillägg borde utgå enligt hittills gällande grunder till i vissa fall något höjdt belopp.

I öfrigt skulle nu fastställda förmåner bibehållas.

Beträffande manskapets pensionerande hade chefen för flottans stab visserligen därom afgifvit förslag, men ansåge marinförvaltningen denna fråga böra göras till föremål för särskild behandling, hvadan ämbetsverket icke nu vore beredt afgifva yttrande härutinnan.

Af hvad nu anförts framgår otvetydigt dels att åtgärder måste vidtagas för att höja tjänstbarheten inom sjömanskåren dels att en ökning af underofficers- och sjömanskårernas numerär är med nödvändighet af behovet påkallad.

Hvad först beträffar tjänstbarhetens höjande hafva de sakkunnige såsom medel härför, bland annat, föreslagit borttagande af den nuvarande underofficerskorpralsgraden och dess ersättande med dels en ny klass af underofficerare med lägre lön än de nuvarande dels en högre korpralsgrad med samma begynnelselön, som erhålles i den nuvarande underofficerskorpralsgraden.

Enligt min åsikt bör emellertid ingen ändring ske i nu bestående organisation af underofficerskåren i hvad beträffar dess indelning i grader samt proportionen dem emellan; ej heller synes mig någon afsevärdare förändring med afseende på underofficerskorpralsgraden vara af behovet påkallad. Den erforderliga förbättringen i underbefälets ställning anser jag i stället böra vinnas genom förhöjning af aflönningen och synas mig de af marinförvaltningen föreslagna aflöningsbeloppen vara väl afpassade. Äfven beträffande manskapet är en löneförhöjning erforderlig, då det tydligen visat sig icke vara möjligt att med nuvarande aflöningsförmåner hålla sjömanskåren fulltalig; och ansluter jag

Departemen-
t-
chefens
yttrande.

[2.] mig äfven beträffande sjömanskårens aflöning till hvad af marinförvaltningen föreslagits.

Tillämpad på de för år 1907 af Riksdagen godkända staterna skulle den föreslagna aflöningsförhöjningen medföra en ökad utgift af 159,111 kronor för underofficerskåren och af 455,056 kronor 40 öre för sjömanskåren.

Mot af de sakkunnige afgifna förslag till förbättrande af yrkeskickligheten inom en del af ekonomiafdelningens yrkesgrenar har jag icke annat att erinra, än att det ej synes erforderligt att å särskild stat uppföra de kockar och hofmästare, som skulle komma i åtnjutande af underofficers aflöning. Yrkesmän af nu nämndt slag, hvilka visa framstående skicklighet inom eget yrke och nått den ålder, då befordran till underofficer i allmänhet äger rum, torde i stället, till ett visst mindre antal, böra uppbära aflöning på underofficerskårens stat och har bestämmelse i sådant afseende blifvit i staten för flottans underofficerskår intagen. I samma stat har vidtagits den förenkling, att alla underofficerare af samma grad, hvilka icke åtnjuta maskinists aflöning, sammanförts till en grupp.

Då de belopp, som för erhållande af det erforderliga antalet rekryter behöfva utbetalas i lega, äro väsentligen beroende på rådande konjunkturer, bör, på sätt chefen för flottans stab föreslagit, legan kunna af Kungl. Maj:t höjas, om detta för fyllande af vakanserna skulle visa sig erforderligt och besparingar på aflöningsanslaget därtill lämna tillgång. En framställning till Riksdagen om dylik höjning för en viss rekryteringsperiod, under hvilken en höjning kunde befinnes erforderlig, torde nämligen icke medföra åsyftad verkan, enär, å ena sidan, framställningen i regel icke torde hinna att af Riksdagen behandlas, förrän efter det den ifrågavarande rekryteringsperioden redan gått till ända, och, å andra sidan, en felslagen rekrytering blott under ett enda år vore för flottans bemanning högst betänklig och sträckte sina verkningar öfver en lång följd af år.

Hvad angår personalbehovet, kan vikten af väl utbildade och öfvade besättningar icke nog framhållas. Det ligger i öppen dag, att besättningen till ett nutida krigsfartyg med dess mångfald af mer eller mindre komplicerade anfalls- och försvarsmedel icke kan först vid krigstillfälle sammanföras. Fastmera lär det vara nödvändigt, att fartygsbesättningen, åtminstone hvad angår den del, af hvilken måste fordras någon högre grad af yrkesutbildning, redan i fredstid är färdigbildad. Inom utländska mariner kvarstår vanligen besättningen ombord på samma

fartyg i tre år. Ett rustadt fartyg är sålunda alltid mobiliseradt; utbryter krig är den rustade delen af flottan äfven slagfärdig. [2.]

Då för närvarande f. d. stamanställda värnpliktiga beräknas ingå i fartygens besättningar för att fylla en del af de poster, som fordra personal med fullständigare yrkesutbildning än som kan bibringas under värnpliktstiden, kan inom vår flotta ett fartyg endast undantagsvis i fredstid gifvas den besättning, som vid mobilisering afses för det samma. Svagheten i ett sådant förhållande är uppenbar och en snar förändring erforderlig.

I sitt förslag till flottans utveckling under perioden 1908—1913 har jämväl chefen för flottans stab kraftigt framhållit, att en hög grad af stridsberedskap hos flottan är af den största vikt icke blott ur rent militär synpunkt utan äfven såsom en garanti för freden. Såsom minimifordringar med afseende å personaltillgång af stam under fredstid anser stabschefen böra uppställas, att stampersonalen hålles vid sådan styrka, att det antal officerare, civilmilitära tjänstemän, underbefäl och yrkesutbildadt manskap, som vid mobilisering erfordras, ständigt finnes i tjänstgöring.

De grunder för beräkningen af den erforderliga stampersonalen, hvilka af 1904 års sakkunnige blifvit tillämpade, anser jag i hufvudsak böra följas. I vissa fall, särskildt å de äldre fartygen, kan likväl, enligt min åsikt, för bemanningen afses värnpliktigt manskap i större utsträckning än de sakkunnige afsett och sålunda behovet af stampersonal i motsvarande mån nedbringas. Då tjänstgöringstiden för de värnpliktige inom kort blifver utsträckt till 300 dagar, lär nämligen möjlighet förefinnas att bibringa åtminstone någon del af dessa sådan yrkesutbildning, att de kunna fylla en del af de poster, för hvilka de sakkunnige afsett yrkesutbildad stampersonal. Äfven har jag funnit ersättningspersonalen af stammen kunna något minskas, nämligen till 10 % för samtliga afdelningar. Med afseende å personal för handminfartyg och handminpositioner bör behovet upptagas i öfvensstämmelse med hvad chefen för flottans stab i afgifvet utlåtande öfver de sakkunniges förslag beräknat erforderligt.

I enlighet med nu angifna grunder hafva detaljberäkningar blifvit utförda öfver personalbehovet vid mobilisering med den materiel, som beräknas vara tillgänglig år 1908.

Vid uppgörandet af dessa beräkningar har personal afsetts för följande materiel:

- 12 pansarbåtar af 1:a klass,
- 1 pansarkryssare,

[2.]

- 3 pansarbåtar af 2:a klass,
 7 » » 3:e »
 5 torpedkryssare,
 5 jagare,
 23 torpedbåtar af 1:a klass,
 20 » » 2:a »
 3 kanonbåtar » 1:a »
 4 » » 1:a » (förändrade till handmin-, gniststations-
 och lasaretsfartyg),
 1 » » 2:a »
 2 handminfartyg,
 2 verkstadsfartyg,
 1 ballongfartyg,
 6 bevakningsbåtar,
 undervattensbåtförsvaret,

förhyrda kanon- och bevakningsbåtar samt trängfartyg äfvensom för staber, handminpositioner, öfverstyrelse, stationer, varf m. m., hvaremot icke någon personal beräknats för kustbefästningarnas sjöbevakning, hvilken förutsatts hafva blifvit öfvertagen af kustartilleriets personal.

I det år 1900 framlagda bemanningsförslaget för perioden 1902—1912 antogs, bland annat, att hvarje år en kanonbåt af 1:a klass skulle utranteras; i enlighet härmed skulle vid 1908 års ingång endast återstå tvenne dylika fartyg. Då emellertid 3 af kanonbåtarna blifvit ombestyckade och dessa fartyg ännu under åtskilliga år kunna med fördel användas såsom bevakningsfartyg, bör bemanning för desamma tills vidare afses. Däremot har bemanning icke beräknats för 2:a klass pansarbåten Loke, som förutsattes ej blifva moderniserad. För pansarbåten Svea, hvilken afses att under år 1908 öfverflyttas till 2:a linjen, äfvensom för öfriga äldre krigsfartyg har reserv- och värnpliktig personal beräknats i bemanningen ingå i så stor utsträckning, som ansetts möjligt utan afsevärd reducering af fartygens stridsvärde. Samtliga förhyrda handelsfartyg med undantag af handminfartygen äro afsedda att hufvudsakligen bemannas af reservpersonal och väruppliktig eller förhyrd personal.

Då flottans reservbefäl och värnpliktiga personal till största delen utgöras af befäl och manskap från handelsflottan, har sålunda den utbildning och erfarenhet, som vinnas inom svenska handelsflottan, afsetts att vid krigstillfälle utnyttjas af örlogsflottan i så stor utsträckning som möjligt. Med anledning af de nutida örlogsfartygens säregna

byggnadssätt, kunna däremot svenska handelsflottans fartyg endast i ringa grad användas för krigsbruk; till bevaknings- och trängtjänst m. m. dylikt hafva emellertid förhyrda handelsfartyg beräknats tagas i anspråk i så stor utsträckning, som ansetts ändamålsenligt.

[2.]

Sammandraget af de utförda beräkningarna öfver personalbehovvet (bil. n:r 2) visar, att behovvet af stampersonal vid nu afhandlade kårer utgöres af 1,300 underofficerare och underofficerskorpraler samt i rundt tal 3,450 gemenskap. Denna personal bör fördelas på underofficers- och sjömanskårerna samt på den förras grader och den senares lönegrader sålunda:

Underofficerskåren:

134	flaggunderofficerare	(ej maskinister)
83	»	(maskinister)
267	underofficerare af 2:a graden	(ej maskinister)
166	»	(maskinister)

Summa 650

Sjömanskåren:

650	man i 1:a lönegraden		
1,650	» » 2:a	»	
650	» » 3:e	»	
650	» » {3:e	»	i 6 månader
	» » {4:e	»	» » »
500	» » 4:e	»	
4,100			

Jämfördt med de af Riksdagen godkända staterna för år 1907 innebär det nu angifna behovvet en ökning af underofficerskåren med 152 underofficerare och af sjömanskåren med 382 man. Härvid är att märka, att, då behovvet kräver ökad antal underbefäl och yrkesutbildadt manskap, den föreslagna ökningen af sjömanskåren uteslutande faller på de båda högsta lönegraderna, under det att de tvenne lägsta i stället något minskats.

Enär ett stort antal vakanser förefinnes, särskildt inom 2:a lönegraden, synes det icke vara möjligt att, med bibehållande af god rekrytering, genomföra denna ökning under loppet af endast ett år, utan torde densamma, för såvidt nu kan beräknas, lämpligen böra fördelas på 4 år, dock att sjömanskåren i sin helhet redan år 1909 bör upp-

[2.] bringas till den ofvan angifna numerären och ökning af de högre lönegraderna därefter äga rum i den mån manskap hinner utbildas.

Den ökning, som lämpligen skulle kunna genomföras under år 1908 utgör:

af *underofficerskåren*

11	flaggunderofficerare	(ej maskinister)
6	»	(maskinister)
22	underofficerare af 2:a gr.	(ej maskinister)
9	»	» (maskinister)
<hr/>		
Summa	48	

samt af *sjömanskåren*

48	man	i 1:a lönegraden
117	»	» {3:e » i 6 månader
		{4:e » » »
117	»	» 4:e »
<hr/>		
Summa	282	

Såsom jag förut nämnt, hade chefen för flottans stab af mig anmodats att inkomma med uppgift ej mindre å den stampersonal, hvarmed flottans kårer och stater behöfde ökas vid nyanskaffning af fartyg tillhörande nu befintliga fartygstyper, än äfven å den minskning af stampersonalen, som kunde blifva en följd af den öfverflyttning af fartyg till 2:a linjen samt den tjänstetid i densamma, som af chefen för flottans stab blifvit ifrågasatt i det af honom afgifna förslaget till flottans utveckling under perioden 1908—1913. Vid beräkningen af behovet utaf underofficerare och manskap skulle följas de grunder, som af mig förut här blifvit angifna, hvarjämte särskildt borde tagas under ompröfning, huruvida icke reserv- och värnpliktig personal kunde å till 2:a linjen öfverflyttade fartyg användas i större utsträckning än å fartyg, som tillhörde 1:a linjen.

Med ämbetsskrifvelse den 8 sistlidna december har chefen för flottans stab lämnat de infordrade uppgifterna; och har däri personalbehovet för nytillkommande materiel upptagits på sätt bil. n:r 4 till detta protokoll utvisar. Chefen för flottans stab har härvid anfört, att det sålunda upptagna behovet i allmänhet understege det, som för samma ändamål af marinförvaltningen upptagits i de förslag rörande personalbehovet för nytillkommande fartyg, som jämlikt föreskrift i nådigt bref den 17 juni 1903 årligen upprättats i samråd med chefen

för flottans stab. Orsaken till denna olikhet vore att söka däri, att i sistnämnda förslag dels ersättningspersonalen upptagits efter en högre beräkningsgrund dels i allmänhet i bemanningsbehöfvat jämväl inrymts den rekrytkontingent, som ansetts erforderlig för erhållande af den för hvarje fartyg behöfliga yrkesutbildade personalen. I detta afseende hade 1904 års sakkunnige anført, att, under förutsättning att deras förslag i öfrigt blefve genomfördt, den å stat erforderliga personalen för hvarje fartyg skulle utgöras af dess stambehof, ökad med ersättningspersonalen. Endast under förutsättning, att de af de sakkunnige i detta afseende föreslagna åtgärderna, nämligen skeppsgossekårens ökning till minst 900 gossar, meddelande af yrkesutbildning åt skeppsgossarna samt utsträckning af anställningstiden för manskapet, blefve genomförda, ansågo chefen för flottans stab de nämnda beräkningsgrunderna kunna följas. Skulle dessa förutsättningar emellertid icke blifva uppfyllda, borde, liksom hittills varit fallet, i det å stat erforderliga behöfvat af personal för hvarje fartyg dessutom upptagas den rekrytkontingent, som erfordrades för erhållande af den för hvarje fartyg behöfliga yrkesutbildade personalen.

Beträffande frågan, huruvida för bemanning af till 2:a linjen öfverflyttade fartyg kunde användas reserv- och värnpliktig personal i större utsträckning än hvad förut blifvit ifrågasatt, anförde chefen för flottans stab, att det blott vore pansarbåtarna Svea och Göta, som under den afhandlade perioden skulle ifrågakomma att öfverflyttas till 2:a linjen. Enär dessa fartyg, ehuru icke längre fullt lämpliga att tillhöra kustflottan, likväl ännu under en lång följd af år torde blifva af stor betydelse vid lokalförsvaret, vore det särdeles önskvärdt, att desamma erhöles en god bemanning; hvarje minskning af den stampersonal, som enligt af de sakkunnige utförda beräkningar ansetts erforderlig, borde sålunda ske med stor försiktighet. Förslag hade emellertid afgifvits till den minskning af stampersonal, som ansåges i nödfall kunna vidtagas, om så af kostnadshänsyn befunnes nödvändigt.

Mot de af chefen för flottans stab sålunda gjorda beräkningar och afgifna förslag har jag ej annat att erinra än att den föreslagna minskningen af stampersonalen å till 2:a linjen öfverförda fartyg enligt min åsikt bör vidtagas.

Vid nyanskaffning af fartyg af nu befintliga fartygstyper bör alltså stampersonalen ökas i enlighet med hvad i bil. n:r 4 för hvarje fartyg, resp. division finnes angifvet. Skulle emellertid fartyg af annan typ än de nu befintliga komma att föreslås, blifver gifvetvis äfven behöfvat af stampersonal ett annat, men torde detsamma åtminstone approxima-

[2.] tivt kunna angifvas, samtidigt med att anslag till fartygets byggande äskas. För bemanning af de fartyg, till hvilkas nybyggande jag ämnar föreslå Kungl. Maj:t att af Riksdagen äska medel, erfordras af underofficerare och stammanskap 39 underofficerare och 198 man.

Den minskning af personal vid underofficers- och sjömanskårerna, som skulle uppkomma på grund af fartygs öfverflyttning till 2:a linjen eller torpedbåtars förändring till bevakningsbåtar under perioden 1909—1913 utgör 1 underofficer och 70 man. Den minskning, som af samma anledning kan äga rum under år 1908, nämligen likaledes 1 underofficer och 70 man, är redan iakttagen vid uppgörande af personalberäkningarna för år 1908.

För att visa huru kostnaderna för bemanningen af den år 1908 tillgängliga materielen skulle ställa sig, därest flottans stampersonal skulle redan samma år kunnat uppbringas till den i bil. n:r 2 angifna numerären, har utarbetats en beräkning af dessa kostnader, hvaröfver sammandrag torde såsom bil. n:r 5 få detta protokoll bifogas.

Skeppsgosse-
kåren.
1904 års
sakkunniges
förslag.

Med afseende på *skeppsgossekåren* hafva 1904 års sakkunnige framhållit, att densamma borde tillföra sjömanskåren manskap, som redan vid karlskrifningen erhållit sådan utbildning, att det vid mobilisering kunde tjänstgöra såsom yrkesutbildadt. Under erinran att sjömanskårens militärafdelning borde rekryteras uteslutande från skeppsgossekåren hafva de sakkunnige vidare föreslagit, att densamma borde ökas till ett antal af 900 gossar. För att underlätta rekryteringen ansågs den till värfningsförrättare utgående ersättning, hvilken för närvarande utginge med 5 kronor, böra höjas till 10 kronor; kostnaden för rekrytering borde i skeppsgossekårens stat upptagas till ett belopp motsvarande 25 kronor för hvarje antagen gosse. Beträffande aflöningen, som för närvarande utginge med 10 öre om dagen, borde densamma för de äldre gossarna, hvilka voro 17 å 18 år gamla, höjas med ytterligare 10 öre. Skeppsgossekorpralerna borde ersättas af ett något ökad antal ordningsmän, med samma aflöningsstillägg, som för närvarande utginge till korpral eller 5 öre om dagen.

Departements-
chefens
yttrande.

Såsom förut i fråga om beräkning af personalbehovvet blifvit framhållet, utgör meddelande af yrkesutbildning åt skeppsgossarna en af förutsättningarna för att allt sjömanskårens manskap kunnat i beräk-

ningarna upptagas såsom yrkesutbildadt. Beredande af förbättrad utbildning åt skeppsgossarna bör sålunda blifva en naturlig följd af nämnda beräkningsgrundens antagande.

Den af de sakkunnige uttalade uppfattningen angående skeppsgossekårens storlek delar jag tillfullo, men anser likväl, att någon ökning af kåren under år 1908 icke bör ifrågasättas, då staten för innevarande år, jämförd med den för år 1906, ökats med 100 gossar. De sakkunnige hafva äfven ansett, att genomförandet af deras förslag borde fördelas på en tidsperiod af sex år.

Hvad rekryteringen beträffar, tillgick därmed före år 1900 så, att de gossar, som önskade blifva antagna till skeppsgossar, fingo på egen bekostnad inställa sig vid endera af flottans stationer; de, som ej antogos, erhöilo icke heller någon ersättning för återresan. Sedan emellertid svårighet uppstått att med lämpliga gossar rekrytera skeppsgossekåren, anbefalldes Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 21 december 1900, att vid under år 1901 skeende antagning skulle dels utbetalas ersättning till värfningsförrättare med 5 kronor för hvarje antagen skeppsgosse, dels utlämnas truppbiljett för färd till vederbörlig flottstation för gosse, som styrkt, att han uppfyllt fordringarna för antagning till skeppsgosse, äfvensom för återresa, i händelse anställning vid kåren icke vunnes. De här af föranledda kostnaderna skulle bestridas dels af femte hufvudtitelns allmänna besparingar dels af samma hufvudtitels anslag till rese- och traktamentspenningar. Då dessa bestämmelser visade sig synnerligen ändamålsenliga anbefalldes Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 29 november 1901, att de tillsvi dare skulle tillämpas. Jag anser emellertid det lämpligare, att, på sätt de sakkunnige föreslagit, ifrågavarande kostnad upptages på skeppsgossekårens stat, liksom jag ock håller före, att, för höjande af in-tresset hos värfningsförrättare för rekryteringen, ersättningen till värfningsförrättare bör höjas till föreslagna 10 kronor för hvarje antagen skeppsgosse.

Äfven beträffande skeppsgossarnas aflöning är en ökning i enlighet med de sakkunniges förslag af behovet påkallad, då en aflöning af endast 10 öre om dagen för gosse, som uppnått 17 å 18 års ålder, numera måste anses vara alldeles för låg. Den föreslagna ökningen af antalet korpraler eller ordningsmän synes mig äfven böra vidtagas.

Hvad angår *mariningenjörkåren* hade de sakkunnige, hvilkas betänkande låg till grund för det af Kungl. Maj:t och Riksdagen år 1905 fattade beslut om den förutvarande mariningenjörstatens ombild-

Mariningen-
jörkåren.

[2.] ning till en mariningenjörkår, visserligen angifvit det behof af marindirektörer och mariningenjörer, som förefunnes redan år 1906, till 30, men likväl ansett kåren icke böra nämnda år uppbringas till denna styrka, utan lämpligen kunna under år 1906 ökas till 26, samt under de båda följande åren med 2 om året. Den af Kungl. Maj:t föreslagna och af 1905 års riksdag antagna staten för mariningenjörkåren för år 1906 upptager emellertid af marindirektörer och mariningenjörer ett antal af tillhopa endast 24. Detta antal har i kårens stat för 1907 ökats till 26.

I sin underdåniga skrifvelse den 11 december 1906 har marinförvaltningen föreslagit, att kårens numerär måtte år 1908 ytterligare ökas med 2 mariningenjörer, nämligen en mariningenjör af 1:a graden, 1:a löneklassen och en mariningenjör af 2:a graden.

Till denna marinförvaltningens hemställan får jag tillstyrka bifall.

Marinintendentskåren.

I afseende å *marinintendenturkåren* har marinförvaltningen åberopat hvad i ämbetsverkets förut af mig omnämnda ämbetsskrifvelse den 6 oktober 1906, angående ändringar i marinförvaltningens organisation, blifvit anfördt, rörande uppförande å marinintendenturkårens stat af aflöning för marinöfverintendenten lika med i Stockholm bosatt kommandörs vid flottan.

Med anledning af senaste riksdags uttalande i ämnet har marinförvaltningen uti sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 föreslagit, att i staten för kustartilleriet jämväl för år 1907 uppförda 2 regementsintendenter och 1 fästningsförvaltare skulle öfverflyttas till marinintendenturkårens stat.

Sådan öfverflyttning, för hvilken efter Riksdagens berörda uttalande icke läres erfordras vidare motivering, möter, yttrar marinförvaltningen, hvad angår de båda regementsintendenterna, så mycket mindre något hinder, som på grund af deras fullmaktens ordalydelse de äro pliktiga att, när sådant påkallas, öfvergå till marinintendenturkåren. Däremot har ämbetsverket ansett sig icke böra ifrågasätta fästningsförvaltarens å Vaxholms och Oscar Fredriksborgs fästning öfvergång till marinintendenturkåren, enär han icke fullgjort de för anställning vid flottans civilstat stadgade kompetensvillkoren eller haft tillfälle att eljest förvärfva kännedom om de flottans intendentur tillhörande angelägenheter. Hans aflöningsförmåner, enligt stat utgörande lön, ålderstillägg, tjänstgöringspenningar och inkvartering, tillhopa 3,800 kronor, kunde efter genomförande af nu förordade förändringen utgå af den till sammanlagdt 4,360 kronor uppgående aflöning, som i staten för marinintendenturkåren upptagits för en ny marinintendentsbefattning af 1:a graden, 2:a löneklassen.

Beträffande regementsintendenternas öfvergång har marinförvaltningen ansett sådana bestämmelser böra meddelas, att öfvergången icke komme att leda till förfång för de marinintendenturkåren tillhörande tjänstemän, hvilka, före sin öfvergång till kåren från flottans civilstat, inom denna innehade tur före bemälda regementsintendenter, samt att dessa i den tur och ordning sinsemellan, hvilken de innehade medan de tillhörde flottans civilstat, öfverflyttas till marinintendenturkåren såsom marintendenter af 1:a graden med tur och befordringsrätt närmast efter den till marinintendenturkåren den 31 december 1903 öfverflyttade äldste kammarskrifvaren vid flottan, dock, därest de komme att tillhöra 2:a löneklassen, med rätt till fyllnad i aflöningsförmåner till det belopp, som de vid öfverflyttningen åtnjuta vid kustartilleriet.

För öfverflyttningens genomförande och ofvannämnda fästningsförvaltares aflönande på angifvet sätt har i det af marinförvaltningen uppgjorda förslag till stat för marinintendenturkåren upptagits 2 marinintendentsbefattningar af 1:a graden, 1:a löneklassen, och 1 marinintendent af 1:a graden, 2:a löneklassen.

I en af marinförvaltningen öfverlämnad skrifvelse af den 29 september 1906 har marinöfverintendenten, förutom nu nämnda tillökning af marinintendenturkåren, på anförda skäl jämväl föreslagit ökning af kårens numerär för flottans räkning med 7 platser fördelade å olika grader på tillika angifvet sätt. Öfver den sålunda föreslagna ökningen yttrar marinförvaltningen, att, ehuru de för den andragna skälen i och för sig måste anses beaktansvärda, ämbetsverket, som föranstaltat om utredning angående lämpligheten af anställande vid marinintendenturkåren af personal, af hvilken icke kräfdes den för kårens intendenturpersonal erforderliga kompetens och utbildning, icke ansett sig böra, innan resultatet af denna utredning föreligger, förorda annan ökning af marinintendenturkåren än med, förutom hvad ämbetsverket redan förordat, en marinintendent af 2:a graden för tillgodoseende af hufvudsakligen ett utaf chefen för flottans stab framhållet behof af en registrator i staben.

Vidkommande aflöning åt väbel har marinförvaltningen föreslagit, att väbel bör komma i åtnjutande af samma ökning i dagaflöning och inkvartering, som föreslagits för flaggunderofficer.

Från de vid flottans bägge stationer anställda vaktmästarna hafva inkommit framställningar om förbättrade löneförmåner.

Af dessa vaktmästare, som äro 7 till antalet och hvilkas löner bestridas af medel, anvisade å marinintendenturkårens stat, tillhöra 4 marinintendenturkåren och åtnjuta i lön 500 kronor, tjänstgöringspenningar 300 kronor, samt efter fem år ett ålderstillägg med 100 kronor, men förlora belöpande del af tjänstgöringspenningarna vid sjuk-

[2.] dom och längre tids tjänstledighet samt äro skyldiga att af sina aflöningsförmåner afstå 150 kronor om året, därest de innehafva bostad i kronans hus.

De tre återstående vaktmästarna kvarstå å flottans civilstat och har en af dem i lön 600 kronor och de två öfriga 700 kronor; hvarjämte en af de sistnämnda äfven åtnjuter fri bostad.

Marinförvaltningen, som den 21 november 1906 afgifvit yttrande i denna fråga, har ansett en aflöningsförbättring vara synnerligen af nöden såväl för de marinintendenturkåren tillhörande som för de å civilstaten kvarstående vaktmästarna och har ämbetsverket ansett såsom lämplig förbättring åt de förre en tillökning i lönen, hvarmed äfven förbättring af pensionen skulle följa. Denna tillökning borde icke sättas till lägre belopp än 300 kronor, hvarigenom lönen skulle i stället för nuvarande 500 kronor komma att utgöra 800 kronor, och borde därjämte det nu utgående ålderstillägget bibehållas, enär lönen för ämbetsverkens vaktmästare vid den å bane varande omregleringen för dem torde komma att höjas. Härigenom skulle begynnelseaflöningen per år komma att utgöra 1,100 kronor, som efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring kunde höjas med 100 kronor.

Hvad beträffade löneförbättring åt de stationernas vaktmästare, som kvarstode å civilstaten, syntes, då vid deras afgang befattningarna icke skulle tillsättas på civilstatens, utan på marinintendenturkårens stat, icke lämpligt att föreslå ändring i stat för civilstaten. Däremot syntes billighet och rättvisa kräfva, att de nuvarande vaktmästarna å civilstaten, bereddes ett personligt lönetillägg, hvaraf deras långa tjänstetid vid flottan gjorde dem väl förtjänta. Storleken af detta lönetillägg syntes böra vara sådan, att sammanlagda aflöningen för en hvar af dem uppginge till 1,000 kronor. För sådant ändamål erfordrades ett personligt lönetillägg af 300 kronor för en hvar af vaktmästarna J. G. Lundberg och O. L. Olsson, den förre vid Stockholms och den senare vid Karlskrona station, samt af 400 kronor till vaktmästaren A. F. Petersson vid sistnämnda station. Dessa lönetillägg borde såsom de till nämnda vaktmästare nu utgående lönerna bestridas af medel, anvisade å marinintendenturkårens stat, å hvilken, för beredande af medel till de tre å civilstaten kvarstående vaktmästarnas aflönande, tre vaktmästarebefattningar för närvarande hålles vakanta.

På grund af det anförda har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att besluta *dels* den ändring i marinintendenturkårens stat, att lönen för vaktmästare ökades från nuvarande belopp 500 kronor till 800 kronor, *dels* att, från och med det en sålunda förändrad stat för marinintendenturkåren började tillämpas,

vaktmästaren J. G. Lundberg vid Stockholms station samt förste vaktmästaren O. L. Olsson och vaktmästaren A. F. Petersson vid Karlskrona station skola under sin återstående tjänstetid från medel, som anvisats å staten för marinintendenturkåren, åtnjuta ett personligt lönetillägg, de båda förre af 300 kronor och den sistnämnde af 400 kronor, allt för år räknadt. [2.]

Vidkommande först marinförvaltningens förslag rörande marinöfverintendentens aflöning tillåter jag mig i underdånighet erinra om hvad jag härutinnan under marinförvaltningen yttrat.

Beträffande frågan om de i staten för kustartilleriet uppförda 2 regementsintendenternas och en fästningsförvaltares öfverflyttande till marinintendenturkåren anser jag, i enlighet med hvad Riksdagen uttalat, sådan öfverflyttning böra äga rum, därvid jag, likaledes i full öfverensstämmelse med den af Riksdagen uttalade mening i ämnet, håller före, att jämväl åt den nuvarande fästningsförvaltaren, hvilken uti till chefen för sjöförvarsdepartementet ställd skrifvelse af den 15 december 1906 därom särskildt gjort framställning, bör medgifvas att få öfvergå till marinintendenturkåren. För öfverflyttningens genomförande bör, i enlighet med marinförvaltningens förslag, staten för marinintendenturkåren ökas med 2 marinintendentsbefattningar af 1:a graden, 1:a löneklassen och 1 marinintendent af 1:a graden, 2:a löneklassen.

I öfrigt anser jag att, i afvaktan på resultatet af den pågående utredningen om lämpligheten af anställande vid marinintendenturkåren af personal, af hvilken icke kräfdes den för kårens personal nu erforderliga kompetens och utbildning, någon framställning till innevarande års riksdag om ökning af kåren utöfver hvad jag sålunda ifrågasatt icke böra göras.

Då väbel nu åtnjuter samma dagaflöning och inkvarteringsbidrag som flaggunderofficer, lärer billigheten fordra, att, i öfverensstämmelse med marinförvaltningens hemställan, väbelns ifrågavarande aflöningsförmåner ökas med samma belopp, som föreslagits för flaggunderofficer.

Hvad angår aflöningen till vaktmästarna vid flottans stationer finner jag, i likhet med marinförvaltningen och öfriga myndigheter, som yttrat sig i denna fråga, med afsende å de under senare år så betydligt stegrade kostnaderna för lifsuppehållet, ifrågavarande vaktmästares nuvarande löner vara otillräckliga; och anser jag mig böra biträda marinförvaltningens hemställan såväl i hvad angår höjning af vaktmästarnas vid marinintendenturkårens löner som ock tilldelande af personligt lönetillägg åt förenämnde J. G. Lundberg, O. L. Olsson och A. F. Petersson.

[2.]
Marin-
läkarkåren.

Hvad angår *marinläkarkåren* blef i nådig proposition till 1906 års riksdag af Kungl. Maj:t, uppå marinförvaltningens underdåniga framställning, anslag äskadt för tre nya marinläkarbefattningar af 1:a graden för att kustartilleriets behof af ordinarie läkare vid Kungsholms fort, Fårösunds kustposition och Älfsborgs fästning måtte blifva tillgodosedt, men Riksdagen beviljade medel på marinläkarkårens stat endast för två nya läkare.

Nu har marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 11 december 1906 anført, att den besparing, som härigenom vinnes, icke svarar mot de stora olägenheter, som af densamma uppstå. Sedan nämligen Älfsborgs fästning hunnit så långt i sin utveckling, att ett kustartilleridetachment blifvit därstädes förlagdt med stam och beväring, vore det ej nog att där hafva en billig ackordsläkare, som komme på sjukbesök vid kallelse, utan det viktiga militära etablissementet kräfde anställandet af en fast anställd läkare, som gjorde dagliga sjukvisitationer, vore närvarande vid de dagliga öfningarna, såväl under exercis som skjutningar, och funnes tillgänglig vid händelse af olycksfall, under visade manskapet i hälso- och förbandslära och vore den hygieniske rådgifvaren åt befäl och trupp o. s. v.

Skulle ackordsläkaren fullgöra alla dessa en ordinarie marinläkares skyldigheter, komme han sannolikt att begära en penningeersättning, stor nog att underhålla en stamanställd marinläkare.

Då för öfrigt staten fordrade af sina vid sjöförsvaret anställda läkare en ganska afsevärd kompetens, för hvars vinnande och förökande man anordnat marinläkarkurser, utländska studieresor på det allmännas bekostnad m. m., syntes det marinförvaltningen inkonsekvent, att en viktig plats för en marinläkares verksamhet skulle besättas med en praktiserande läkare, som icke fått någon specialutbildning för sin anställning vid sjöförsvaret.

Af sålunda anförda grunder har marinförvaltningen för anställande af en marinläkare vid Älfsborgs fästning uti sitt förslag till stat för marinläkarkåren upptagit en ny marinläkarbefattning af 1:a graden.

De af marinförvaltningen för anställande af en marinläkare vid Älfsborgs fästning anförda skäl synes mig synnerligen vägande. Anlitande af en ackordsläkare är en provisorisk nödfallsanordning, hvilken med hänsyn till den betydelse och omfattning, som det ifrågavarande etablissementet numera erhållit, icke längre kan försvaras. Den nya marinläkarbefattning, hvilken jag sålunda anser böra för ifrågavarande ändamål tillkomma, synes mig, i enlighet med hvad marinförvaltningen föreslagit och i öfverensstämmelse med hvad som ägt rum i fråga om de vid 1906 års riksdag för läkarvården å Fårösund och Kungsholms fort

inrättade befattningarna, böra uppföras såsom marinläkartjänst af 1:a graden. [2.]

Jag får således i underdånighet tillstyrka bifall till marinförvaltningens förevarande framställning.

Marinförvaltningen har beräknat medelsbehovet för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, för de två förstnämnda staterna till kronor 32,162: 32
och för båtsmanskompanierna till » 7,202: —

Reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna.

Summa kronor 39,364: 32

Emot dessa beräkningar har jag icke något att erinra.

Enligt de beräkningar jag sålunda anfört, skulle medelsbehovet under anslagstiteln aflöning för flottans kårer och stater år 1908 blifva följande:

Anslags-
belopp.

	För 1907 af Riksdagen anvisadt		För 1908 beräknadt behof.		Ökning.	Minskning.
Officerskåren	655,520	—	683,780	—	28,260	—
Reservofficersaspiranter	26,700	—	26,700	—	—	—
Underofficerskåren	563,160	—	677,460	—	114,300	—
Sjömanskåren	1,619,191	40	2,194,589	40	575,398	—
Skeppsgossekåren	22,447	50	34,767	50	12,320	—
Mariningenjörkåren	199,595	—	210,550	—	10,955	—
Marinintendenturkåren	250,984	50	275,873	50	24,889	—
D:o i flottans reserv	4,285	—	4,285	—	—	—
Ecklesiastikstaten	8,900	—	8,900	—	—	—
Marinläkarkåren	99,100	—	103,760	—	4,660	—
Poliskåren	46,900	—	46,900	—	—	—
Inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare, förslagsvis	224,920	—	295,640	—	70,720	—
Reserv- och indragningsstater samt båtsmanskompanierna, förslagsvis	41,284	32	39,364	32	—	1,920
Dagaflöning till officerare och underofficerare förslagsvis	501,322	—	578,769	—	77,447	—
I riksstaten afrundadt med	—	28	—	28	—	—
Summa kronor	4,264,310	—	5,181,339	—	918,949	1,920

[2.] Den erforderliga ökningen utöfver för år 1907 anvisadt belopp uppgår alltså till 917,029 kronor.

Jag får alltså i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

dels att godkänna stater för flottans officerskår, för flottans underofficerskår, för flottans sjömanskår, för flottans skeppsgossekår samt å dagaflöning till officerare och underofficerare vid flottan, äfvensom för mariningenjörkåren, för marinintendenturkåren, och för marinläkarkåren af den lydelse bilagorna n:r 6—13 vid detta protokoll utvisa;

dels medgifva,

att regementsintendenterna vid kustartilleriet och fästningsförvaltaren å Vaxholms och Oscar Fredrikborgs fästning må öfverflyttas till marinintendenturkåren såsom marinintendenter af 1:a graden i enlighet med de närmare bestämmelser angående deras öfvergång, hvilka må af Kungl. Maj:t meddelas, och med rätt för dem, därest de efter öfverflyttningen skulle komma att tillhöra 1:a marinintendentsgradens 2:a löneklass, att åtnjuta fyllnad i aflöningsförmåner till det belopp, som de vid öfverflyttningen åtnjuta vid kustartilleriet,

att, under förutsättning af bifall till föreslagna ökningen af de å marinintendenturkårens stat uppförda vaktmästarnas löner, de å flottans civilstat kvarstående vaktmästaren J. G. Lundberg vid Stockholms station samt förste vaktmästaren O. L. Olsson och vaktmästaren A. F. Petersson vid Karlskrona station må under sin återstående tjänstetid från och med år 1908 få åtnjuta ett personligt lönetillägg, de båda förra af 300 kronor vardera och den sistnämnde af 400 kronor, allt för år räknadt, att bestridas från medel anvisade å marinintendenturkårens stat;

dels slutligen, med godkännande af förordade minskningen i anvisningen för reserv- och indragningsstaterna samt båtsmanskompanierna, att i riks-

staten för år 1908 höja anslaget till flottans kårer [2.]
och stater från 4,264,310 kronor till 5,181,339 kronor
eller med 917,029 kronor.

Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekåreerna.

Därest den af mig föreslagna ökningen af personalen vid flottans [3.]
sjömanskår skulle blifva beslutad, skulle enligt gjorda beräkningar, de
från anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekåreerna erfor- Beklädnad åt
derliga utgifterna för år 1908 komma att uppgå till 487,800 kronor. sjömans- och
Denna beräkning har verkställtts enligt samma grunder, som vid före- skeppsgosse-
gående höjningar af detta anslag tillämpats, och hemställer jag alltså, kårerna.
det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att i riksstaten för år 1908 höja reservations-
anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse-
kåreerna från 456,498 kronor till 487,800 kronor eller
med 31,302 kronor.

Naturaunderhåll åt personal vid flottan.

Såsom framgår af statsrådsprotokollet öfver sjöförvarsärenden, [4.]
den 14 januari 1905, bifogadt samma års statsverksproposition, hade
vid uppgörande af beräkningarna utaf utgifterna å förslagsanslaget till Naturander-
naturaunderhållet åt personal vid flottan under år 1906, i anledning af håll åt
ett utaf statsutskottet vid 1904 års riksdag gjordt uttalande om önsk- personal vid
värdheten af, att ifrågavarande beräkningar grundades på hvad den verk- flottan.
liga kostnaden kunde antagas komma att utgöra, beräknats, att under-
officerare samt sjömans- och skeppsgossekåreernas manskap komme att
tjänstgöra 275 dagar i land och 90 dagar till sjöss samt att för under-
officerare portionsersättningen skulle utgöra 62 öre i land och 88 öre
ombord samt portionen för nämnda manskap kosta 52 öre i land och
88 öre ombord. För reservofficersaspiranter beräknades samma portions-
ersättning som för underofficerare.

Enligt samma beräkningsgrunder och under antagande, att mina
förslag om ökning af underofficers- och sjömanskåreerna vinna bifall,
skulle det belopp, hvartill förevarande anslag bör beräknas för år 1908,
komma att uppgå till 1,163,744 kronor.

- [4.] Följaktligen hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att i riksstaten för år 1908 höja förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan från 1,089,098 kronor till 1,163,744 kronor eller med 74,646 kronor.

Ersättning för rustning och rotering.

- [5.] Förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering är i riksstaten för innevarande år upptaget till ett belopp af 17,000 kronor.

Sedan marinförvaltningen från statskontoret erhållit uppgift därom, att för närvarande kvarstode i indelningsverket såsom effektiva ett antal af endast 157 rotenummer vid båtsmanshället, hvilka för år 1906 tillkomme en ersättning för rustnings- och roteringsbesväret å tillhoppa 17,168 kronor 34 öre, har marinförvaltningen i underdånig skrifvelse den 11 december 1906 anført, att, med afseende dels därå, att ifrågasvarande förslagsanslag åren 1902, 1903, 1904 och 1905 lämnat besparingar å respektive 1,231 kronor 38 öre, 5,066 kronor 36 öre, 4,865 kronor 88 öre samt 5,596 kronor 94 öre, dels ock å beräknelig vakanssättning under år 1908, anslaget för år 1908 bör kunna nedsättas till 14,000 kronor.

Med stöd af hvad marinförvaltningen sålunda anført, får jag i underdånighet hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att i riksstaten för år 1908 minska förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering från 17,000 kronor till 14,000 kronor eller med 3,000 kronor.

Flottans nybyggnad och underhåll.

- [6.] Uti den ökning af detta anslag, hvilken senaste riksdag beviljade, ingick endast hälften af beräknade underhållskostnaden för ett år för pansarbåten Oscar II och pansarkryssaren Fylgia. För dessa fartyg måste därför anslaget nu ökas med årliga underhållskostnadens andra hälft.

I sin underdåniga skrifvelse den 11 december 1906 har marinförvaltningen anført, att för de fartyg, som med af 1906 års riksdag beviljade medel nyanskaffas, borde, hvad angår de båda jagarna och de sex 1:a klass torpedbåtarna, medel till halfva och, beträffande de öfriga fartygen, till hela underhållskostnaden för ett år beredas.

Den ökning af ifrågavarande anslag, som däraf påkallades, utgjorde

för pansarbåten Oscar II (andra hälften af ett års underhåll).....	kronor 13,750: —
» pansarkryssaren Fylgia (d:o).....	» 17,500: —
för jagaren Ragnar (första hälften af ett års underhåll).....	» 3,000: —
» jagaren Sigurd (d:o).....	» 3,000: —
» 6 1:a klassens torpedbåtar (d:o).....	» 13,500: —
» 2:a kl. torpedbåtarna N:o 10, 11, 12, 14 och 15 à kr. 2,500: —.....	» 12,500: —
	<hr/>
	Summa kronor 63,250: —

Då de sex 1:a klass torpedbåtar, till hvilkas påbörjande 1906 års riksdag beviljat medel, icke komma att blifva färdiga förr än under hösten 1908, anser jag anslaget för år 1908 icke behöfva ökas med mera än i rundt tal 50,000 kronor.

Jag får fördenskull i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att i riksstaten för år 1908 höja reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll från 2,250,000 kronor till 2,300,000 kronor eller med 50,000 kronor.

Skeppsgosseskolan.

Från rektor och lärarne vid skeppsgosseskolan hafva till Kungl. Maj:t inkommit särskilda underdåniga framställningar om löneförbättring.

Vidkommande först rektors framställning innehåller den hufvudsakligen följande. Såväl begynnelselönen, 3,000 kronor, som slutlönen, 4,000 kronor, för rektor vid skeppsgosseskolan bestämdes vid 1876 års riksdag och hafva sedermera förblifvit oförändrade, oaktadt den sedan

[6.]

[7.]

Skeppsgosse-
skolan.

[7.] dess inträffade oerhörda stegringen af lefnadskostnaderna. För läroverksadjunkt utginge från och med år 1905 begynnelselönen med 3,000 kronor och högsta lönen med 5,000 kronor, hvarjämte adjunkt dels ägde för uppflyttning till högre lönegrad rätt räkna sig till godo de år, han före ingången af år 1905 tjänstgjort såsom extra ordinarie lärare vid allmänt läroverk, dels ock hade utsikt blifva befördrad till rektor vid real- eller samskola med begynnelselön af 5,000 kronor och slutlön af 5,500 kronor förutom fri bostad eller hyresersättning. Lönen för rektor vid skeppsgosseskolan sattes till sitt nuvarande belopp vid den tid, då lönen för adjunkt var bestämd till 1,500—3,500 kronor och lönen för rektor vid 3-klassigt läroverk till 3,000—3,500 kronor jämte fri bostad eller hyresersättning, hvadan, bostadsförmånen oafsedt, rektors vid skeppsgosseskolan slutlön vid regleringen till och med öfversteg rektors vid 3-klassigt läroverk med 500 kronor. Med erinran att de 3-klassiga läroverken numera ersatts af real- eller samskolor, har rektorn vid skeppsgosseskolan nu i underdånighet anhållit, dels att det ursprungliga förhållandet i afseende å lönerna måtte någorlunda uppehållas, samt att i öfverensstämmelse härmed lönen för rektor vid skeppsgosseskolan måtte från och med år 1908 få utgå med 5,000 kronor och efter 10 års tjänstgöring med 5,500 kronor, dock utan bostadsförmån, dels ock att motsvarande löneförbättring måtte utverkas jämväl för år 1907.

Uti underdånig skrifvelse den 28 september 1906, med hvilken ifrågavarande framställning öfverlämnats till Kungl. Maj:t, har stationsbefälhafvaren i Karlskrona framhållit behovet af löneförbättring för rektor inom en snar framtid.

I anledning af denna ansökning har marinförvaltningen härefter den 5 november 1906 afgifvit infordradt underdånigt utlåtande och däruti hufvudsakligen anfört följande.

Såsom af handlingarna i ärendet framginge, hade stationsbefälhafvaren icke tillstyrkt, att lönen för rektor vid skeppsgosseskolan sattes till de af sökanden önskade, jämförelsevis höga belopp, och funne ej heller marinförvaltningen skäl att i afseende å kontanta löneförmåner likställa rektor vid skeppsgosseskolan med rektor vid realskola.

Den likställighet i afseende å undervisningen vid skolorna och deras föreständares tjänsteåligganden m. m., som, jämväl fränsedt den betydliga olikheten i den årliga tjänstetiden, skulle göra en sådan åtgärd befogad, torde nämligen ingalunda vara för handen. Däremot funne förvaltningen billigt, att rektors vid skeppsgosseskolan löneförmåner, hvilka på 30 år icke undergått annan förändring än att ålderstilläggen, som vid regleringen bestämts till 4 å 250 kronor hvardera efter 5, 10,

15 och 20 års väl vitsordad tjänstgöring, vid 1898 års riksdag sattes till 2 å 500 kronor hvardera att tillgodonjutas efter 5 och 10 års tjänstetid, måtte vardas förbättrade. Emellertid vore härvid att iakttaga att synnerligen ingripande förändringar med afseende å skeppsgosseskolans förhållanden inom en snar framtid torde inträda med anledning däraf, att 1906 års riksdag anvisat medel till anordnande under år 1907 af en ny skeppsgosseskola i Marstrand. Såsom en första omedelbar följd häraf komme sålunda antalet lärare, monitörer och skeppsgossar vid skolan i Karlskrona att minskas. Att under sådana förhållanden nu föreslå nyreglering af rektorlönen måste förvaltningen anse mindre lämpligt.

Vid betraktande af det förhållande, att enligt stadgan för skeppsgosseskolan för erhållande af befattning såsom rektor vid skolan erfordrades samma kompetens som för erhållande af adjunktstjänst vid allmänt läroverk, framstode det emellertid som ett önskemål, att rektor vid skeppsgosseskolan finge rätt att för ålderstilläggs erhållande räkna sig till godo de tjänsteår, han skulle ägt beräkna för uppflyttning i högre lönegrad som adjunkt. Likställighet i detta afseende mellan förmånerna å rektorstjänsten och adjunktstjänsterna vid de allmänna läroverken syntes, enligt förvaltningens mening, vara i lika hög grad öfverensstämmande med rätt och billighet som nödvändig med hänsyn till skeppsgosseskolans sanna bästa. Det måste nämligen anses vara af synnerlig vikt, att möjlighet bereddades att äfven för framtiden kunna för skeppsgosseskolan förvärfva såsom rektor en ung och kraftig lärare vid de allmänna läroverken, som med outtröttadt nit och intresse för undervisningen förenade vunnit erfarenhet och mognad.

På grund af en sådan, rektor vid skeppsgosseskolan tillerkänd rätt skulle sökanden, som enligt egen uppgift före utnämningen till rektor vid skeppsgosseskolan under 4 år tjänstgjort vid de allmänna läroverken, vinna en afsevärd förhöjning i löneförmåner. Därest en sådan förmån kunde utverkas, torde särskild framställning om beredande af tillfällig löneförbättring för sökanden för år 1907 icke lämpligen kunna göras.

På grund af hvad sålunda anförts har marinförvaltningen hemställt om aflåtande af proposition till Riksdagen om rätt för rektor vid skeppsgosseskolan att från och med år 1908 för tillgodonjutande af ålderstillägg räkna sig tillgodo det antal tjänsteår vid de allmänna läroverken, han såsom adjunkt vid desamma skulle ägt rätt beräkna för uppflyttning i högre lönegrad.

[7.] Beträffande rektors vid skeppsgosseskolan löneförmåner håller jag före, att de böra likställas med adjunkts vid allmänt läroverk. I enlighet härmed bör rektor vid skeppsgosseskolan, liksom adjunkt, vara berättigad till fyra ålderstillägg, hvarterda å 500 kronor efter resp. 5, 10, 15 och 20 års väl vitsordad tjänstgöring, hvarjämte rektorn, på sätt marinförvaltningen föreslagit, bör medgifvas, att för ålderstilläggs tillgodonjutande räkna sig tillgodo de tjänsteår, han skulle ägt beräkna för uppflyttning i högre lönegrad som adjunkt.

Hvad angår lärarnas vid skeppsgosseskolan framställning om löneförbättring, så hafva desse anfört

att grundlönen för skeppsgosselärare, 1,200 kronor med tre ålderstillägg å 200 kronor hvarterda, enligt deras erfarenhet vore otillräcklig, då dels lefnadskostnaderna i Karlskrona vore i jämt stigande och redan högre än i de flesta andra städer, dels ock skatter samt afgifter till pensions- och gratialkassan för sökandena utginge med afsevärda belopp;

att fordringarna på skeppsgosselärarnas kunskaper vore högre än på folkskolans lärare;

att folkskolelärarnas löner vore i de större städerna högre än sökandenas;

att skeppsgosselärarna visserligen hade tjänstgöringsskyldighet under endast 6¹/₂ månader för år mot 8 månader vid folkskolan, men att arbetet vid skeppsgosseskolan toge lärarnas krafter betydligt mera i anspråk än i allmänhet arbetet vid folkskolan, och att den kortare läsetiden ej kunde synnerligen inverka på möjligheten att förtjäna medel för lifsuppehållet, då extra inkomster vore svåra att erhålla.

På grund häraf hafva sökandena anhållit, att lönen för skeppsgosselärare måtte bestämmas till 2,000 kronor med tre ålderstillägg å 200 kronor, hvart och ett efter 5 års tjänstgöring vid skeppsgosseskolan, och att, då en af 1907 års riksdag eventuellt medgifven löneförbättring ej skulle komma dem till godo förr än 1908, för år 1907 måtte beviljas dem ett extra lönetillskott, motsvarande den ökning i lönen, som genom lönereglering kunde vara att förvänta.

Denna framställning har stationsbefälhafvaren vid flottans station i Karlskrona öfverlämnat till Kungl. Maj:t med underdånig skrifvelse den 28 september 1906 och därvid fogat särskilda yttranden af rektor vid skeppsgosseskolan och chefen för skeppsgossekåren. Under anförande att, på sätt en närsluten tablå närmare utvisade, öfverallt i landets större städer folkskolelärarnas lägsta löner vore 300 kronor och högsta löner minst 450 kronor högre än skeppsgosselärarnas, och att därjämte församlingarna vore skyldiga betala pensionsavgifter för

sina lärare, under det skeppsgosselärare måste själf erlægga de med omkring 100 kronor för år utgående afgifterna till flottans pensionskassa, har nämnda chef sålunda föreslagit, att lärarna måtte beredas samma aflöningsförmåner, som utginge till lärarna i församlingarnas i Karlskrona skolor med ett tillägg af 50 kronor, motsvarande ungefär hälften af lärarnas pensionsavgift, allt under förutsättning att deras undervisnings-skyldighet utsträcktes till åtta månader om året.

För egen del har stationsbefälhafvaren, med påpekande att, enligt den vid kårchefens yttrande fogade förteckning samt öfverlämnad uppgift af pastor i amiralitetsförsamlingen, aflöningsförmånerna för lärarna i folkskolorna i Karlskrona uppginge till 1,500 kronor i begynnelseön med tre ålderstillägg å 250 kronor efter 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring, tillstyrkt, att enahanda aflöningsförmåner jämte det tillägg af 50 kronor, kårchefen föreslagit, måtte tilldelas lärarne vid skeppsgosseskolan, hvarjämte stationsbefälhafvaren hemställt, att, under förutsättning af bifall till kårchefens förslag om förlängning af lärarnas årliga tjänstgöringstid, stadgan om skeppsgosseskolan måtte ändras i öfverensstämmelse med ett af kårchefen tillika afgifvet förslag, enligt hvilket för i skolan efterblifna gossar skulle anordnas en särskild kurs mellan den 2 och 15 januari samt läsåret utsträckas intill den 1 juni för gossar, som ej under sommaren kunde rymmas å öfningsfartygen.

Häruppå har marinförvaltningen den 5 sistlidne november afgifvit infordradt utlåtande öfver ifrågakvarande framställning och däri i hufvudsak anfört följande.

Under år 1899 gjorde skeppsgosselärarna framställning därom, att deras löner, som då sedan år 1895 utgingo med 1,000 kronor för år med två ålderstillägg å 200 kronor efter 5 och 10 år, måtte höjas till 1,400 kronor med tre ålderstillägg å 200 kronor efter 5, 10 och 15 år. Denna ansökan tillstyrktes af marinförvaltningen och föranledde nådig proposition till 1900 års riksdag, men medgaf Riksdagen en förhöjning till allenast 1,200 kronor med de begärda ålderstilläggen.

År 1901 gjorde lärarna förnyad framställning om lönernas höjande till förut begärda belopp. Ansökningen förordades af marinförvaltningen i underdånig skrifvelse den 27 maj 1902, men föranledde ingen annan Kungl. Maj:ts åtgärd än att samtliga handlingarna i ämnet öfverlämnades till den samma år tillsatta löneregleringskommittén.

Enligt hvad marinförvaltningen inhämtat, hade lönerna för ordinarie folkskollärare under den allra sista tiden i en del större städer bestämts att från och med år 1907 utgå med i afsevärd mån höjda belopp, och ville förvaltningen, med anledning af hvad i ärendet blifvit anfördt,

[7.]

[7.] göra en del erinringar. Så torde påståendet att fordringarna å skeppsgosseskolans lärare vore högre än å folkskolans näppeligen, hvad de större städerna anginge, vara riktigt hvarken med hänsyn till krafven på kunskaper hos lärarna eller deras tjänstgöringsskyldighet. I de större städerna vore nämligen i allmänhet anordnade särskilda kurser, afsedda att meddela mera omfattande kunskaper än folkskolorna enligt författningarna borde bibringa. Det mått af vetande, som i dessa öfverbyggnader på folkskolan meddelades, torde icke stå tillbaka för det för skeppsgosseskolan föreskrifna. De lärare, som undervisade i nu omnämnda kurser, åtnjöte i allmänhet icke härför särskild godtgörelse.

I de större städer, som medgifvit sina folkskollärare jämförelsevis höga löner, syntes, enligt hvad marinförvaltningen kunnat inhämta, tjänstgöringstiden i allmänhet omfatta omkring 30 timmar i veckan, under det, att döma af den för innevarande läsår för skeppsgosseskolan fastställda läsplan, skeppsgosselärarna syntes tjänstgöra i medeltal allernäst omkring 27 $\frac{1}{2}$ timmar i veckan.

Den årliga tjänstgöringstiden, som enligt folkskolestadgan utgjorde minst 8 månader (= 34 $\frac{1}{2}$ läsveckor), uppginge enligt stadgan för skeppsgosseskolan till högst 6 $\frac{1}{2}$ månader, enligt ofvan angifna beräkning motsvarande 28 läsveckor. Emellertid befundes att i de större städerna med höga lärarelöner lästiden i väsentlig mån utsträckts utöver den normala. Så lästes till exempel i Helsingborg, Halmstad och Eskilstuna 38, i Karlskrona stadsförsamlings folkskolor 38 $\frac{1}{2}$, i Malmö och Kristianstad 39 veckor under året samt i Amiralitetsförsamlingens i Karlskrona skolor ända till 41 veckor.

Kursen den 2—15 januari för sådana skeppsgossar, som vore i särskildt behof af att i kunskaper förkofra sig, kunde marinförvaltningen redan af det skäl icke tillstyrka, att gossarna enligt nu gällande föreskrifter under ett år icke åtnjöte ferier å annan tid än den 21 december—15 januari eller 26 dagar, hvilken tid för vistelse i hemmen icke borde under några förhållanden förkortas. Förutsättningarna för möjligheten af en lärokurs under maj månad hoppades marinförvaltningen icke längre skola vara för handen, i det att, sedan förändringen af korvetten Freja blifvit fullbordad, samtliga skeppsgossar under hela tiden från vårterminens slut till den 20 september torde kunna öfvas under sjöexpedition.

I öfrigt ansåge marinförvaltningen, att skeppsgosselärarna med en sammanhängande sommarledighet af nära 5 månader borde utan allt för stor svårighet, därest sådant ansåges önskvärdt, kunna förskaffa

sig någon extra inkomst, såsom ock, enligt hvad förvaltningen hade sig bekant, visat sig vara händelsen. [7.]

Emellertid funne marinförvaltningen, som, enligt hvad af det anförda framginge, ansett och fortfarande ansåge, att skeppsgosselärarnas löner under de senare åren varit satta till ett med hänsyn till samtliga de förhållanden, som i detta afseende borde vara bestämmande, allt för lågt belopp, det vara fullt ådagalagdt, att dessa lärares löneförmåner måste i afsevärd mån förbättras. Med hänsyn till det obestriddigen befogade i det af sökandena framhållna önskemålet, att särskildt de yngre lärarna, såsom däraf i jämförelsevis högre grad i behof, måtte erhålla ökade löner, hade marinförvaltningen trots den erforderliga höjningen böra äga rum med afseende å begynnelselönen, icke å ålderstilläggen.

Af ofvan utvecklade skäl hade dock marinförvaltningen ansett en så stor höjning af minimilönen som den af sökandena önskade icke böra af ämbetsverket ifrågasättas, utan hade förvaltningen funnit billigt, att densamma, med bibehållande af nu i stat upptagna ålderstillägg, sattes till 1,600 kronor, och ville förvaltningen därför föreslå, att ifrågavarande löner måtte från och med år 1908 utgå med 1,600 kronor för år, med tre ålderstillägg å 200 kronor efter 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring. men funne förvaltningen sig däremot icke kunna förorda sökandenas begäran om extra lönetillskott för år 1907.

Då de nu utgående lönerna till lärarna vid skeppsgosseskolan måste anses otillräckliga för tillfredsställande af de nödtorftiga lefnadsbehofven och en förhöjning i lönerna, i enlighet med marinförvaltningens förslag, torde vara den minsta, som skäligen kan ifrågasättas, finner jag mig böra förorda bifall till den af ämbetsverket föreslagna löneförhöjningen.

Slutligen får jag, med erinran därom att 1906 års riksdag framhållit önskvärdheten af att skeppsgossarna måtte i skeppsgosseskolan erhålla jämväl någon religionsundervisning, föreslå, att för anordnande af sådan undervisning må i staten för skeppsgosseskolan uppföras ett belopp af 1,000 kronor.

Jag får fördenskull i underdånighet hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att

dels medgifva, att rektor vid skeppsgosseskolan må erhålla rätt att, från och med år 1908, för erhållande af ålderstillägg räkna sig till godo det antal tjänsteår vid de allmänna läroverken, han såsom adjunkt

[7.]

vid desamma skulle ägt rätt beräkna för uppflyttning i högre lönegrad,

dels ock, med godkännande af stat för skeppsgosseskolan af den lydelse bilagan nr 14 vid detta protokoll utvisar, i riksstaten för år 1908 höja anslaget till skeppsgosseskolan från 18,770 kronor till 22,970 kronor, eller med 4,200 kronor;

kommande vid bifall härtill anslaget till undervisningsverken att i sin helhet höjas från 89,735 kronor till 93,935 kronor.

Sjukvård för flottans personal.

[8.]

Sjukvård för
flottans per-
sonal.

Under flera år har vid flottans sjukhus i Karlskrona behovet af sakkunnigt biträde vid vården af tandsjukdomar gjort sig gällande. Visserligen har en i nämnda stad praktiserande tandläkare de senaste åren afgiftsfritt tillhandagått manskapet vid flottan med hjälp vid tandsjukdomar, men har denne tandläkare numera gjort framställning om lämplig ersättning för sitt arbete. Uti sin den 30 december 1905 afgifna årsberättelse öfver hälso- och sjukvården vid flottan och kustartilleriet framhåller marinöfverläkaren och chefen för marinläkarkåren, att den kostnadsfria poliklinik för tandsjukdomar, som af ifrågavarande tandläkare beredts stationens personal varit folket till stor nytta och inom sitt område utgjorde en så viktig del af stationens sjukvård, att den numera svårligen kunde undvaras. Tandkaries och tanddefekter vore nämligen hos såväl värnpliktiga som stamanställda och skeppsgossar mycket vanliga sjukdomar och af sådan art, att de vore i stort behof af ändamålsenlig och sakkunnig vård. Sådan kunde emellertid endast åstadkommas af en fackbildad tandläkare.

Med erinran hurusom genom 1906 års riksdags beslut vid garnisonsjukhuset en föreståndare för tandpoliklinik blifvit uppförd på sjukhusets stat, har marinförvaltningen i underdånig skrifvelse den 28 september 1906 angående utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1908 framhållit, att enahanda förhållanden, som föranledt inrättande af sistberörda poliklinik, påfordrade anordnande af en dylik poliklinik med aflönad föreståndare äfvenledes vid flottans sjukhus i Karlskrona. Marinförvaltningen har därvid ansett, att föreståndaren bör antagas af stationsbefälhafvaren i Karlskrona på förslag af chefsläkaren vid sjukhuset på samma sätt som öfriga biträden vid sjukhuset. Kostnaden för

en dylik poliklinik har marinförvaltningen beräknat till 1,500 kronor om året, hvilket belopp borde bestridas af reservationsanslaget till sjukvård för flottans personal. Fördenskull hemställer marinförvaltningen, att framställning måtte göras till innevarande års riksdag om förevarande anslags höjning från 69,000 kronor till 70,500 kronor. [8.]

Då det synes mig vara synnerligen angeläget, att en dylik poliklinik för tandsjukdomar varder vid flottans station i Karlskrona inrättad, får jag underdånigst hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att i riksstaten för år 1908 höja reservationsanslaget till sjukvård för flottans personal från 69,000 kronor till 70,500 kronor eller med 1,500 kronor.

Kustartilleriet.

Aflöning för kustartilleriets personal.

I sin framställning om förslag till 1907 års Riksdag har chefen för kustartilleriet i fråga om lön och dagaflöning m. m. för kustartilleriets personal erinrat, att i öfverensstämmelse med den af 1901 års riksdag godkända planen för kustartilleriets uppsättning den fjärde uppsättningsperioden inginge med 1908 års början och att i enlighet härmed officerskåren skulle från och med nyssnämnda år ökas med 1 major, 3 kaptenar af 1:a och 2 af 2:a klassen, 3 löjtnanter och 1 underlöjtnant. Visserligen hade det de två sista åren anmälda behovet af ytterligare ökad officerspersonal för nytillkommen försvarsmateriel blifvit af vunnen erfarenhet bestyrkt, men torde denna ökning böra anstå till 1908 års riksdag, enär först 1909 ungefär motsvarande antal officerare syntes komma att utexamineras från sjökrigsskolan. I sitt förslag till stat har fördenskull chefen för kustartilleriet i enlighet med organisationsplanen upptagit ökningen af officerare till ofvannämnda antal i angifna grader.

Beträffande den öfriga personalen anföres af chefen för kustartilleriet, att det af honom år 1905 anmälda behovet af ökning med inalles 59 underofficerare och manskap blifvit allenast såtillvida tillgodosedt, att 1906 års riksdag beviljat en ökning af 25. För att icke nödgas bemanna och sköta befintlig materiel med personal, som hvarken kvantitativt eller kvalitativt vore därtill skickad, erfordrades nu ökning med återstående 34, hvilka, på det att utsikterna till befordran måtte

[9.]
Aflöning för
kustartille-
riets personal.

[9.] blifva sådana, att manskapet till större antal än hittills skulle kunna förmås att kvarstanna i tjänsten, borde fördelas i öfverensstämmelse med det år 1905 afgifna och i statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1906 omnämnda förslaget med den af samma års riksdags beslut i ämnet föranledda jämkning. I enlighet härmed har chefen för kustartilleriet föreslagit, att ökningen måtte fastställas till 3 underofficerare af 1:a och 5 af 2:a graden, samt 11 man i 1:a och 15 i 2:a lönegraden.

I afseende å chefens för kustartilleriet sålunda framställda förslag angående personalökning och dennas fördelning på olika grader har marinförvaltningen icke haft något att erinra; och finner jag mig böra tillstyrka bifall till samma förslag.

I fråga om aflöningen till kustartilleriets underofficerare och manskap hafva till Kungl. Maj:t inkommit särskilda framställningar om löneförbättring. Därvid hafva underofficerarna af 2:a graden hemställt, bland annat, att varda i afseende å löneförmåner likställda med underofficerarna af motsvarande grad vid flottan under tjänstgöring i land; och har chefen för kustartilleriet biträdt denna hemställan.

I anledning af dessa framställningar har, hvad först beträffar underofficerarna, marinförvaltningen i underdånig skrifvelse den 15 november 1906, med vidhållande af utaf ämbetsverket tidigare uttalad åsikt, att aflöningen till kustartilleriets underofficerspersonal alltjämt borde hufvudsakligen utgå efter samma grunder som till arméns, dels hemställt, att underofficerarnas af 2:a graden nyssberörda framställning om likställighet med underofficerarna af 2:a graden vid flottan måtte lämnas utan afseende, dels ock föreslagit, att åt underofficerarna af såväl 1:a som 2:a graden vid kustartilleriet måtte beredas en sammanlagd ökning i aflöningen af 312 kronor 50 öre om året, att utgå genom en med 50 öre om dagen eller 182 kronor 50 öre om året förhöjd dagaflöning samt i form af »ersättning för ved och ljus» med 130 kronor om året.

I hvad marinförvaltningen sålunda hemställt och föreslagit finner jag mig, under erinran tillika om hvad jag förut i dag anfört i fråga om underofficerskårens vid flottan aflöningsförmåner, böra till alla delar instämma.

Beträffande löneförbättring åt kustartilleriets manskap har marinförvaltningen enligt ämbetsverkets förut af mig omnämnda underdåniga skrifvelse den 3 december 1906 angående förbättrade aflöningsförmåner för flottans och kustartilleriets manskap ansett kustartilleriets manskap böra i aflöningshänseende likställas med flottans manskap. Denna uppfattning finner jag mig så mycket hellre kunna biträda, som vid kustartilleriet ännu större svårigheter än vid flottan visat sig för vidmakt-

hållande af manskapsnumerären och från kustartilleriets målsmän framhållits, att en förbättring i förhållandena icke kunde förväntas inträda med mindre aflöningen för manskapet höjdes till samma belopp som för motsvarande grader inom sjömanskåren.

Inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare torde under förutsättning af att dels officers- och underofficerskårerna ökas i enlighet med hvad jag föreslagit, dels regementsintendenterna och fästningsförvaltaren å Vaxholms och Oscar Fredriksborgs fästning, på sätt jag äfvenledes hemställt, öfverflyttas till marinintendenturkåren, böra beräknas till 24,600 kronor.

I fråga om inkvarteringsbidrag till underofficerskorpraler äga enligt gällande stat af de underofficerskorpraler, som erhållit vederbörligt tillstånd att bo utom kasern, högst 50 att åtnjuta inkvarteringsbidrag. Detta antal har chefen för kustartilleriet ansett böra ökas till 100. Jämväl marinförvaltningen har, med hänsyn till hela antalet underofficerskorpraler, ansett en sådan ökning vara riktig; och finner jag mig böra förorda den sålunda föreslagna ökningen.

I enlighet med sålunda angifna grunder har uppgjorts förslag till ny stat för kustartilleriet.

Chefen för kustartilleriet har hemställt om beredande af begravningshjälp åt kustartilleriets underofficerare i likhet med flottans. Marinförvaltningen har med afseende å de starka skäl af billighet och rättvisa, som talade för förslaget, tillstyrkt bifall därtill. Årliga utgiften för ändamålet läte sig visserligen icke beräkna, men blefve i allt fall ringa. På sätt, som skett med begravningshjälpen till kustartilleriets manskap, anser marinförvaltningen utgiften kunna bestridas af besparingar å anslaget.

Då skäl ej föreligger, hvarför kustartilleriets underofficerare icke lika väl som flottans borde vara tillförsäkrade förmånen af begravningshjälp, finner jag mig böra tillstyrka bifall till denna hemställan.

På grund af hvad jag sålunda anfört får jag i underdånighet hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

dels att godkänna stat för kustartilleriet af den lydelse, bilagan n:r 15 vid detta protokoll utvisar;

dels att medgifva att efter i tjänst afiden underofficer vid kustartilleriet må utgå begravningshjälp med ett belopp, motsvarande den aflöning, hvartill den aflidne varit berättigad under trettio dagars tjänstgöring vid kustartilleriet näst före dödsfallet;

dels ock i riksstaten för år 1908 höja anslaget till aflöning för kustartilleriets personal från 1,064,571 kronor till 1,358,212 kronor eller med 293,641 kronor.

Beklädnad åt kustartilleriets manskap.

[10.] Detta anslag, som åren 1904—1906 i riksstaten uppförts med 145,704 kronor, blef på Kungl. Maj:ts förslag af 1906 års riksdag förhöjdt med det belopp, som, efter en beräkning af 108 kronor för man till beklädnad och 3 kronor för man till sängservis, allt för inkaserneradt manskap, påkallades af den då vidtagna ökningen af manskapsnumerären, eller med 2,331 kronor till 148,035 kronor.

Beklädnad åt
kustartilleriets
manskap.

Beträffande detta anslag torde för år 1908 annan ändring icke böra vidtagas än den, som föranledes af den ökning af antalet utaf kustartilleriets manskap, som jag redan föreslagit för år 1908. Därest detta mitt förslag bifalles, bör ifrågavarande anslag i enlighet med hittills följda beräkningsgrunder ökas med 2,886 kronor.

Jag får därför i underdånighet tillstyrka, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att i riksstaten för år 1908 höja reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap från 148,035 kronor till 150,921 kronor eller med 2,886 kronor.

Naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap.

[11.] Förslagsanslaget till naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap är, med en beräkningsgrund af 52 öre per man och dag, i staten för innevarande år upptaget till ett belopp af 253,383 kronor.

Naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap.

Med användande af samma beräkningsgrund bör anslaget, därest den af mig föreslagna ökningen af kustartilleriets manskap varder bifallen, höjas med ett belopp af 4,934 kronor 80 öre.

Jag hemställer alltså i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att i riksstaten för år 1908 höja förslagsanslaget till naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap från 253,383 kronor till 258,318 kronor eller med i jämnadt tal 4,935 kronor.

Diverse anslag.

Resestipendium åt läkare.

Sedan med innevarande års ingång läkarne vid kustartilleriet öfverflyttats till marinläkarkåren, får jag i underdånighet hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen [12.]

att i riksstaten för år 1908 uppföra reservationsanslaget till »resestipendium åt läkare vid flottan och kustartilleriet» under förändrad benämning: »Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren».

Rese- och traktamentspenningar.

Detta förslagsanslag har från och med år 1902 varit i riksstaten uppfördt med ett belopp, som i 1901 års plan öfver ordinarie anslagsbehofven beräknades, men hvarje år har anslaget med ett betydligt belopp öfverskridits på sätt framgår af följande tablå: [13.]

Rese- och traktamentspenningar.

		Anslagets belopp enligt riksstaten	Utgifter å anslaget	Öfver- betalning.
år 1902	kronor	23,500: —	61,839: —	38,339: 06
» 1903	»	26,150: —	54,131: 91	27,981: 91
» 1904	»	28,800: —	61,438: 75	32,638: 75
» 1905	»	31,450: —	55,493: 96	24,043: 96

Att vidare följa nämnda plan synes fördenskull icke vara lämpligt, utan torde förslagsanslaget böra i riksstaten upptagas till det belopp, hvartill utgifter, som skola därifrån bestridas, kunna med sannolikhet beräknas. Enligt beslut af senaste riksdag, som bestämde anslaget för innevarande år till 36,750 kronor, skall anslaget jämväl användas för personalens vid den beslutade nya skeppsgossekåren i Marstrand resor. Med erinran härom, och då utgifterna å detta anslag år 1908 icke kunde antagas blifva mindre än år 1905, har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte äska anslagets upp-

förande i riksstaten för år 1908 med ett belopp af i jämnadt tal 55,500 kronor.

I öfverensstämmelse härmed hemställer jag i underdånighet, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att i riksstaten för år 1908 höja förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar från 36,750 kronor till 55,500 kronor eller med 18,750 kronor.

Anordnande af föreläsningar och idrottsöfningar m. m. för flottans och kustartilleriets manskap och bevärning.

[14.] Behovvet af anordnande af idrottsöfningar för flottans och kustartilleriets stammanskap och bevärning har under senaste åren allt mera framträdt. I framställningar till Kungl. Maj:t om anvisande af medel till anskaffning af behöflig idrottsmateriel och till pris vid idrottstävlingar för inom Karlskrona fästning förlagda truppförband, för kustartilleriets båda regementen, för kusteskadern, för båda beväringssafdelningarna m. fl. expeditioner, där flottan tillhörande personal af stam och bevärning varit kommenderad, har marinförvaltningen framhållit den stora nytta, som anordnade idrottsöfningar med tävlingar ansetts medföra för personalens utveckling i fysiskt och intellektuellt hänseende. Kungl. Maj:t har också uppå dessa framställningar anvisat de behöfliga medlen och därigenom gifvit erkännande åt denna sträfvan att sörja för åstadkommande jämväl af nyttiga och förädlande sysselsättningar på lediga stunder för flottans och kustartilleriets personal. Det har emellertid, anför marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906, blifvit tydligt, att det ändamål, som införandet af idrottstävlingar åsyftat, ytterligare behöfde tillgodoses genom annan allmänbildande förströelse, därvid särskildt föreläsningar och slöjd borde ifrågakomma; och har behovvet af att ett särskildt anslag årligen stode till Kungl. Maj:ts föfogande för ofvannämnda ändamål blifvit kännbart, då icke lämpligen de för andra ändamål tillgängliga anslag borde tagas i anspråk för detta nytillkomna behof. Ett sådant anslag syntes marinförvaltningen lämpligen böra blifva af reservationsanslags natur.

Hvad kustartilleriet angår, har chefen för kustartilleriet uti sitt till marinförvaltningen afgifna förslag till beräkning af utgifterna för kust-

artilleriet under år 1908 upptagit behovet af anslag för nu ifråga-
varande ändamål och föreslagit, att en summa af 1,000 kronor för [14].
hvardera kustartilleriregementet måtte ställas till vederbörande rege-
mentschefs förfogande för att enligt de föreskrifter, som af Kungl.
Maj:t kunde varda utfärdade, användas senast under år 1908 i och
för manskapets bästa i nu angifna riktning. Med afseende härå har
marinförvaltningen icke haft något att erinra.

I fråga om det för ändamålet för flottan erforderliga beloppet
har marinförvaltningen, ehuru detsamma svårligen läte sig exakt be-
räknas, då det komme att blifva beroende af planen för flottans
öfningar under året, dock med ledning af hvad hittills för samma ända-
mål utgått och med hänsyn till vikten af ett rationellt ordnande af
denna viktiga angelägenhet, ansett, att till en början årsbehovet icke
kunde sättas till lägre belopp än 5,000 kronor.

Marinförvaltningen har fördenskull hemställt, att Kungl. Maj:t
täcktes hos nästa Riksdag begära anvisande för år 1908 af ett ordinarie
reservationsanslag af 7,000 kronor, däraf 5,000 kronor för flottan och
2,000 kronor för kustartilleriet, för anordnande af föreläsningar och
idrottsöfningar m. m. för flottans och kustartilleriets manskap och bevä-
ring; hvarförutom ämbetsverket, med hänsyn till behovet af att redan
innevarande år medel för enahanda ändamål ställdes till Kungl. Maj:t:s
förfogande, tillika hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes utverka Riksdagens
medgifvande därtill, att härför finge under innevarande år användas
7,000 kronor af femte hufvudtitelns allmänna besparingar.

Jag finner mig böra i allo biträda hvad marinförvaltningen sålunda
föreslagit och hemställer alltså i underdånighet, det täcktes Kungl.
Maj:t föreslå Riksdagen

*dels att i riksstaten för år 1908 uppföra ett reser-
vationsanslag af 7,000 kronor för anordnande af före-
läsningar och idrottsöfningar m. m. för flottans och
kustartilleriets manskap och beväring,*

*dels att medgifva att för enahanda ändamål finge
under innevarande år användas likaledes 7,000 kronor
af femte hufvudtitelns allmänna besparingar.*

Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar.

[15.] Under erinran om de betydande öfverbetalningar, som under de senare åren ägt rum å det å femte hufvudtiteln uppförda förslagsanslag till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., anmodade genom ämbetskrifvelse den 15 januari 1906 dåvarande departementschefen marinförvaltningen att inkomma med utredning i fråga om orsakerna till berörda öfverbetalningar. Med ämbetskrifvelse den 27 juli 1906 öfverlämnade marinförvaltningen den sålunda infortrade utredningen, och anförde ämbetsverket därvid hufvudsakligen följande.

Uppvärmning,
belysning,
renhållning
samt tvätt-
och bad-
inrättningar.

Redan under en lång följd af år hade betydliga öfverbetalningar ägt rum å ifrågavarande anslag. Detta missförhållande hade vid upprepade tillfällen varit föremål för anmärkning af Riksdagens revisorer, hvilka i samband därmed i sin revisionsberättelse tillika framhållit, bland annat, olämpligheten däraf, att förslagsanslaget bibehölles vid ett nominellt belopp, som stode i uppenbart missförhållande till det verkliga behovet. Då år 1896 Riksdagens revisorer senast framställde anmärkning i berörda hänseende och Kungl. Maj:t häröfver infortrade ämbetsverkets utlåtande, anförde marinförvaltningen i sin den 20 januari 1898 i anledning däraf aflåtna underdåniga skrifvelse till förklaring af anslaget öfverskridande, bland annat, att flottans personal och materiel under de närmast föregående åren afsevärdt ökats samt att de behof, för hvilka ifrågavarande anslag tagits i anspråk, vuxit i samma mån som flottans verkstäder utvidgats, kontrollen å den ekonomiska förvaltningen skärpts och anspråken på ordning och snygghet höjts inom varf och kaserner. Hvad marinförvaltningen i sin berörda skrifvelse framhållit, syntes äga full giltighet beträffande den sedan dess förflutna tiden och hade, hvad anginge de sist förflutna åren, vunnit ytterligare bekräftelse af den nu anskaflade utredningen. Visserligen hade anslaget belopp numera erhållit en till synes betydande ökning, i det att detsamma, som år 1897 utgjorde allenast 46,929 kronor, uppgått år 1905 ända till 132,096 kronor och år 1906 till 141,543 kronor, men hade icke förty de uti de senare årens statsverkspropositioner äskade anslagsförhöjningarna aldrig varit i storlek tillmätta efter det verkliga behovet, hvilket tydligast framginge af det förhållandet, att det årliga öfverskridandet af anslaget alltjämt ökats, så att det för närvarande

uppginge till mångdubbelt större belopp än t. ex. för år 1897. Förklaringen härtill måste, enligt ämbetsverkets förmenande, sökas allenast i den alltjämt fortgående utvecklingen af vårt sjöförsvar och den därmed sammanhängande ökningen af flottans personal och materiel. [15.]

Med anledning af hvad utredningen gifvit vid handen, anmodade jag genom ämbetskrifvelse den 24 september 1906 marinförvaltningen att vid uppgörandet af sitt förslag till beräkning af utgifterna under femte hufvudtiteln för år 1908 taga under öfvervägande, huruvida ej berörda förslagsanslag lämpligen borde uppdelas i två förslagsanslag, däraf det ena till »uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar» och det andra till »skrifmaterialier och expenser m. m.»

I anledning häraf har marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 11 december 1906 anfört följande.

Med fog syntes kunna anmärkas, att under ifrågavarande anslags-titel hittills sammanförts behof så olikartade, att de skäligen bort kräfvat hvar sitt särskilda anslag. Den framställda tanken att fördela det ej blott för uppvärmning, belysning, renhållning, tvätt och badinrättningar, utan äfven för skrifmaterialier, blankettryck, lokalhyror, möbelanskaffningar, städning m. m. hittills använda anslaget på två särskilda förslagsanslag syntes fördenskull väl värd beaktande. Om också icke någon utgiftsminskning i det hela däraf kunde förväntas, torde dock uppdelningen vara ägnad att underlätta öfversikt och kontroll öfver anslagsmedlens användande. Marinförvaltningen finge fördenskull förordna den ifrågasatta uppdelningen.

För bedömandet af anslagsbehovet under en hvar af de nya anslagstitlarna hade marinförvaltningen låtit upprätta och öfverlämnade nu uppgift i runda tal å utgifterna för de till hvardera titeln hänförliga behoven under år 1905. Däraf visade sig, att utgifterna nämnda år för uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar uppgått till i rundt tal 235,000 kronor och öfriga utgifterna å anslaget till i rundt tal 113,050 kronor, motsvarande den förra siffran ungefär $\frac{2}{3}$ och den senare $\frac{1}{3}$ af totalutgifterna. Marinförvaltningen ansåge sig fördenskull kunna förordna, att anslaget uppdelades efter den sålunda gifna normen.

Vidare och då ingen anledning föreläge därtill, att utgifterna för de ifrågavarande ändamålen skulle kunna hädanefter nedbringas under hvad de utgjort för år 1905, och jämväl allt skäl saknades att uppföra förslagsanslag i riksstaten med andra belopp än hvartill utgifterna med all sannolikhet kunde beräknas, har marinförvaltningen ansett sig böra vid uppdelningen utgå från en beräknad utgiftssumma af i afrundadt tal 348,000 kronor.

[15.] Marinförvaltningen har fördenskull hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes hos nästa riksdag äska uppförande för år 1908 å ordinarie stat af ett förslagsanslag å 235,000 kronor till uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar.

På de af marinförvaltningen anförda skäl får jag tillstyrka bifall till hvad ämbetsverket sålunda föreslagit.

Jag hemställer alltså, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

dels att ur riksstaten för år 1908 utesluta i nu gällande riksstat upptagna förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. å 150,974 kronor;

dels ock att i riksstaten för år 1908 å ordinarie stat uppföra ett förslagsanslag till »uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar» å 235,000 kronor.

Skrifmaterialier och expenser m. m.

[16.] På sätt under föregående punkt anförts har marinförvaltningen föreslagit, att i riksstaten för år 1908 å ordinarie stat må uppföras ett förslagsanslag å 113,000 kronor till »skrifmaterialier och expenser m. m.

Detta förslag finner jag mig böra biträda, allenast med den afvikelse, som erfordras för jämnande af hufvudtitelns slutsumma.

Jag hemställer alltså i underdånighet att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att i riksstaten för år 1908 å ordinarie stat uppföra ett förslagsanslag till »skrifmaterialier och expenser m. m.» af 113,795 kronor.

Handeln.

Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna.

[17.] Då inkomsttiteln fyr- och båkmedel för nu ifrågavarande statsregleringsperiod beräknas, liksom för innevarande år, till 1,700,000 kronor, torde Kungl. Maj:t vilja föreslå Riksdagen

att penninganslaget till lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna måtte i riksstaten upp-

tagas till enahanda belopp och följaktligen, med inberäkning af däruti ingående friheter och ersättningar 409 kronor, utföras med 1,700,409 kronor, under förutsättning därjämte att de å förenämnda inkomsttitel uppkommande öfverskott fortfarande må såsom hittills få användas för de med anslaget afsedda ändamål.

[17.]

Nautisk-meteorologiska byrån.

Sedan fråga uppstått, huruvida icke med afseende å de enligt nämnda instruktionen för nautisk-meteorologiska byrån den 7 juni 1878 byrån förelagda verksamhetsområden sådana förhållanden inträdt, att de bestämmelser, som gällde för byråns verksamhet, borde i större eller mindre mån förändras, anmodade chefen för sjöförvarsdepartementet genom skrifvelse den 16 juni 1904 marinförvaltningen att jämte föreståndaren för byrån inkomma med yttrande i detta afseende samt, därest en förändring i de gällande bestämmelserna skulle synas önskvärd, med förslag i ämnet.

[18.]

Nautisk-
meteorologi-
ska byrån.

Till fullgörande af detta uppdrag afgåfvo marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån den 29 december 1904 ett yttrande, däruti de anförde hufvudsakligen följande.

För ett rätt bedömande af huruvida några förändringar med afseende på nautisk-meteorologiska byråns verksamhet vore nödvändiga eller önskvärda, torde det vara erforderligt att lämna en kortfattad jämförande framställning af de förhållanden, som gåfvo anledning till inrättandet af byrån, och de nuvarande samt i sammanhang härmed af den verksamhet, som byrån i enlighet med nu gällande instruktion och på grund af senare tillkomna nådiga bref utöfvat under de 27 år, den ägt bestånd.

Marinförvalt-
ningens och
föreståndarens
för nautisk-
meteorolo-
giska byrån
yttrande år
1904.

Redan på 1850-talet framställdes det som ett önskemål, att Sverige med sin icke oansenliga segelflotta skulle deltaga i det internationella arbete på den maritima meteorologiens område, som närmare bestämdes och ordnades på den kongress i Bruxelles 1853, till hvilken de sjöfartsidkande nationernas regeringar hade sändt ombud.

På grund af framställningar från Nordamerikas Förenta staters regering och efter hörande af vetenskapsakademien hade Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 18 januari 1853 förordnat, att ombord å de svenska örlogsfartyg, som gjorde resor öfver Atlantiska oceanen, skulle föras meteorologiska journaler, och genom nådigt bref den 4 augusti

[18.] samma år, att Maurys' meteorologiska kartor skulle anskaffas och jämte anvisningar om deras bruk tilldelas sådana befälhafvare af handelsflottan, som företogo resor öfver oceanen och skriftligen förbundit sig att föra meteorologiska journaler.

Resultatet af dessa åtgärder blef, att under de första åren en del ombord å svenska fartyg förda meteorologiska journaler kunde öfversändas till Washington för att bearbetas i sammanhang med observationer, gjorda å andra länders fartyg, samt att dessutom intill år 1874, 58 journaler insamlades. Af dessa voro 32 förda på flottans fartyg och endast 26 å handelsfartyg, däraf den sista daterade sig från år 1866. Det borde dessutom anmärkas, att med undantag för det fartyg som lämnat nyss nämnda journal, alla öfriga handelsfartygs journaler förskrefvo sig från 1850-talet.

De träffade anstalterna hade således icke burit de frukter, man haft anledning vänta, enär handelsflottans deltagande i observationstjänstens ganska kort tid efter dess inrättande i det närmaste upphört.

Med öppen blick för det beklagliga i detta förhållande ingåfvo några ledamöter af vetenskapsakademien, i anslutning till de å den internationella kongressen i London år 1874 fattade beslut, en skrifvelse till nämnda akademi, i hvilken föreslogs inrättandet af en antingen fristående eller med någon redan befintlig inrättning i förbindelse ställd byrå, som skulle hafva till sin uppgift icke allenast att utdela justerade instrument och journaler åt de fartygsbefälhafvare, som önskade deltaga i observationsarbetet, samt att granska de inkommande journalerna, utan äfven att göra sig bekant med de framsteg, som andra länder hade att uppvisa inom den maritima meteorologiens alla grenar, och att genom lämpliga åtgärder söka sprida kunskapen om dessa framsteg bland vårt lands sjöfarande.

Sedan, med framhållande af den väckta frågans stora betydelse icke blott för vetenskapen utan lika mycket för sjöfartens utveckling, akademien i underdånig skrifvelse den 18 oktober 1875 till Kungl. Maj:t öfverlämnat denna skrifvelse samt på det varmaste till nådigt afseende förordat de uti densamma gjorda framställningar, uppdrog Kungl. Maj:t den 29 oktober 1875 åt en kommitté att utarbета förslag till ett ändamålsenligare ordnande af meteorologiska observationer å svenska fartyg och att i öfrigt yttra sig öfver de med denna angelägenhet sammanhörande frågor.

Denna kommitté afgaf den 11 januari 1876 förslag till upprättande af en särskild byrå med uppgift att:

samla och i lämplig befunden utsträckning bearbeta iakttagelser, [18.]
anställda ombord å svenska fartyg, som göra längre resor;

anordna ett passande observationsssystem på de fartyg, som trafikera Östersjön, Kattegat och Nordsjön;

öfvertaga ledningen af observationsväsendet å fyrarna och fyrfartygen; samt

gagna sjöfarten genom att i mån af tillgång anskaffa och för sjöfarande förevisa andra nautiska instrument än de rent meteorologiska, såsom kompasser m. m., och genom att anskaffa och hålla tillgängliga böcker och kartor, som vore af vikt i nautiskt och meteorologiskt hänseende.

I nära öfverensstämmelse härmed men efter något utvidgad plan framlade Kungl. Maj:t efter hörande af vetenskapsakademien och lotsstyrelsen i nådig proposition till 1877 års riksdag förslag om inrättandet af en nautisk-meteorologisk byrå. Sedan förslaget vunnit riksdagens bifall, anvisades 7,100 kronor ur handels- och sjöfartsfonden till upphandling af instrument m. m. Instruktion för byrån fastställdes af Kungl. Maj:t den 7 juni 1878.

För realiserande af byråns uppgift i fråga om anskaffande och bearbetande af meteorologiskt observationsmaterial anskaffades för nyss nämnda medel en del ställ meteorologiska instrument, afsedda att såsom lån tillhandahållas sjökaptener, hvilka förbundo sig att föra och till byrån insända meteorologiska journaler. Samtidigt härmed utsändes tryckta cirkulär till rederier och fartygsbefälhafvare angående önskvärdeheten af meteorologiska observationers verkställande på handelsfartyg, hvarjämte meteorologiska journaler och anteckningsböcker anskaffades och instruktioner för utförande af observationerna trycktes för att tillställas de befälhafvare, som åtog sig utförandet af meteorologiska observationer.

Utlämnandet af instrument m. m. till sjögående fartyg fortgick ock med sådan framgång, att föreståndaren för byrån den 16 augusti 1880 kunde anmäla, att alla de för meteorologiska observationers utförande på oceangående fartyg afsedda 26 ställ instrument blifvit utdelade.

Icke desto mindre syntes intresset för de meteorologiska observationerna ombord på fartyg hafva förblifvit mycket ringa. Särskildt i Göteborg var antalet befälhafvare, som kunde vinnas för dylik verksamhet, redan från början anmärkningsvärdt litet; efter några få år upphörde fartygsbefälhafvarna alldeles med förandet af meteorologiska journaler, hvadan ombudet på platsen återställde de utlämnade instrumenten till byrån. I Gefle var intresset till en början visserligen mera

[18.] allmänt, och hade det äfven där bättre hållits vid makt, i det att flere af de befälhafvare, som åtog sig dylikt arbete, därefter under åratals fortsatte med detsamma. Antalet i arbetet deltagande befälhafvare aftog dock äfven här ganska snart och utgjorde under de 5 sista åren endast 3.

Liksom efter de år 1853 vidtagna åtgärderna visade sig en jämförelsevis kraftig utveckling under de första åren efter byråns inrättande, och kulmen nåddes år 1882 med ett antal af 39 samma år inlämnade journaler. Men efter denna tid aftog småningom antalet af observerande fartyg och hade under de senaste 5 åren i medeltal per år utgjort endast 4 örlogs- och handelsfartyg med 7 insända journaler, omfattande en observationstid af 19,7 månader.

De insända journalerna hade vid byrån blifvit granskade och de i anmärkningskolumnerna gjorda anteckningarna öfversatta till engelska, hvarefter de journaler, som befunnits användbara, blifvit öfverlämnade till meteorologiska institutet i Utrecht för att därstädes bearbetas i sammanhang med andra inkomna journaler. En del utdrag ur journalerna hade äfven blifvit öfverlämnade till meteorologiska institutet i Washington.

Den vid byrån verkställda granskningen hade gifvit vid handen, att om äfven en del journaler — särskildt sådana som blifvit förda af sjökaptener, hvilka under åratals fortsatt att samvetsgrannt föra dylika, — varit oklanderligt förda och innehållit värderika iakttagelser, ett icke ringa antal, och bland dessa flera från örlogsfartyg insända, varit mer eller mindre värdelösa hufvudsakligen på grund af bristande fullständighet.

Med afseende på de mindre omfattande meteorologiska observationer, som å fartyg, hvilka trafikerade Östersjön, Kattegat och Nordsjön, fördes i s. k. väderleksbok, blefvo resultaten ännu sämre. Under år 1879 anställdes dylika observationer å 9 örlogsfartyg och år 1882 å 5 örlogs- och 5 handelsfartyg, efter hvilket år inga observationer inkommit från handelsfartyg. Däremot hade dylika observationer inkommit till och med 1891 från mellan 2 och 9 örlogsfartyg om året, men efter detta år hade äfven örlogsfartygen upphört att insända dylika observationer. I öfrigt hade de inkomna observationerna hvarken blifvit bearbetade eller publicerade.

De meteorologiska och fysiska observationer, som vid tiden för byråns upprättande anställdes å svenska fyrplatser och fyrfartyg, hade däremot under byråns ledning oafbrutet fortgått och detta efter betydligt utvidgad plan. Så hade stationernas antal blifvit icke oväsentligen ökad, nämligen från under 1879 uppsatta 17 meteorologiska och 8

hydrografiska stationer till nuvarande 20 meteorologiska, 24 nederbörds-
mättnings- och 16 hydrografiska stationer. De sålunda inkomna obser-
vationerna jämte de meteorologiska observationerna från en station å
Käringön, som bekostades af Göteborgs- och Bohusläns hushållnings-
sällskap, hade blifvit sammanställda och bearbejade så till vida, att
korrektioner blifvit anbragta och månadsmedia beräknade. Däremot
hade inga observationer eller resultat blifvit publicerade med undantag
af nederbördsräkningarna, som inginge i den af professor H. E. Ham-
berg publicerade »Månadsöfversikten af väderleken i Sverige». Af de
hydrografiska observationerna hade en del kommit den hydrografiska
kommissionen till godo och blifvit af denna bearbetade och publicerade.

Till det danska meteorologiska institutet lämnades månatligen en
del meteorologiska uppgifter från 6 stationer på västkusten och till
Deutsche Seewarte, Finland, Köpenhamn och Göteborg hade vid flera
tillfällen mera omfattande journalutdrag och sammanställningar lämnats
på anhållan af vederbörande myndigheter.

Bland de fysiska iakttagelser, som redan före byråns upprättande
anställdes å en del fyrstationer under lotsstyrelsens ledning, förekommo
äfven vattenhöjdmätningar. Den ofvan omtalade kommittén föreslog
också, att detta observationssystem skulle ej blott bibehållas utan äfven
förbättras och utvidgas. En sådan utvidgning hade ock allt sedan 1886
ägt rum och det i sådan omfattning, att man utan öfverdrift torde
kunna påstå, att föreståndarens arbetstid så godt som helt och hållet
tagits i anspråk häraf.

De före byråns upprättande anställda observationerna torde uteslu-
tande bestått i direkta, en gång om dagen anställda iakttagelser på
pegel, men på grund af en från Tyskland gjord framställning uppdrog
Kungl. Maj:t 1884 åt föreståndaren för byrån och professorn i general-
staben att inkomma med förslag till anordningar för fullständiga vatten-
höjdmätningar vid Sveriges kuster och till precisionsnivellering i lan-
det. Sedan erforderlig utredning i frågan blifvit förebragt och 1885
års riksdag under riksstatsens 8:e hufvudtitel beviljat erforderliga medel,
anbefallde Kungl. Maj:t i nådigt bref den 24 oktober 1885 byråns sty-
relse att anlägga 4 st. vattenhöjdmätningstationer med själfregistre-
rande apparater, att ordna och öfvervaka tjänsten på stationerna samt
att insamla observationsmaterialet. I nådigt bref den 21 april 1886
anbefalldes byrån vidare att upprätta 6 stycken pegrar i Mälaren samt
att anordna observationerna vid dessa, hvarvid uppsättningskostnaderna
bestredos af allmänna medel, hvaremot stationernas underhåll bekostades
af hushållningssällskapen i de län, som gränsa till Mälaren.

[18.]

Under årens lopp hade en del nya stationer tillkommit, så att dessa för närvarande utgjorde 8 med själfregistrerande apparater och 11 försedda med pegrar. De inkomna observationerna hade vid byrån blifvit sammanställda och bearbetade, för hvilket ändamål hvart annat år medel blifvit anvisade å 8:e hufvudtitelns extra ordinarie stat. Någon publice-ring af observationerna hade emellertid icke ägt rum utom med afseende på pegelobservationerna i Mälaren, hvilka blifvit utgifna med användande af besparingar på hushållningssällskapens anslag. För inspektion och tillsyn af vattenhöjdmätningstationerna hade icke oväsentlig tid åtgått, särskildt för de själfregistrerande stationerna, vid hvilka årligen kontrollmätningar måste utföras.

Hvad slutligen beträffade den verksamhet, som i öfrigt ålåge byrån, torde böra nämnas, att den tagits i anspråk för diverse utredningar för olika myndigheters räkning samt för undersökningar af instrument.

Så hade på begäran af flottans myndigheter byrån dels upphandlat nautiska instrument dels undersökt och besiktigat såväl nyinköpta som för Karlskrona stations räkning i Stockholm reparerade instrument, hvarjämte kompenseringar, devieringar och en del mer eller mindre fullständiga magnetiska mätningar blifvit verkställda på några af flottans nybyggda fartyg.

År 1895 anskaffade byrån nya efter af byrån meddelade anvisningar konstruerade instrument för fullständigare undersökning af kompasser, och under år 1898 hade en paviljong för dylika undersökningar blifvit uppförd för särskildt anvisade medel. Antalet kompasser och kompensationsmagneter, som sedan denna tid blifvit vid byrån undersökta, framginge af nedanstående tabell:

År.	Kompasser.		Kompensationsmagneter.	År.	Kompasser.		Kompensationsmagneter.
	Sprit-	Luft-			Sprit-	Luft-	
1895	4	2	5	1900	26	5	—
96	3	—	—	01	2	2	—
97	4	4	23	02	6	—	—
98	9	5	—	03	3	2	—
99	8	4	—				

En icke ringa del af dessa instrument hade utgjorts af för flottan nyanskaffade kompasser, för hvilka fabrikanterna stundom affordrats certifikat.

Af vikt vore att iakttaga, hurusom denna tabell klart ådagalade, att tillgången till undersökningsanstalten föranledde ett rätt lifligt anlåtande af densamma under första åren af dess tillvaro, men att detta sedermera hastigt aftagit. Denna erfarenhet vore i öfrigt ensartad med den i andra länder vunna, och hade i en del af dessa det här ifrågasvarande förhållandet föranlett utfärdande af förordningar om obligatoriska instrumentpröfningar. Sådant torde ock här böra blifva fallet. [18.]

Medan sålunda byrån på de flesta andra områden hade att uppvisa en glädjande utveckling, hade däremot dess framgång på det fält, från hvilket den egentliga ansatsen till byråns inrättande utgätt, varit anmärkningsvärdt ringa, och detta ehuru byråns förpliktelser härutinnan vore af internationellt bindande betydelse, hvarför ock dess verksamhet på detta område redan af denna anledning icke borde få afskrifvas.

Anledningarna till denna ringa framgång voro flera och lågo till större delen i omständigheter, som det icke stått i byråns makt att afhjälpa. Det kunde nämligen icke förnekas, att resultatet torde kunnat blifva afsevärdt gynnsammare, om icke den arbetsbördan, som enligt ofvanstående redogörelse visats åligga byrån, tydligen varit alldeles för stor för att kunna med framgång bäras af dess personal, som utgjorts af endast dess föreståndare, tidtals biträdd af ett mot blott 500 kronors ersättning anställt tillfälligt biträde. Föreståndaren hade därför nödgats lämna en del af arbetsfältet jämförelsevis åt sig själf för att kunna hålla det öfriga i tillfredsställande skick.

Om sålunda byråns alltför stora arbetsbördan icke medgifvit, att intresset för de meteorologiska observationerna i önskvärd mån kunnat väckas och underhållas, hade äfven andra nedan antydda orsaker bidragit att småningom minska detta intresse och hade sålunda förkvävt den efter de åren 1853 och 1879 vidtagna åtgärderna till en början vaknande arbetslusten. Dels hade den svenska segelsjöfarten på aflägsnare farvatten i icke oväsentlig grad aftagit under den senare hälften af det förra århundradet, dels hade den kunskapsnivå, till hvilken fartygsbefälet i allmänhet visat sig nå vid rikets navigationsskolor, tydligen varit alltför låg, för att det stora flertalet af detsamma skulle kunna komma till rätt insikt om nyttan och fördelarna af de arbeten, som afsåges med de meteorologiska iakttagelserna. Befälets fåtalighet på de svenska fartygen föranledde vidare, att regelbundna observationer på de flesta fartyg endast med största svårighet kunde anordnas.

Vidare hafva i förberörda yttrande af den 29 december 1904 marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån

[18.] lämnat följande redogörelse för hvad i fråga om upprättande af lanterneundersökningsstationer förekommit.

I en till chefen för sjöförsvarsdepartementet den 5 september 1901 ingifven skrift hade inspektörerna för passagerareångfartyg A. F. Ouchterlony och G. Ljungquist anfört, att de under utöfvandet af sina befattningar i nämnda egenskap funnit, att en stor del af de inspekterade ångfartygens topp- och sidolanternor varit mer eller mindre felaktiga, och att de för den skull ansåge högst nödvändigt, att i Sverige tillfälle bereddtes för lanternefabrikanter och fartygsbefälhafvare att kunna af sakkunniga personer medelst tidsenliga instrument få skeppslanternor undersökta och, om dessa befundes riktiga, därom erhålla bevis; och hade bemänte inspektörer tillika anfört, att det enligt deras tanke vore tillräckligt, om sådan undersökning utfördes af föreståndarna för nautisk-meteorologiska byrån i Stockholm och för navigationsskolorna i Göteborg, Malmö och Hernösand, samt att det vore önskvärdt, att dessa personer jämväl undersökte kompasser, när så åstundades.

Denna skrifvelse remitterades till styrelsen för nautisk-meteorologiska byrån, hvilken, under lifligt instämmande i hufvudsyftet med inspektörerna Ouchterlonys och Ljungquists framställning i yttrande den 29 januari 1902 efter en sakrik utredning af frågan för sin del bland annat hemställde:

att åtgärder snarast måtte vidtagas för utarbetande och utfärdande af en förordning, som ålade fartygsägare att å sina fartyg hafva lanternor till föreskrifvet antal, hvilka genom certifikat från lanterneundersökningsstation vore vitsordade att uppfylla gällande författningars fordringar, samt bestämde lämplig besiktningskontroll öfver författningens efterlevande;

att nautisk-meteorologiska byråns verksamhet måtte utvidgas till att omfatta anordnandet och öfvervakandet af ett effektivt lanterneundersökningsväsende i landet;

att byråns ordinarie stat måtte för detta ändamål ökas med 3,250 kronor, hvaraf högst 2,500 kronor måtte få användas till arfvode åt en assistent samt 500 kronor till blankett-tryck m. m. dylikt;

att till byråns förfogande måtte ställas en gång för alla ett belopp af 6,800 kronor att i mån af behof disponeras till inköp af instrumentutrustning för byrån såsom centralanstalt för lanterneundersökningsväsendet, samt för lanterneundersökningsstationerna, som föreslagits att förläggas till Göteborg, Malmö, Karlskrona, Kalmar, Stockholm, Gefle, Hernösand eller Sundsvall och Luleå; samt

att åt byrån måtte lämnas uppdrag att upprätta undersökningsstationer för lanternepröfningar, förse dessa med nödig, af byrån kontrollerad instrumentattiralj, instruera och i händelse af behof komplettera deras personal samt öfver dem allt framgent utöfva den kontroll, som byråns styrelse funne nödig för ernåendet af likformiga, noggranna och tillförlitliga undersökningsresultat.

Uti med anledning af detta förslag infordradt gemensamt underdånigt utlåtande af den 6 december 1902 förklarade marinförvaltningen och kommerskollegium sig i likhet med styrelsen för nautisk-meteorologiska byrån anse tiden vara inne att afhjälpa det länge kända behofvet af anstalter, där fartygslanternor kunde blifva besiktigade och certifikat öfver deras lageliga beskaffenhet utfärdade.

Med förmålan att en med enskilda medel bekostad dylik anstalt redan finnes vid navigationsskolan i Göteborg, men att dels allenast *en* anstalt för hela riket vore otillräcklig, dels ock att, då denna anstalt icke arbetade efter officiellt utfärdade föreskrifter, dess certifikat icke hade eller lämpligen kunde erhålla legal giltighet, föreslogo ämbetsverken, att flera dylika anstalter borde anordnas och helst å alla de mera framstående sjöfartsplatserna utefter rikets kuster, samt att, i betraktande af erfarenheterna från Tyskland, där förhållandena i hithörande afseenden torde bäst motsvara våra, undersökningen af skeppslanternor såväl för lastfartyg som passagerarefartyg borde göras obligatorisk, så snart anstalter i tillräckligt antal blifvit upprättade. Ämbetsverken hade icke förbisett den utgift, som en sådan undersökningsplikt skulle föranleda för fartygsägare, men dels borde den taxa, efter hvilken undersökningsavgifterna skulle utgå, fastställas af offentlig myndighet, som sålunda kunde vaka öfver, att avgifterna hölles vid skäliga belopp och till lika storlek vid alla anstalterna, och dels blefve fördelarna af ifrågakvarande slags undersökningar till så stort gagn i det allmännas och särskildt i sjöfartsnäringsens intresse, att denna ekonomiska hänsyn icke borde tillmätas större betydelse. Erfarenheten hade för öfrigt gifvit vid handen, att de flesta i vårt lands sjöfart använda lanternor vore af så otillfredsställande beskaffenhet, att verkligt effektiva åtgärder måste vidtagas för rättande af detta missförhållande.

Beträffande den organisation af lanterneundersökningsväsendet, som styrelsen för nautisk-meteorologiska byrån föreslagit, hade ämbetsverken intet att erinra liksom icke heller i fråga om de kostnader, som beräknats erforderliga för kontrollanstalternas anordnande; dock förefölle det ämbetsverken, som om arfvodet till byråns assistent och beloppet för oförutsedda utgifters bestridande hade bort sättas något högre.

[18.] Hvad undersökning och certifiering af kompasser beträffade, ansågo ämbetsverken på de skäl, nautisk-meteorologiska byrån anført, särskilda åtgärder för det dåvarande icke vara erforderliga, utan borde frågan härom blifva föremål för särskild pröfning, sedan lanterneundersökningsanstalter upprättats och nådiga föreskrifter meddelats rörande fartygskompassers beskaffenhet.

På grund af hvad sålunda anförts hemställde ämbetsverken, det täcktes Kungl. Maj:t att, med bifall till hvad styrelsen för nautisk-meteorologiska byrån så i ena som andra hänseendet föreslagit, vidtaga åtgärder för beredande af medel till upprättandet af ett lanterneundersökningsväsen inom landet. I sådant afseende ansågo ämbetsverken nödvändigt, att den erforderliga ökningen af 3,250 kronor i anslaget till nautisk-meteorologiska byrån äskades af riksdagen.

Beträffande åter det belopp af 6,800 kronor, hvilket erfordrades för endast en gång, ansågo ämbetsverken detsamma lämpligen kunna anvisas ur handels- och sjöfartsfonden, hvarigenom nautisk-meteorologiska byrån redan under år 1903 skulle sättas i tillfälle att inom Stockholm tillhandagå allmänheten med besiktning af fartygslanternor och däröfver utfärda certifikat. Ämbetsverken hölle nämligen före, att vid införande af en obligatorisk undersökning af ifrågavarande slag de under första tiden inflytande afgifterna skulle blifva tillräckliga för bestridande af utgifterna, intill dess medel kunde blifva i riksstaten uppförda.

Ämbetsverken föreslogo sålunda i underdånighet, att Kungl. Maj:t *dels* i nådig proposition till 1903 års riksdag ville begära, att anslaget till nautisk-meteorologiska byrån, som då utgjorde 9,000 kronor, måtte ökas med 3,250 kronor och sålunda från och med 1904 utgå med 12,250 kronor, *dels* måtte ur handels och sjöfartsfonden ställa till nautisk-meteorologiska byråns förfogande ett belopp af 6,800 kronor, på det att redan under år 1903 denna anstalt måtte i Stockholm kunna påbörja undersökning af fartygslanternor, hvilket enligt ämbetsverkens åsikt vore af behovet oafvisligen påkalladt.

I sitt ifrågavarande den 29 december 1904 afgifna yttrande hafva nu marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån förklarar sig finna af den sålunda lämnade redogörelsen för behandlingen af denna fråga tydligen framgå, att tiden för dess afgörande vore mogen, samt att — helst till nautiska-meteorologiska byrån från den sjöfartsidkande allmänheten oupphörligt framställdes förfrågningar, om icke snart möjlighet skulle beredas att få lanternor undersökta och

certifierade — det icke vore rådligt att uppskjuta anordnandet af ett effektivt undersökningsväsende längre tid än vidtagandet af de erforderliga åtgärderna oundgängligen fordrade.

[18.]

Marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån hölle vidare före, att den uppdragna jämförelsen mellan de omständigheter, som betingade byråns upprättande och bestämde omfattningen af dess första verksamhet, samt den situation, hvilken framkallats af de följande årens utveckling, närmast ledde till den slutsatsen, att upprättandet af ett instrumentundersökningsväsende måste framstå såsom nödvändigt, att nautisk-meteorologiska byrån borde anses såsom dess själfskrifne målsman samt att med anledning däraf byråns personal måste ökas med fast anställt biträde. Den tid, som, enligt hvad vid byråns inrättande anförts, erfordrades för inhämtande af erfarenhet beträffande ifrågavarande behof, syntes med fullt skäl kunna anses vara tilländalupen.

Då tillika föreståndaren för byrån ålagts bestrida den i § 9 af reglementet för navigationsskolorna i riket omförmälda skyldighet att undervisa och examinera dem, som önskade förvärfva kompetens att söka föreståndarebefattning vid nämnda skolor, torde behofvet af en ökning i byråns personal så mycket kraftigare framträda.

Slutligen ville marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån i detta sammanhang påpeka, att anställandet i de större sjöstäderna af genom nautisk-meteorologiska byrån aflönade ombud, åt hvilka instrumentundersökningarna i de respektive orterna uppdroges, skulle skänka byrån ett kraftigt verkande medel att befordra dess hittills föga framgångsrika sträfvanden för erhållanden af meteorologiska observationer från sjögående fartyg, helst dessa byråns ombud genom sin öfriga verksamhet måste träda i närmare beröring med sjöfartskretsarna än fallet varit med hittills af byrån använda agenter.

Då byråns verksamhet äfven i vissa andra, förut icke berörda hänseenden måste kompletteras, för att de ändamål, som afsågos med byråns upprättande, måtte kunna uppnås samt resultatet af byråns verksamhet bättre motsvara de kostnader, som på byrån nedlades, hade marinförvaltningen och föreståndaren för byrån ansett lämpligt att med fästadt afseende jämväl till hvad ofvan utvecklats framlägga ett förslag till program för byråns verksamhet.

Detta program är, med en del uteslutningar, af följande lydelse:

»Kungl. nautisk-meteorologiska byråns verksamhet skall omfatta

1. Maritim-meteorologi,
2. Kust-meteorologi,

- [18.] 3. Hydrografi, inclusive vattenhöjdmättningsobservationer,
4. Jordmagnetiska rekognosceringar,
5. Undersökning och certifiering af nautiska instrument, samt
6. Publicerandet af utförda observationer.

1. Maritim-meteorologi.

Då önskan att insamla meteorologiska observationer från svenska fartyg, som befara de större världshafven, varit ett af de tyngst välgående skälen för upprättandet af byrån, och då dylika observationer fortfarande äro erforderliga för att den maritima meteorologien skall kunna utveckla sig på ett för sjöfarten gagnande sätt, synes den omständigheten, att resultaten af byråns verksamhet på detta område hittills icke motsvarat de förhoppningar, man ställt på byrån, icke böra föranleda till uppgifvande af detta verksamhetsfält utan fast mera egga till nya ansträngningar.

En förhoppning att genom kraftigare arbete för denna sak kunna hos vederbörande rederier och befälhafvare åstadkomma ett verksammare intresse därför borde icke anses förmäten.

2. Kust-meteorologi.

Äfven på detta område synes byråns verksamhet böra fortsättas efter hufvudsakligen samma plan som hittills, dock med iakttagande af att stationsnätet något fullständigas. I alla händelser synes det emellertid vara oundgängligen nödvändigt, att de inkomna observationerna såväl reduceras som i lämpliga publikationer offentliggöras till sjöfartens och vetenskapens fromma.

Hvad åter beträffar frågan om anställande af meteorologiska observationer å fartyg, som endast befara Östersjön, Kattegat och Nordsjön, synes tiden för närvarande icke vara inne att för deras återinförande, vidtaga några särskilda mått och steg, utan torde det vara lämpligare att först afvakta de ändringar, som kunna komma att vidtagas i förordningen rörande befälet å handelsfartygen, alldenstund det visat sig, att dess fåtalighet och de mångahanda skyldigheter, som åligga detsamma, utgjort det största hindret för verkställande af dylika observationer under korta resor.

3. Hydrografi.

Utöfver de hydrografiska observationer, som för närvarande utföras å en del fyrskepp och fyrstationer, och hvilka i oförminskadt omfång böra fortsättas, åligga byrån äfven de ofvan omförmälda vattenhöjdmätningarna vid rikets kuster. Då dessa observationer i första hand tillkommit för att bestämma vattenytans sekulära variationer i förhållande till ett genom precisionsnivelleringen bestämdt normalplan, måste de fortsättas under mycket långa tidsperioder för att kunna lämna de önskade resultaten. Observationerna stå emellertid i allra närmaste sammanhang med öfriga hydrografiska observationer, i det att kunskap om såväl de sekulära som de årliga, dagliga och tillfälliga nivåförändringarna i vattenytan är erforderlig för en fullständig kännedom af de Sverige omgifvande farvattnens hydrografi.

Vidare böra de i sjökorten utsatta vattendjupen reduceras till en vattenyta, hvars höjd i förhållande till ofvan nämnda normalplan bestämmes genom vattenhöjdmätningsobservationerna. Med hänsyn härtill och då icke oväsentliga fördelar beträffande handhafvandet och redovisningen af de åt byrån anslagna penningemedlen så kunde vinnas, synas de anslag för sagda vattenhöjdmätningar, som för närvarande äro uppförda å riksstatens 8:e hufvudtitel, böra öfverflyttas till nautisk-meteorologiska byråns stat å 5:e hufvudtiteln. För en dylik öfverflyttning talar äfven det förhållandet, att kostnaden för samtliga resor för inspektion och tillsyn af vattenhöjdmätningstationerna hittills bestridts af 5:e hufvudtitelns anslag till resekostnads- och traktamentsersättningar och detta af den anledning, att resorna med hänsyn till vederbörlig sparsambhet med statens medel samt för tidsvinst naturligen måste ordnas så, att samtidigt med vattenhöjdmätningstationerna inspekterats jämväl andra byrån underställda stationer på samma eller närliggande platser.

Redan i sitt första förslag rörande vattenhöjddregistreringsstationer upptog nautisk-meteorologiska byråns styrelse en station vid Hällö, liksom den i senare förslag framhållit behovet af en station norr om Qvarken. Ingendera af dessa stationer har emellertid ännu kommit till stånd. På senaste åren har anordnandet af en dylik station på lämplig plats mellan Strömstad och Vinga kraftigt påyrkats dels af hydrografiska kommissionen, dels uti väg- och vattenbyggnadsstyrelsens samt landtbruksstyrelsens gemensamma underdåniga utlåtande den 19 december 1900, angående ordnandet af hydrografiska undersökningar inom

- [18. landet, och det af vetenskapsakademien häröfver under den 13 februari 1901 afgifna yttrande. Slutligen har af lotskaptenen i Göteborg framhållits önskvärdheten däraf, att bestämningar af tidkantringarna vid ofvan angifna kuststräcka utföras särskildt med hänsyn till strömförhållandena i dess sund och vikar. Det är också uppenbarligen af största vetenskapliga intresse att kunna bestämma den från Skagerack mot nämnda kuststräcka framträngande tidvattensvägens brytning och reflex vid kusten samt nedträngande i Kattegat. Besvarandet af alla dessa frågor torde emellertid vara omöjligt utan tillgång till en registreringsstation någonstädes inom det angifna området.

De för anordnandet af en station norr om Qvarken på sin tid anförda skälen kvarstå med oförsvagad giltighet.

Med hänsyn till hvad sålunda anförts böra de själfregistrerande vattenhöjdmättningsstationernas antal snarast möjligt ökas med en station på västkusten å lämplig plats mellan Strömstad och Vinga och en station i Norra Bottenhafvet norr om Qvarken.

Omkostnaderna för anläggandet af dessa två stationer torde komma att uppgå till 10,000 kronor (anläggningskostnaderna för 7 stationer hafva i medeltal utgjort 4,912 kronor 37 öre) och synas böra upptagas på extra ordinarie stat.

Underhållskostnaderna för vattenhöjdmättningsstationerna, som för närvarande för 7 stationer uppgå till 2,800 kronor, böra, sedan ofvan angifna 2 stationer tillkommit, upptagas till 3,600 kronor och omkostnaderna för de erhållna resultatens tabellering och sammanställning, hvilka nu utgå med 1,300 kronor hvart annat år, till förslagsvis 800 kronor årligen, båda anslagen på byråns ordinarie stat.

4. Jordmagnetiska rekognosceringar.

Behovvet af noggrannare kännedom af de magnetiska elementen vid Sveriges kuster och på desamma omgifvande farvatten gör sig för hvarje år allt mera gällande. De i våra sjökort utsatta värdena å deklinationen hafva visat sig vara mindre tillförlitliga och framför allt äro de lokala afvikningarna eller oregelbundenheterna i deklinationen, som på flera ställen vid våra kuster göra navigationen farlig och osäker, allt för litet kända, för att icke verkligt berättigade klagomål med anledning af angifna brister kunnat framställas.

Att kunskapen om de magnetiska förhållandena icke kan vara tillfyllest framgår äfven af det sakförhållandet att magnetiska observatio-

ner aldrig systematiskt blifvit utförda i Sverige utan allenast kortare observationsserier på vidt skilda tider och blott inom mindre områden af landet, hufvudsakligen för rent vetenskapligt ändamål och oftast utan deklinationsbestämningar, hvilka i nautiskt afseende äro de viktigaste. [18.]

I sammanhang härmed torde böra bemärkas dels att ofvan afsedda, för sjöfartens tryggande nödvändiga magnetiska rekognosceringar äro närmast att hänföra till sådana fysiska iakttagelser, som på grund af sin beskaffenhet jämlikt den för nautisk-meteorologiska byrån gällande instruktion åligga densamma, dels ock att dessa observationer böra med regelbundna mellantider upprepas för att kunna konstatera förändringarna i de magnetiska elementen. Med hänsyn härtill bör i staten för nautisk-meteorologiska byrån uppföras ett anslag af 1,000 kronor för år, hvarigenom $\frac{1}{5}$ af rikets kuster årligen skulle kunna rekognosceras och sålunda observationerna återkomma hvart femte år på samma punkter. Af anslaget anses cirka 600 kronor åtgå för observationernas utförande och 400 kronor till deras beräkande.

5. Undersökning af nautiska instrument.

Det oundgängliga behovet af en effektiv kontroll öfver skeppslanternor framgår tydligen af de här ofvan omnämnda utlåtandena. Den jämväl i desamma framhållna önskvärdheten af dylik kontroll öfver nautiska instrument i allmänhet har en sorglig erfarenhet inom vårt land allt kraftigare påvisat.

Under en tid, då samhället låter sig angeläget vara att genom lagar och förordningar i möjligaste mån skydda arbetare för de faror, som utöfvandet af de olika yrkena medför, hafva för sjömän och fiskare hos oss inga andra åtgärder i denna riktning blifvit vidtagna än dem internationella öfverenskommelser nödvändiggjort. De få bestämmelser i detta hänseende, vår nu gällande sjölag innehåller, äro nämligen allt annat än effektiva. För hvad angår passagerareångfartyg har man visserligen genom särskild författning i nu angifvet syfte sökt sörja, men dels motsvara dess bestämmelser icke nutidens fordringar, dels afse desamma egentligen blott skydd för passagerare och icke i någon väsentlig grad jämväl för sjöfolket.

Bland de bestämmelser, som i första hand synas böra inrymmas i en skyddslagstiftning för sjöfolket, lära de böra anses mest nödvändiga, som afse att åstadkomma säkrare navigering. Statistiken visar nämligen, att de oftast förekommande anledningarna till olycksfall på

[18.] sjön äro strandningar, hvilka åter oftast torde bero på bristfällig navigering eller otillräckliga hjälpmedel för en sorgfällig sådan. Hos de större sjöfartsidkande nationerna hafva också utfärdats ganska vidt-omfattande föreskrifter i syfte att göra navigationen säker. Hos oss vore en sådan lagstiftning så mycket mera af nöden, som antalet strandningar, uttryckt i procent af alla olycksfall till sjöss, är icke obetydligt högre än i medeltal för de 15 största sjöfartsidkande nationerna.

I öfverensstämmelse med punkt 2 i gällande instruktion har nautisk-meteorologiska byrån tagit del i arbetet för ofvan angifna ändamål, i det byrån, på sätt ofvan omförmäls, efter anskaffande af lokal och erforderliga instrument, i Stockholm anordnat undersökning af kompasser, och har sålunda byrån i vårt land gått i spetsen för ordnandet af ifrågasvarande för vårt sjöfolk och vår sjöfart så utomordentligt viktiga angelägenhet.

En slutlig lösning af denna fråga läser ej kunna ernås på annat sätt än att genom utfärdad förordning obligatorisk besiktning och undersökning af samtliga nautiska instrument varder påbjuden. Och vore det af synnerlig stor vikt att ett dylikt stadgande kunde snarast möjligt utfärdas och omedelbart blifva effektivt.

Under afvaktan på en dylik lagstiftning, som icke läser länge låta vänta på sig, är det af särdeles stor betydelse att genom inrättande af de föreslagna lanterneundersökningsstationerna åstadkomma möjlighet att genom undersökning af nautiska instrument bereda vårt sjöfolk och vår sjöfart samma fördelar, som inom de flesta andra länder befunnits nödvändiga, helst nyss omordade författning icke läser förr kunna utfärdas än de för dess åtlydande nödvändiga officiella undersökningsstationerna finnas upprättade.

Emellertid läser det af nedan angifvet skäl icke vara erforderligt, att dylika anstalter upprättas på så många orter i landet, som i förslaget finnas upptagna. Ty om också arbetet på ett färre antal stationer under de första åren, då besiktningar af lanternor och nautiska instrument blifvit obligatoriska, läser komma att visa sig mera betungande, än om detsamma uppdelades på flera stationer, och om i öfrigt vissa olägenheter torde uppstå för fartygsägare beträffande erhållandet af vederbörliga certifikat, lära väl efter de första åren, då alla i bruk varande nautiska instrument blifvit undersökta, förhållandena utan tvifvel komma att utveckla sig därhän, att besiktningarna påfordras af vederbörande fabrikanter i stället för af fartygsägarna, i det att dessa senare redan vid inköpet torde vilja vara förvissade om att den upphandlade varan fyller de lagligen föreskrifna fordringarna.

I fråga om ett ändamålsenligt anordnande af ifrågavarande stationer synes vara att, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad i ämnet blifvit föreslaget, förorda,

att nautisk-meteorologiska byrån anordnas såsom centralanstalt för det nautiska undersökningsväsendet inom riket;

att i städerna Göteborg, Malmö, Kalmar och Hernösand, upprättas agenturer för byrån, försedda med fullständig utrustning af instrument för undersökning af lanternor och nautiska instrument;

att vid hvardera agenturen anställas ett ombud med fast arvode å stat, förslagsvis 500 kronor, samt berättigadt till viss del, förslagsvis $\frac{1}{4}$, af de inkomster, som inflyta för utförda besiktningar och utfärdade certifikat;

att ombuden åläggas att förutom beträffande pröfning af ofvan nämnda instrument äfven i andra hänseenden tillhandagå nautisk-meteorologiska byrån och framförallt verka för meteorologiska journalers förande å fartyg, som gå på aflägsnare farvatten;

att nautisk-meteorologiska byrån erhåller uppdrag att med stadsmyndigheterna i de städer, där agenturer skola upprättas, inleda underhandlingar om upplåtande af fri lokal för agenturerna, helst i navigationsskolornas hus;

att för anskaffning af en första uppsättning instrument för undersökningarna 4,000 kronor anvisas ur handels- och sjöfartsfonden, af hvilket belopp för centralanstalten i Stockholm afses 1,200 kronor och för hvar och en af de 4 agenturerna 700 kronor;

att afgifterna för besiktningar och certifikat, hvilkas storlek bestämes af Kungl. Maj:t, afses, sedan den för ombuden bestämda delen utgått, för instrumentens underhåll, belysning, blankett-tryck m. m.

att inkomsterna, som under de första åren kunna förväntas blifva betydligt större än längre fram i tiden, vidare må få användas till anskaffning af instrument för undersökning af kompasser, för hvilket ändamål cirka 1,000 kronor erfordras per agentur, normalinstrument för komparation af meteorologiska instrument med flera; samt

att inkomstmedlen redovisas tillsammans med byråns öfriga medel och att eventuella öfverskott få reserveras till kommande års behof.

Alldenstund nautisk-meteorologiska byråns här ofvan föreslagna verksamhet för nautiska undersökningar äfven för Kungl. flottan bör, under förutsättning af ett lämpligen ordnadt samarbete, vara af största betydelse, torde vara lämpligt att något närmare yttra sig i detta ämne.

Att ålägga byrån något som helst ansvar eller någon inspektionskyldighet med afseende på flottans förråd af sjöinstrument m. m. synes

- [18.] icke kunna ifrågasättas utan att byrån indroges under den militära organisationen, hvilket åter skulle menligt kunna inverka på byråns öfriga verksamhetsområden. Däremot synes, för att flottan må kunna i största möjliga omfattning tillgodogöra sig byråns tekniska och vetenskapliga insikter, arbetskrafter och instrument i och för sjöinstrumentväsendets handhafvande, det vara lämpligt att någon representant för marinförvaltningen står i ständig förbindelse med byrån och noga följer dess verksamhet. En sådan anslutning mellan flottans öfverstyrelse och byrån synes, under förutsättning att Kungl. Maj:t godkänner den af marinförvaltningen i skrifvelse till chefen för sjöförvarsdepartementet den 11 oktober innevarande år föreslagna omorganisationen af ämbetsverket, med ögonskenlig fördel kunna så åvägabringas, att chefen för den föreslagna nya nautiska afdelningen inginge såsom ledamot i den styrelse, som enligt instruktion för byrån utöfvar det närmaste inseedet öfver densamma.

6. Publikationer.

Af de till byrån allt sedan dess upprättande inkomna observationsserierna hafva de, som blifvit verkställda ombord på fartyg å aflägsnare farvatten, blifvit sända till meteorologiska institutet i Utrecht. Alla öfriga från byråns stationer inkomna observationsserier hafva visserligen blifvit tabellerade och delvis reducerade, men i öfrigt hvarken bearbetade eller publicerade, med undantag af nederbördsobservationerna.

Att på sådant sätt insamla och magasinera observationer utan att låta dem komma till användning hvarken för praktiska behof eller i vetenskapligt intresse, är lika litet i andra hänseenden försvarligt som förenadt med god ekonomi.

Ett talande skäl för att icke längre uppskjuta publicerandet af observationsserierna ligger äfven i den omständigheten att byrån, som redan vid upprättandet inträdde i internationellt utbyte af publikationer med motsvarande institutioner i andra länder, allt sedan denna tid emottagit ett synnerligen betydligt antal arbeten utan att själf någonsin utsända något sådant, hvilken omständighet gifvit anledning till en viss förundran utomlands och till och med föranledt förfrågan om byrån ännu existerade.

Då, på sätt ofvan framhållits, det är af stor betydelse att observationerna fortsättas, måste ock nödvändigtvis erforderliga medel för observationernas publicerande ställas till byråns förfogande.

Vid uppgörandet af här nedan framlagda kostnadsberäkning har ingen hänsyn tagits till bearbetning för praktiskt eller vetenskapligt ändamål utan endast till de reduktioner och beräkningar, som oundgängligen äro erforderliga i och för publicerandet af observationerna i sådan form, att de kunna blifva till nytta för enskilda personer och institut, som önska använda dem för bearbetning.

De årliga kostnader, som ett dylikt publicerande komme att medföra, synas böra beräknas på nedan angifvet sätt.

[18.]

Beräkningar af

meteorologiska observationer: 3 kronor för hvarje tabell, omfattande en månad pr station	kr.	720: —
hydrografiska observationer: 3 kronor för hvarje tabell omfattande en månad pr station	»	576: —
statistik	»	104: —
		<hr/>
	kr.	1,400: —

Härvid är att märka dels att vattenhöjdsobservationerna äro afsedda att beräknas för medel, som för detta ändamål redan anvisats, dels att för beräkning af magnetiska observationer under punkt 4 härofvan upptagits 400 kronor.

Tryckning.

meteorologiska observationer.....	17 1/2 ark
hydrografiska »	12 »
vattenhöjdmättnings- »	7 »
magnetiska »	1 »
statistik	1/2 »
	<hr/>
	38 ark

à 150 kronor pr ark.....	»	5,700: —
		<hr/>
	Summa	kr. 7,100: —

Att tryckningskostnaderna blifvit upptagna så högt som till 150 kronor per ark är beroende på att publikationerna nästan uteslutande komma att utgöras af tabelltryck.

Under förutsättning att anslaget afrundas till 7,500 kronor samt att detsamma erhåller reservationsanslags natur torde icke vara erfor-

[18.] derligt att för beräkning och tryckning af under de redan gångna åren af byråns verksamhet gjorda observationer begära särskildt anslag, utan torde, i betraktande däraf, att stationernas antal till en början var mindre än nu, att vattenhöjdmätningsobservationerna först tillkommo under 1886 och att magnetiska observationer icke ännu förekommit, äldre årgångar så småningom kunna publiceras vid sidan af de nya för antagligen uppkommande besparingar å anslaget.»

Marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån hafva vidare anfört, att det, då de byrån enligt gällande instruktion redan nu tillkommande åligganden icke nöjaktigt kunde af en person ensam skötas, vore för genomförandet af det sålunda framlagda programmet för byråns blifvande verksamhet nödvändigt att byråns personal ökades.

Enär emellertid en icke obetydlig del af de beräkningar och tabelleringar, som skulle åligga byrån, kunde, liksom nu redan vore fallet, verkställas af tillfälligt anställd personal, samt medel härför redan blifvit ofvan upptagna, syntes det som om denna ökning för det närvarande kunde inskränkas till att omfatta allenast *en* fast anställd assistent, som borde förnämligast förrätta undersökningarna af lanternor och nautiska instrument.

Uti det yttrande, som styrelsen för nautisk-meteorologiska byrån den 29 januari 1902 afgifvit rörande lanterneundersökningsstationer, föreslogs anställandet af en assistent att tjänstgöra på de tider, enligt den arbetsordning samt mot den ersättning inom gränsen af 2,500 kronor, som styrelsen skulle äga aftala med härför lämplig person. Emellertid hade enligt öfver berörda förslag afgifvet utlåtande det syntes marinförvaltningen och kommerskollegium, som om detta arfvode hade bort sättas något högre. Då den föreslagna utvidgningen af byråns verksamhet fordrade, att assistenten skötte undersökningarna af lanternor och instrument samt i öfrigt användes vid inom byrån förefallande arbeten, och sålunda borde stå till byråns ständiga förfogande under vanlig tjänstetid, hade arfvodet föreslagits till 3,000 kronor med arfvodestillökningar à 500 kronor efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring.

Om, såsom syntes lämpligt, vid nästkommande ombyte af chef för sjökarteverket, borttoges dennes skyldighet att vid tjänsteresor eller annat förfall för nautisk-meteorologiska byråns föreståndare bestrida hans befattning, torde assistenten lämpligen kunna åläggas att vid sådana tillfällen sköta de löpande göromålen.

Hvad anginge förslaget till stat för nautisk-meteorologiska byrån, syntes den i nådiga brefvet den 18 november 1881 meddelade bestämmelsen böra upptagas under den form, att i den mån något af de i staten anvisade beloppen, med undantag af de till aflöning upptagna, icke skulle åtgå för afsedt ändamål, det finge användas till annat i staten angifvet ändamål utom till aflöning af i staten omförd personal.

Vidare torde det för förslagets genomförande vara erforderligt, att anvisningarna i staten, med undantag af de till aflöning anvisade beloppen, erhöles reservationsanslags natur. För såvidt anginge publikationer hade detta redan framhållits under punkt 6. I öfrigt gällde dels att de i statförslaget upptagna anvisningarna äfven för de vanliga förhållandena vore så knappt tillmätta, att ett år möjligen uppkommande besparingar vore särdeles behöfliga under ett kommande år, dels ock att ifrågavarande anvisningar afsåge sådana ändamål, som ovillkorligen måste föranleda olika stora kostnader olika år. Så till exempel måste underhållet af byråns instrument variera högst betydligt. Vidare torde de magnetiska observationerna icke kunna utföras för samma kostnader alla år, beroende på de olika långa resorna olika år. Äfven syntes de beräkningar, som skulle verkställas af tillfälliga biträden, svårigen låta ordna sig så, att de alltid vore avslutade vid uppgörandet af bokslutet.

Slutligen hafva marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån hemställt, bland annat, att Kungl. Maj:t måtte i nåder genom proposition till Riksdagen göra framställning om *ej mindre* höjning af det för nämnda byrå afsedda årliga anslag från dess nuvarande belopp, 9,000 kronor, till 26,900 kronor, hvarvid dock de i riksdagen under 8:e hufvudtiteln uppförda extra anslagen till underhåll och tillsyn af de i riket inrättade vattenhöjdmätningstationerna m. m. å 2,800 kronor samt till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver registrerade vattenhöjder å 1,300 kronor icke vidare blefve erforderliga, *än äfven* beviljande å extra stat af ett anslag å 10,000 kronor för inrättande af en vattenhöjdmätningstation å lämplig plats mellan Strömstad och Vinga samt en dylik i Norra Bottenhafvet norr om Qvarken.

Öfver det af marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån sålunda afgifna yttrandet afgaf styrelsen för byrån den 16 mars 1905 inforbradt utlåtande, däruti styrelsen på det kraftigaste anbefalldes antagande af det framlagda förslaget samt tillstyrkte nådig proposition i ämnet till den då församlade riksdagen.

Sedermera har kommerskollegium, som genom nådig remiss fått sig anbefalldt att inkomma med underdånigt utlåtande i detta ärende, i

Styrelsens för
nautisk-
meteo-
logiska byrån
utlåtande.

Kommers-
kollegii ut-
låtande.

[18.] hvad detsamma afsåge undersökning af nautiska instrument, i skrifvelse den 7 april 1906 hufvudsakligen anført följande.

Det syntes kollegium obestriddigt, att det skulle ur alla synpunkter medföra synnerligen stort gagn, om möjlighet bereddes att få fartygslanternor och nautiska instrument, särskildt kompasser, undersökta af en kontrollanstalt, som kunde lämna vitsord ägande intyg om deras beskaffenhet. Under förutsättning att dylika anstalter genom statens medverkan inrättades ansåge kollegium, i öfverensstämmelse med hvad kollegium redan i sitt gemensamt med marinförvaltningen afgifna underdåniga utlåtande af den 6 december 1902 uttalat, särskildt af vikt att obligatorisk undersökning och kontroll omedelbart infördes i afseende å fartygslanternor. Frågan om allmän statskontroll å fartyg hade sedan åtskilliga år tillbaka dryftats inom vårt land, men med hänsyn till de med anordnande af en sådan kontroll förenade vanskligheter och kostnader för såväl det allmänna som enskilde syntes föga sannolikt, att denna fråga skulle inom den närmaste framtiden vinna sin lösning. För undanröjande i sin mån af de olägenheter, som bristen å en allmän kontroll måste anses medföra, torde vara desto mera angeläget, att kontroll komme till stånd i afseende å vissa delar af ett fartygs utrustning, hvilka för en riktig navigering och förebyggande af sjöolyckor vore af synnerligen stor vikt. Till dessa delar af ett fartygs utrustning vore gifvetvis att hänföra äfven kompasser; och fann sig kollegium böra, då frågan näppeligen torde kunna lika litet som i fråga om fartygslanternor tillfredsställande ordnas på frivillighetens väg, i princip uttala sig för att obligatorisk undersökning jämväl å fartygskompasser infördes. Då emellertid inga föreskrifter funnes meddelade angående beskaffenheten och antalet kompasser, som böra finnas ombord, torde redan af denna anledning och i saknad af officiella undersökningsanstalter stadgande af obligatorisk undersökning å kompasser icke kunna för närvarande utfärdas utan syntes härmed böra anstå, till dess de föreslagna anstalterna kommit till stånd.

Med hänsyn till hvad sålunda anförts och enligt handlingarna i öfrigt förekommit fann sig kollegium böra biträda hvad af marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån i ofvanberörda gemensamt afgifna skrifvelse föreslagits i syfte att anordna anstalter för undersökning af fartygslanternor och nautiska instrument, och, då beloppen af de härför ifrågasatta statsmedel syntes kollegium icke öfverstiga hvad som kunde anses skäligt, hemställde kollegium i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärd för att de för

ändamålet begärda statsmedel måtte varda ställda till nautisk-meteorologiska byråns förfogande. [18.]

Lika med de myndigheter, som yttrat sig i detta ärende, anser jag tiden nu vara inne att gå i författning om vidtagande af åtgärder för omorganisation af nautisk-meteorologiska byrån, på det densamma må blifva i stånd att ej mindre följa den fortgående utvecklingen å de områden, som byråns verksamhet redan omfattar, än äfven att bilda den centralanstalt för det nautiska undersökningsväsendet inom landet, som i allt fall lärer påkallas af nödvändigheten att inom den närmare framtiden införa obligatorisk kontroll å fartygs lanternor och nautiska instrument.

Departementschefens
yttrande.

Beträffande de åtgärder, som i berörda hänseende äro erforderliga, finner jag mig böra i hufvudsak biträda hvad marinförvaltningen och föreståndaren för byrån härutinnan föreslagit. Hvad särskildt angår byråns befattning med undersökning af fartygslanternor och nautiska instrument tillåter jag mig erinra därom, att Kungl. Maj:t jämlikt nådigt bref den 16 mars 1906 redan anvisat medel från handels- och sjöfartsfonden för anskaffande af nödig instrumentutredning för byrån såsom undersökningsanstalt i Stockholm och såsom centralanstalt för det nautiska undersökningsväsendet inom landet, i hvad rörer undersökning af fartygslanternor. Beträffande byråns ifrågasatta agenter i landsorten, synes mig, på sätt myndigheterna föreslagit, sådana agenter böra upprättas i städerna Göteborg, Malmö, Kalmar och Hernösand.

Vidkommande den speciella frågan om anläggning af nya vattenhöjdmättningsstationer anser jag, att för närvarande endast en dylik station bör komma till stånd å rikets västra kust, hvaremot med anordnande af den tillika föreslagna stationen i Norra Bottenhafvet tillvidare lärer kunna anstå; och torde till följd däraf de beräknade underhållskostnaderna för vattenhöjdmättningsstationerna kunna minskas med underhållskostnaden för en sådan station, eller 400 kronor. För anläggning af en sådan station å lämplig plats mellan Strömstad och Vinga, torde af Riksdagen begäras å extra stat för år 1908 ett anslag af 5,000 kronor.

I öfrigt har jag mot de beräknade kostnaderna ej annan erinran att göra än att utgifterna för publikationer synas mig kunna begränsas till 5,000 kronor.

Såsom marinförvaltningen och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån framhållit, blifva, under förutsättning att de för den

[18.] ifrågasatta omorganisationen behöfliga medlen varda af Riksdagen beviljade, de under en följd af år under 8:e hufvudtiteln uppförda extra anslagen till underhåll och tillsyn af de i riket inrättade vattenhöjdmätningstationerna m. m. samt till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver registrerade vattenhöjder icke vidare erforderliga. Denna uppfattning delas jämväl af chefen för ecklesiastikdepartementet, med hvilken jag öfverlagt rörande denna fråga.

Sedan Riksdagen fattat beslut i ämnet, läser det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de närmare forskrifter, som må erfordras i fråga om den omorganiserade byråns framtida verksamhet.

Jag får alltså i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, med godkännande af stat för nautisk-meteorologiska byrån af den lydelse, bilagan n:r 16 vid detta protokoll utvisar, höja anslaget till nautisk-meteorologiska byrån från 9,000 kronor till 24,000 kronor eller med 15,000 kronor.

Beträffande *öfriga ordinarie anslag* har jag icke någon förändring att föreslå.

Extra anslag.

Flottan och kustartilleriet.

Nyanskaffning af sjökrigsmateriel.

[19.] I sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 har marinförvaltningen, under erinran om den af Kungl. Maj:t den 14 i samma månad anbefallda utredning i afseende å erforderliga förändringar i typerna för vår flottas stridsfartyg, anhållit, att, sedan utredningen blifvit afslutad, få inkomma med underdånigt förslag om nyanskaffning af pansarfartyg. Då denna utredning ännu pågår, har dylikt förslag ännu icke kunnat afgifvas.

Det är visserligen en tvingande nödvändighet att snarast öka vår pansarfartygsmateriel, och jag måste vid sådant förhållande synnerligen beklaga, att förslag om anskaffning af dylik materiel icke nu kunna af

mig framläggas. Innan nämligen nyssberörda utredning hunnit afslutas och de sakkunniges förslag underkastats den ingående granskning, som ej mindre hänsynen till den nu utarbetade försvarsplanen än de med anskaffningen af pansarfartyg förenade stora kostnader gifvetvis kräfva, lärer någon framställning till Riksdagen om beviljande af medel för anskaffning af dylik materiel icke böra ifrågakomma. [19.]

Däremot anser jag nu böra äskas medel till nyanskaffning af ett flertal jagare och torpedbåtar.

Jagare och torpedbåtar.

Hvad jagare vidkommer äger vår flotta färdigbyggda två samt under byggnad tre dylika fartyg, däraf en, *Wale*, beräknats blifva färdig innevarande års sommar och de två öfriga, till hvilkas påbörjande 1906 års riksdag beviljat 1,262,000 kronor, motsvarande halfva beräknade kostnaden för två sådana fartyg, afses blifva fullbordade under år 1908.

Enligt det utlåtande, som afgifvits af 1901 års sjökrigsmaterielkommitté, borde vid 1908 års slut finnas färdiga fem jagare samt arbetet å en sjetta vara till två tredjedelar fullgjordt. För att vid nyssnämnda tidpunkt kunna i det närmaste uppnå detta antal erfordrades således, att medel beviljades af innevarande års riksdag till en jagare, hvilken vid 1908 års slut borde hinna till omkring hälften fullbordas.

I sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 har marinförvaltningen, med hänvisning till ämbetsverkets i föregående underdåniga skrivelser angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel uttalade åsikt om jagarecertens lämplighet, förklarar sig äfven nu vidhålla den uppfattning, att ett ökande af antalet sådana stridsfartyg vore af största vikt för landets sjöförsvar.

Hvad anginge den för ett dylikt fartygs färdigbyggande och förseende med, bland annat, tvenne ammunitionsutredningar beräknade kostnaden, 1,286,000 kronor, öfverstege detta belopp med 24,000 kronor den summa af 1,262,000 kronor, som beräknats för en hvar af de två jagare, till hvilkas byggande 1906 års riksdag beviljat medel, men denna förhöjning ansåge marinförvaltningen nödvändig för att kunna möta de prisstegringar å materialier och arbetskostnader, hvilka på senare tider uppstått.

Marinförvaltningen har därför ansett, att hos Riksdagen borde begäras medel dels till afslutande af nybyggnaden af de redan påbörjade jagarna dels till påbörjande af nybyggnaden af en jagare.

Beträffande nyanskaffning af torpedbåtar erinrar marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 därom, att enligt 1901 års sjökrigsmaterielkommittés betänkande och förslag vid 1908

[19.] års slut borde finnas färdiga 32 1:a klass torpedbåtar och 26 2:a klass torpedbåtar, samt att, för att vid sagda tid kunna uppnå detta antal, erfordrades, att, utöfver det antal dylika båtar, till hvilkas påbörjande eller byggande 1906 års riksdag beviljat medel, ytterligare 5 1:a klass och 4 2:a klass torpedbåtar nybyggdes.

Beträffande anskaffningskostnaden för torpedbåtar har marinförvaltningen meddelat dels att de från inhemska verkstäder inkomna anbud å nybyggnad af 1:a och 2:a klass torpedbåtar, hvartill 1906 års riksdag beviljat medel, befunnits vara högre än som beräknades, dels att kostnaden för de torpedbåtar, hvilka anbefallts till byggande vid flottans varf, äfven torde komma att betinga en högre än beräknad nybyggnadskostnad, hvadan ämbetsverket såge sig nödsakadt att begära förhöjning af det anslagsbelopp, som tidigare ansågs tillräckligt för afslutande af nybyggnaden af dessa torpedbåtar äfvensom att beräkna förhöjd anskaffningskostnad för de torpedbåtar, för hvilkas nybyggnad marinförvaltningen nu tillstyrkte äskande af medel. Denna förhöjda anskaffningskostnad hade beräknats för en 1:a klass torpedbåt till 435,000 kronor i stället för år 1905 beräknade 385,000 kronor och för en 2:a klass torpedbåt till 234,000 kronor i stället för år 1905 beräknade 230,000 kronor, därvid förutsatts, att alla fartygen försåges med två utredningar artilleriammunition och full utredning torpeder.

På grund af hvad sålunda anförts har marinförvaltningen ansett, att hos innevarande års riksdag borde äskas på extra ordinarie stat för år 1908

dels andra hälften af erforderliga beloppet för nybyggnaden af de två påbörjade jagarna med	kronor 1,262,000: —
dels, för påbörjande af nybyggnaden af en jagare, hälften af totala medelsbehovet med.....	» 643,000: —
dels till fortsatt nybyggnad och afslutande af 6 1:a klass torpedbåtar.....	» 1,455,000: —
dels, för påbörjande af 5 1:a klass torpedbåtar, hälften af totala anskaffningskostnaden med	» 1,087,500: —
dels ock totala anskaffningskostnaden för 4 2:a klass torpedbåtar med	» 936,000: —
eller för anskaffning af jagare och torpedbåtar sammanlagdt	kronor 5,383,500: —

Härvid vill jag till en början anmärka, dels att under år 1906 de fyra äldsta 1:a klass torpedbåtarna öfverflyttats till 2:a klass, dels att

i det i sammanhang med 1906 års försvarsplans afgifvande af chefen för flottans stab afgifna förslag till flottans utveckling under perioden 1908—1913 någon ytterligare nybyggnad af 2:a klass torpedbåtar ansetts icke böra ifrågasättas under samma period. [19.]

Af denna anledning, och då i allt fall behovet af 2:a klass torpedbåtar ej är af så trängande beskaffenhet som behovet af ökad antal jagare och 1:a klass torpedbåtar, torde för närvarande några medel icke böra afses för anskaffning af 2:a klass torpedbåtar.

Däremot och med särskild hänsyn till att, på sätt jag förut nämnt, nyanskaffning af pansarfartyg tillsvidare lärer få uppskjutas, anser jag det nödvändigt att under tiden påskynda anskaffandet af de för vårt sjöförsvar så förträffliga och viktiga jagarna äfvensom af 1:a klass torpedbåtar. Fördenskull bör enligt min åsikt nu hos Riksdagen äskas

dels till fullbordande af de redan påbörjade		
två jagarna	kronor	1,262,000: —
och sex 1:a kl. torpedbåtarna	»	1,455,000: —
dels till påbörjande af ytterligare		
två jagare	»	1,286,000: —
och sex 1:a kl. torpedbåtar	»	1,305,000: —
eller för anskaffning af jagare och torpedbåtar		
sammanlagdt	kronor	5,308,000: —

Då det synes mig önskvärdt, att vår flotta vinner egen erfarenhet om lämpligheten af att till framdrifvande af torpedbåtar använda turbinmaskineri, är det min afsikt att föreslå Kungl. Maj:t, det en af de 1:a klass torpedbåtar, till hvilkas påbörjande medel enligt min åsikt nu böra äskas, skall förses med dylikt maskineri. Någon ökning i det ifrågasatta anslaget belopp torde för sådant ändamål icke blifva behöflig.

Marinförvaltningen har föreslagit att för nyanskaffande af undervattensbåtar måtte äskas ett extra ordinarie anslag för år 1908 å 1,000,000 kronor. Undervattens-
båtförsvaret.

Då enligt numera vunnen erfarenhet undervattensbåtförsvaret bör utgöra ett synnerligen viktigt led i vårt sjöförsvar, anser jag att för stärkande af detta bör för år 1908 anvisas det af marinförvaltningen föreslagna beloppet, 1,000,000 kronor, att användas i enlighet med de förslag om nyanskaffning af undervattensbåtar, hvilka torde få Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas.

[19.] Under titeln nyanskaffning af krigsfartygsmateriel bör sålunda, enligt min åsikt, på extra stat för år 1908 äskas

för fullbordande af arbetet å två jagare	kronor	1,262,000: —
» påbörjande af två jagare	»	1,286,000: —
» fullbordande af arbetet å sex 1:a kl. torpedbåtar	»	1,455,000: —
» påbörjande af sex 1:a kl. torpedbåtar	»	1,305,000: —
» undervattensbåtförsvaret	»	1,000,000: —
		eller tillhopa kronor 6,308,000: —

För att, liksom under de senare åren ägt rum, kunna lämna Riksdagen kännedom om de kostnader, hvilka, utöfver utgifterna för själfva anskaffandet af ett nytt fartyg måste blifva en följd af detsammans införlifvande med svenska flottan, har jag anmodat marinförvaltningen att, med ledning af chefens för flottans stab förutnämnda skrifvelse den 8 december 1906 angående behovet af stampersonal å nytillkommande fartyg, utföra beräkning å nämnda kostnader. Till svar härå har marinförvaltningen i skrifvelse den 28 i samma månad inkommit med de begärda uppgifterna, af hvilka framgår, att de årliga kostnaderna å de ordinarie anslagen till aflöning, beklädnad, naturaunderhåll, flottans nybyggnad och underhåll samt flottans öfningar uppgå till sammanlagdt 190,910 kronor för två jagare och 214,292 kronor för sex 1:a klass torpedbåtar.

Beträffande motsvarande kostnad för af mig föreslagen förstärkning i undervattensbåtförsvaret torde äfvenledes uppgift få tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott.

Följaktligen hemställer jag i underdånighet, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 6,308,000 kronor.

Ändring af 3:e klass pansarbåtarna Hildur, Björn och Gerda.

[20.]

Ändring af
3:e kl. pansar-
båtarna
Hildur, Björn
och Gerda.

I underdånig skrifvelse den 10 september 1897 framhöll marinförvaltningen behovet däraf, att den påbörjade ändringen af 3:e klass pansarbåtar i ändamål att förse dem med modernt snabbskjutande artilleri, hvilken ändring då var afslutad å ett af dessa fartyg och påbörjad å

ett annat, finge fortgå; och af det utaf 1898 års riksdag beviljade extra anslag till krigsfartygsmateriel anvisade Kungl. Maj:t, i enlighet med hvad dåvarande departementschefen i sitt anförande till statsrådsprotokollet den 14 januari 1898 föreslagit beträffande användningen af nyssnämnda anslag, genom nådigt bref den 20 maj samma år ett belopp af 125,000 kronor för ifrågavarande ändamål.

Af flottans 7 pansarbåtar af 3:e klass — Hildur, Gerda, Ulf, Björn, Berserk, Sölve och Folke — hafva med hittills tillgängliga medel tre kunnat moderniseras, nämligen Berserk, Ulf och Sölve. För ytterligare två, Folke och Hildur, äro bestyckning och ammunition anskaffade, hvarjämte Folke är förlagd under ombyggnad, som beräknas kunna bestridas med tillgängliga medel.

Uti sin underdåniga skrifvelse den 24 september 1901 angående utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1903 framhöll marinförvaltningen angelägenheten af att ombyggnaden af Hildur, Björn och Gerda, hvilken ombyggnad af varfschefen vid flottans station i Stockholm hade beräknats medföra en kostnad af 297,000 kronor, genomfördes på kortare tid än som skulle därför åtgå, i händelse kostnaderna för ombyggnadsarbetet skulle bestridas af anslaget till flottans nybyggnad och underhåll, och uttalade marinförvaltningen därvid den åsikt, att af Riksdagen borde äskas nyssnämnda belopp, ökad med kostnaden för artilleri med utredningar till Björn och Gerda, hvilken beräknats till 212,000 kronor, eller tillhopa 509,000 kronor.

Af hänsyn till andra, mera trängande anslagsbehof ansåg dåvarande departementschefen sig emellertid icke kunna tillstyrka Kungl. Maj:t att till 1902 års riksdag aflåta proposition i ämnet.

I anledning af förnyad framställning från marinförvaltningen angående ändring af ifrågavarande pansarbåtar aflät Kungl. Maj:t nådig proposition till 1903 års riksdag om beviljande af anslag till ändring af pansarbåten Hildur. Denna Kungl. Maj:ts framställning vann dock icke Riksdagens bifall.

Marinförvaltningen har sedermera åren 1903, 1904 och 1905 gjort förnyade underdåniga framställningar i ämnet, men hafva dessa icke föranledt någon Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen.

Nu har marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906, med hänvisning till sina föregående underdåniga skrivelser i ämnet, ånyo framhållit angelägenheten af att ombyggnaden af 3:e klass pansarbåtar genomfördes. Därvid har marinförvaltningen med afseende å dels stegrade pris å materialier och arbete, dels af ämbetsverket föreslagen ökning af bestyckningen för hvardera af pansarbåtarna Björn

[20.]	och Gerda med ytterligare en 57 mm. kanon beräknat den förut till 297,000 kronor beräknade kostnaden för de ifrågavarande 3 fartygens ombyggnad till	kronor 330,000: —
	och den för artilleriet med tillhörande två utredningar ammunition för Björn och Gerda förut till 212,000 kronor beräknade kostnaden till	» 270,000: —
		Summa kronor 600,000: —

Med hänsyn till andra viktiga anslagskraf har ämbetsverket ansett sig icke böra nu föreslå äskande på en gång af hela det belopp, som erfordrades för ifrågavarande pansarbåtars försättande i tidsenligt skick, utan hemställt allenast, att Kungl. Maj:t täcktes hos nästa riksdag äska för påbörjande af ändring af 3:e klass pansarbåtarna Hildur, Björn och Gerda ett extra ordinarie anslag för år 1908 af 300,000 kronor.

Då jag anser det vara af synnerlig vikt, att ifrågavarande tre pansarbåtar snarast möjligt försättas i tidsenligt skick i enlighet med hvad marinförvaltningen föreslagit, hemställer jag i underdånighet, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att till ändring af 3:e klass pansarbåtarna Hildur, Björn och Gerda bevilja ett anslag af 600,000 kronor och däraf på extra stat för år 1908 anvisa ett belopp af 300,000 kronor.

Artilleri- och torpedmateriel för stridsfartygen m. m.

[21.] För hvart och ett af åren 1904, 1905 och 1906 har af Riksdagen beviljats 30,000 kronor till *skjutförsök och inskjutning af kanoner*.
 Artilleri- och torpedmateriel för stridsfartygen m. m. För år 1907 beviljades för enahanda ändamål 37,000 kronor, däraf ett belopp af 7,000 kronor afsågs för anskaffning af en tubkanon för gröfre kusthaubitser.

I sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 har marinförvaltningen hemställt, att, då det belopp, som för år 1908 erfordrades för skjutförsök och inskjutning af kanoner, icke kunde beräknas lägre än 30,000 kronor eller det belopp, hvarmed anslag för ändamålet under hvart och ett af åren 1904—1906 utgått, för år 1908 måtte äskas ett anslag af 30,000 kronor för sagda ändamål.

Till denna marinförvaltningens framställning får jag tillstyrka bifall.

1905 års lagtima riksdag beviljade ett belopp af 827,750 kronor för *komplettering af fartygs och fästningars ammunitionsförråd med modern ammunitionsutredning*. Dåvarande chefen för sjöförvarsdepartementet

förklarade sig, på sätt framgår af hans yttrande i ämnet till statsrådsprotokollet den 14 januari 1905, anse, att ifrågavande anskaffning kunde fördelas på tre år. I enlighet med Kungl. Maj:ts i öfverensstämmelse härmed gjorda framställningar hafva för hvart och ett af åren 1906 och 1907 anvisats en tredjedel af det beviljade beloppet eller 275,917 kronor.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att af innevarande års riksdag måtte äskas återstående tredjedel af ifrågavarande belopp med 275,916 kronor.

Till denna ämbetsverkets framställning får jag tillstyrka bifall.

För *anskaffning af orderapparater och afståndsmätare* beviljade 1906 års riksdag, uppå framställning af Kungl. Maj:t, ett anslag af 208,000 kronor och anvisade däraf på extra stat för år 1907 ett belopp af 104,000 kronor.

I öfverensstämmelse med marinförvaltningens förslag hemställer jag om äskande hos innevarande års riksdag af återstoden af det sålunda beviljade beloppet eller 104,000 kronor.

För *anskaffning af kanoner i reserv* beviljade 1906 års riksdag, på Kungl. Maj:ts framställning ett anslag af 608,000 kronor och anvisade däraf på extra stat för år 1907 ett belopp af 203,000 kronor.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att af innevarande års riksdag måtte äskas ytterligare en tredjedel af det beviljade beloppet eller 203,000 kronor.

Till denna ämbetsverkets framställning tillstyrker jag bifall.

Samtliga pansarbåtar af 1:a klass med undantag af Oden, Thor och Niord hafva för närvarande *tubkanoner af modern konstruktion* för såväl det svåra som det medelsvåra artilleriet. Förutom dessa tre pansarbåtar sakna äfven samtliga fem torpedkryssare dylika tubkanoner.

Då det emellertid visat sig, att tubkanoner äro af största betydelse för personalens utbildning och då man genom tubkanonernas användande erhåller en god öfning för betydligt billigare pris, än om pjäsernas egen ammunition skulle användas, och de större pjäserna härigenom icke utsättas för slitning, har marinförvaltningen, enligt hvad ämbetsverket anfört i sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906, hemställt, att tubkanoner måtte anskaffas för, bland annat, pansarbåtarna Oden, Thor och Niord samt för fem torpedkryssare, hvilken anskaffning skulle medföra en kostnad af 87,200 kronor.

I likhet med marinförvaltningen anser jag tubkanoner böra anskaffas för nämnda pansarbåtar, hvaremot med anskaffningen af tubkanoner för kryssarna torde böra anstå. Kostnaden för tubkanoner för

[21.] pansarbåtarna komme att uppgå till 59,200 kronor. Jag får fördenskull i underdånighet tillstyrka, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att till anskaffning af tubkanoner för kanoner tillhörande vissa pansarbåtar bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 59,200 kronor.

I sin underdåniga skrifvelse den 29 september 1905 hemställde marinförvaltningen, det täcktes Kungl. Maj:t hos Riksdagen äska ett belopp af 400,000 kronor till *anskaffning af torpeder*, afsedda att utfylla flottans förråd med det antal torpeder, som ansågs erforderligt. Emellertid ansåg Kungl. Maj:t, att med beviljande af medel för anskaffande af ytterligare torpeder kunde, då inskränkningar i anslagsäskandena vore af nöden, anstå till ett följande år.

Uti sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 har marinförvaltningen anmält, att samma behof, som föregående år förelåg, fortfarande kvarstod, men därvid till undvikande af otydlighet tillika framhållit, att det här icke vore fråga om brist på torpeder i den mening, att befintliga förråd skulle innehålla ett mindre antal torpeder, än gällande utredningsreglementen bestämde, ty så vore icke förhållandet, alldenstund, sedan nu under tillverkning varande torpeder blifvit levererade, förråden komme att utvisa öfverskott i förhållande till de genom utredningsreglementet bestämda kvantiteterna.

Såsom särskilda anledningar att öka förrådet af torpeder har marinförvaltningen anført, *dels* att erfarenheten antyder, att förbrukningen af torpeder under krig lätt antager en omfattning, som hos oss icke varit vid utredningsreglementenas fastställande förutsedd, och att torpedutredningarna på den grund torde, åtminstone beträffande vissa fartygstyper, få anses vara särdeles knappa, *dels* att utredningsreglementet icke upptager någon torpedreserv för torpedskolans öfningar, utan att vid torpedskolan i allmänhet användas torpeder, som äro afsedda för särskilda fartyg, hvarigenom dessa fartygs utredningar rubbas. Förutom det att de torpeder, som användts för denna skolas öfningar, efteråt borde öfverses och sålunda icke vore tillgängliga för respektive fartyg, inträffade det, att torpeder under öfningsskjutning stundom ådroges sådana skador, att de blefve för längre tid obrukbara. Icke mindre än 4 torpeder hafva anmälts så skadade under 1906 års torpedskoleöfningar. Äfven förlorades årligen ett mindre antal torpeder, som måste ersättas. Af dessa skäl äfvensom för att ersätta äldre torpeder har marinförvaltningen ansett nödigt att fortgå på torpedanskaffningens väg, hvarvid, då de äldre 2:a klass torpedbåtarna ganska snart måste utrangeras såsom krigsfartyg, något anslag för anskaffande af reservtorpeder för dessa fartyg icke ansetts böra beräknas. Marinförvaltningen har fördenskull föreslagit, att Kungl. Maj:t ville hos nästa

riksdag äska ett anslag af 300,000 kronor å extra ordinarie stat till anskaffande af 38- och 45 cm. torpeder i reserv. [21.]

Det af marinförvaltningen sålunda framhållna behovet är, såsom de af ämbetsverket anförda skäl visa, af sådan vikt, att medel synas mig böra snarast ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för detsammes fyllande, hvadan jag finner mig böra tillstyrka bifall till denna marinförvaltningens hemställan.

Af 1904, 1905 och 1906 års riksdagar hafva beviljats extra ordinarie anslag af 10,000 kronor för *försök med torped- och gnistsignalmateriel*. Då, enligt hvad marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 förmält, jämväl för år 1908 erfordras lika belopp såväl för profskjutningar med torpeder och utförande af öfriga med ifrågasvarande materiel årligen erforderliga försök som ock för pröfvande af nya uppfinningar och förbättringar, lärer, på sätt marinförvaltningen tillika hemställt, äfven för år 1908 ett anslag af 10,000 kronor böra anvisas för ifrågasvarande ändamål.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:ttäcktes föreslå Riksdagen

dels att på extra stat för år 1908 bevilja:
till *skjutförsök och inskjutning af kanoner* 30,000 kronor;
till *anskaffning af tubkanoner för kanoner tillhörande vissa pansarbåtar* 59,200 kronor;
till *anskaffande af torpeder i reserv* 300,000 kronor;
till *försök med torped- och gnistsignalmateriel* 10,000 kronor;

dels att af det utaf 1905 års lagtima riksdag beviljade anslag för *komplettering af fartygs och fästningars ammunitionsförråd med modern artilleriammunitionsutredning* å 827,750 kronor anvisa på extra stat för år 1908 återstående tredjedelen eller 275,916 kronor;

dels att af det utaf 1906 års riksdag beviljade anslag för *anskaffning af orderapparater och afståndsmätare* å 208,000 kronor anvisa på extra stat för år 1908 återstående ännu icke anvisade beloppet, 104,000 kronor;

dels ock att af det utaf samma riksdag beviljade anslag för *anskaffning af kanoner i reserv* å 608,000 kronor anvisa på extra stat för år 1908 ett belopp af 203,000 kronor.

Min- och telefonmateriel för flottan.

[22.]
Min- och
telefon-
materiel
för flottan.

Erfarenheterna från senaste sjökrigshändelser äfvensom från öfningar såväl i vårt land som i utlandet hafva med all tydlighet ådagalagt vikten af att kunna upprätta och vidmakthålla snabba och, framförallt, pålitliga förbindelser mellan olika delar af en sjöstyrka äfvensom med olika myndigheter och organisationer snart sagdt öfver hela landet. Genom användandet af den så kallade *skärgårdstelefonmaterielen* kan detta numera i hög grad underlättas.

Vid de försök, som utförts af en utaf marinförvaltningen med stöd af nådig generalorder den 7 april 1903 utsedd kommission för pröfning af denna materiel, har dock, enligt hvad marinförvaltningen anfört i sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906, *dels* påvisats en del brister, som hittills vidlådt densamma och hvilka kräfdes snar rättelse, *dels* ock föreslagits nya konstruktioner af bårar, axlar och vefvar, ny modell på kabel, användandet af däfvert vid upptagningen af sådan kabel samt ett nytt sätt för skarfnig af telefonkabel; och hafva dessa förslag af marinförvaltningen blifvit godkända. För att genomföra de sålunda föreslagna ändringarna och därigenom bringa den nu befintliga skärgårdstelefonmaterielen i fullt tidsenligt skick erfordrades ändring af nu för flottans fartyg afsedda telefonapparater, kabelrullar och bårar; och har kostnaden härför beräknats till omkring 10,330 kronor.

Denna materiel har emellertid visat sig till kvantiteten otillräcklig.

Enligt i marinförvaltningen uppgjord beräkning erfordras för ändring och nyanskaffning af dylik materiel i rundt tal 156,000 kronor, i hvilket belopp ingår kostnaden för, bland annat, telefonapparater med 7,750 kronor samt kablar jämte rullar och bårar med omkring 127,700 kronor.

Marinförvaltningen har därför hemställt om äskande hos Riksdagen af ett anslag för ändamålet å 156,000 kronor, därvid emellertid ämbetsverket, då genomförandet af dessa ändringar och nyanskaffningar, huru trängande behovet däraf än vore, likväl sannolikt komme att kräfva längre tid än ett år, ansett det vara tillräckligt, att för år 1908 anvisades endast hälften af nyssnämnda summa eller ett belopp af 78,000 kronor.

På de af marinförvaltningen anförda skäl och då jag ej funnit något att erinra mot de af marinförvaltningen gjorda beräkningar rörande kost-

naden för ifrågavarande ändringar och nyanskaffningar, får jag tillstyrka bifall till förevarande framställning.

Vid riksdagarna 1892 och 1895 beviljades på extra ordinarie stat för undersökningar och utredningar beträffande minväsendet hvarterda året 10,000 kronor.

Sedan denna tid befanns anslag för detta ändamål icke behöfligt intill dess marinförvaltningen år 1905 hemställde, att af en då uppkommen besparing 12,209 kronor 22 öre måtte ställas till Kungl. Maj:ts disposition för minväsendets utveckling, hvilken hemställan sedermera, på förslag af Kungl. Maj:t, 1906 års riksdag biföll.

Uti sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 anför nu marinförvaltningen, att då nyssnämnda belopp med säkerhet torde helt och hållet för ändamålet åtgå under år 1907, därmed skulle afstanna de för minvapnet så viktiga undersökningar och försök, hvilka under den närmaste framtiden i rätt stor skala torde erfordras för tillgodogörande af erfarenheterna från senaste krig och krigsöfningar äfvensom för en tillfredsställande utveckling af den för försvaret af våra hamninlopp och skärgårdar så oundärliga minmaterielen, såvida icke medel härför kunde af Kungl. Maj:t disponeras äfven under år 1908.

Ett utan afbrott fortgående studium af hithörande frågor vore nödvändigt, och då, så vidt nu kunde förutses, ett sådant studium icke skulle kunna gifva positiva resultat utan en del resor, sprängningsförsök och försökstillverkningar, ansåge marinförvaltningen, som uppskattat behovet af anslag för detta ändamål för år 1908 till 20,000 kronor, nödvändigt, att af nästkommande riksdag äskades ett särskildt anslag å extra ordinarie stat för år 1908 af 20,000 kronor, att ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för minväsendets utveckling.

Då det är af synnerlig vikt, att de pågående försöken till åstadkommande af förbättring i vår minmateriel fortsättas jämväl under år 1908, hemställer jag om bifall till marinförvaltningens framställning i detta afseende.

Uti särskild underdånig skrifvelse den 28 september 1906 af hemlig natur har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t ville föreslå 1907 års riksdag att för anskaffning af handminmateriel bevilja ett anslag af 916,500 kronor.

Någon redogörelse i afseende å behovet af ifrågavarande anslag lärer icke lämpligen nu böra lämnas, utan torde de frågan rörande handlingar få tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott.

Jag anser mig emellertid nu böra föreslå äskande af ett anslag å allenast 302,500 kronor för ifrågavarande ändamål.

[22.] På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

dels, att bevilja till ändring och komplettering af skärgårdstelefonmateriel ett anslag af 156,000 kronor och däraf på extra stat för år 1908 anvisa ett belopp af 78,000 kronor;

dels att till minväsendets utveckling bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 20,000 kronor;

dels och att för anskaffning af handminmateriel bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 302,500 kronor.

Beklädnad åt sjöbeväringen.

[23.] Stationsbefälhafvaren vid flottans station i Karlskrona har i en af Beklädnad åt sjöbeväringen. marinförvaltningen öfverlämnad skrifvelse till ämbetsverket den 21 februari 1906 anmält behovet af tillökning af sjöbeväringens beklädnadsförråd och därvid öfverlämnat af förvaltningsdirektionen i ämnet verkställd utredning och afgifvet förslag samt tillkännagifvit, att beväringensbefälhafvaren, i ärendet hörd, till alla delar instämt i berörda förslag.

Utredningen gifver vid handen, att Karlskrona stations förråd af beklädnad för värnpliktige, utgörande 2,737 vanliga ställ, med undantag för i stället ingående skor, strumpor och stöflar, af hvilka persedlar funnos respektive 2,000, 2,337 och 2,450 ställ, samt 550 ställ tilläggs-persedlar för eldare och 126 ställ för handtverkare, numera visat sig otillräckligt att motsvara beklädnadsbehovet för de inryckande beväringsskontingenterna. Exempelvis anföres, hurusom föregående år till bruk utlämnats mellan 1,700 och 1,800 ställ vanlig beklädnad jämte 450 ställ tilläggs-persedlar för eldare och handtverkare, hvilken beklädnad till största delen ej till förrådet återleverades förr än i slutet af oktober, och att till följd häraf stora svårigheter mött att under den korta tiden af november och december månader få så stor del af denna beklädnad tvättad, reparerad och kompletterad, som, utöfver de i förrådet återstående 900 à 1,000 ställen vanlig beklädnad, 300 à 400 ställ skor och 600 à 700 ställ stöflar samt ett hundratal eldareställ, erfordrades för att fullt nöjaktigt kunna bekläda den i början af därpå föl-

jande januari inryckande beväringkontingenten. I detta sammanhang betonades därjämte, att för ett nöjaktigt beklädande af 1,000 man beväring erfordrades minst 1,500 ställ i beredskap, beroende på den mängd olika storlekar åtminstone af vissa persedlar, som måste föras i lager. Vidare framhålles svårigheten att på ett fullt nöjaktigt sätt kunna med det vid beväringens olika inryckningstider nu i förråd befintliga antalet ställ bekläda de olika beväringkontingenterna, och hurusom vid den tid, då öfningstiden för värnpliktiga komme att utsträckas till 300 dagar, svårigheten blefve ännu kännbarare därigenom, att den beklädnad, som varit använd ena året, icke hunne tvättas, repareras och kompletteras under den korta mellantid, som förflöte, tills beklädnaden följande år skulle komma att tagas i anspråk för det årets värnpliktige.

Den ökning, som enligt beklädnadsintendentens, af förvaltningsdirektionen tillstyrkta förslag ansåges böra tillföras sjöbeväringens beklädnadsförrådet vid Karlskrona station med hänsyn jämväl därtill, att ett lager på 1,000 ställ beväringens beklädnad ansåges ständigt böra hållas klart och färdigt till användning, är i utredningen upptagen till sådan storlek, att myckenheten vanliga ställ komme att utgöra 4,000, tilläggs-persedlar för eldare 1,000 ställ och för handtverkare 200 ställ, hvarjämte, utöfver i ställen ingående hvita kalsonger af bomullsväf och undertröjor af halfylle 1,000 af hvardera persedelslaget ansåges böra hållas i förråd med hänsyn till bestämmelsen om tilldelande åt beväringens män i visst fall af ett par kalsonger och en undertröja utöfver hvad gällande beklädnadsstat för flottans beväring upptoge. Kostnaden för en sådan tillökning var beräknad till 222,737 kronor 87 öre. Emellertid har förvaltningsdirektionen, som jämväl ansett förrådets tillökning snarast möjligt erforderlig och fäst uppmärksamheten därå, att den sjöbeväringen enligt nu gällande föreskrifter tilldelade beklädnaden redan med sjöbeväringens kortare öfningstid visat sig otillräcklig och att detta förhållande måste blifva ännu mycket ogynnsammare under den längre öfningstiden, ifrågasatt, om ej tillökningen borde ske i sådan utsträckning, att sjöbeväringens män tilldelades samma beklädnad som den vid sjömansskåren anställde under första tjänsteåret. En dylik ökning i sammansättningen af ofvannämnda antal ställ skulle föranleda en ytterligare kostnad af 181,050 kronor och alltså hela anskaffningskostnaden enligt förvaltningsdirektionens förslag uppgå till 403,787 kronor 87 öre. Härvid har erinrats, att denna kostnad, för hvars beräkning 1906 års medelpris å persedlarna legat till grund, genom anlåtande af fångvården för tillverkning af beklädnadspersedlar, torde kunna ned-

[23.] bringas med innemot 20 % till 323,030 kronor 30 öre, hvadan hela anskaffningskostnaden ansetts kunna beräknas till i afrundadt tal 325,000 kronor. I enlighet med detta förvaltningsdirektionens förslag, uti hvilket jämväl beväringssbefälhafvaren vid stationen instämt, har stationsbefälhafvaren tillstyrkt ökning af sjöbeväringssbeflädnaden vid stationen.

Af nämnda beträffande Karlskrona station framställda kraf fann sig marinförvaltningen föranlåten att från stationsbefälhafvaren vid flottans station i Stockholm infordra förslag jämte kostnadsberäkning beträffande ej mindre den ökning af stationens beväringssbeflädnadsförråd, som kunde befinnas erforderlig med hänsyn till att under år 1909 sjöbeväringens öfningstid komme att utsträckas till 300 dagar, än äfven med anledning häraf möjligen erforderligt ökad förrådsutrymme, därvid stationsbefälhafvaren tillika borde taga under ompröfning, huruvida med hänsyn till den ökade öfningstiden för sjöbeväringen förändringar ansåges böra vidtagas i beklädnadsstaten för sådan beväring. I anledning häraf och efter det marinförvaltningen tillhandahållit bemäde stationsbefälhafvare en inom flottans stab på ämbetsverkets framställning upprättad beräkning öfver flottans behof af värnpliktiga (ej inberäknadt de till fästningstjänst inskrifne) i händelse af mobilisering åren 1908 och 1910, har stationsbefälhafvaren med skrifvelse den 28 augusti 1906 öfverlämnat en af förvaltningsdirektionen verkställd utredning i frågan i dess helhet och af varfschefen i fråga om förrådsutrymmet.

Hvad angår frågan om tillökning af stationens beväringssbeflädnadsförråd har förvaltningsdirektionen funnit sådan behöflig för att kunna i händelse af mobilisering bekläda stationens värnpliktiga. Med ledning af förenämnda beräkning öfver stationens behof af värnpliktiga vid mobilisering, som utgjorde för år 1908 3,747 man och 3,823 man för år 1910, har direktionen beräknat beklädnadsbehovet för ett medeltal af 3,800 man. För att emellertid kunna bekläda detta antal med passande storlekar af beklädnaden har direktionen ansett beklädnadsställens antal böra förhöjas med 10 % eller i rundt tal 4,200 ställ. Utöfver detta mobiliseringsbehof skulle därjämte erfordras 1,200 ställ beklädnader för den årligen till öfning inkallade beväringsskontingenten, hvarigenom stationens förråd af beklädnad för värnpliktiga skulle behöfva uppgå till 5,400 ställ, afsedda för 1,200 eldare, 100 handverkare och 4,100 öfrige. Med hänsyn till sjöbeväringssbeflädnadsförrådets nuvarande storlek eller 3,000 fullständiga ställ utom af skodon, hvaraf finnes 1,500 ställ skor och 2,400 ställ stöflar, skulle för förrådets uppbringande till 5,400 fullständiga ställ jämte tilläggsersedlar för eldare och handverkare samt kalsonger och undertröjor för användning i enlighet med föreskriften i

nådiga brevet den 10 mars 1905, kostnaden enligt förvaltningsdirektionens kostnadsförslag uppgå till 424,726 kronor 50 öre, hvilket belopp dock genom de flesta persedlarnas tillverkning af fångvården ansåges kunna nedbringas med omkring 15 %.

Marinförvaltningen har uti underdånig skrifvelse den 3 december 1906 anført, hurusom ämbetsverket funnit frågan om ökning af stationernas sjöbevaringsbeklädnadsförråd vara af synnerligen stor vikt och icke tåla uppskof, då vid en till 300 dagar utsträckt öfningstid för de värnpliktiga den nuvarande tillgången af beklädnadsställ i stationernas förråd endast i ringa mån skulle medgifva beklädnad af värnpliktiga i händelse af mobilisering.

Ehuru, såsom marinförvaltningen redan i en tidigare underdånig skrifvelse omförmält, beklädnadsstaten för flottans beväring torde böra underkastas den förändring, hvilken föranleddes af den längre öfningstid, som med år 1909 inträder för beväringen, och marinförvaltningen, med ledning af de hos ämbetsverket föreliggande af stationsmyndigheterna afgifna förslagen härom, hade för afsikt att inkomma med underdånigt förslag till ändringar i beklädnadsstaten icke allenast för flottans beväring utan äfven för sjömans- och skeppsgossekårerna samt ansett utredning beträffande behovet af dylika ändringar böra i ett sammanhang verkställas, hade ämbetsverket dock ansett den viktiga frågan om beredande af medel för ökning af stationernas beklädnadsförråd för värnpliktiga icke kunna uppskjutas i afvaktan på, att till grund för beräkning öfver medelsbehovet för en sådan ökning skulle läggas den förändrade beklädnadsstat, som kunde blifva fastställd.

Af de båda nämnda ökningsförslagen afsåge det af förvaltningsdirektionen i Stockholm afgifna att bereda tillgång till erforderlig beklädnad enligt nu gällande föreskrifter för mobiliseringsbehovet af värnpliktiga jämte den mindre kontingent af stationens värnpliktiga, som fullgjorde sin öfningstjänstgöring, under det att Karlskrona stations ökningsförslag endast afsåge att tillgodose det ökade behovet af beklädnadsställ för stationens värnpliktiga under öfningstjänstgöring. Marinförvaltningen, som ansett en ökning för båda de ofvannämnda ändamålen nödvändig och som, under förutsättning att gällande föreskrifter om tilldelande af beklädnad åt värnpliktiga skola läggas till grund för beklädnadsställens sammansättning, funnit det för Stockholms station beräknade behovet af 1,200 ställ beklädnader för fredsändamål böra inskränkas till 1,000 ställ och i följd häraf denna stations kostnadsförslag kunna nedsättas med 29,568 kronor till 395,158 kronor 50 öre, men i öfrigt icke haft något att vid förslaget erinra, har

[23.] inom sin intendentafdelning låtit verkställa beräkning öfver kostnaden för den i enlighet med samma grunder för Karlskrona station behöfliga ökningen af dess sjöbeväringensbeklädnadsförråd, som ansetts böra innehålla 6,075 fullständiga beklädnadsställ jämte tilläggsperedlar för 1,200 eldare och 200 handverkare samt vissa för konstitueradt underbefäl föreskrifna persedlar, hvilka icke redan inginge i beklädnadsställen. I afseende å denna beräkning har marinförvaltningen erinrat därom, att enligt den af flottans stab lämnade uppgift å personalbehovet åren 1908 och 1910 medeltalet för Karlskrona station utgjorde omkring 4,250 man, för hvilka med hänsyn jämväl till, att ett med 10 % för utpassningen ökad antal beklädnadsställ skulle behöfva finnas i förråd, 4,675 ställ beklädnader skulle utgöra förrådets mobiliseringsbehof. Härtill komme beklädnadsställ för till öfning inkallade värnpliktiga, och har marinförvaltningen ansett dessa böra upptagas till 1,400. Denna kostnadsberäkning, vid hvars upprättande användts stationens medelpris å beklädnadsperedlar, slutar på en summa af 550,763 kronor 92 öre. Motsvarande siffror för Stockholmsförslaget med den af marinförvaltningen angifna minskning vore 395,158 kronor 50 öre, hvadan en ökning af båda stationernas sjöbeväringensbeklädnadsförråd efter dessa grunder skulle betinga ett sammanlagdt medelsbehof af 945,922 kronor 42 öre. Då emellertid, såsom stationernas förvaltningsdirektioner uppgifvit, genom användande af fångarbetet för tillverkning af flertalet af persedlar, i den beräknade tillökningen nedsättning med 15 å 20 % i anskaffningskostnaden kunde påräknas och gifvetvis i detta fall fångarbetet i största möjliga utsträckning skulle komma att tagas i anspråk, skulle med nedsättningens beräkning till 17 %, anskaffningskostnaden utgöra 785,115 kronor 61 öre eller i afrundadt tal 786,000 kronor.

Då den utsträckta öfningstiden för värnpliktiga medförde behof af ökning i antalet af vissa i beklädnadsstället ingående persedelslag, kunde redan nu förutses, att det på ofvanstående beräkning grundade medelsbehofvet för en ökning af beklädnadsställets antal till ofvan angifna myckenhet icke skulle blifva tillfyllest, och att således den nya beklädnadsstat, som kunde komma att fastställas, skulle gifva anledning till ökad medelsbehof. För utrönande så vidt möjligt af detta ytterligare medelsbehof har ämbetsverkets intendentafdelning upprättat och jämväl öfverlämnat ett preliminärt förslag till beklädnadsstat för flottans beväring, grundadt på af stationsmyndigheterna afgifna förslag, och med ledning däraf beräknat kostnaden för en ökning till ofvannämnda antal ställ af båda stationernas sjöbeväringensbeklädnadsförråd. Denna beräkning gäfvade vid handen att med iakttagande af den prisnedsättning, som

genom fångarbetets användande kunde påräknas, det ytterligare medelsbehovet skulle uppgå till 152,000 kronor och ökningen i sin helhet alltså betinga en ungefärlig kostnad af 938,000 kronor. [23.]

Den ifrågakomna ökningen af bevaringsbeklädnadsförråden syntes marinförvaltningen lämpligen böra successivt äga rum under en tidrymd af fyra år, vid hvilket förhållande det syntes marinförvaltningen lämpligast, att det högre medelsbeloppet eller 938,000 kronor hos Riksdagen äskades på extra stat att utgå med en fjärdedel under hvardera af åren 1908, 1909, 1910 och 1911.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t tacktes hos instundande riksdag för anskaffande af beklädnad åt sjöbeväringen äska ett extra ordinarie anslag af 938,000 kronor och att däraf måtte för år 1908 anvisas en fjärdedel med 234,500 kronor.

Den sålunda lämnade utredningen ådagalägger tillfyllest nödvändigheten att, oafsedt den förändring i beklädnadsstaten, som kan erfordras med auleddning af den längre öfningstid för beväringen, som inträder från och med år 1909, redan nu gå i författning om ökning af bevaringsbeklädnadsförrådet; och får jag tillstyrka bifall till hvad marinförvaltningen härutinnan föreslagit.

Jag får alltså i underdånighet hemställa, det tacktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att för anskaffande af beklädnad åt sjöbeväringen bevilja ett anslag af 938,000 kronor och däraf på extra stat för år 1908 anvisa ett belopp af 234,500 kronor.

Ökad utrymme för Stockholms stations beklädnadsförråd.

I sin förut af mig omförmälda underdåniga skrifvelse den 3 december 1906 angående ökning af flottans stationers bevaringsbeklädnadsförråd har marinförvaltningen tillika erinrat därom, att den föreslagna ökningen föranledde behof af ökad förrådsutrymme å flottans båda stationer.

Hvad angår sådant utrymme å Karlskrona station vill jag senare återkomma till denna fråga.

[24.]
Ökad utrymme för Stockholms stations beklädnadsförråd.

[24.] Beträffande utrymmet för den föreslagna tillökningen i Stockholms stations bevaringsbeklädnadsförråd har, såsom marinförvaltningen i förstnämnda skrifvelse öfverlämnat, stationsbefälhafvaren öfverlämnat förvaltningsdirektionens vid stationen förslag om beredande af lämpliga lokaler för vinnande af detta utrymme äfvensom varfschefens däröfver afgifna yttrande med kostnadsförslag och ritningar.

Enligt förvaltningsdirektionens åsikt vore bevaringsbeklädnadsförrådets utrymme för närvarande så helt och hållet taget i anspråk, att förrådet ej kunde mottaga flera persedlar af något slag. Förrådet, beläget i det s. k. tyghuset, upptog nu en yta af omkring 300 kvadratmeter med omkring 3 meters höjd, omklädningsrummet på vinden oräkadt, och ansåges för att kunna mottaga 5,400 ställ böra tillökas med omkring 300 kvadratmeter med nämnda höjd, hvilken tillökning lämpligen borde ske i det nuvarande förrådets fortsättning med de lokaler, som upptoges af sjukvårds- och flaggförråden samt ett mindre utlämningsrum. I sammanhang härmed framhöll förvaltningsdirektionen nödvändigheten af ökad utrymme äfven för stationens allmänna beklädnadsförråd. På detta förråd, som för omkring 20 år sedan erhållit sin nuvarande lokal i det s. k. tyghuset och som förfogade öfver ett utrymme af omkring 500 kvadratmeter, hade genom sjömanskårens betydliga ökning, genom utsträckningen af bevaringens öfningstid och genom den för stationen tillkomna skyldigheten att utlämna beklädnads-materialier och beklädnadsersedlar till Vaxholms kustartilleriregemente, kommit att ställas betydligt ökade fordringar, hvilka ännu mer komme att stegras genom ytterligare utsträckning af öfningstiden för bevaringen med därpå föranledd större slitning och konsumtion af persedlar, till hvilkas kompletterande ett tillräckligt lager borde finnas i detta förråd. Det med anledning härpå behöfliga ökade utrymmet för förrådet hade förvaltningsdirektionen upptagit till omkring 300 kvadratmeter af cirka 2 meters höjd, hvarvid föreslagits användande af en del af de rum för skeppar- och artilleriinventarieuppbörderna, som nu utgjorde fortsättningen af beklädnadsförrådet en trappa upp. Med ledning af dessa af förvaltningsdirektionen lämnade uppgifter hade varfschefen haft att utreda sättet och kostnaden för utrymmesfrågans lösning och funnit följande anordningar i sådant syfte lämpliga, i enlighet hvarmed ritningar och kostnadsförslag upprättats:

1:o. anordnande för bevaringsbeklädnadsförrådet af de rum 2 trappor upp i tyghuset, som nu upptagas af sängersedelförrådet, sjukvårdsförrådet och flaggförrådet;

2:o. anordnande för beklädnadsförrådet af det rum 1 trappa upp i tyghuset, som är beläget närmast sagda förråd och nu är afsedt för »Drotts» skepparuppbörd, jämte ytterligare erforderligt utrymme för förrådet af de rum i samma våning, som för närvarande äro afsedda för artilleriinventarier;

3:o. Anordnande för sängpersedel- och sjukvårdsförråden af det återstående utrymmet af artilleriinventarierummen 1 trappa upp intill 2:a trappuppgången, norrifrån räknadt;

4:o. Anordnande af hela det utrymme söder om 2:a trappuppgången i tyghuset 1 trappa upp, som nu upptages af inventarierum för skepparuppbörderna för »Mode» och »Magne», ångkranpråmarnas timmermansinventarier m. m., till artilleriinventarierum i stället för dem, som enligt 2:o och 3:o härofvan samt 5:o här nedan blifvit utrymda;

5:o. Anordnande å tyghusets nedra botten af utrymme för flaggförrådet i de rum intill ballongrummet, som nu upptagas af artilleriuppbörder för pansarbåtar;

6:o. Anordnande i det s. k. »gamla kulförrådet» af skeppar- och timmermansinventarierum i stället för de på grund af 4:o utrymda, för hvilket ändamål halfva arean af förrådets nedra botten skulle afses och utgång å södra gafveln upptagas;

7:o. Anordnandet å den nedanför kulförrådet belägna mindre ankarmöljen och å kanongården utanför stora slupskjulet af med tak skyddade upplagsplatser för de i kulförrådet nu upplagda projektiler, som lämpligen kunde utomhus förvaras.

Härvid har dock varfschefen framhållit, att lösningen af frågan om beredande af ökad utrymme för beklädnads- och bevaringsbeklädförråden m. m. på ofvan angifna sätt icke vore från varfvets synpunkt att betrakta såsom synnerligen tillfredsställande eller i någon mån befordrande dess intressen, enär äfven varfvet under årens lopp torde behöfva ökad utrymme för uppbörder och förråd i den mån fartygsmaterielen vid stationen växte, och att det bästa och enda fullt rationella sättet för utrymmesbehovets fulla tillgodoseende å ömse sidor vore uppförandet af själfständig byggnad för beklädnadsförråden.

Med öfverlämnande af ofvannämnda yttrande och förslag har stationsbefälhafvaren, ehuru han ansåge, att uppförandet af en själfständig byggnad för beklädnadsförråden vore det enda fullt rationella sättet för utrymmesbehovets fulla tillgodoseende, dock med tanke på möjligheten af stationens förflyttning i en ej alltför aflägsen framtid funnit sig böra biträda de af varfschefen föreslagna anordningarna till frågans lösning.

[24.] Uti särskild underdånig skrifvelse den 3 december 1906, hvarmed marinförvaltningen öfverlämnat de till ärendet hörande handlingar, anför ämbetsverket, att utrymmet för Stockholms stations allmänna beklädnadsförråd måste anses otillräckligt redan efter nu rådande förhållanden och att vid bifall till den af ämbetsverket gjorda framställning om beredande af medel till ökning af beklädnadsställens antal i sjöbeväringens beklädnadsförrådet vid stationen utrymme jämväl måste beredas för denna tillökning. De förslag till utvidgning af dessa båda förråd, som stationsmyndigheterna afgifvit, finner marinförvaltningen innefatta den för närvarande mest lämpliga lösningen af frågan om tillgodoseende af utrymme för förråden. Kostnadsförslaget för utvidgningen af lokalerna jämte därmed sammanhängande anordningar upptager ett belopp af 14,800 kronor, i afseende hvarå marinförvaltningen icke har något att erinra. Dessa medel synas ämbetsverket lämpligen böra af Riksdagen på extra stat anvisas i sammanhang med föreslagen anvisning af medel till sjöbeväringens beklädnadsförrådens ökande.

Då med tillgodoseende af det för beklädnadsförråden vid Stockholms station erforderliga utrymme icke kan anstå till stationens snart nödvändiga förflyttning, och då sådant utrymme icke lär på något sätt kunna vinnas för ringare kostnad än den, som beklädnadsförrådets utvidgning på det af marinförvaltningen föreslagna sätt skulle medföra, finner jag mig böra biträda marinförvaltningens förslag.

Jag hemställer alltså i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att till utvidgning af beklädnadsförrådets och sjöbeväringens beklädnadsförrådets lokaler vid flottans station i Stockholm bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 14,800 kronor.

Arfvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.

[25.] Sedan 1906 års riksdag, med bifall till Kungl. Majts förslag om förläggande af en del af skeppsgossekåren till Marstrand, för arfvoden till vid denna skeppsgossekår anställda personer samt för medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1907 beviljat ett anslag af 5,000 kronor, har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t ville

Arfvoden åt
vid skeppsgossekåren i
Marstrand anställda personer m. m.

af nästa riksdag jämväl på extra stat för samma ändamål äska ett anslag för år 1908 af 5,000 kronor. [25.]

Då emellertid Riksdagen, på sätt jag redan förut omnämnt, uttalat önskvärdheten af att skeppsgossarna måtte i skeppsgosseskolan erhålla jämväl någon religionsundervisning samt, utöfver förenämnda belopp, torde för sådant ändamål böra afses ett belopp af 500 kronor, får jag i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att för arfvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1908 bevilja ett anslag af 5,500 kronor.

Kustbefästningarna.

Den tredje af de utaf 1897—1898 års befästningskommitté föreslagna byggnadsperioderna för fortsättande af arbetena å rikets fasta försvar ingick med år 1906 och skulle enligt den uppgjorda planen omfatta förutom sistnämnda år jämväl åren 1907 och 1908. För de utgifter, som under nämnda period beräknats skola komma att utgå för arbetena å kustbefästningarna, har blifvit redogjort i protokollet öfver sjöförsvärens ärenden den 14 januari 1905, bilagdt samma års statsverksproposition.

[26.]
Kustbefästningarna.

Enligt hvad till berörda protokoll anförts, beräknades samtliga utgifter för ifrågavarande ändamål under den tredje byggnadsperioden komma att uppgå till 2,887,500 kronor, och blef detta belopp af 1905 års lagtima riksdag beviljad.

För år 1906 anvisades häraf 1,687,550 kronor och för år 1907 813,500 kronor.

I berörda summa, 2,887,500 kronor, ingingo för befästningskostnader 1,408,100 kronor samt för bestyckningskostnader och kostnader för eldens ledning återstående 1,479,400 kronor. Af det för år 1906 anvisade beloppet, 1,687,550 kronor, utgjordes 878,550 kronor af befästningskostnader och 809,000 kronor af bestyckningskostnader och kostnader för eldens ledning. Af det för år 1907 anvisade beloppet, 813,500 kronor, utgjordes 423,100 kronor af befästningskostnader och 390,400 kronor af bestyckningskostnader och kostnader för eldens ledning.

[26.] Hvad först angår befästningskostnaderna under hela perioden beräknades dessa komma att bestå af följande utgifter:

till täckande af brist i befästningsanslaget till Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning...	kronor	455,000: —
» fullbordande af planlagda befästningarbeten vid Karlskrona fästning.....	»	748,100: —
» fullbordande af planlagda befästningarbeten vid Älfsborgs fästning.....	»	99,000: —
» fortifikationsförråd å kustbefästningarna	»	106,000: —
	Summa kronor	1,408,100: —

I det belopp af 1,687,550 kronor, som anvisades för år 1906, ingingo af nämnda befästningskostnader följande:

till täckande af brist i befästningsanslaget till Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning...	kronor	455,000: —
» de fortifikatoriska arbetena vid Karlskrona fästning	»	374,050: —
» de fortifikatoriska arbetena vid Älfsborgs fästning	»	49,500: —
	Summa kronor	878,550: —

I det för 1907 anvisade beloppet, 813,500 kronor, ingingo af befästningskostnaderna följande:

till befästningsarbeten vid Karlskrona fästning.....	kronor	374,050: —
» » » Älfsborgs »	»	49,050: —
	Summa kronor	423,100: —

För befästningsarbetena under förevarande period återstå således att anvisa 106,450 kronor.

I underdånig skrifvelse den 16 juni 1906 har chefen för fortifikationen hemställt, att sistnämnda belopp måtte anvisas för befästningskostnader för år 1908.

Emot detta förslag har marinförvaltningen icke haft något att erinra.

Såsom jag redan nämnt, ingingo i det af 1905 års riksdag beviljade anslaget å 2,887,500 kronor bestyckningskostnader och kostnader för eldens ledning till ett belopp af 1,479,400 kronor. Detta belopp var fördeladt på följande arbeten, nämligen:

Femte hufvudtiteln.

127

till bestyckningsarbeten vid Älfsborgs fästning	kronor	410,000: —	[26.]
» återstående hälften af anslaget till eldens ledning vid samma fästning	»	25,000: —	
» bestyckningskostnader å Västra Hästholmen	»	195,800: —	
» eldens ledning å samma fort	»	100,700: —	
» kanoner å Västerberget utöfver redan beviljadt belopp	»	220,000: —	
» bestyckningsarbeten å Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning	»	205,000: —	
» anordningar för eldens ledning å Älfsborgs fästning	»	185,000: —	
» anskaffning af kanoner med ammunition till fortet å Västra Hästholmen	»	38,600: —	
» anordningar för eldens ledning å sistnämnda fort	»	99,300: —	
		<hr/>	
Summa kronor		1,479,400: —	

Häraf hafva anvisats följande belopp:

för år 1906:

för bestyckningsarbetena vid Älfsborgs fästning	kronor	200,000: —
den återstående hälften af anslaget till eldens ledning vid samma fästning	»	25,000: —
för bestyckningsarbeten å Västra Hästholmen	»	155,400: —
» anordningar för eldens ledning å samma fort	»	50,000: —
» kanoner å Västerberget	»	110,000: —
» täckande af bristen å bestyckningsarbetena å Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning	»	205,000: —
af ytterligare kostnader för eldens ledning å Älfsborgs fästning	»	25,000: —
» ytterligare kostnad för anskaffning af kanoner med ammunition till fortet å Västra Hästholmen	»	38,600: —
		<hr/>
Summa kronor		809,000: —

för år 1907:

för bestyckningskostnader vid Älfsborgs fästning	kronor	160,000: —
» återstående bestyckningskostnader å Västra Hästholmen	»	40,400: —
återstående delen af beviljadt belopp för kanoner å Västerberget	»	110,000: —
af återstående kostnad för eldens ledning å Älfsborgs fästning	»	80,000: —
		<hr/>
Summa kronor		390,400: —

[26.]

För år 1908 återstå således att anvisa till bestyckningskostnader och för anordnande af eldens ledning 280,000 kronor, däraf till återstående bestyckningskostnader vid Älfsborgs fästning		kronor	50,000: —
» återstående anordningar för eldens ledning å Västra Hästholmen		»	50,700: —
» återstående kostnader för eldens ledning å Älfsborgs fästning		»	80,000: —
» återstående kostnader för eldens ledning å Västra Hästholmens fort		»	99,300: —
		<hr/>	
Summa kronor			280,000: —

I enlighet härmed och i öfverensstämmelse med marinförvaltningens förslag hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att af det utaf 1905 års lagtima riksdag beviljade anslag till fortsättande af arbetena å rikets kustbefästningar å 2,887,500 kronor anvisa på extra stat för år 1908 återstående, ännu ej anvisade beloppet, 386,450 kronor.

Min- och telefonmateriel för kustartilleriet.

[27.]

Min- och
telefon-
materiel
för kust-
artilleriet.

I sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 har marinförvaltningen anmält, att den ändring af äldre minor, till hvilken medel redan blifvit anvisade, nu vore i det närmaste genomförd.

Emellertid anför marinförvaltningen i samma skrifvelse, att antalet för berörda medel ändrade minor endast komme att fylla behovet af minor för de nu fastställda minpositionerna och till exercis och öfning endast lämnade tillgång till ett mindre antal minor, men däremot ej till någon reserv. Med afseende härå och då i förråd för närvarande finnes ett antal för svartkrut afsedda minor af samma äldre konstruktion som de nu ändrade minorerna före ändringen, anser ämbetsverket att med ändringen bör fortsättas, åtminstone intill dess en lämplig reserv af omkring 25 procent erhållits.

Kostnaden för den sålunda ifrågasatta ändringen jämte anskaffning af bomullskrutladdningar och reservtändkolfvar till de ändrade

minorna uppgår till 55,000 kronor. Då denna ändring enligt marinförvaltningens åsikt lämpligen torde kunna fördelas på två år, kunde det extra ordinarie anslag å 55,000 kronor till ändring af äldre minor samt anskaffning af laddningar och reservtändkolfvar till desamma, hvilket ämbetsverket anser böra hos nästa riksdag äskas, jämväl på två år fördelas och sålunda för år 1908 anvisas hälften af nämnda summa med 27,500 kronor.

[27.]

Marinförvaltningen har vidare upprepat sin i sin underdåniga skrifvelse den 29 september 1905 gjorda och i statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1906 omförmälda framställning om äskande af medel för anskaffande af en reservångkranpräm, som dessutom vore behöflig att ersätta den 30 år gamla ångkranprämen nr 1. Kostnaden härför har nu beräknats till 105,000 kronor.

På grund af yttrande, som afgifvits af den förut omnämnda kommissionen för pröfning af skärgårdstelefonmaterielen, och för att äfven vid minspärningarna införa samma förbättrade materiel och metoder, som föreslagits för flottans telefonmateriel, anser marinförvaltningen erfordras för ändring af telefonapparater, kabelrullar och bårar samt för nyanskaffning af kabel, diverse tillbehör och skarfrör tillhopa 51,520 kronor; och har ämbetsverket fördenskull hemställt om äskande af ett extra ordinarie anslag å detta belopp, hvilket anslag ämbetsverket emellertid af samma skäl som det beträffande den för flottans fartyg afsedda telefonmaterielen anförda finner kunna fördelas på två år.

Då minspärningarnas båtmateriel numera blifvit öfverflyttad till fortens inventarier och dess underhåll ombestyres af artilleribefälhafvarna, synes det, anför marinförvaltningen vidare i sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906, äfven vara riktigt, att denna materiel, såsom chefen för kustartilleriet föreslagit, förläggas i omedelbar närhet af spärningarna, något som därjämte ur mobiliseringssynpunkt torde vara fördelaktigt.

Sedan befälhafvande amiralen i Karlskrona i sitt underdåniga förslag till åtgärder för stärkande af Karlskrona fästnings försvarskraft framhållit nödvändigheten af att anordna enklare slipar och skjul vid denna fästnings minspärningar, har marinförvaltningen från artilleribefälhafvaren å Vaxholm och Oscar-Fredriksborgs fästning infordrat yttrande i samma ämne beträffande denna senare fästning, samt föreställt om undersökning af kostnaderna för uppförande af dylika slipar och skjul, hvarvid de, som äro afsedda för Vaxholm och Oscar-Fredriksborg, beräknats för något tyngre och större båtar på grund af denna

[27.] fästnings mera aflägsna belägenhet från flottans varf än förhållandet är med befästningarna vid Karlskrona. De sålunda uppgjorda kostnadsberäkningarna uppgå för Karlskrona till 10,170 kronor samt för Vaxholm och Oscar-Fredriksborgs fästning till 28,660 kronor, eller tillsammans till 38,830 kronor.

Då marinförvaltningen ansåge uppenbart, att de ifrågasatta anordningarna vore synnerligen ändamålsenliga och af behovet påkallade, hemställde ämbetsverket om äskande hos Riksdagen af anslag till ett belopp af 38,830 kronor till anordnande af upphalningsslipar och skjul för minspärrningarna vid Vaxholm och Oscar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar.

De af marinförvaltningen framhållna behofven i fråga om dels ändring af äldre minor samt anskaffning af laddningar och reservtändkolfvar till desamma, dels ändring och komplettering af skärgårds-telefonmateriel för minspärrningarna, dels ock uppförande af slipar och skjul för minspärrningarnas båtmateriel vid Vaxholm och Oscar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar finner jag, med afseende å minväsendets stora betydelse för vårt försvar och nödvändigheten att ständigt hålla detsamma i fullgodt skick, ovillkorligen böra så snart sig göra låter fyllas. På de af marinförvaltningen anförda skäl lärer emellertid det för ändring af äldre minor m. m. erforderliga anslaget å 55,000 kronor samt det för ändring och komplettering af skärgårdstelefonteriel för minspärrningarna behöfliga beloppet, 51,520 kronor, böra fördelas till anvisande på två år. Däremot anser jag, att med anskaffningen af den ifrågasatta ångkranprämen kan tillsvidare anstå.

Jag hemställer därför i underdånighet, att Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen

att för anskaffning af min- och telefonmateriel för kustartilleriet bevilja ett anslag af 145,350 kronor och däraf på extra stat för år 1908 anvisa ett belopp af 92,090 kronor.

Tubkanoner för Karlskrona fästning.

[28.]
Tubkanoner
för Karls-
krona fäst-
ning.

Uti sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 har marinförvaltningen i sammanhang med ämbetsverkets förut omnämnda framställning om äskande af medel för anskaffning af tubkanoner för vissa fartyg anført, att äfven för en del af Karlskrona fästnings kanoner tubkanoner af större kaliber vore nödvändiga, bland annat för att

kunna utsträcka elden med tubkanoner på längre afstånd, så att dylika skjutöfningar blefve mer öfverensstämmande med verkliga skarpskjutningar. Under de senare åren hafva tubkanoner af större kaliber (57—37 mm.) anskaffats för en stor del af kustfästningarnas svåra och medelsvåra pjäser. Kostnaderna för denna anskaffning hafva i allmänhet blifvit bestridda af för bestyckningsändamål afsedda medel. Då emellertid de för Karlskrona fästnings ombestyckning i enlighet med 1897 års fästningskommittés förslag tillgängliga medel icke hafva medgifvit anskaffning af dylika tubkanoner af större kaliber, kräfvades därför enligt af marinförvaltningen uppgjord beräkning ett anslag af 79,700 kronor. [28.]

För detta belopp skulle, jämlikt hvad jag inhämtat, anskaffas 18 tubkanoner. Detta antal har dock synt mig kunna för närvarande inskränkas till 13; vid denna begränsning skulle den ifrågasatta anskaffningen medföra en kostnad af allenast 58,000 kronor, hvilket belopp jag anser böra för ändamålet hos Riksdagen äskas.

Jag får alltså i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att för anskaffande af tubkanoner för kanoner tillhörande Karlskrona fästning bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 58,000 kronor.

Anskaffning af föreställare till Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästnings rörliga bestyckning.

Då Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning år 1902 öfverflyttades från landt- till sjöförsvaret, öfverlämnades endast 4 st. 12 cm. föreställare till de 12 cm. kanoner m/85, som ingå i fästningens fasta bestyckning, hvaremot inga föreställare öfverlämnades för dess rörliga bestyckning. Detta behof har delvis blifvit fyllt därigenom, att från armén år 1906 utan ersättning öfverlämnats 8 st. 8 cm. föreställare m/81. [29.]

Anskaffning af föreställare till Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästnings rörliga bestyckning.

För fyllande af den återstående bristen af föreställare till den rörliga bestyckningen erfordras ett belopp af 4,500 kronor.

I anledning häraf och i öfverensstämmelse med af marinförvaltningen gjord framställning får jag i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

[29.]

att för anskaffande af resterande föreställare för Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästnings rörliga bestyckning bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 4,500 kronor.

Beväpning för kustartilleriet.

[30.]

Beväpning
för
kustartilleriet.

För kustartilleriets beväpning beviljade 1905 års lagtima riksdag, uppå framställning af Kungl. Maj:t, ett anslag af 294,300 kronor och anvisade däraf på extra stat för år 1906 ett belopp af 100,000 kronor. Likaså anvisade 1906 års riksdag, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, af det sålunda beviljade anslaget 100,000 kronor på extra stat för år 1907.

I öfverensstämmelse med marinförvaltningens förslag hemställer jag nu i underdånighet, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att af det utaf 1905 års lagtima riksdag beviljade anslag för kustartilleriets beväpning å 294,300 kronor anvisa på extra stat för år 1908 återstående, ännu icke anvisade beloppet, 94,300 kronor.

Handvapensammunion för kustartilleriet.

[31.]

Handvapens
ammunion
för
kustartilleriet.

Före kustartilleriets bildande fanns uti flottans förråd i Karlskrona all den för dåvarande Karlskrona artillerikårs mobilisering erforderliga handvapensammunionen, och vid ingången af år 1902 öfverlämnades från landt- till sjöförsvaret viss för dåvarande Vaxholms artillerikårs mobilisering erforderlig sådan ammunion. I och med kustartilleriets bildande utökades emellertid personalstyrkan, hvarigenom en brist uppstod i befintliga tillgången af sådan ammunion, i viss mån äfven förorsakad af bättre beväpning, som kräft större patronantal per vapen.

I och för utfyllandet af denna brist, hvilken i rundt tal uppginge till 1,900,000 patroner, anhöll marinförvaltningen uti ämbetsskrifvelse den 7 februari 1905 om utverkande, att detta erforderliga behof af skarpa patroner för kustartilleriets mobilisering måtte deponeras från arméns förråd, och fann Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 9 juni 1905 godt föreskrifva, att ofvannämnda patronantal skulle från arméns förråd utlämnas till kustfästningarnas förråd, dock ej såsom de-

position utan mot ersättning nu eller framdeles enligt gällande tillverkningspris. [31.]

Då emellertid vid kustartilleriets uppsättande några medel för anskaffning af det ökade patronantalet icke ställdes till marinförvaltningens förfogande eller blifvit för dåvarande Vaxholms artillerikår från landtförsvaret öfverlämnade, hemställde marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 29 september 1905 angående utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1907 om äskande hos Riksdagen af ett belopp af 171,000 kronor för utfyllandet af mobiliseringsbehovet af handvapensammuniton för kustartilleriets personal att utgå med 85,500 kronor under hvartdera af åren 1907 och 1908.

Denna hemställan föranledde emellertid icke till någon Kungl. Maj:ts framställning till 1906 års riksdag.

Nu har marinförvaltningen uti sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 med hänvisning till sin underdåniga skrifvelse den 29 september 1905 hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes af 1907 års riksdag äska å extra stat ett anslag af 171,000 kronor för utfyllande af det här afsedda behovet, att utgå med 85,500 kronor under hvartdera af åren 1908 och 1909.

Med tillgodoseende af här omförmälda behof finner jag icke lämpligen längre böra anstå; och får jag fördenskull och i öfverensstämmelse med marinförvaltningens förslag i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att bevilja för utfyllande af mobiliseringsbehovet af handvapensammuniton för kustartilleriets personal ett anslag af 171,000 kronor och däraf på extra stat för år 1908 anvisa ett belopp af 85,500 kronor.

Röksvagt krut till kustfästningarnas kanoner.

1906 års riksdag beviljade, på Kungl. Maj:ts framställning, för anskaffande af röksvagt krut till vissa af kustfästningarnas kanoner ett anslag af 274,300 kronor och anvisade däraf på extra stat för år 1907 ett belopp af 137,150 kronor.

[32.]
Röksvagt krut
till kustfäst-
ningarnas
kanoner.

I anledning häraf och i öfverensstämmelse med marinförvaltningens förslag hemställer jag därför i underdånighet, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

[32.]

att af det utaf 1906 års riksdag beviljade anslag för anskaffande af röksvagt krut till vissa af kustfästningarnas kanoner å 274,300 kronor, anvisa på extra stat för år 1908 återstående, ännu icke anvisade beloppet, 137,150 kronor.

Beklädnad och sängservis till värnpliktiga vid kustartilleriet.

[33.]

Beklädnad och sängservis till värnpliktiga vid kustartilleriet.

I sin skrifvelse angående utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1905 föreslog marinförvaltningen, att hos Riksdagen måtte göras framställning om att för anskaffning af beklädnad och sängservis för kustartilleriets värnpliktiga bevilja ett anslag af 1,508,000 kronor, och förklarade marinförvaltningen sig tillika anse, att ifrågasvarande anskaffning kunde fördelas på sju år. I enlighet härmed föreslog Kungl. Maj:t Riksdagen att för nämnda ändamål bevilja ett anslag af 1,508,000 kronor och därpå extra stat för år 1905 anvisa ett belopp af 215,430 kronor. Denna framställning blef af Riksdagen bifallen.

I öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag blef vid 1905 års lagtima riksdag af det beviljade anslaget anvisadt för år 1906 ytterligare ett belopp af 215,430 kronor.

Med hänsyn till de förhållanden, som under sommaren 1905 inträffade, befanns det nödvändigt att undersöka, huruvida, därest mobilisering då måste ske af de värnpliktiga vid kustartilleriet, beklädnad och sängservis för det mest nödvändiga behovet förefunnos. Vid berörda undersökning utröntes, att, äfven om man toge i anspråk 2,000 ställ bussarongsbeklädnad, som funnes i förråd och hvilka af de värnpliktiga skulle kunna användas ofvanpå egna kläder, beklädnad äfven af denna enkla beskaffenhet saknades för cirka 2,700 värnpliktiga. Hvad sängservis beträffade, saknades dylik för 5,046 man. Då ett omedelbart anskaffande af åtminstone berörda bussarongsbeklädnad och sängservis befanns vara alldeles nödvändigt, beslöt Kungl. Maj:t den 7 juli 1905, uppå framställning af marinförvaltningen, att till anskaffning för kustartilleriets värnpliktiga af 2,700 ställ bussarongsbeklädnad skulle få användas 22,950 kronor och till sängservis för 5,046 man 126,150 kronor att med tillhoppa 149,100 kronor utgå af omhänderhafvande medel och af marinförvaltningen framdeles till ersättande anmälas.

I sin underdåniga skrifvelse den 29 september 1905 meddelade marinförvaltningen, att, sedan chefen för kustartilleriet uti sitt förslag öfver anslagsbehofven för år 1907 påpekat behofvet af att den af 1904 års riksdag beslutade uppsättningen af beklädnad och sängservis för kustartilleriets värnpliktiga påskyndades, förvaltningen ansett sig böra taga under ompröfning, huruvida ej för år 1907 ett större belopp borde äskas för ifrågavarande ändamål, än den summa af 215,430 kronor, som enligt den ursprungliga planen borde af det beviljade anslaget utgå under samma år. Ambetsverket hade emellertid funnit sig icke då böra föreslå någon ändring i anskaffningsplanen, enär tillräcklig erfarenhet ännu icke vunnits, i hvilken utsträckning fångarbetet kunde inverka på regementenas förmåga att verkställa anskaffning af beklädnad till större myckenhet. Beträffande det belopp af tillhoppa 149,100 kronor, som under sommaren 1905 för ifrågavarande ändamål särskildt anvisats, ansåg marinförvaltningen, att, då med dessa särskildt anvisade medel icke afsetts anskaffandet af fullständig beklädnad och sängservis, berörda anskaffning icke för det dåvarande borde verka rubbade på den dittills följda planen i afseende på anskaffningen af fullständiga beklädnads- och sängservisställ för kustartilleriets värnpliktiga och således icke föranleda minskning i det för år 1907 påräknade anslagsbeloppet af 215,430 kronor.

På grund därpå hemställde marinförvaltningen om framställning till 1906 års riksdag om anvisande för år 1907 af ytterligare en sjundedel, eller 215,430 kronor, utaf det af 1904 års riksdag beviljade anslaget till beklädnad och sängservis till värnpliktiga vid kustartilleriet.

På sätt framgår af protokollet öfver sjöförsvarsärenden den 13 januari 1906 fann Kungl. Maj:t, att, då den särskilda anskaffning, som, på sätt vore nämndt, skedde under sommaren 1905, uteslutande var föranledd af den dåvarande politiska ställningen, denna anskaffning, i likhet med öfriga med omhänderhafvande medel bestridda utgifter, som gjorts af samma anledning, borde för Riksdagen särskildt anmälas för utgiftens betäckande. Som emellertid de beklädnadspersedlar och den sängservis, som sålunda anskaffats, från början beräknats skola bekostas af ifrågavarande, utaf Riksdagen beviljade anslag å 1,508,000 kronor, borde detta anslag minskas med motsvarande belopp eller således med 149,100 kronor. Hvad sängservisen beträffade, hade genom berörda särskilda anskaffning det mest trängande behofvet därpå blifvit tillgodosedt, och syntes därför hinder icke möta att redan för år 1907 minska anslaget i fråga med det belopp, som i sådant afseende utgifvits, eller 126,150 kronor.

[33.]

Någon minskning ansågs däremot icke böra ske i den summa, som från början afsetts för beklädnaden. Den anskaffade bussarongsbeklädnaden komme visserligen att ingå i de beklädnadsställ, som för ifrågasvarande anslag skulle anskaffas, men de kunde tydligen icke ersätta den fullständiga beklädnaden, och då det torde vara att befara, att de värnpliktiga vid kustartilleriet, som under de närmaste åren skulle öfvas, icke skulle kunna förses med erforderlig beklädnad, därest redan då inskränkning gjordes i det för beklädnaden afsedda beloppet af förevarande anslag, ansågs det vara nödvändigt att till ett följande statsregleringsår uppskjuta afdraget för den under sommaren 1905 gjorda särskilda beklädnadsanskaffningen för 22,950 kronor. Den från ifrågasvarande anslag under år 1907 utgående summan ansågs vid sådant förhållande böra bestämmas till 89,280 kronor. Med bifall till Kungl. Maj:ts i enlighet härmed gjorda framställning anvisade 1906 års riksdag för år 1907 endast 89,280 kronor af det beviljade anslaget.

Under erinran om hvad sälunda i detta ärende förekommit har marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 anført, att med afseende å storleken af den anvisning, som erfordras för år 1908, den ursprungliga planen för anvisningar från detta anslag torde böra följas. Ehuru, såsom marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 29 september 1905 meddelat, chefen för kustartilleriet beträffande anslagsbehovet för år 1907 påpekat behovet af att den af 1904 års riksdag beslutade uppsättningen af beklädnad och sängservis för kustartilleriets värnpliktiga påskyndades och i afgifvet förslag öfver anslagsbehovet för 1908 jämväl framhållit, att det för anskaffning af beklädnad och sängservis för nämnda värnpliktiga erforderliga anslaget syntes honom böra upptagas till största möjliga belopp, på det att ifrågasvarande vid mobilisering så ytterst nödvändiga persedlar måtte, så snart som möjligt, varda anskaffade, har, då det mest trängande behovet af sängservis blifvit tillgodosedt och alltså anskaffningen hufvudsakligen af beklädnad behöfver påskyndas, men det ännu icke kunde antagas, att anskaffning af beklädnad till större myckenhet än som hittills med de anvisade medlen var beräknad, kunde af regementsförvaltningarna utföras äfven med anlitande af fångarbete, marinförvaltningen ansett, att en sjundedel af det till beklädnad och sängservis beviljade anslaget å 1,508,000 kronor eller 215,430 kronor är för år 1908 erforderligt, dock utan afdrag för den under år 1905 gjorda särskilda beklädnadsanskaffningen för 22,950 kronor.

I öfverensstämmelse med marinförvaltningens förslag hemställer jag nu i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att af det utaf 1904 års riksdag beviljade anslag [33.]
för anskaffning af beklädnad och sängservis för kust-
artilleriets värnpliktiga å 1,508,000 kronor anvisa på
extra stat för år 1908 ett belopp af 215,430 kronor.

Anskaffande af proviant för ett mobiliseringsproviantförråd i Karlskrona fästning.

Uti underdånig skrifvelse den 3 december 1906 af hemlig natur
har marinförvaltningen hemställt om aflåtande af nådig proposition till
Riksdagen om beviljande för år 1908 af ett extra ordinarie anslag af
89,500 kronor för anskaffning af proviant för ett mobiliseringsproviant-
förråd i Karlskrona fästning.

[34.]
Anskaffande
af proviant
för ett mobili-
seringspro-
viantförråd
i Karlskrona
fästning.

Då den af marinförvaltningen sålunda föreslagna anskaffningen,
för hvilken det icke torde vara lämpligt att nu närmare redogöra, är
af behovet påkallad, får jag i underdånighet hemställa, det täcktes
Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att för anskaffande af proviant för ett mobilise-
ringsproviantförråd i Karlskrona fästning på extra stat
för år 1908 bevilja ett anslag af 89,500 kronor.

Tillbyggnad till förrådshuset å Kungshall.

Då det nuvarande lakegodsmagasinet å Kungshall visat sig alldeles
otillräckligt för inrymmande af de stora lager af salt kött, salt fläsk
och smör, som numera årligen upphandlas och måste hållas i förråd,
har stationsbefälhafvaren vid flottans station i Karlskrona låtit verk-
ställa utredning rörande kostnaden för ett nytt lakegodsmagasin, som enligt
proviantintendentens vid stationen förslag ansetts böra uppföras utanför
och invid Kungshalls norra fästningsmur af sådana dimensioner, att det
förmådde mottaga omkring 1,500—2,000 fläsk- och köttunnor af nu
använda modeller; och har bemälda stationsbefälhafvare i skrifvelse den
23 september 1904 hos marinförvaltningen hemställt om vidtagande af
åtgärd för beredande af erforderligt utrymme för stationens proviant-
förråd samt därvid öfverlämnat af varfschefen afgifna alternativa för-

[35.]
Tillbyggnad
till förråds-
huset å
Kungshall.

[35.] slag jämte kostnadsberäkning, det ena slutande på 37,000 kronor och det andra på 33,000 kronor. Af dessa förslag hade det förra, som af såge uppförande af ett lakegodsmagasin af sten på den af proviantintendenten föreslagna platsen invid och norr om Kungshalls norra fästningsmur, af stationsmyndigheterna ansetts äga afgjort företräde.

Sedermera, i skrifvelse den 7 november 1905, har stationsbefälhafvaren omförmält, att han, med anledning af frågan om uppläggande redan i fredstid inom fästningen af ett särskildt proviantförråd för underlättande af fästningens provianterande vid mobilisering, låtit verkställa utredning om lämpligaste sättet för beredande af utrymme för ett sådant förråd. En af stationsbefälhafvaren för ändamålet tillsatt kommission hade såsom lämpligt utrymme för mobiliseringsproviantförrådet föreslagit det s. k. gamla kronobageriet å Stumholmen, hvars förändring härför skulle betinga en kostnad af 83,000 kronor. Vid afgifvande af detta förslag hade dock kommissionen fäst stationsbefälhafvarens uppmärksamhet å det förhållandet, att en eventuell omändring af det gamla kronobageriet för nu ifrågakomna ändamål på intet vis minskade behovet af det lakegodsmagasin, om hvars uppförande proviantintendenten hemställt. Mot kommissionens förslag för beredande af utrymme för ett eventuellt mobiliseringsproviantförråd har stationsbefälhafvaren icke haft något att erinra.

Med anledning af hvad sålunda förekommit och efter det chefen för marinförvaltningens intendentaafdelning på ort och ställe undersökt lämpligheten af de föreslagna anordningarna, anmodade marinförvaltningen stationsbefälhafvaren att dels taga under öfvervägande, huruvida icke det föreslagna nya lakegodsmagasinet vid Kungshall skulle kunna göras så stort, att det äfven kunde inrymma det föreslagna mobiliseringsproviantförrådets lakegods, äfvensom huruvida icke sjöbeväringsens beklädnadsförråd, som för närvarande vore inrymdt i första och andra våningarna af förrådshuset å Kungshall, lämpligen kunde flyttas till gamla kronobageriet och i följd häraf sagda bägge våningar disponeras för inrymmande af det ifrågasatta mobiliseringsproviantförrådet, med undantag af lakegodset, dels ock i sammanhang härmed låta utreda, huruvida icke vid utförandet af förstnämnda lakegodsmagasin en del af Kungshalls fästningsmur skulle kunna användas såsom innervägg i magasinet, genom hvilken anordning, därest den lämpligen låte sig genomföra, en icke oväsentlig kostnadsbesparing kunde åstadkommas.

I med anledning häraf afgifvet yttrande af den 29 september 1906 har stationsbefälhafvaren anfört, att han från varfschefen vid stationen

i ärendet införskaffat utredning och förslag, som innefattades uti ett af chefen för ingenjördepartementet den 22 i samma månad afgifvet yttrande med tillhörande kostnadsförslag och ritningar samt uti förvaltningsdirektionens däröfver afgifna yttrande. I detta sitt yttrande har chefen för ingenjördepartementet på anförda skäl afstyrkt det af ämbetsverket ifrågasatta användandet af Kungshalls fästningsmur såsom innervägg i det föreslagna lakegodsmagasinet. Däremot ansåge departementschefen lämpligt att låta Kungshallsmagasinet norra långvägg ingå i en ny förrådsbyggnad afsedd att ersätta såväl den föreslagna mobiliseringsförrådsbyggnaden som det nya lakegodsmagasinet, hvarigenom i våningen två trappor upp och på vinden äfven kunde beredas behöfligt ökad utrymme för sjöbeväringens beklädnadsförråd. Enligt uppgjorda förslag skulle kostnaden för tillbyggnaden af nuvarande Kungshallsmagasinet utgöra 91,000 kronor, hvartill komme kostnaden för flyttning af nu befintliga förvaringsbodas till den nya byggnadens norra sida samt af befintlig spårväg, 4,300 kronor, och för anordnande af ångpannehus och värmeledning i beklädnadsförråden och i förråden för torrproviant i nya byggnaden, 22,700 kronor, eller sammanlagdt 118,000 kronor. Stationens förvaltningsdirektion har instämt i berörda förslag om tillbyggnad af den nuvarande Kungshallsbyggnaden och funnit behöfvat af utrymme för proviantförrådet därigenom blifva väl tillgodosedt för den billigaste kostnaden. Vidare har förvaltningsdirektionen ansett, att genom samma förslag äfven komme att tillgodoses det behöf af ökad utrymme i sjöbeväringens beklädnadsförråd, som betingades af det i annat sammanhang anmälda behöfvat af ökning af persedlarna i samma förråd.

Med anslutning till den i ärendet förebragta utredningen har stationsbefälhafvaren hemställt, att å Kungshall norr om och intill nuvarande förrådsbyggnaden måtte uppföras en byggnad, däri undervåningen borde afses för det lakegods, som förut föreslagits att inrymmas i meranämnda lakegodsmagasin och mobiliseringsproviantförråd, våningen en trappa upp afses för berörda mobiliseringsproviantförråds torrproviant samt våningen två trappor upp och vinden afses för ökning af utrymmet för sjöbeväringens beklädnadsförråd, hvarför kostnaden beräknats till 118,000 kronor. Härvid har stationsbefälhafvaren tillika erinrat, att det snart oafvisliga behöfvat af ökad utrymme för sjöbeväringens beklädnadsförråd skulle komma att tillgodoses på förmånligaste och billigaste sätt genom att detta förråds lokaler ökades i samband med nu ifrågakomna byggnadsanordningarna. Med anmälan om hvad sålunda i detta ärende förekommit har marinförvaltningen i underdånig skrifvelse den 3 december

[35.] 1906 anført, att med hänsyn till de stora lager af lakegoods, som de årliga rustningarna kräfde, utrymmet i proviantförrådets vid Karlskrona station lakegodsmagasin måste anses otillräckligt och åtgärd vidtagas att härför bereda ökad utrymme. Likaledes måste, om det mobiliseringsförråd af proviant, om hvars uppläggande ämbetsverket i särskild underdånig skrifvelse sistnämnda dag gjort framställning, kommer till stånd, utrymme för detta förråd beredas, och ansåge ämbetsverket det af stationsbefälhafvaren afgifna förslaget om tillbyggnad af magasinbyggnaden å Kungshall utgöra den bästa lösningen af frågan om beredande af utrymme såväl för ökningen af nuvarande proviantförrådets lakegoods som för den proviant, som vore afsedd att utgöra mobiliseringsförråd, hvartill komme att, enligt hvad marinförvaltningen under hand inhämtat, samtidigt skulle kunna beredas jämväl det förrådsutrymme, som blefve erforderligt för den af ämbetsverket i underdånig skrifvelse jämväl af den 3 december 1906 föreslagna ökningen af antalet persedlar i Karlskrona stations sjöbevaringsbeklädnadsförråd.

Marinförvaltningen funne tillika det redan för 1904 års riksdag anmälda behovet af uppvärmning af beklädnadsförrådshuset å Kungshall böra tillgodoses i sammanhang med den ifrågasatta ökningen på förslaget sätt af utrymmet för sjöbevaringens beklädnad. Mot de i enlighet härmed afgifna förslagen och uppgjorda kostnadsberäkningarna hade ämbetsverket intet att erinra, och hvad anginge behovet af värmeanordning i sjöbevaringsbeklädnadsförrådet ansåge sig marinförvaltningen med åberopande af den utredning, som redan tidigare härom förbragts och som uti punkt 20 af protokollet öfver sjöförvarsärenden den 12 januari 1904 funnes refererad, endast behöfva erinra, att den nu brukliga åtgärden, att, en tid före beklädnadens utlämnande till de värnpliktige, från förrådet uttaga och till det ingalunda närbelägna exercishuset transportera till utlämning afsedd beklädnad för dess uppvärmning, icke kunde anses vara ett tidsenligt tillvägagångssätt vid beklädande af de värnpliktiga, i synnerhet vid mobilisering. Det redan befintliga bevaringsbeklädnadsförrådets inredande med omklädningsrum afsåge att snabbt och säkert kunna verkställa bevaringens beklädande. Detta önskemål kvarstode emellertid ouppfyllt, och då numera den olikhet mot förr inträdt, att beklädandet i fredstid måste försiggå äfven vintertiden, bjöde nödvändigheten, att värmeanordning åstadkommes i sjöbevaringsbeklädnadsförrådet.

På grund häraf har marinförvaltningen hemställt, att, under förutsättning att framställningen om uppläggande af ett mobiliseringsproviantförråd vinner Kungl. Maj:ts godkännande, Kungl. Maj:t täcktes

hos nästa riksdag begära ett extra ordinarie anslag af 118,000 kronor [35.] för en tillbyggnad till förrådshuset å Kungshall för inrymmande af dels ett mobiliseringsproviantförråd, dels ytterligare kvantiteter lakegods för nuvarande proviantförrådet i Karlskrona, dels ock för beredande af ökad utrymme för sjöbeväringens beklädnad samt för anordnande af värmeledning i vissa delar af byggnaden.

Hvad nu föreliggande framställning vidkommer tillåter jag mig först i underdånighet erinra om mina förut i dag gjorda förslag om anslagsäskanden för dels anskaffande af proviant för ett mobiliseringsproviantförråd i Karlskrona fästning dels anskaffande af beklädnad för sjöbeväringen. Under förutsättning af bifall till berörda förslag måste erforderligt utrymme för dessa förråd beredas. Då därjämte torde vara utredt, att ökad utrymme för de öfriga i marinförvaltningens föreliggande framställning angifna förråd är oafvisligt, och då vidare mot förslaget om tillbyggnaden till förrådshuset å Kungshall för angifna ändamål och mot de uppgjorda kostnadsberäkningarna icke något synes mig vara att erinra, får jag i underdånighet hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att för en tillbyggnad till förrådshuset å Kungshall för inrymmande af ett mobiliseringsproviantförråd m. m. på extra stat för år 1908 bevilja ett anslag af 118,000 kronor.

Transportmedel för varfven.

Uti sina förslag öfver anslagsbehofven för år 1908 hafva varfshufvudmännen vid flottans stationer hemställt om ökning af varfvens transportmedel och därvid anhållit om anskaffning af följande materiel:

[36.]
Transportmedel för varfven.

för Karlskrona station:

- 1 bogserbåt,
- 1 ångslup,
- 1 motorbåt,

för Stockholms station:

- 2 sjödugliga kolpråmar,
- 5 mindre kolpråmar,

[36.]

- 1 vattenbåt,
- 1 utrednings- och provianttransportpråm,
- 1 ammunitionspråm,
- 1 motortransportbåt,
- 1 bogserfartyg.

Beträffande den för Karlskrona station begärda bogserbåten, hade varfschefen hemställt om en sådan båt uti förslagen öfver anslagsbehofven för såväl 1906 som år 1907. Marinförvaltningen hade vid dessa båda tillfällen ansett, att med desamma kunde anstå, sista gången dock under förutsättning, att Karlskrona station erhöle de vid 1906 års riksdag äskade två motorbåtarna.

1906 års riksdag beviljade likväl endast den mindre af dessa motorbåtar för en kostnad af 9,000 kronor, hvaremot framställningen om anslag till en för en kostnad af 15,000 kronor beräknad motorbåt, afsedd för, bland annat, bogsering af ammunitionspråmar, ej bifölls på den grund, att Riksdagen icke fann sig öfvertygad om att tekniken i afseende å förfärdigandet af motorbåtar ännu nått en sådan utveckling, att dylika båtar med fördel kunde användas till arbeten af nyssberörda art.

Uti sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 förklarar marinförvaltningen, som vore förvissad om att motorbåttekniken för närvarande mycket väl vore i stånd att framställa motorbåtar, hvilka med fördel kunde användas såsom bogserbåtar, sig ej tveka att hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes vid nästinstundande riksdag föreslå anskaffandet af en motorbåt för en kostnad af 15,000 kronor i stället för den af varfschefen i Karlskrona föreslagna ångslupen, hvilken skulle betinga en kostnad af 30,000 kronor; och i händelse af bifall härtill anser ämbetsverket att med öfriga af varfschefen i Karlskrona föreslagna transportmedel, nämligen en bogserbåt och en motorbåt, tillvidare torde kunna anstå.

Hvad beträffar Stockholms station, har det med hänsyn till andra behof, som i första hand borde tillgodoses, ej synts marinförvaltningen lämpligt att nu hos Kungl. Maj:t hemställa om anskaffning af all den utaf varfschefen föreslagna materielen, utan har ämbetsverket ansett, att de mest trängande behofven af transportmateriel kunde anses tillgodosedda genom anskaffning af en sjöduglig kolpråm, två mindre kolpråmar, en ammunitionspråm, en motortransportbåt och ett bogserfartyg.

I sin underdåniga skrifvelse den 29 september 1905 framhöll marinförvaltningen behovet af ett bogser- och isbrytarfartyg för Stockholms station, för en kostnad af 116,000 kronor, men detta förslag föranelle icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd, emedan det föreslagna fartyget ansågs icke blifva nog stort och kraftigt såsom isbrytarfartyg. Fördenskull har varfschefen i Stockholm och sedermera jämväl marinförvaltningen ansett sig böra frångå förslaget beträffande isbrytarfartyget och endast begära ett mindre bogserfartyg för en kostnad af 50,000 kronor.

[36.]

På grund af hvad sålunda anförts har marinförvaltningen hemställt, det täcktes Kungl. Maj:t hos nästinstundande riksdag å extra stat för år 1908 äska medel för anskaffning af följande materiel till nedan angifven kostnad, nämligen:

1 motorbåt för Karlskrona station	kronor	15,000: —
1 sjöduelig kolpräm för Stockholms station	»	40,000: —
2 mindre kolpräm å 12,000 kr. för Stockholms station	»	24,000: —
1 ammunitionspräm för Stockholms station	»	20,000: —
1 motortransportbåt för Stockholms station	»	22,000: —
1 bogserfartyg för Stockholms station	»	50,000: —
<u>Summa kronor</u>		<u>171,000: —</u>

Samtliga de af marinförvaltningen sålunda föreslagna anskaffningarna äro af behovet påkallade. Vidkommande motorbåtteknikens nuvarande ståndpunkt anser jag mig kunna till fullo instämma i hvad marinförvaltningen därom anført. Vid sådant förhållande, och då någon anledning till erinran mot marinförvaltningens beräkningar i afseende å kostnaden för anskaffningen af de föreslagna transportmedlen ej förefinnes, hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att för anskaffande af transportmedel för flottans varf bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 171,000 kronor.

Flodångspruta för Karlskrona fästning.

I underdånig skrifvelse den 31 maj 1906 hade befälhafvande amiralen i Karlskrona anhållit, att en flodångspruta måtte få upphandlas för Karlskrona fästning och att af den därför erforderliga kost-

[37.]

Flodångspruta
för Karlskrona
fästning.

[37.] naden, 46,700 kronor, ett belopp af 27,400 kronor måtte af statsmedel anvisas för att jämte af Karlskrona stad utfäst bidrag, högst 19,300 kronor, ställas till varfschefens vid stationen förfogande. I häröfver afgifvet underdånigt utlåtande af den 8 juni 1906 anförde marinförvaltningen, att ämbetsverket väl funnit det anmälda behovet vara synnerligen behjärtansvärdt, men att, då detsamma ej syntes vara af så trängande natur, att åtgärder för dess afhjälpande borde vidtagas i annan ordning än som föreskrifvits i fråga om pröfning af anslagsbehofven under femte hufvudtiteln i allmänhet, framställningen då ej måtte föranleda till någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd, därvid ämbetsverket emellertid tillika uppgaf sig hafva för afsikt att taga ärendet under förnyad handläggning i sammanhang med öfriga framdeles sig yppande dylika behof.

Nu har marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 till pröfning upptagit behovet af den föreslagna flodångsprutan.

Befälhafvande amiralens förenämnda skrifvelse var föranledd af en honom tillhandakommen skrifvelse från stationens brandchef, hvaruti denne, med anmälan att den eldsläckningsmateriel, hvilken kunde afses för varfvet med därinom befintliga fartyg, verkstäder och förråd, vore otillräcklig för att med erforderlig kraft kunna släcka utbruten eld, framhållit behovet för varfvet af en flodångspruta. Därvid hade bemälde brandchef vidare anført, hurusom han ansåge, att, för att, i händelse af uppkommen eld i de dyrbara kolförråden å Söderstjärna, kunna rädda desamma och verkligen åstadkomma släckning af elden, innan det vore försent, ingen annan eldsläckningsmateriel vore härför tillräcklig än en flodångspruta, med hvars tillhjälp kunde, från hvilken sida som helst, öfver platsen utgjutas en större kvantitet vatten än som kunde åstadkommas med ångsprutorna, hvilkas slangar endast kunde läggas å en väg för att nå platsen, och att, då därjämte vid den blifvande mobiliseringskajen komme att uppföras nya förrådshus och inom varfvet i öfrigt vore hopade en massa dyrbara förrådsartiklar, den eldsläckningsmateriel, som inom varfvet vore tillgänglig, borde vara af sådan art, att man kunde vara fullt säker om att blifva herre öfver en vare sig i fartyg eller förrådshus därstädes utbruten eld, därtill de å varfvet nu tillgängliga två ångsprutorna vore otillräckliga, emedan man med dessas slangar i regeln endast kunde angripa elden från landsidan. Med det läge varfvet hade och med den möjlighet att kunna nå alla å varfvet varande fartyg och viktigare förrådshus, som en flodångspruta medgäfve, ansåge därför brandchefen starka skäl föreligga att taga under

pröfning behöfvet af att anskaffa ett sådant för varfvets säkerhet så ovärderligt eldsläckningsredskap som en flodångspruta. [37.]

I hvad brandchefen vid stationen anfört angående behöfvet för varfvet af en flodångspruta hade befälhafvande amiralen ansett sig böra till fullo instämma, särskildt som, i händelse af krigsutbrott och bombardering af staden och varfvet, ökad fara skulle uppstå för en del både eldfarliga och svåråtkomliga, vid krigstillfälle snart sagdt oskattbara förråd och verkstäder, såsom alla byggnader och förråd å Lindholmen, Söderstjärna, Stumholmen och Laboratoriehölmén, där flottans epidemisjukhus vore beläget, och till hvilka platser blott en farbar väg ledde, samt en del holmar, hvilka vore oåtkomliga från land och som med sina upplag af ammunition och eldfarliga ämnen skulle, om de skötes i brand, vara lätt utsatta för fullständig ödeläggelse, om ej lämplig eldsläckningsmateriel funnes att tillgå.

Med anledning häraf hade befälhafvande amiralen inhämtat yttrande och förslag från varfschefen beträffande storlek och styrka m. m. af en för ifrågavarande förhållanden lämplig flodångspruta, och hade varfschefen föreslagit, att densamma måtte erhålla 4,000 minutliters kapacitet samt apteras i för ändamålet speciellt afsedd och inrättad båt, utrustad med en snabbuppeldad ångpanna och propellermaskin samt af cirka 15 m. längd, 4,25 m. bredd, 1,5 m. djupgående och 8 knops fart. Kostnaden för en sådan flodångspruta skulle enligt anbud, som varfschefen år 1904 erhållit från Ludvigsbergs verkstads aktiebolag i Stockholm, belöpa sig till 37,000 kronor, eller, då härtill komme kostnaden för 1,200 m. tryckslangar, hvilka med kopplingar ansåges betinga ett af pris af cirka 1,600 kronor, sammanlagdt 38,600 kronor. Då emellertid sagda kostnad syntes befälhafvande amiralen för stor för att statsverket skulle ensamt för flottans etablissement kunna därmed betungas och då dessutom påtagligen Karlskrona stad skulle hafva en väsentlig fördel af en flodångspruta, som äfven finge användes för eldsläckning, hvarhelst inom stadens område den möjligen skulle kunna erfordras, hade han ansett, att denna fråga lämpligast borde kunna lösas på sådant sätt, att äfven staden bidroge till anskaffningen med skäligt belopp, hvarför befälhafvande amiralen hänvänt sig till magistraten i Karlskrona med hemställan, huruvida icke staden skulle befinnas villig att, för den händelse ifrågavarande flodångspruta komme att anskaffas, i någon mån, förslagsvis med hälften eller 19,300 kronor, deltaga i anskaffningskostnaderna för densamma, under förutsättning likväl att kronan skulle blifva ensam ägare och att flottan skulle

[37.] bestrida underhåll och bemanning. Härpå hade stadsfullmäktige vid ärendets föredragning den 12 januari 1906 beslutat, att till anskaffande af en flodångspruta bidraga med ett belopp af högst 19,300 kronor, med villkor att sprutan, underhållen och bemannad af kronan, hålles tillgänglig för eldsläckning inom Karlskrona stad och ej finge förflyttas utom Karlskrona station.

Då emellertid anledning förefanns antaga, att det år 1904 aflämnade anbudet på grund af stegrade arbets- och materialpriser möjligen ej längre kvarstode, anmodades varfschefen infordra nytt anbud, hvilket aflämnades den 27 april 1906 och upptog en kostnad af 45,100 kronor, hvarigenom hela kostnaden med inberäknande af kostnaden för tryckslangar uppginge till 46,700 kronor samt efter afdrag af det belopp, 19,300 kronor, som kunde från Karlskrona stad påräknas, den utgift, hvilken statsverket skulle komma att vidkännas för anskaffandet af nämnda flodångspruta, till 27,400 kronor. Sistnämnda anbud, hvilket vid dess afgifvande förklarats gälla till 1906 års slut har på framställningen af marinförvaltningen prolongerats till den 1 juli innevarande år.

I likhet med befälhafvande amiralen finner marinförvaltningen det blifva till synnerlig fördel för Karlskrona fästning att disponera ett så kraftigt och för denna vattenomflutna plats så ändamålsenligt eldsläckningsredskap som det ifrågavarande, hvilket på grund af sin betydelse vid beskjutning och däraf framkallade eldsvådor lämpligen borde ingå bland fästningens försvarsmedel; och har marinförvaltningen fördenskull hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes hos nästa riksdag begära anvisande på extra stat för år 1908 af det, efter afdrag af det af Karlskrona stad beslutade bidraget, högst 19,300 kronor, erforderliga beloppet för anskaffande af en flodångspruta för Karlskrona fästning, eller 27,400 kronor. Därvid har emellertid ämbetsverket, då det borde vara af största vikt, att behovet af förenämnda eldsläckningsmateriel måtte blifva fyllt så snart ske kunde efter det att nödiga medel därtill blifvit anvisade samt med hänsyn till att det afgifna leveransanbudet gäller endast till den 1 juli 1907, i underdånighet hemställt, det Kungl. Maj:t, därest det ifrågavarande beloppet blir af Riksdagen anvisadt, ville omedelbart anbefalla anskaffandet af flodångsprutan med anlitande af omhänderhafvande medel till kostnadens bestridande mot ersättning framdeles af vederbörligt anslag.

Af hvad ofvan anförts framgår uppenbart, af hvilken betydelse en flodångspruta skulle vara för Karlskrona fästnings eldsläckningsväsende. I allo instämmande med marinförvaltningen, finner jag mig därför i un-

derdånighet böra hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

[37.] •

att för anskaffande af en flodångspruta för Karlskrona fästning för en beräknad kostnad af 46,700 kronor bevilja på extra stat för år 1908 det, efter afdrag af ett af Karlskrona stad till den ifrågasatta anskaffningen beslutadt bidrag, högst 19,300 kronor, härför erforderliga beloppet, eller ett anslag af 27,400 kronor.

Marinläkarkurs.

Uti sin underdåniga skrifvelse den 27 september 1904 angående utgifterna under riksstatens femte hufvudtitel för år 1905 anförde marinförvaltningen, bland annat, att marinläkarkåren hunnit rekryteras så fullständigt, som det låte sig göra med hänsyn till de oundvikliga vakanserna för de ännu på gamla läkarstaten kvarstående läkarna och de kompetensvillkor, som gällde för erhållande af nådigt förordnade som marinläkare af 2:a graden. Kåren bestode då af 2 förste marinläkare, 5 marinläkare af 1:a graden, 18 marinläkare af 2:a graden och 12 marinläkarstipendiater. Under sådana förhållanden ville marinförvaltningen framhålla behovet af extra anslag till bestridande af de utgifter, som vore förenade med en snarast möjligt behöfelig marinläkarkurs. Denna af marinöfverläkaren ledda kurs skulle upptaga en tid af 40 dagar, genomgå här i Stockholm af högst 10 marinläkare, som författningse enligt därtill kommenderats af Kungl. Maj:t på förslag af marinöfverläkaren, och bestå i daglig undervisning i krigskirurgi och radiografi, naval hälso- och sjukdomslära samt bakteriologi, meddelad af två yngre lärare vid Karolinska Institutet, hvilka på samma gång vore marinläkare, och efter ett program, som uppgjordes af marinöfverläkaren och stadfästes af Kungl. Maj:t.

[38.]
Marinläkar-
kurs.

Utgifterna för denna kurs beräknades till följande belopp:

dagtraktamente under 40 dagar à 7 kronor åt 10	
marinläkare	kronor 2,800: —
arfvode åt 2 lärare (500 kronor åt vardera).....	» 1,000: —
undervisningsmateriel, såsom röntgenplåtar, böcker,	
reagens m. m.	» 500: —
	<hr/>
	Summa kronor 4,300: —

[38.] Marinöfverläkaren hade, enär genom denna kurs endast en del af marinläkarkåren komme i åtnjutande af den specialutbildning, som tjänsten kräfde hos hvarje marinläkare, förmått det vara sin äfsikt att ett följande år göra framställning om åtgärders vidtagande för anordnande af förnyad marinläkarkurs, hvarefter måhända ett uppehåll i dessa kurser kunde göras under flera år, intill dess omsättningen bland marinläkarna kräfde ny utbildningskurs.

På grund häraf hemställde marinförvaltningen, att hos 1905 års riksdag måtte äskas för anordnande af en marinläkarkurs ett extra ordinarie anslag för år 1906 af 4,300 kronor.

Kungl. Maj:ts i enlighet härmed gjorda framställning till nämnda riksdag om beviljande af ett anslag af 4,300 kronor för anordnande af en marinläkarkurs vann ock riksdagens bifall.

Nu har marinförvaltningen, med hänvisning till hvad för ifrågasvarande anslags beviljande anförts i ämbetsverkets skrifvelse den 27 september 1904, hemställt, att ett extra anslag för år 1908 till en andra marinläkarkurs måtte äskas till ett belopp af 5,000 kronor, då erfarenheten visat, att anslaget behöfde i någon mån ökas utöfver det belopp af 4,300 kronor, som för ändamålet beviljades af 1905 års riksdag, i det att utgiften för undervisningsmateriel, såsom röntgenplåtar, böcker, reagens m. m., som då beräknades till 500 kronor, visat sig hafva blifvit större och anslaget således varit otillräckligt.

Då behovet af anordnande af marinläkarkurser i och för marinläkarnes behöriga utbildning är ställdt utom allt tvifvel, hemställer jag i underdånighet, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att för anordnande af en marinläkarkurs bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 5,000 kronor.

Tillfällig förstärkning af arbetskrafterna i marinförvaltningen.

[39.] På sätt jag redan förut i dag nämnt, har marinförvaltningen gjort framställning om ökning af arbetskrafterna å ämbetsverkets civilafdelning och kansli. Af den utredning, som därvid lämnats angående ökningen af marinförvaltningens göromål sedan år 1878, framgår uppenbart, att de civila arbetskrafterna i ämbetsverket måste väsentligen ökas för att detsamma skall vara i stånd att behörigen fullgöra sina omfattande åligganden.

Tillfällig förstärkning af arbetskrafterna i marinförvaltningen.

Med afseende å behovet af arbetskrafternas ökning i marinförvaltningens civilafdelning och kansli hade ämbetsverket i sin förut omnämnda underdåniga skrifvelse den 18 september 1903 förklaradt, bland annat, hvad civilafdelningen vidkomme, att där fordrades en förstärkning med minst en tjänsteman, samt att, om göromålen komme att under de närmaste åren växa i samma förhållande som dittills, ytterligare, för vinnande af tillräcklig snabbhet och säkerhet i expeditionen, en tjänsteman torde blifva behöflig. Under erinran härom anför marinförvaltningen i sin underdåniga skrifvelse den 16 maj 1906, att då ämbetsverket nu, oaktadt göromålens fortsatta tillväxt efter år 1903, likväl endast begärde ökning af personalen med en revisor, medel måste beredas till bibehållande af nuvarande två amanuenser å civilafdelningen, af hvilka den ene aflönades från extra ordinarie anslag.

I fråga om personalökningen å ämbetsverkets kansli anfördes i 1903 års skrifvelse, att det visserligen vore önskvärdt och gagneligast att efter enahanda principer, som följts vid ombildningen till exempel af kommerskollegium, där hvarje byrå fått sin sekreterare, åtminstone de större afdelningarna i marinförvaltningen hvardera erhöle sin egen sekreterare. Emellertid hade ämbetsverket då ansett sig böra inskränka sig till att föreslå inrättande af allenast en ny sekreterare- och en ny notariebefattning. Skälet till denna inskränkning var uteslutande ekonomiskt. Under ett flertal år hade man genom anordnande af föredragningslistor, hvari jämväl skedde anteckning om besluten, väsentligen reducerat arbetet med protokollsföringen, hvarigenom notarien kunnat hufvudsakligen användas för sekreteraregöromål. Förslaget om den nye notarien var alltså i viss mån ett förslag om en sekreterare med lägre aflöning. Numera hade anordningen med föredragningslistorna blifvit ytterligare genomförd, och hade jämväl i öfrigt förenklingar beträffande protokollsföringen vidtagits, så att uppsättandet af formligt protokoll enligt äldre mönster allenast undantagsvis förekomme och i sådant fall liksom annat uppsättningsarbete verkställdes genom kansliet, af hvars tjänstemän endast vid behof någon tillkallades för att vid marinförvaltningens sammanträde göra notarietjänst. Därjämte och sedan det på marinförvaltningens framställning blifvit genom nådigt bref den 4 maj 1906 medgifvet, att marinförvaltningen finge, när sådant syntes erforderligt, förordna annan tjänsteman än sekreteraren i ämbetsverket att i afseende å visst ärende eller viss grupp af ärenden fullgöra sekreterarens åligganden, komme notariens tjänstgöring att uteslutande blifva densamma som en sekreterares. Att vid sådant förhål-

[39.] lande inrätta en ny notarietjänst eller ens bibehålla den gamla, syntes icke vara riktigt. Med hänsyn till, å ena sidan, de sålunda förändrade förhållandena och, å andra sidan, till det alltmera kännbara behovet af att uppsättningsarbetet jämväl för de militära afdelningarna kunde fullständigare än hittills öfverlämnas åt en sekreterare, ansåge marinförvaltningen 1903 års förslag böra jämkas så, att den nuvarande notariebefattningen utbyttes mot en sekreterarebefattning och att en ny sekreteraretjänst inrättades. Härigenom skulle alltså kansliets ordinarie personal komma att bestå af, förutom advokatfiskal och registrator, tre sekreterare.

I enlighet med nu angifna grunder har marinförvaltningen upprättat och med sin underdåniga skrifvelse den 11 december 1906 öfverlämnat ett förslag till ny stat för ämbetsverket, hvarvid i afseende å anvisningen till vikariatsersättning m. m. förutsatts, att äfven å kansliet nuvarande antal af tre amanuenser bibehölles. Hvad angår aflöningarna för de ifrågasatta nya befattningarna, hafva de föreslagits med hänsyn till nu gällande lönereglering och under förutsättning, att den nya allmänna lönereglering för de centrala ämbetsverken, för hvilken förberedande arbeten pågå, skall komma äfven dessa tjänster till godo.

Mot den förstärkning af arbetskrafterna, marinförvaltningen sålunda föreslagit, har jag, med afseende å den förebragta utredningen om göromålen ökning, visserligen ej något att erinra; men, då enligt hvad jag jag förut omförmålt, 1906 års riksdag ansett sig af det skäl icke böra ingå i pröfning rörande behovet af anställande inom marinförvaltningen af ytterligare en revisor, att organisationen af ämbetsverket torde blifva föremål för utredning af löneregleringskommittén, läser det icke kunna förväntas, att Riksdagen, innan dylik utredning framlagts, skulle vara benägen att inrätta nya tjänster på stat inom ämbetsverket. Vid sådant förhållande finner jag medel böra beredas på extra stat till vinnande af den förstärkning af arbetskrafterna, som är oundgängligen nödvändig för att ämbetsverket skall kunna på ett tillfredsställande sätt fungera. Härför torde erfordras ett anslag af minst 15,000 kronor, motsvarande det för innevarande år till ifrågavarande ändamål anvisade extra anslag, 10,500 kronor, ökad med 4,500 kronor eller samma belopp, som enligt nu gällande lönestat utgör sekreterares i marinförvaltningen aflöning.

En af marinförvaltningen tillika gjord framställning om anvisande af ytterligare medel för innevarande år till samma ändamål finner jag mig icke böra biträda.

På grund af hvad jag sålunda anført, får jag i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen [39.]

att till förstärkning af arbetskrafterna i marinförvaltningen bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 15,000 kronor.

Personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona.

Till stationsbefälhafvaren vid flottans station i Karlskrona hafva bataljonspredikanterna vid samma station E. A. W. Holmberg och E. A. Collén ingifvit en underdånig framställning därom att, intill dess ny löneroglering för amiralitetsprästerskapet blefve fastställd, måtte dem hvardera beviljas ett personligt lönetillägg af 1,200 kronor årligen. Härvid hafva sökandena framhållit, att deras löneförmåner, som för närvarande uppginge till 2,095 kronor, däraf lön på stat 1,200 kronor, dyrtidstillägg 120 kronor, och bidrag från amiralitetsförsamlingen enligt fastställd löneroglering 775 kronor, hvar till komme af nämnda församling beviljade personliga lönetillägg å 1,000 kronor åt Holmberg, som inom församlingen tjänstgjort i 15 år, och 500 kronor åt Collén, som tjänstgjort i 10 år, voro betydligt lägre än de, som tillkomme när- eller likställda tjänstemän, och otillräckliga för att bereda sökandena och deras familjer anständig bärning. Med anledning här af hade sökandena den 3 september 1904 hos Kungl. Maj:t anhållit om reglering af deras löneinkomster, hvilken ansökan dock icke föranledt till annan åtgärd än att handlingarna i ärendet öfverlämnats till kommittén för afgifvande af förslag till reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden. Då det emellertid kunde dröja länge, innan denna kommittés förslag inkomme till Kungl. Maj:t, och de ekonomiska svårigheterna för sökandena alltmera tilltagit med fara att verka nedtryckande på deras arbete, och då tillika från och med innevarande år det sämst aflönade ordinarie prästerskapet inom riket fått afsevärdt förbättrade lönevillkor, hvarifrån sökandena vore alldeles uteslutna, liksom ock från den löneförbättring, som under senare åren kommit samtliga andra flottans kårer och stater samt lärarna vid rikets läroverk till del, vågade sökandena ännu en gång anhålla om hjälp i sin betryckta ställning. Såsom ytterligare [40.]

Personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona.

[40.] skäl för någon förbättring af bataljonspredikanternas löneförmåner, som sedan 1868 års reglering snarare minskats än ökats, under det att amiralitetspastorns flerdubblats, hafva sökandena vidare erinrat därom, att bataljonspredikanternas tjänstgöringsskyldighet betydligt ökats genom skyldigheten att utan ersättning predika på flottans sjukhus, genom de söndagligen förekommande ungdomsgudstjänsterna och för öfrigt genom ökad församlingsvård, under det att däremot afsevärda förmåner sedan sista löneregleringen blifvit dem frånhända, såsom t. ex. den att vid inträffande ledighet å befattningen såsom amiralitetspastor »komma i åtanke» samt att »omedelbart hos Kungl. Maj:t utan förslag söka regala pastorat i alla rikets stift», hvarigenom utsikterna till befordran för bataljonspredikanterna betydligt minskats.

Öfver sökandenas ifrågavarande anhållan har biskopen i Lunds stift afgifvit yttrande, däruti på anförda skäl tillstyrkes, att åtgärd måtte vidtagas för beredande af den begärda löneförbättringen, genom hvars beviljande icke skulle gifvas något prejudikat, hvaraf vidtgående konsekvenser vore att befara.

Med erinran därom att tillförene till Kungl. Maj:t öfverlämnats framställningar under år 1902 i fråga om ny reglering af ecklesiastikstatens aflöning och under år 1904 beträffande särskildt bataljonspredikanternas aflöningsförmåner, hvilken senare innefattat anhållan att regleringen finge ske genom dels höjande af begynnelselönen å stat förslagsvis från 1,200 till 1,800 kronor dels ock beviljande af två ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring, har stationsbefälhafvaren vid flottans station i Karlskrona med underdånig skrifvelse den 12 sistlidne september till Kungl. Maj:t öfverlämnat de till ifrågavarande ärende hörande handlingar och tillika framhållit, att den af sökandena förebragta utredning i ärendet syntes tydligt gifva vid handen, att åtgärd för löneförbättring för bataljonspredikanterna borde så vidt möjligt åstadkommas inom snar framtid.

Öfver ifrågavarande framställning har marinförvaltningen den 5 november 1906 afgifvit infordradt underdånigt utlåtande och däri anført följande.

Med anledning af den utaf stationsbefälhafvaren först omnämnda framställningen hade marinförvaltningen genom underdånig skrifvelse den 27 maj 1902 hemställt om höjning af bataljonspredikanternas vid stationerna löner från 1,200 till 1,500 kronor för år, till hvilket förslag ämbetsverket hänvisat i utlåtande öfver den år 1904 gjorda hemställan i nu förevarande ämne.

Ingendera af dessa ansökningar hade emellertid föranledt proposition till Riksdagen.

Sedan år 1902 hade lefnadskostnaderna i allmänhet och icke minst i Karlskrona i väsentlig mån stigit, hvadan sökandenas aflöningsförmåner torde visat sig i allt högre grad otillräckliga. Med hänsyn härtill måste sökandenas anhållan framstå så mycket mera behjärtansvärd, som, enligt hvad marinförvaltningen hade sig bekant, de till församlingsvården hörande göromålen inom amiralitetsförsamlingen vore synnerligen betungande. [40.]

Då församlingen icke kunde förväntas komma att för höjande af bataljonspredikanternas löner lämna större bidrag än som redan beviljats, måste behovet af löneförbättring tillgodoses genom ökad statsanslag.

I afseende å den önskade formen härför tillåte sig marinförvaltningen framhålla, dels att det icke torde kunna lämpligen ifrågasättas att redan nu vidtaga en verklig reglering af de med sökandenas beställningar förenade löneförmåner, enär en sådan icke torde böra tillämpas förr än den 1 maj år 1919, då tiden för den beträffande amiralitetsförsamlingens prästerskap gällande lönekonventionen utlöpte, dels ock att, under det bataljonspredikantsbefattningen vid Stockholms station befunnits kunna väl bestridas jämte annan prästerlig anställning, innehafvarne af motsvarande tjänster vid Karlskrona station däremot, på grund af såväl mängden af ämbetsåligganden som bristande tillfälle att erhålla annat med innehafvande befattning förenligt prästerligt kall, vore för sin utkomst — tillfälliga inkomstkällor oafsedt — utslutande hänvisade till sina bataljonspredikantstjänster.

Under sådana förhållanden måste marinförvaltningen anse det förslaget lyckligt funnet, att den erforderliga ökningen i löneförmåner skulle komma sökandena till godo såsom personliga lönetillägg; och hemställde marinförvaltningen på grund häraf, att sökandena måtte beredas personligt lönetillägg af 600 kronor hvardera för år, intilldess reglering af ecklesiastikstatens vid stationen aflöningsförmåner kunde komma till stånd, samt att proposition om äskande af medel härför å extra stat måtte aflåtas till nästa Riksdag.

Förevarande framställning anser jag vara i hög grad behjärtansvärd. Hvad beträffar det af sökandena begärda beloppet finner jag någon nedsättning i detsamma ingalunda böra ifrågakomma, och får jag fördenskull i underdånighet hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att till beredande af personligt lönetillägg af 1,200 kronor för år åt hvardera af bataljonspredi-

[40.]

kanterna vid flottans station i Karlskrona Ernst Alfred Waldemar Holmberg och Ernst Algot Collén på extra stat för år 1908 anvisa ett belopp af 2,400 kronor.

Tillfälligt lönetillägg åt personal vid flottans poliskår.

[41.]

Tillfälligt
lönetillägg vid
poliskår.

Från polispersonalen vid flottans båda stationer hafva till Kungl. Maj:t inkommit upprepade framställningar om erhållande af förbättrade löneförmåner.

Den för flottans poliskår nu gällande år 1902 fastställda stat upptager, vid Karlskrona station 1 poliskommissarie med en aflöning af 1,900 kronor för år, vid Stockholms station 1 poliskommissarie, tillika väbel, med en aflöning af 1,000 kronor för år samt vid hvardera stationen 2 öfverkonstaplar med aflöning för hvarje af 1,500 kronor och 15 poliskonstaplar med aflöning för enhvar af 968 kronor jämte 132 kronor såsom beklädnadsersättning. Härutöfver åtnjuter polispersonalen 2 ålderstillägg, hvardera utgörande, för poliskommissarie vid Karlskrona station 200 kronor samt för enhvar af öfverkonstaplarna och konstaplarna 100 kronor, det första ålderstillägget efter 5 och det andra efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring i samma grad. Åtnjuter poliskommissarie, öfverkonstapel eller konstapel bostad i kronans hus, afdrages, så länge denna fördel varar, från lönen för kommissarie och öfverkonstapel 150 kronor och för konstapel 100 kronor, allt för år.

I öfrigt upptager staten vid hvardera stationen ett belopp af 1,500 kronor till extra konstaplar och 1,000 kronor till uppmuntringspenningar till personalen.

Poliskårens i
Karlskrona
framställning.

Uti underdånig skrifvelse den 20 juli 1904 från den poliskåren i Karlskrona tillhörande personalen anfördes bland annat, *att*, ehuru vid inrättandet af poliskåren år 1873 aflöningsförmånerna bestämdes i hufvudsaklig öfverensstämmelse med aflöningen åt personal vid andra flottans kårer och stater samt poliskåren särskilda gånger och senast genom 1902 års riksdagsbeslut hugnats med löneförbättringar, polismännens aflöningsförmåner vore betydligt lägre än med dem jämnställd personals vid flottan, *att* vid Karlskrona stads poliskår anställda konstaplar och öfverkonstaplar erhöle i aflöning, de förre 1,375 och 1,275 kronor samt de senare 1,725 kronor, hvartill komme 2 ålderstillägg å 100 kronor efter 5 och 10 år äfvensom kostnadsfri pension efter 55 lefnads- och 25 tjänsteår, *samt att* jämväl vid Stockholms, Göteborgs, Malmö och

Helsingborgs med flera städers poliskårer aflöningsförmånera vore betydligt högre än poliskårens vid flottans station i Karlskrona. [41.]

Då polismännens vid flottan aflöningsförmåner icke vore tillräckliga för att bestrida de dagliga lefnadsbehofven, samt deras tjänstgöring, som ägde rum natt och dag, äfven sön- och helgdagar, vore ytterst ansträngande och trägen samt lika maktpåliggande som annan motsvarande tjänst inom flottan, anhöll polispersonalen, att poliskonstaplar (rang lika med underofficer af 2:dra graden) och polisöfverkonstaplar (rang lika med flaggunderofficer) måtte i aflöningsafseende blifva likställda med motsvarande grader inom underofficerskåren, samt att poliskommissarier (poliskommissaries i Karlskrona rang lika med underlöjtnant) måtte utöfver den nuvarande aflönningen erhålla dagaflöning och inkvarteringsbidrag i liket med underlöjtnant.

Uti underdånig skrifvelse den 31 augusti 1904, hvarmed varfschefen i Karlskrona till Kungl. Maj:t öfverlämnat stationens poliskårs berörda framställning, tillstyrkte varfschefen, enär det syntes honom skäligt, att stationens polispersonal i aflöningshänseende blefve, hvad anginge öfverkonstaplar och konstaplar, i hufvudsak likställd med Karlskrona stads poliskår, att löneförmånera för stationens polispersonal måtte i den mån förhöjas, att från och med år 1905 öfverkonstapels lön höjdes med 225 och konstapels med 175 kronor. Däremot fann sig varfschefen icke kunna förorda framställningen därom, att poliskommissarien skulle utöfver nuvarande löneförmåner erhålla dagaflöning och inkvarteringsbidrag i likhet med underlöjtnant.

Genom nådig remiss den 5 september 1904 anbefalldes Kungl. Maj:t marinförvaltningen att inkomma med underdånigt utlåtande i ärendet.

Innan den framställning från poliskåren i Karlskrona, hvarför nyss redogjorts, i anledning af nämnda nådiga remiss blifvit föremål för marinförvaltningens handläggning, hade emellertid öfverkonstaplar och konstaplar vid flottans station i Stockholm uti skrifvelse till varfschefen vid stationen den 9 augusti 1904 anhållit om sådan förbättring af deras aflöningsförmåner, att de måtte blifva enahanda och likartade med underofficerskårens vid flottan, och anförde de därvid hufvudsakligen samma skäl, som af poliskåren vid Karlskrona station åberopats. Därutöfver erinrade de, bland annat, att deras aflöning vore vida lägre än de förmåner, som tillkomme varfvets månadslönare, med hvilka sökandena voro till graden jämnställda, i det månadslönarnes aflöning i medeltal uppginge till 2,168 kronor 57 öre för verkmästare och 1,698 kronor för mästare, hvartill för flertalet af dessa komme fri bostad i kronans hus.

Framställning
från öfver-
konstaplar
och kon-
staplar vid
flottans sta-
tion i
Stockholm.

[41].

Uti skrifvelse till marinförvaltningen den 11 augusti 1904, hvarmed polispersonalens i Stockholm framställning af varfschefen öfverlämnades, hemställde denne, då sökandenas begäran syntes behjärtansvärd, om utverkande af sådan löneförbättring till sökandena, att deras löneförmåner åter måtte komma i samma proportion till underofficerskårens som före senast beslutade löneförhöjning för sistnämnda kår.

Infordrade
utlåtanden
från varfs-
cheferna.

Med anledning af den nådiga remissen å framställningen rörande Karlskrona poliskår anmodade marinförvaltningen varfschefen därstädes att inkomma med utredning angående, bland annat, dels den af sökandena omnämnda höjningen af lefnadsomkostnaderna, dels Karlskrona stads poliskårs aflönings- och pensionsförhållanden i jämförelse med de sökandena tillkommande förmåner.

Enahanda utredning beträffande höjningen af lefnadsomkostnaderna i Stockholm äfvensom aflöningsförhållandena vid Stockholms stads poliskår infordrades från varfschefen i Stockholm.

Vid öfverlämnande af den utredning, som på grund af marinförvaltningens berörda anmodan åvägabragtes af varfschefen i Karlskrona, förklarade denne med stöd af samma utredning sig icke tveka att tillstyrka bifall till hvad tillförene af varfschefsämbetet i ärendet föreslagits.

Varfschefen i Stockholm föreslog i det yttrande, hvarmed han öfverlämnade från honom infordrad utredning i ämnet, att öfverkonstaplarnes vid flottans station i Stockholm aflöningsförmåner höjdes med 300 kronor eller från respektive kronor 1,500, 1,600 och 1,700 till respektive kronor 1,800, 1,900 och 2,000 samt att konstaplarnas vid stationen löneförmåner likaledes i medeltal ökades med 300 kronor, dock på det sätt att lönerna komme att utgå med respektive kronor 1,350, 1,500 och 1,650, hvarjämte varfschefen särskildt fäste uppmärksamheten därå, att, enligt hvad utredningen gäfvade vid handen, lefnadsomkostnaderna i hufvudstaden vore väsentligt högre än i Karlskrona.

Marin-
förvaltningens
utlåtande.

Sedan de infordrade utredningarna från varfscheferna inkommit, afgaf marinförvaltningen den 12 december 1905 underdånigt utlåtande i ärendet.

Beträffande först den af varfspolisen vid flottans bägge stationer framställda begäran om erhållande af samma aflöningsförmåner, som tillkomma flottans underofficerskår, ansåg marinförvaltningen en sådan framställning icke berättigad, ty det lede intet tvifvel, att varfspolisen ej behöfde uppfylla de höga fordringar på teoretisk och praktisk utbildning, som nödvändigtvis måste ställas på flottans underofficerskår. Detsamma torde gälla om varfspolisen jämväl i förhållande till åtmin-

stone de större städernas väl organiserade poliskårer. Den förra torde väl nämligen icke vid bevakningstjänstens bestridande utsättas för sådana situationer, som i så hög grad kräfde förmåga af snabb uppfattning och kraftigt ingripande som beträffande polismän tillhörande sist angifna kårer ofta vore fallet, liksom också varfspolisens tjänst torde vara af mindre grannliga beskaffenhet och i hvarje fall ej medförde så stor fara. Medan man af ofvan antydd anledning nödgats inom stadspoliskårer vid antagning söka uppehålla ganska höga fordringar på de inträdessökandes kunskaper — så till exempel fordrades för inträde vid Stockholms poliskår i allmänhet antingen fullgoda betyg från femte klassen i elementarskola eller ock fullständig underofficersexamen, helst från artilleriet — torde för utförandet af varfspolisens uppgift att upprätthålla ordningen å varfvet, att afvärja eldsolycka och upptäcka olöfliga tillgrepp icke erfordras högre teoretisk utbildning än folkskolan vore afsedd att bibringa. Den omständigheten att varfspolisen tillagts underofficers värdighet torde uteslutande varit föranledd af önskan att underlätta utförandet af kårens uppdrag och kunde af sådan anledning ej anföras som skäl för fordran på likställighet jämväl i afseende å aflöning. Emellertid ansåg marinförvaltningen en förhöjning af flottans poliskårs aflöning vara lika önskelig som nödvändig.

De af varfscheferna föranstaltade undersökningarna beträffande den inträdda stegringen af ej blott kostnaden för lifsförnödenheter utan jämväl den totala lefnadskostnaden för en familj gäfvé på det mest otvetydiga sätt vid handen, att varfspoliskårens nuvarande löneförhållanden icke vore tillfredsställande utan behöfde i ingalunda obetydlig mån förbättras. Den verkställda utredningen måste nämligen hafva ådagalagt, att de visserligen upprepade löneförbättringarna icke hållit jämna steg med de ständigt ökade kostnaderna för livets nödtorft. Under sådana förhållanden finge icke den omständigheten, att varfspolisens löneförmåner nyligen reglerats, stå hindrande i vägen för omedelbart vidtagande af åtgärder för afhjälpande af det ögonskenliga missförhållandet mellan kårens aflöning och lefnadskostnader.

Huru önskligt det än vore att poliskårens aflöning då kunde definitivt regleras, ansåg marinförvaltningen dock, att därmed borde af många skäl tillsvidare anstå. Särskildt erinrade marinförvaltningen därom, att regleringen ägde ett visst sammanhang med frågan om förflyttning af flottans station i Stockholm, alldenstund, äfven om en fullständig reglering af varfspoliskårens aflöningsförmåner nu kunde genomföras, likväl inom en snar framtid en genomgripande omorganisation af poliskåren och reglering af dess löneförhållanden skulle

[41.]

[41.] nödvändiggöras redan af den ökning af polispersonalen, som erfordrades för ej blott uppehållande för en längre tid af polisbevakningen såväl å den gamla som den nya stationen utan äfven sedermera för polistjänstens bestridande å den nya, betydligt utvidgade stationen. Af sålunda anförda skäl ansåg marinförvaltningen ingen verklig reglering beträffande flottans poliskårs löneförhållanden kunna för det närvarande äga rum utan nödgades inskränka sig till att afgifva förslag om sådan tillfällig förbättring i kårens aflöning, som finge anses af nuvarande förhållanden med nödvändighet betingad.

Beträffande den erforderliga löneförhöjningen ansåg marinförvaltningen de af varfscheferna föreslagna beloppen vara, på sätt ock af de verkställda undersökningarna framginge, väl afvägda. I likhet med varfschefen i Karlskrona funne marinförvaltningen löneförhöjning för poliskommissarien icke för det närvarande af behovet påkallad. Löneförhöjning till nuvarande väbeln vid Stockholms station, som tillika fungerade som poliskommissarie vid stationen, hade icke ens varit ifrågasatt.

På sätt förordats af de myndigheter, som i ämnet sig yttrat, ansåg marinförvaltningen anslagen till uppmuntringspenningar och till extra konstaplar böra fortfarande utgå. Emellertid fann marinförvaltningen, att varfscheferna vid afgifvande af sina förslag till löneförhöjning icke syntes hafva i tillräcklig grad beaktat det förhållande, att, då en löneförhöjning föranleddes af ökade kostnader särskildt för lifsuppehälle och bostad, dels förhöjningen för, såsom här vore fallet, i såväl socialt som ekonomiskt afseende hvarandra närstående funktionärer borde sättas till samma belopp, dels ock i synnerhet de mindre inkomsterna i högre mån tarfvade effektiv förhöjning. På grund af denna uppfattning ansåg marinförvaltningen att, då varfschefen i Karlskrona föreslagit en ökning af öfverkonstaplarnas löner med 225 kronor och af konstaplarnas med 175 kronor, ökningen borde för bägge graderna sättas till 200 kronor, liksom förvaltningen ock på grund af den utredning, som blifvit i ämnet förebragt, ansåg löneförhöjningen till såväl öfverkonstaplar som konstaplar vid Stockholms station böra bestämmas till 300 kronor.

Kostnaden för en löneförhöjning till öfverkonstaplar och konstaplar vid Karlskrona station å 200 kronor och vid Stockholms station å 300 kronor skulle uppgå till:

för 2 öfverkonstaplar och 15 konstaplar à 200 kr.....	3,400 kronor
» 2 » » 15 » » 300 »	5,100 »

eller till sammanlagdt 8,500 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och i öfrigt i ärendet förekommit hemställde marinförvaltningen, att af 1906 års riksdag måtte äskas dels anvisande å extra ordinarie stat för år 1907 ett belopp å 8,500 kronor för beredande af tillfälligt lönetillägg för sistnämnda år åt öfverkonstaplar och konstaplar vid varfspoliskåren i Karlskrona och i Stockholm, dels medgifvande att för tilldelande af tillfälligt lönetillägg för år 1906 till samma funktionärer finge af femte hufvudtiteln's allmänna besparingar användas likaledes ett belopp af 8,500 kronor. [41.]

Denna hemställan föranledde emellertid icke någon Kungl. Maj:ts framställning till Riksdagen.

Sedermera har varfschefen vid flottans station i Stockholm uti ämbetsskrifvelse den 22 juni 1906 anmält, att samtliga poliskonstaplar vid stationen hos honom gjort framställning om att i sina kontant utgående förmåner erhålla någon tillfällig förbättring, med beräkning från 1906 års början, intill dess ny löneroglering för poliskåren kunde varda fastställd. Därvid hafva poliskonstaplarna framhållit, att de under nuvarande förhållanden icke kunde underhålla sig och sina familjer utan att till stor omfattning skuldsätta sig. För sin del har varfschefen, under åberopande af, bland annat, den utaf honom tidigare gjorda utredning angående höjningen af lefnadsomkostnaderna i Stockholm samt med erinran tillika att Stockholms stads poliskår numera erhållit en väsentlig ökning i aflöningsförmåner, hemställt om beredande af gratifikation åt ifrågavarande poliskonstaplar, att utgå på sätt af dem ifrågasatts.

Öfver framställningen har marinförvaltningen den 28 augusti 1906 afgifvit infordradt yttrande och därvid till en början, med afseende å den i varfschefens skrifvelse omförmälda förhöjningen i kontanta aflöningen för Stockholms poliskår, såsom tillägg till de i ämbetsverkets underdåniga skrifvelse den 12 december 1905 lämnade uppgifter meddelat, att från och med 1906 års ingång, förutom fri uniform eller beklädnadsersättning med 150 kronor för år för öfverkonstaplar och 132 kronor för öfrige, åtnjutes för år af

öfverkonstaplar resp. 2,200 kronor, 2,300 kronor och 2,500 kronor; inspektions- och detektivkonstaplar resp. 2,000 och 2,100 kronor samt

konstaplar resp. 1,300 kronor, 1,500 kronor, 1,700 kronor och 1,900 kronor, därvid 1,300 kronor dock bestämts för af hela antalet konstaplar allenast 10 %, enär de beräknats blifva nyantagna såsom ogifta och i öfrigt åtnjuta vissa fördelar med afseende å bostad.

I öfrigt har marinförvaltningen med åberopande af den i ämbetsverkets nyssberörda skrifvelse den 12 december 1905 åvägabragta utredning i ämnet ansett den för år 1906 begärda löneförbättringen nu

[41.] mera icke lämpligen kunna förordas, men hemställt om aflåtande af nådig proposition till Riksdagen om medgifvande därtill att, för tilldelande af tillfälligt lönetillägg för år 1907 åt öfverkonstaplar och konstaplar vid varfspoliskåren i Karlskrona med 200 kronor och i Stockholm med 300 kronor för man, måtte af femte hufvudtitelns allmänna besparingar få utgå ett belopp af 8,500 kronor.

Vidare hafva öfverkonstaplar och konstaplar vid flottans poliskår i Karlskrona uti en till varfschefen därstädes ingifven och af denne med skrifvelse den 10 september 1906 till marinförvaltningen öfverlämnad skrift ånyo hemställt om förbättrade aflöningsförmåner, hvarjämte de anhållit om beredande af gratifikation med 200 kronor om året åt dem hvardera under tiden intill dess löneförbättring kunde komma dem till del.

Varfschefen har vid framställningens öfverlämnande till marinförvaltningen hänvisat till sina förut afgifna förslag i samma ämne samt vitsordat behovet af den sökta gratifikationen. Marinförvaltningen har i anledning af samma framställning åberopat hvad ämbetsverket uti sin förenämnda skrifvelse den 28 augusti 1906 anfört.

Slutligen har marinförvaltningen i sin ofta berörda underdåniga skrifvelse den 28 september 1906 hemställt, det Kungl. Maj:t ville vid 1907 års Riksdag äska anvisande å extra ordinarie stat för år 1908 af 8,500 kronor för beredande af tillfälligt lönetillägg för sistnämnda år åt öfverkonstaplar och konstaplar vid varfspoliskåren i Karlskrona med 200 kronor och i Stockholm med 300 kronor för man; hvarjämte ämbetsverket i samma skrifvelse förnyat sin hemställan om begäran af Riksdagens medgifvande att för tillfälligt lönetillägg för innevarande år finge af femte hufvudtitelns allmänna besparingar utgå likaledes 8,500 kronor.

Departements-
chefens
yttrande.

Den utredning, som blifvit i ärendet förebragt, gifver otvetydigt vid handen, att en snar förbättring i öfverkonstaplarnas och konstaplarnas vid flottans poliskår löneförhållanden är oundgängligen af nöden. De nuvarande lönerna måste anses otillräckliga för tillfredsställande af polispersonalens nödortftiga lefnadsbehof. Särskildt upplysande i fråga om aflöningsförhållandena är en af marinförvaltningen upprättad jämförande tablå, afseende stadspolisens aflöningsförmåner i Stockholm, Malmö, Köpenhamn och Karlskrona, jämförda med flottans poliskårs nuvarande aflöningsförmåner. Sedan denna tablå numera blifvit så till vida rättad, att den, vidkommande Stockholms poliskårs aflöning, innehåller den från och med 1906 års ingång gällande stat i stället för ursprungligen det förslag till ny stat, som uppgjorts af stadens drättsel-nämnd, är den af följande lydelse:

Tablå

öfver polisens aflöningsförmåner i nedannämnda städer och öfver flottans poliskårs nuvarande aflöningsförmåner.

	Öfverkonstaplar.			Konstaplar.		
	Aflöning jämte dyrtids-tillägg i de fall då sådant bestås.	Beklädnad.	Summa.	Aflöning jämte dyrtids-tillägg i de fall då sådant bestås.	Beklädnad.	Summa.
Stockholm, enligt intill år 1906 gällande stat						
1:a lönegraden.....	2,000	132	2,132	1,500	132	1,632
2:a »	1,900	132	2,032	1,400	132	1,532
3:e »	1,800	132	1,932	1,200	132	1,332
4:e »	—	—	—	1,100	132	1,332
Stockholm, enligt den från och med år 1906 gällande stat						
1:a lönegraden.....	2,500	150	2,650	1,900	132	2,032
2:a »	2,300	150	2,450	1,700	132	1,832
3:e »	2,200	150	2,350	1,500	132	1,632
4:e »	—	—	—	1,300	132	1,432
Malmö						
1:a lönegraden.....	2,300	140	2,440	1,800	100	1,900
2:a »	2,200	140	2,340	1,700	100	1,800
3:e »	2,100	140	2,240	1,600	100	1,700
4:e »	2,000	140	2,140	1,500	100	1,600
5:e »	—	—	—	1,400	100	1,500
6:e »	—	—	—	1,300	100	1,400

[41.]

	Öfverkonstaplar.			Konstaplar.		
	Afönning jämte dyrtids-tillägg i de fall, då sådant bestås.	Beklädnad.	Summa.	Afönning jämte dyrtids-tillägg i de fall, då sådant bestås.	Beklädnad.	Summa.
Köpenhamn						
1:a lönegraden.....	—	—	2,300	—	—	1,400—1,700
2:a »	—	—	2,100	—	—	1,300—1,600
3:e »	—	—	1,900	—	—	1,200—1,500
4:e »	—	—	—	—	—	1,100—1,400
5:e »	—	—	—	—	—	1,000—1,300
6:e »	—	—	—	—	—	800—1,100
Karlskrona						
1:a lönegraden.....	1,600	125	1,725	1,150	125	1,275
2:a »	1,700	125	1,825	1,250	125	1,375
3:e »	1,800	125	1,925	1,350 ^{*)}	125	1,475
Flottans poliskår enligt gällande stat						
1:a lönegraden.....	1,700	—	1,700	1,168	132	1,300
2:a »	1,600	—	1,600	1,068	132	1,200
3:e »	1,500	—	1,500	968	132	1,100

^{*)} 4 af de mest förtjänta konstaplarna åtnjuta ytterligare lön med 100 kronor.

I likhet med marinförvaltningen anser jag, att med en definitiv reglering af flottans poliskårs aflöningsförhållanden tillsvidare lämpligen bör anstå, men att nu en af förhållandena betingad tillfällig löneförhöjning bör ifrågakomma.

Därvid finner jag, i likhet med marinförvaltningen, sådan vara erforderlig allenast för öfverkonstaplarna och konstaplarna vid flottans båda stationer, men ej för poliskommissarien i Karlskrona, samt att den bör utgå med af förvaltningen föreslagna belopp, vid hvardera stationen lika för öfverkonstaplar och konstaplar eller 200 kronor till hvar och en af öfverkonstaplarna och konstaplarna i Karlskrona samt 300 kronor till hvar och en af öfverkonstaplarna och konstaplarna i Stockholm.

Jag får alltså i underdånighet hemställa, det tacktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen [41.]

dels anvisa å extra ordinarie stat för år 1908 ett belopp af 8,500 kronor för beredande af tillfälligt lönetillägg för nämnda år åt öfverkonstaplar och konstaplar vid varfspoliskåren i Karlskrona med 200 kronor och i Stockholm med 300 kronor för man;

dels medgifva, att, för tilldelande af tillfälligt lönetillägg för innevarande år å samma belopp till ifrågasvarande personer, må af femte hufvudtitelns allmänna besparingar utgå likaledes ett belopp af 8,500 kronor.

Handeln.

Påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster.

Under hänvisning till hvad till statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 11 januari 1902, bifogadt samma års statsverksproposition, anförts rörande behovet af extra anslag under de närmaste åren till påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster, får jag i underdånighet hemställa, det tacktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen [42.]

Påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster.

att för påskyndande af sjömätningarna vid rikets kuster bevilja på extra stat för år 1908 ett anslag af 41,000 kronor.

Anläggning af en ny vattenhöjdmättningsstation.

Under åberopande af hvad jag ofvan vid behandlingen af anslaget till nautisk-meteorologiska byrån anförts i fråga om anläggning af en ny vattenhöjdmättningsstation, får jag i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t tacktes föreslå Riksdagen [43.]

Anläggning af en ny vattenhöjdmättningsstation.

att, för anläggning af en ny vattenhöjdmättningsstation å lämplig plats mellan Strömstad och Vinga, å extra stat för år 1908 bevilja ett belopp af 5,000 kronor.

Dyrtidstillägg m. m.

Dyrtidstillägg åt vissa statens tjänstemän och betjänte.

[44.] Under åberopande af hvad chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet öfver finansärenden denna dag anført i fråga om dyrtidstillägg för år 1907 åt vissa statens tjänstemän och betjänte, får jag — med erinran att, vid beräkning af beloppet utaf det under femte hufvudtiteln erforderliga anslag för ändamålet, hänsyn tagits till de löneregleringar, som numera träd i kraft — i underdånighet hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen

att, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden denna dag angifna grunder, af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjänte i sjöförsvarsdepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till sjöförsvarsdepartementet hörande ämbetsverk, kårer och stater, på extra stat för år 1908 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 16,000 kronor.

Extra lönetillägg för vaktmästare.

[45.] Sedan chefen för finansdepartementet uti sitt anförande till statsrådsprotokollet öfver finansärenden denna dag gjort framställning om beredande af extra lönetillägg under år 1907 åt ordinarie vaktmästare och med dem likställda personer hos statsdepartementen samt därunder lydande ämbetsverk och myndigheter, får jag i underdånighet anmäla, att enligt verkställd beräkning beloppet af det anslag för år 1908 under femte hufvudtiteln, som för ändamålet erfordras, utgör 1,500 kronor samt med anledning däraf hemställa, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden denna dag angifna grunder, af extra lönetillägg för år 1907 åt ordinarie

vaktmästare och med dem likställda personer hos sjöförsvarsdepartementet samt departementet underlydande ämbetsverk, kårer och stater å extra stat för år 1908 såsom förslagsanslag anvisa ett belopp af 1,500 kronor.

Dyrtidstillägg åt tjänstemän och vaktmästare vid flottans pensionskassa.

Då det synes billigt, att likasom för åren 1901—1906, tjänstemän och vaktmästare vid flottans pensionskassa för år 1907 komma i åtnjutande af dyrtidstillägg enligt samma grunder som statens tjänstemän och betjänte, får jag — med afseende därå att de till kassans löntagare utgående löner icke få utan Riksdagens medgifvande höjas — i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

[46.]

Dyrtidstillägg
åt tjänstemän
och vakt-
mästare vid
flottans pen-
sionskassa.

att medgifva, att dyrtidstillägg, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden denna dag beträffande dyrtidstillägg för vissa statens tjänstemän och betjänte angifna grunder, må för år 1907 utgå till tjänstemän och vaktmästare vid flottans pensionskassa.

Extra lönetillägg för vaktmästare vid flottans pensionskassa.

I likhet med hvad jag föreslagit beträffande de ordinarie vaktmästarne och med dem likställda personer hos departementet samt departementet underlydande verk och myndigheter, får jag härjämte i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

[47.]

Extra lönetill-
lägg för vakt-
mästare vid
flottans pen-
sionskassa.

att medgifva, att ett extra lönetillägg, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden denna dag angifna grunder, må för år 1907 utgå till ordinarie vaktmästare vid flottans pensionskassa.

Femte hufvudtiteln.

Hvad departementschefen sålunda i ofvanberörda hänseenden tillstyrkt och hemställt behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, på tillstyrkan jämväl af statsrådets öfriga ledamöter, gilla och bifalla, med befallning att utdrag af detta protokoll skulle till finansdepartementet öfverlämnas för att tjäna till ledning vid författandet af Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

Ex protocollo:

R. Sundin.

Bil. nr 1.

Förslag till
Stat
 för marinförvaltningen.

	Lön.		Arfvode.		Tjänstgöringspennin- gar.		Missräk- nings- pennin- gar.		Summa.		
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	
Artilleriaafdelningen.											
1 kemist	4,500	—	—	—	500	—	—	—	5,000	—	Efter 5, 10, 15 och 20 års väl vitsordad tjänstgöring kan lönen höjas hvarje gång med 500 kr.
Fortifikationsafdelningen.											
1 chef	—	—	1,000	—	—	—	—	—	1,000	—	
Civil- och intendentafdelningarna samt kansliet.											
1 amiralitetsråd	4,400	—	—	—	2,000	—	—	—	6,400	—	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 kamrerare	3,000	—	—	—	1,500	—	—	—	4,500	—	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 kassör och bokhållare...	1,800	—	—	—	1,200	—	500	—	3,500	—	
2 revisorer och bokhållare	1,800	—	—	—	1,200	—	—	—	6,000	—	
1 sekreterare	3,000	—	—	—	1,500	—	—	—	4,500	—	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 advokatfiskal, som tillika förrättar advokatfiskalsgöromålen vid Stockholms station	—	—	2,500	—	—	—	—	—	2,500	—	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 notarie	1,800	—	—	—	1,200	—	—	—	3,000	—	
1 registrator och aktuarie	1,800	—	—	—	1,200	—	—	—	3,000	—	
Transport	—	—	—	—	—	—	—	—	39,400	—	

	Lön.		Arfvode.		Tjänstgöringspennin- gar.		Missräk- nings- pennin- gar.		Summa.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	—	—	—	—	—	—	—	—	39,400	—
Vaktbetjäning.										
1 förste vaktmästare	800	—	—	—	300	—	—	—	1,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kro- nor.
2 vaktmästare	500	—	—	—	300	—	—	—	1,600	
Till vikariatsersättning, renskrifning, flitpennin- gar och tillfälliga bi- träden	—	—	—	—	—	—	—	—	8,500	—
Summa kronor	—	—	—	—	—	—	—	—	50,600	—

Anmärkning: Marinförvaltningen tillhörande personal af officers-, mariningenjör-, marinintendentur- och marinläkarkårerna åtnjuter aflöning å andra stater.

Uppgift

Bil. nr 4.

å

den å stat erforderliga personalen för bemanning af nedan angifna fartyg.

	En 1:a kl. pansar- båt af OscarII ^s typ.	En pansar- kryss- sare.	En division jagare.	En division 1:a kl. torped- båtar.	En division 2:a kl. torped- båtar.	En division under- vattens- båtar.
Officerskåren.						
Kommendörkapteners { 1:a graden.....	1	1	—	—	—	—
{ 2:a »	—	—	1	—	—	—
Kapteners { 1:a klass	1	1	2	3	—	1
{ 2:a »	1	1	1	2	1	—
Löjtnanter	5	6	6	1	2	2
Underlöjtnanter	3	2	4	—	1	2
Summa	11	11	14	6	4	5
Civilmilitära kårer.						
Mariningenjörkåren	1	1	1	—	—	—
Marinintendenturkåren	1	1	—	—	—	—
Marinläkarkåren	1	1	1	—	—	—
Summa	3	3	2	—	—	—
Underofficerskåren.						
Flaggunderofficerare, ej maskinister	5	5	3	1	—	2
Underofficerare af 2:a graden, ej maski- nister	9	10	6	3	—	2
Flaggunderofficerare, maskinister	3	3	7	2	1	2
Underofficerare af 2:a graden, ej maski- nister	8	6	15	3	3	2
Summa	25	24	31	9	4	8
Sjömanskåren.						
1:a lönegraden	25	26	30	9	9	9
2:a »	69	70	69	24	18	6
3:e »	27	28	28	10	7	3
3:e och 4:e »	20	21	20	7	5	2
4:e »	20	21	20	7	5	2
Summa	161	166	167	57	44	22
Tillsammans	200	204	214	72	52	35

Sammandrag

af de ordinarie anslagsbehof, som beräknas hafva uppstått under riksstatens femte hufvudtitel för år 1908, därest flottans stampersonal under samma år uppbringats till den i bil. n:r 2 angifna numerären.

	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Departementet och öfverstyrelsen.				
Departementschefen	17,000	—		
Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt kommandoexpeditionen	29,200	—		
Marinförvaltningen	50,600	—		
Sgr	96,800	—	96,800	—
Flottan.				
Aföning för flottans kårer och stater	5,889,418	—		
Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>reservationsanslag</i>	498,900	—		
Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	1,211,640	—		
Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	14,000	—		
Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	2,300,000	—		
Flottans öfningar, <i>reservationsanslag</i>	1,800,000	—		
Repetitionsöfningar för reservofficerare vid flottan, <i>reservationsanslag</i>	14,900	—		
Sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, <i>förslagsanslag</i>	1,150,000	—		
Undervisningsverken:				
Sjökrigshögskolan, <i>reservationsanslag</i>	16,100: —			
Sjökrigsskolan	46,265: —			
Skeppsgosseskolan	22,970: —			
Marinintendentskolan, <i>reservationsanslag</i>	8,600: —			
	93,935	—		
Sjukvård för flottans personal, <i>reservationsanslag</i>	70,500	—		
Sgr	13,043,293	—	13,043,293	—

	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Kustartilleriet.				
Aflöning för kustartilleriets personal	1,358,212	—		
Beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>reservationsanslag</i>	150,921	—		
Naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap, <i>förslagsanslag</i>	258,318	—		
Underhåll af kustartilleriets byggnader och materiel, <i>reservationsanslag</i>	326,437	—		
Kustartilleriets öfningar, <i>reservationsanslag</i>	160,000	—		
Kustartilleribeväringsens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, <i>förslagsanslag</i>	290,000	—		
Krigsöfningar för kustpositionerna, <i>reservationsanslag</i>	15,000	—		
Sjukvård för kustartilleriets personal, <i>reservationsanslag</i>	14,000	—		
Sgr	2,572,888	—	2,572,888	—
Diverse anslag.				
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	26,700	—		
Ersättning åt officerare och ingenjörer under anställning eller kommandering utrikes	13,000	—		
Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, <i>reservationsanslag</i>	2,000	—		
Diverse behof	22,254	—		
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	55,500	—		
Anordnande af föreläsningar och idrottsöfningar m. m. för flottans och kustartilleriets manskap och beväring	7,000	—		
Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>	235,000	—		
Skrifmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>	113,795	—		
Extra utgifter	12,500	—		
Sgr	487,749	—	487,749	—
Handeln.				
Sjökarteverket, <i>reservationsanslag</i>	65,000	—		
Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstalterna, <i>reservationsanslag</i>	1,700,409	—		
Undervisningsanstalter för sjöfart	100,800	—		
Nautisk-meteorologiska byrån	24,000	—		
Ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i>	13,000	—		
Sgr	1,903,209	—	1,903,209	—
Summa	—	—	18,103,939	—

Stat

för flottans officerskår.

Antal.		Fast lön.	
		Kr.	ö.
1	Flaggman	8,000	—
3	D:o	24,000	—
1	Kommendör	6,000	—
7	D:o	42,000	—
1	Kommendörkapten af 1:a graden	4,500	—
16	D:o af d:o	72,000	—
1	D:o af 2:a graden	4,000	—
16	D:o af d:o	64,000	—
1	Kapten af 1:a klass	3,400	—
61	D:o af d:o	207,400	—
1	D:o af 2:a klass	2,400	—
31	D:o af d:o	74,400	—
1	Löjtnant	1,500	—
91	D:o	136,500	—
1	Underlöjtnant	720	—
43	D:o	30,960	—
276		Kronor	681,780
	Tillkommer:		
	Årligt tillägg till fasta lönen åt innehafvare af chefsbefattningen i marinförvaltningen, chefsbefattningen i flottans stab, stationsbefalhafvarbefattning eller befattningen såsom inspektör af flottans öfningar till sjöss. därest han icke uppbär flaggmans lön, med iakttagande att, om två af nämnda befattningsinnehafvare icke uppbära dylik lön, tillägget skall tilldelas den, som är i sin befattning äldst.....		2,000
		Summa kronor	683,780

Anmärkingar:

1:o. Dagaflöning å 7 kronor till flaggman, 6 kronor till kommendör, 5 kronor till kommendörkapten af 1:a eller 2:a graden, 4 kronor till kapten af 1:a eller 2:a klassen samt 3 kronor till löjtnant och underlöjtnant eller half dagaflöning efter hvardera af förestående belopp tillkommer i den ordning, reglemente för flottan bestämmer.

2:o. Till officer, som icke åtnjuter fri bostad i kronans hus, utgår, i den ordning reglemente för flottan bestämmer, inkvarteringsbidrag med ett efter år räknadt belopp af:

	vid Karlskrona station		vid Stockholms station
för flaggman	1,200 kronor;		1,500 kronor.
» kommandör.....	900 »		1,200 »
» kommandörkapten	600 »		1,000 »
» kapten	400 »		500 »
» löjtnant och underlöjtnantf)	300 »		400 »

3:o. Då befälhafvande amirals- och stationsbefälhafvarämbetena i Karlskrona innehafvas af en och samma person, åtnjuter innehafvaren ett särskildt arvode af 3,000 kronor om året.

Stat

för flottans underofficerskår.

An- tal.		Fast lön.		Beklädnads- ersättning.		Summa.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
1	Flaggunderofficer (ej maskinist)	1,010	—	200	—	1,210	—
111	D:o d:o	112,110	—	22,200	—	134,310	—
1	D:o (maskinist)	1,250	—	200	—	1,450	—
69	D:o d:o	86,250	—	13,800	—	100,050	—
1	Underofficer af 2:a graden (ej maskinist)	1,010	—	200	—	1,210	—
223	D:o d:o	225,230	—	44,600	—	269,830	—
1	D:o (maskinist)	1,010	—	200	—	1,210	—
139	D:o d:o	140,390	—	27,800	—	168,190	—
546	Summa kronor	568,260	—	109,200	—	677,460	—

Anmärkingar:

1:o. Dagaflöning å 2 kronor 30 öre till flaggunderofficer (maskinist), 1 krona 95 öre till flaggunderofficer (ej maskinist) och underofficer af 2:a graden (maskinist) samt 1 krona 30 öre till underofficer af 2:a graden (ej maskinist) eller half dagaflöning efter hvardera af förestående belopp tillkommer i den ordning, reglemente för flottan bestämmer.

2:o. Till underofficer, som icke åtnjuter fri bostad i kronans hus, utgår, i den ordning reglemente för flottan bestämmer, inkvarteringsbidrag med ett efter år räknadt belopp af:

	vid Karlskrona	vid Stockholms
	station	station
för flaggunderofficer	340 kronor;	400 kronor.
» underofficer af 2:a graden	280 »	340 »

3:o Underofficers af 2:a graden löneförmåner må utgå till högst 10 kockar eller hofmästare, som utan att hafva förvärfvat kompetens för befordran till underofficer visat framstående skicklighet i egen yrkesgren.

Bil. nr 8.

Stat

för flottans sjömanskår.

Antal.		Kr.	ö.	Kr.	ö.
1	1:a lönegrad {12 månaders månadslön à 45 kr. } {dagaflöning à 80 öre i 365 dagar. }	832	—		
559	D:o d:o	465,088	—		
1	2:a lönegrad {12 månaders månadslön à 23 kr. } {dagaflöning à 60 öre i 365 dagar. }	495	—		
1,293	D:o d:o	640,035	—		
1	3:e lönegrad {12 månaders månadslön à 15 kr. } {dagaflöning à 50 öre i 365 dagar. }	362	50		
779	D:o d:o	282,387	50		
1	{3:e lönegrad {6 månaders månadslön à 15 kr. } {dagaflöning à 50 öre i 184 dagar. } 4:e lönegrad {6 månaders månadslön à 12 kr. } {dagaflöning à 30 öre i 181 dagar. }	308	30		
682	D:o d:o	210,260	60		
1	4:e lönegrad {12 månaders månadslön à 12 kr. } {dagaflöning à 30 öre i 365 dagar. }	253	50		
682	D:o d:o	172,887	—		
4,000		1,772,909	40		
	Afgår dagaflöning under tjänstgöring å varfvet, förslagsvis	30,000	—	1,742,909	40
	Lega räknad efter 12,50 kr. per år, förslagsvis för 3.200 man	—	—	40,000	—
	Bekryteringskostnader à 40 kr., däraf högst 30 kr. till värfningsförrättaren, förslagsvis för 800 man	—	—	32,000	—
	Arfvode för 137 kompanikorpraler à 5 kr. i månaden.	—	—	8,220	—
	Uppmuntringspenningar, förslagsvis	—	—	60,000	—
	Inkvarteringsbidrag, förslagsvis	—	—	274,980	—
	Lönetillägg, förslagsvis	—	—	36,480	—
	Summa kronor	—	—	2,194,589	40

Anmärkningar:

1:o. Skulle det sålunda bestämda autalet i någon af de tre högre lönegraderna icke finnas fulltaligt, må de löner, som i följd däraf sakna innehafvare, till så stor del, som erfordras, användas till

aföning åt manskap i lägre lönegrad samt till bestridande af lega och rekryteringskostnader, om rekryteringen skulle behöfva omfatta flera än det förslagsvis upptagna antalet af 800 man.

2:o. Uppmuntringspenningar utgå under tjänstgöring i land till manskap, som tillhöra 1:a, 2:a eller 3:e uppmuntringsklassen, med respektive 15, 10 och 5 öre om dagen, enligt de för dagaföninge åtnjutande gällande grunder.

3:o. Af det manskap, som erhållit vederbörligt tillstånd att bo utom kasern, äga högst 1,854 man under tjänstgöring i land och den, som är gift eller är änkling med minderårigt barn, äfven under annan tjänstgöring att åtnjuta inkvarteringsbidrag till ett månatligt belopp för underofficerskorpral, som innehar en tjänstetid vid sjömanskåren af minst 81 månader ($6\frac{3}{4}$ år), vid Karlskrona station af 15 kronor och vid Stockholms station af 20 kronor samt för öfrigt manskap vid den förra stationen af 10 kronor och vid den senare af 15 kronor.

4:o. Den, som tillhör 1:a lönegraden, erhåller, om han vid sjömanskåren innehar en tjänstetid af minst 108 månader (9 år), ett första lönetillägg af 5 kronor i månaden och, om han vid kåren innehar en tjänstetid af minst 144 månader (12 år), ett andra lönetillägg af 5 kronor i månaden.

Den, som tillhör 2:a lönegraden och är underofficerskorpral eller 1:a klassens sjöman, erhåller, om han vid sjömanskåren innehar en tjänstetid af minst 60 månader (5 år) ett första lönetillägg af 10 kronor i månaden och, om han vid kåren innehar en tjänstetid af minst 144 månader (12 år), ett andra lönetillägg af 5 kronor i månaden.

5:o. Vid beräkning af tjänstetid vid sjömanskåren äger den, som karlskrifvits från skeppsgossekåren, eller i egenskap af värnpliktig tjänstgjort vid flottan, eller före anställningen varit immönstrad till sjöfart eller antagits i högre lönegrad än den lägsta, att tillgodoräkna sig extra tjänstetid enligt de bestämmelser, som af Konungen meddelas.

Bil. nr 9.

Stat

för flottans skeppsgossekår.

Antal.		Kr.	ö.
1	Skeppsgosse, dagaflöning å 10 öre eller för år.....	36	50
599	D:o d:o d:o	21,863	50
	Tillökning å 10 öre dagligen, förslagsvis för 170 skeppsgossar	6,205	—
	Tillökning å 5 öre dagligen för 1 ordningsman.....	18	25
	D:o d:o förslagsvis för 49 ordningsmän.....	894	25
	Rekryteringskostnader å 25 kronor per skeppsgosse, förslagsvis för 230 skeppsgossar.....	5,750	—
600	Summa kronor	34,767	50

Bil. n:r 10.

Stat

å dagaflöning till officerare och underofficerare vid flottan.

	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Officerskåren.						
4 Flaggmän dagaflöning å 7 kr. i 365 dagar	10,220	—				
8 Kommendörer > > 6 > > >	17,520	—				
34 Kommendörkapteners.... > > 5 > > >	62,050	—				
94 Kaptener > > 4 > > >	137,240	—				
136 Löjtnanter och } underlöjtnanter }	148,920	—	375,950	—		
<u>276</u>						
<i>Afgår förslagsvis:</i>						
Dagaflöning under tjänstgöring på varfvet och i sjökarte- verket.....	—	—	25,000	—	350,950	—
Underofficerskåren.						
112 Flaggunderofficerare (ej maskinister) dagaflöning å 1 kr. 95 öre i 365 dagar.....	79,716	—				
70 Flaggunderofficerare (maskinister) dagaflöning å 2 kr. 30 öre i 365 dagar	58,765	—				
224 Underofficerare af 2:a gr. (ej maskinister) dagaflöning å 1 kr. 30 öre i 365 dagar.....	106,288	—				
140 Underofficerare af 2:a gr. (maskinister) dagaflöning å 1 kr. 95 öre i 365 dagar	99,645	—	344,414	—		
<u>546</u>						
Transport	—	—	344,414	—	350,950	—

	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	—	—	344,414	—	350,950	—
<i>Afgår dagaflöning under tjänstgöring på varfvet förslagsvis:</i>						
för 70 Flaggunderofficerare (maskinister) dagaflöning à 2 kr. 30 öre i 225 dagar.....	36,225	—				
» 10 Flaggunderofficerare (rustmästare, torpedmästare eller kvartermän) dagaflöning à 1 kr. 95 öre i 225 dagar	4,387	50				
» 140 Underofficerare af 2:a gr. (maskinister) dagaflöning à 1 kr. 95 öre i 225 dagar.....	61,425	—				
» 19 Underofficerare af 2:a gr. (rustmästare, torpedmästare eller kvartermän) dagaflöning à 1 kr. 30 öre i 225 dagar	5,557	50				
» Öfriga underofficerare	9,000	—	116,595	—	227,819	—
Summa kronor	—	—	—	—	578,769	—

Bil. n:r 11.

Stat

för mariningenjörkåren.

Antal.		Kr.		ö.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
1	Marinöfverdirektör:				
	fast arvode	8,000	—		
	dagaflöning å 6 kronor.....	2,190	—	10,190	—
1	Marindirektör af 1:a graden:				
	lön	6,000	—		
	dagaflöning å 5 kronor	1,825	—	7,825	—
1	Marindirektör af 1:a graden.....	—	—	7,825	—
1	Marindirektör af 2:a graden:				
	lön	5,000	—		
	dagaflöning å 5 kronor	1,825	—	6,825	—
2	Marindirektörer af 2:a graden.....	—	—	13,650	—
1	Mariningenjör af 1:a graden, 1:a löneklassen:				
	lön	4,500	—		
	dagaflöning å 4 kronor.....	1,460	—	5,960	—
8	Mariningenjörer af 1:a graden, 1:a löneklassen.....	—	—	47,680	—
1	Mariningenjör af 1:a graden, 2:a löneklassen:				
	lön	3,500	—		
	dagaflöning å 4 kronor	1,460	—	4,960	—
3	Mariningenjörer af 1:a graden, 2:a löneklassen.....	—	—	14,880	—
1	Mariningenjör af 2:a graden:				
	lön	3,000	—		
	dagaflöning å 3 kronor	1,095	—	4,095	—
4	Mariningenjörer af 2:a graden.....	—	—	16,380	—
24	Transport	—	—	140,270	—

Antal.		Kr.	ö.	Kr.	ö.
24	Transport	—	—	140,270	—
1	Extra ingenjör:				
	arfvode	2,000	—		
	dagaflöning å 3 kronor	1,095	—	3,095	—
3	Extra ingenjörer	—	—	9,245	—
1	Stationsingenjör:				
	lön	4,500	—		
	tjänstgöringspenningar	1,000	—	5,500	—
1	Stationsingenjör	—	—	5,500	—
1	Miningenjör:				
	lön	4,500	—		
	tjänstgöringspenningar	500	—	5,000	—
1	Miningenjör	—	—	5,000	—
1	Torpedingenjör:				
	lön	4,500	—		
	tjänstgöringspenningar	500	—	5,000	—
2	Torpedingenjörer	—	—	10,000	—
1	Elektroingenjör:				
	lön	4,500	—		
	tjänstgöringspenningar	500	—	5,000	—
1	Elektroingenjör	—	—	5,000	—
37	Inkvarteringsbidrag, förslagsvis	—	—	11,900	—
	Summa kronor	—	—	210,550	—

Anmärkningar:

1:o. För stations-, min-, torped- eller elektroingenjör, som åtnjuter boställe i kronans hus, minskas fasta lönen med 400 kronor i Karlskrona och 500 kronor i Stockholm.

2:o. Till öfrig personal vid mariningenjörskåren, som icke åtnjuter fri bostad i kronans hus, utgår, i den ordning reglemente för flottan bestämmer, inkvarteringsbidrag med ett efter år beräknadt belopp af

	vid Karlskrona station	vid Stockholms station
för marinöfverdirektör	—	1,200 kronor
» marindirektör	600 kronor	1,000 »
» mariningenjör af 1:a graden	400 »	500 »
» mariningenjör af 2:a graden och } » extra ingenjör	300 »	400 »

3:o. För min-, torped- och elektroingenjör höjes lönen efter 5, 10, 15 och 20 års väl vitsordad tjänstgöring, hvarje gång med 500 kronor, och för stationsingenjör efter 5, 10 och 15 års sådan tjänstgöring, hvarje gång med 500 kronor.

Stat

för marinintendenturkåren.

Antal		Kr.	ö.	Kr.	ö.
1	Marinöfverintendent och chef:				
	lön	6,000	—		
	dagaflöning å 6 kronor	2,190	—	8,190	
1	Förste marinintendent:				
	lön	4,000	—		
	dagaflöning å 5 kronor	1,825	—	5,825	
2	Förste marinintendenter	—	—	11,650	
1	Marinintendent af 1:a graden, 1:a löneklassen:				
	lön	3,400	—		
	dagaflöning å 4 kronor	1,460	—	4,860	
14	Marinintendenter af 1:a graden, 1:a löneklassen	—	—	68,040	
1	Marinintendent af 1:a graden, 2:a löneklassen:				
	lön	2,400	—		
	dagaflöning å 4 kronor	1,460	—	3,860	
6	Marinintendenter af 1:a graden, 2:a löneklassen	—	—	23,160	
1	Marinintendent af 2:a graden:				
	lön	1,500	—		
	dagaflöning å 3 kronor	1,095	—	2,595	
21	Marinintendenter af 2:a graden	—	—	54,495	
1	Marinunderintendent:				
	lön	720	—		
	dagaflöning å 3 kronor	1,095	—	1,815	
22	Marinunderintendenter	—	—	39,930	
71					
1	Auditör vid Karlskrona station:				
	lön	3,000	—		
	tjänstgöringspenningar	1,000	—	4,000	
	Transport	—	—	228,420	

Antal.		Kr.		ö.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
	Transport	—	—	228,420	—
1	Auditör vid Stockholms station:				
	arfvode	1,800	—		
	tjänstgöringspenningar	700	—	2,500	—
1	Advokatfiskal vid Karlskrona station:				
	arfvode	1,800	—		
	tjänstgöringspenningar	700	—	2,500	—
3					
1	Väbel vid Karlskrona station:				
	lön	600	—		
	dagaflöning å 1 kr. 95 öre	711	75	1,311	75
1	Väbel vid Stockholms station	—	—	1,311	75
2					
1	Vaktmästare vid Karlskrona station:				
	lön	800	—		
	tjänstgöringspenningar	300	—	1,100	—
6	Vaktmästare, däraf 3 vid Karlskrona och 3 vid Stockholms station	—	—	6,600	—
7					
	Dagaflöning till marinunderintendenter öfver stat	—	—	2,190	—
	Missräkningspenningar till kassör å hvardera stationen å 500 kronor	—	—	1,000	—
	Inkvarteringsbidrag, förslagsvis	—	—	28,940	—
	Summa kronor	—	—	275,873	50

Anmärkingar:

1:o. Till personal, som icke åtnjuter fri bostad i kronans hus, utgår, i den ordning reglemente för flottan bestämmer, inkvarteringsbidrag med ett efter år räknadt belopp af

	i Karlskrona eller å kustposition	i Stockholm eller Göteborg
marinöfverintendent		1,200 kronor
förste marinintendent	600 kronor	1,000 >
marinintendent af 1:a graden	400 >	500 >
marinintendent af 2:a graden och }	300 >	400 >
marinunderintendent		
väbel	340 >	400 >

2:o. För auditör vid Karlskrona station ökas lönen efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring med 500 kronor och efter 10 års sådan tjänstgöring med ytterligare 500 kronor. För väbel ökas lönen efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring med 100 kronor och efter 10 års sådan tjänstgöring med ytterligare 100 kronor. För vaktmästare ökas lönen efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring med 100 kronor.

3:o. Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

Stat

för marinläkarkåren.

Antal.		Kr.	ö.	Kr.	ö.
1	Marinöfverläkare, tillika förste marinläkare:				
	lön	3,400	—		
	dagaflöning å 6 kronor	2,190	—		
	arfvode	1,000	—	6,590	
1	Förste marinläkare:				
	lön	3,400	—		
	dagaflöning å 5 kronor	1,825	—	5,225	
1	D:o	—	—	5,225	
1	Marinläkare af 1:a graden:				
	lön	2,400	—		
	dagaflöning å 4 kronor	1,460	—	3,860	
11	D:o	—	—	42,460	
15				63,360	
20	Marinläkare af 2:a graden, arfvoden å 1,200 kronor	—	—	24,000	
10	Marinläkarstipendiater, stipendier å 600 kronor	—	—	6,000	
	Dagtraktamente till marinläkare af 2:a graden och marinläkar-				
	stipendiater under tjänstgöring i land, förslagsvis	—	—	4,000	
	Inkvarteringsbidrag förslagsvis	—	—	6,400	
	Summa kronor	—	—	103,760	

Anmärkingar:

1:o. Marinläkare af 2:a graden och marinläkarstipendiat erhålla, då de äro förordnade till tjänstgöring i land, dagtraktamente å 7 kronor.

2:o. För förste marinläkare ökas lönen efter 5 års tjänstgöring såsom sådan med 600 kronor. För marinläkare af 1:a graden ökas lönen efter 5 års tjänstgöring i samma grad med 500 kronor och efter 10 års sådan tjänstgöring med ytterligare 500 kronor.

För marinläkare af 2:a graden ökas arfvodet efter 5 års tjänstgöring i samma grad med 300 kronor och efter 10 års sådan tjänstgöring med ytterligare 300 kronor.

3:o. Marinöfverläkare, förste marinläkare och marinläkare af 1:a graden, som icke åtnjuta fri bostad i kronans hus, erhålla inkvarteringsbidrag med ett efter år räknadt belopp af:

Marinöfverläkaren	1,200 kronor.
Förste marinläkare vid Karlskrona station eller å kustposition	600 >
Marinläkare af 1:a graden i Stockholms eller Göteborg	500 >
D:o d:o vid Karlskrona station eller å kustposition	400 >

4:o. Skulle det i staten bestämda antalet marinläkare af 2:a graden icke finnas fulltaligt, må de arfvoden, som i följd däraf sakna innehafvare, till så stor del, som erfordras, användas till aföning af ett vakanserna bland marinläkare af 2:a graden motsvarande antal marinläkarstipendiater.

5:o. De båda sjukhusläkarne vid Karlskrona station åtnjuta hvardera ett arfvode af 500 kronor för år från anslaget till sjukvård.

Stat

för skeppsgosseskolan.

	Lön.		Arf- voden.		Karl- krona station.		Stock- holms station.		Summa.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
1 Rektor.....	3,000	—	—	—	3,000	—	—	—	3,000	—
1 Skollärare	1,600	—	—	—	1,600	—	—	—	1,600	—
7 do	11,200	—	—	—	8,000	—	3,200	—	11,200	—
Lärare för undervisning i religion.....	—	—	1,000	—	1,000	—	—	—	1,000	—
1 do i slöjd	—	—	200	—	200	—	—	—	200	—
1 do i do	—	—	200	—	200	—	—	—	200	—
1 do i do biträdande	—	—	100	—	100	—	—	—	100	—
1 do i do do	—	—	100	—	100	—	—	—	100	—
18 Monitörer å 5 kr. hvardera i månaden (under 8 månader)	—	—	—	—	480	—	240	—	720	—
För inöfvande af hornblåsare och trumslagare	—	—	—	—	1,600	—	1,250	—	2,850	—
För anskaffande och iståndsättning af böcker och idrottsmateriel samt till belöningar och premier m. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000	—
Summa kronor	—	—	—	—	—	—	—	—	22,970	—

Anmärkning:

För rektor höjes lönen efter 5, 10, 15 och 20 års väl vitsordad tjänstgöring hvarje gång med 500 kronor; för skollärarne höjes lönen efter 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring, hvarje gång med 200 kronor.

Bil. n:o 15.

Stat

för kustartilleriet.

Antal.		K r o n o r.		
I. Lön och dagaflöning.				
Officerare.				
1	Chef för kustartilleriet:			
	lön	8,000		
	dagaflöning å 7 kronor	2,555	10,555	
1	Öfverste:			
	lön	6,000		
	dagaflöning å 6 kronor	2,190	8,190	
1	Öfverste	—	8,190	
1	Öfverstelöjtnant:			
	lön	4,500		
	dagaflöning å 5 kronor	1,825	6,325	
1	Öfverstelöjtnant	—	6,325	
1	Major:			
	lön	4,000		
	dagaflöning å 5 kronor	1,825	5,825	
5	Majorer	—	29,125	
1	Kapten af 1:a klassen:			
	lön	3,400		
	dagaflöning å 4 kronor	1,460	4,860	
20	Kaptener af 1:a klassen	—	97,200	
1	Kapten af 2:a klassen:			
	lön	2,400		
	dagaflöning å 4 kronor	1,460	3,860	
16	Kaptener af 2:a klassen	—	61,760	
49	Transport	—	242,215	

Antal.		K r o n o r.			
49	Transport	—	—	242,215	—
1	Löjtnant:				
	lön.....	1,500	—	—	—
	dagaflöning å 3 kronor.....	1,095	—	2,595	—
33	Löjtnanter.....	—	—	85,635	—
1	Underlöjtnant:				
	lön.....	720	—	—	—
	dagaflöning å 3 kronor.....	1,095	—	1,815	—
16	Underlöjtnanter.....	—	—	29,040	361,300
100					
	Reservofficersaspiranter.				
1	Reservofficersaspirant:				
	dagaflöning å 4,50 kronor.....	—	—	1,642 50	—
5	Reservofficersaspiranter.....	—	—	8,212 50	9,855
6					
	Underofficerare.				
1	Underofficer af 1:a graden:				
	lön.....	1,200	—	—	—
	dagaflöning å 2,50 kronor.....	912 50	—	—	—
	ersättning för ljus och ved.....	130	—	2,242 50	—
54	Underofficerare af 1:a graden.....	—	—	121,095	—
1	Underofficer af 2:a graden:				
	lön.....	900	—	—	—
	dagaflöning å 2 kronor.....	730	—	—	—
	ersättning för ljus och ved.....	130	—	1,760	—
110	Underofficerare af 2:a graden.....	—	—	198,600	318,697 50
166					
	Manskap.				
1	1:a lönegrad (underofficerskorpral):				
	lön.....	540	—	—	—
	dagaflöning å 80 öre.....	292	—	832	—
176	1:a lönegrad (underofficerskorpraler).....	—	—	146,432	—
1	2:a lönegrad:				
	lön.....	276	—	—	—
	dagaflöning å 60 öre.....	219	—	495	—
178	Transport	—	—	147,759	689,852 50

Antal.		K r o n o r.			
178	Transport	—	147,759	—	689,852 50
416	2:a lönegrad	—	205,920	—	
1	3:e lönegrad:				
	lön	180	—	—	
	dagaflöning å 50 öre	182 50	362 50	—	
218	3:e lönegrad	—	79,025	—	
1	4:e lönegrad:				
	lön	144	—	—	
	dagaflöning å 30 öre	109 50	253 50	—	
547	4:e lönegrad	—	138,664 50	—	571,984 50
1,361					
	II. Arfvoden.				
1	Auditör	—	800	—	
1	Regementspastor	—	1,000	—	
1	Fästningspredikant	—	120	—	1,920
3					
	III. Rekryteringskostnader.				
	Lega, räknad efter 12 kronor 50 öre per år, samt öfriga rekryteringskostnader, beräknade efter 40 kronor per man, däraf högst 30 kronor till värfvaren, förslagsvis				
		—	22,500	—	22,500
	IV. Inkvarteringsbidrag.				
	Inkvarteringsbidrag för officerare och underofficerare, förslagsvis				
		—	24,600	—	
	Inkvarteringsbidrag för underofficerskorpraler, förslagsvis				
		—	18,000	—	42,600
	V. Lönetillägg och uppmuntrings- penningar.				
	Lönetillägg, förslagsvis				
		—	8,940	—	
	Uppmuntringspenningar, förslagsvis				
		—	20,415	—	29,355
	Summa kronor	—	—	—	1,358,212

Anmärkningar:

1:o. Officer och underofficer, som icke åtnjuta fri bostad i kronans hus, uppbära inkvarteringsbidrag med ett efter år räknadt belopp af:

	å kustposition kr.	i Stockholm eller Göteborg kr.
generalsperson	—	1,500
öfverste	900	1,200
öfverstlöjtnant eller major	600	1,000
kaptän	400	500
subalternofficer	300	400
underofficer af 1:a graden	240	300
underofficer af 2:a graden	180	240

2:o. Af de underofficerskorpraler, som erhållit vederbörligt tillstånd att bo utom kasern, äga högst 100 att åtnjuta inkvarteringsbidrag till följande månatliga belopp:

	å kustposition kr.	i Stockholm eller Göteborg kr.
den, som innehar en tjänstetid vid kustartilleriet af minst 81 månader (6 ³ / ₄ år)	15	20
annan underofficerskorpral	10	15

Sådant bidrag må af underofficerskorpral, som är gift eller änkling med minderårigt barn, bibehållas äfven under tjänstgöring, hvilken föranleder inkvartering ombord å fartyg eller i land på sådan plats, att den af honom eljest använda bostaden icke kan begagnas.

3:o. Skulle det härofvan bestämda antalet manskap i någon af de tre högre lönegraderna icke finnas fulltaligt, må de löner, som till följd däraf sakna innehafvare, till så stor del, som erfordras, användas till aflöning åt manskap i lägre lönegrad samt till bestridande af lega och rekryteringskostnader, om det under III här ofvan förslagsvis beräknade belopp därtill visar sig otillräckligt.

4:o. Uppmuntringspenningar utgå under tjänstgöring i land till manskap, som tillhör 1:a, 2:a eller 3:e uppmuntringsklassen, med respektive 15, 10 och 5 öre om dagen enligt de för dagaföningens åtnjutande gällande grunder.

5:o. Den, som tillhör 1:a lönegraden, erbåller, om han vid kustartilleriet innehar en tjänstetid af minst 108 månader (9 år), ett första lönetillägg af 5 kronor i månaden och, om han vid kustartilleriet innehar en tjänstetid af minst 144 månader (12 år), ett andra lönetillägg af 5 kronor i månaden.

Den, som tillhör 2:a lönegraden och är underofficerskorpral eller 1:a klassens kustartillerist, erhåller, om han vid kustartilleriet innehar en tjänstetid af minst 60 månader (5 år) ett första lönetillägg af 10 kronor i månaden och om han vid kustartilleriet innehar en tjänstetid af minst 144 månader (12 år) ett andra lönetillägg af 5 kronor i månaden.

6:o. Vid beräkning af tjänstetid vid kustartilleriet äger den, som i egenskap af värnpliktig tjänstgjort vid detta vapen eller antagits i högre lönegrad än den lägsta, att tillgodoräkna sig extra tjänstetid enligt bestämmelser, som af Konungen meddelas.

Bil. n:r 16.

Stat

för nautisk-meteorologiska byrån.

	Lön.	Arf- vode.	Tjänst- görings- pen- ningar.	Summa.	
1 Föreståndare	4,000	—	1,000	5,000	} Efter 5 år kunna fö- reståndarens lön och assistentens arfvode höjas med 500 kronor och ef- ter 10 år med ytter- ligare 500 kronor.
1 Assistent	—	3,000	—	3,000	
1 Ombud vid en af byråns agenturer .	—	500	—	500	
3 d:o vid byråns agenturer	—	1,500	—	1,500	
Till premier och gratifikationer	—	—	—	800	
» ljus, ved, skrifmaterialier, post- och telegrafporto, inköp af böcker, tid- skrifter och kartor, bokbinderikost- nader, vaktmästarebiträde m. m. . .	—	—	—	1,000	
» inköp af normal- m. fl. instrument för byrån och agenturerna samt un- derhåll af instrument	—	—	—	2,200	
» underhåll af 8 st. vattenhöjdmät- ningsstationer å 400 kronor	—	—	—	3,200	
» tabellering och sammanställning af vattenhöjdmätningsobservationer .	—	—	—	800	
» magnetiska rekognosceringar	—	—	—	1,000	
» publikationer	—	—	—	5,000	
Summa kronor	—	—	—	24,000	

Anm. 1. Ombuden erhålla dessutom $\frac{1}{4}$ af de afgifter, som vid den agentur, de förestå, inflyta för verkställda undersökningar af nautiska instrument och skeppslanteror samt för utfärdade certifikat.

Anm. 2. I den mån något af de i staten anvisade beloppen med undantag af de till aflöning upptagna icke skulle åtgå för afsedt ändamål, må det användas till annat i staten angifvet ändamål utom till aflöning af i staten omfördämd personal.

Anm. 3. Besparingar å andra i denna stat upptagna anvisningar än till aflöning må under kommande år användas för det med hvarje anvisning afsedda ändamål.

Förslag

till

Stat

för Femte hufvudtiteln för år 1908.

Ordinarie anslag.	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.				Summa.		Summa summarum.	
			Friheter.		Ersättningar					
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Departementet och öfverstyrelsen.										
Departementschefen	17,000	—	—	—	—	—	17,000	—		
Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt kommandoexpeditionen	29,200	—	—	—	—	—	29,200	—		
Marinförvaltningen	50,600	—	—	—	—	—	50,600	—		
Sgr	96,800	—	—	—	—	—	96,800	—	96,800	—
Flottan.										
Aflöning för flottans kårer och stater	5,181,339	—	—	—	—	—	5,181,339	—		
Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossokåreerna, <i>reservationsanslag</i>	487,800	—	—	—	—	—	487,800	—		
Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslags- anslag</i>	1,163,744	—	—	—	—	—	1,163,744	—		
Ersättning för rustning och rotering, <i>förslags- anslag</i>	14,000	—	—	—	—	—	14,000	—		
Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservations- anslag</i>	2,300,000	—	—	—	—	—	2,300,000	—		
Flottans öfningar, <i>reservationsanslag</i>	1,200,000	—	—	—	—	—	1,200,000	—		
Repetitionsöfningar för reservofficerare vid flot- tan, <i>reservationsanslag</i>	14,900	—	—	—	—	—	14,900	—		
Sjöbeväringens vapenöfningar samt beklädnad och ersättning därför, <i>förslagsanslag</i>	1,150,000	—	—	—	—	—	1,150,000	—		
Transport	11,511,783	—	—	—	—	—	11,511,783	—	96,800	—

	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, <i>på förslag.</i>				Summa.		Summa summarum.	
			Friheter.		Ersättningar.					
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	11,511,783	—	—	—	—	—	11,511,783	—	96,800	—
Undervisningsverken:										
Sjökrigshögskolan, <i>reservationsanslag</i> 16,100: —										
Sjökrigsskolan 46,265: —										
Skeppsgosseskolan 22,970: —										
Marinintendentskolan, <i>reservations-</i> <i>anslag</i> 8,600: —	93,935	—	—	—	—	—	93,935	—		
Sjukvård för flottans personal, <i>reservationsanslag</i>	70,500	—	—	—	—	—	70,500	—		
Sgr	11,676,218	—	—	—	—	—	11,676,218	—	11,676,218	—
Kustartilleriet.										
Afföring för kustartilleriets personal.....	1,358,212	—	—	—	—	—	1,358,212	—		
Beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i>	150,921	—	—	—	—	—	150,921	—		
Naturaunderhåll åt kustartilleriets manskap, <i>för-</i> <i>slagsanslag</i>	258,318	—	—	—	—	—	258,318	—		
Underhåll af kustartilleriets byggnader och ma- teriel, <i>reservationsanslag</i>	326,437	—	—	—	—	—	326,437	—		
Kustartilleriets öfningar, <i>reservationsanslag</i>	160,000	—	—	—	—	—	160,000	—		
Kustartilleribevärings vapenöfningar samt be- klädnad och ersättning därför, <i>förslagsanslag</i>	290,000	—	—	—	—	—	290,000	—		
Krigsöfningar vid kustpositionerna, <i>reservations-</i> <i>anslag</i>	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—		
Sjukvård för kustartilleriets personal, <i>reserva-</i> <i>tionsanslag</i>	14,000	—	—	—	—	—	14,000	—		
Sgr	2,572,888	—	—	—	—	—	2,572,888	—	2,572,888	—
Diverse anslag.										
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	26,700	—	—	—	—	—	26,700	—		
Ersättning åt officerare och ingenjörer under anställning eller kommendering utrikes.....	13,000	—	—	—	—	—	13,000	—		
Resestipendium åt läkare vid marinläkarekåren, <i>reservationsanslag</i>	2,000	—	—	—	—	—	2,000	—		
Diverse behof.....	22,254	—	—	—	—	—	22,254	—		
Transport	63,954	—	—	—	—	—	63,954	—	14,345,906	—

Femte hufvudtiteln.

	Anvisning i kontant		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.				Summa.		Summa summarum.	
			Friheter.		Ersättningar.					
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	63,954	—	—	—	—	—	63,954	—	14,345,906	—
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	55,500	—	—	—	—	—	55,500	—		
Anordnande af föreläsningar och idrottsöfningar m. m. för flottans och kustartilleriets manskap och beväring, <i>reservationsanslag</i>	7,000	—	—	—	—	—	7,000	—		
Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>	235,000	—	—	—	—	—	235,000	—		
Skrifmaterialier och expenser m. m., <i>förslags- anslag</i>	113,795	—	—	—	—	—	113,795	—		
Extra utgifter	12,500	—	—	—	—	—	12,500	—		
Sgr	487,749	—	—	—	—	—	487,749	—	487,749	—
Handeln.										
Sjökarteverket, <i>reservationsanslag</i>	65,000	—	—	—	—	—	65,000	—		
Lots- och fyrinrättningen med lifräddningsanstäl- terna, <i>reservationsanslag</i>	1,700,000	—	405	—	4	—	1,700,409	—		
Undervisningsanstalter för sjöfart	100,800	—	—	—	—	—	100,800	—		
Nautisk-meteorologiska byrån	24,000	—	—	—	—	—	24,000	—		
Ålderstillägg för personalen vid undervisnings- anstalterna för sjöfart och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i>	13,000	—	—	—	—	—	13,000	—		
Sgr	1,902,800	—	405	—	4	—	1,903,209	—	1,903,209	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	16,736,864	—

	K r o n o r.		
Extra ordinarie anslag.			
Flottan och kustartilleriet.			
Till nyanskaffning af krigsfartygsmateriel	6,308,000	—	
› ändring af 3:e klassens pansarbåtarna Hildur, Björn och Gerda	300,000	—	
› skjutförsök och inskjutning af kanoner	30,000	—	
› anskaffning af tubkanoner för kanoner tillhörande vissa pansar- båtar	59,200	—	
› anskaffande af torpeder i reserv	300,000	—	
› försök med torped och gnistsignalmateriel	10,000	—	
› komplettering af fartygs och fästningars ammunitionsförråd	275,916	—	
› anskaffning af orderapparater och afståndsmätare	104,000	—	
› anskaffning af kanoner i reserv	203,000	—	
› ändring och komplettering af skärgårdstelefonmateriel	78,000	—	
› minväsendets utveckling	20,000	—	
› anskaffning af handminmateriel	302,500	—	
› beklädnad åt sjöbeväringen	234,500	—	
› utvidgning af Stockholms stations beklädnadsförråd	14,800	—	
› arfvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.	5,500	—	
› fortsättande af arbetena å rikets kustbefästningar	386,450	—	
› anskaffning af min- och telefonmateriel för kustartilleriet	92,090	—	
› anskaffning af tubkanoner för Karlskrona fästning	58,000	—	
› anskaffning af föreställare till Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning	4,500	—	
› kustartilleriets beväpning	94,300	—	
› handvapensammuniton för kustartilleriet	85,500	—	
› röksvagt krut till kustfästningarnas kanoner	137,150	—	
› beklädnad och sängservis för värnpliktiga vid kustartilleriet	215,430	—	
› anskaffning af proviant för ett mobiliseringsproviantförråd i Karlskrona fästning	89,500	—	
› tillbyggnad till förrådshuset å Kungshall	118,000	—	
› transportmedel för flottans varf	171,000	—	
› flodångspruta för Karlskrona fästning	27,400	—	
› anordnande af en marinlärkurs	5,000	—	
Transport	9,729,736	—	

		K r o n o r.	
	Transport	9,729,736	
Till förstärkning af arbetskrafterna i marinförvaltningen		15,000	
› personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona		2,400	
› lönetillägg åt personal vid flottans poliskår		8,500	9,755,636
Handeln.			
Till påskyndande af sjömätningarna		41,000	
› anordnande af en vattenhöjdmätningstation å västkusten		5,000	46,000
Dyrtidstillägg m. m.			
Till beredande af dyrtidstillägg för år 1907		16,000	
› extra lönetillägg för vaktmästare m. fl.		1,500	17,500
	Summa kronor	—	9,819,136

Sjätte hufvudtiteln.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari 1907.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

1:o.

Departementschefen, statsrådet Juhlin, anhöll i underdånighet att få underställa Kungl. Maj:ts pröfning frågan om reglerandet af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel för år 1908 och yttrade därvid beträffande anslagstitlarna:

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 1 Saml. 1 Afd. 1 Häft.